

Projekt

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY MIŃSK MAZOWIECKI**

z dnia 15 października 2025 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035

Na podstawie art. 10e, art. 10f ust. 4 i art. 18 ust. 2 pkt 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) oraz art. 3 pkt. 3 i art. 9 pkt. 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2025 r. poz. 198) w związku z uchwałą nr III.22.2024 Rady Gminy Mińsk Mazowiecki z dnia 20 czerwca 2024 r. (Dz. Urz. woj. maz. poz. 6577), Rada Gminy Mińsk Mazowiecki uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się *Strategię Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035*, stanowiącą Załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Mińsk Mazowiecki

§ 3. Traci moc uchwała nr XIX.179.2020 Rady Gminy Mińsk Mazowiecki z dnia 27 sierpnia 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXIII/99/15 Rady Gminy Mińsk Mazowiecki z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2015-2025.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie w dzień podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy Mińsk Mazowiecki

Gmina
Mińsk Mazowiecki
miejsce z przyszłością

STRATEGIA ROZWOJU
GMINY MIŃSK MAZOWIECKI
NA LATA 2025-2035

Mińsk Mazowiecki, 2025

NAZWA OPRACOWANIA:

Strategia rozwoju gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035

ZLECENIODAWCA:

Gmina Mińsk Mazowiecki

WYKONAWCA:

**BUDPLAN Sp. z o.o.
04-327 Warszawa
ul. Kordeckiego 20
tel. 22 870 42 62, fax: 22 870 42 62
e-mail: kontakt@budplan.net
www.budplan.net**

ZESPÓŁ AUTORSKI:

główny projektant:

mgr inż. arch. Anna Olbomska-Matusiak

autorzy opracowania:

**mgr inż. Natalia Andraszek
mgr inż. Izabela Bielowska
inż. Agnieszka Danieluk
inż. Anna Dolata
inż. Zuzanna Kruk
Arkadiusz Uhlig**

SPIS TREŚCI

I	WSTĘP.....	7
1	Rola strategii rozwoju gminy	7
2	Metodyka i struktura sporządzania strategii.....	8
II	Część diagnostyczna	9
1	Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej	9
	Charakterystyka gminy	9
	Obszar społeczny	10
	Obszar gospodarczy.....	11
	Obszar przyrodniczy	12
	Obszar przestrzenny	16
2	Wyniki badania ankietowego	20
	Ankieta diagnostyczna o sytuacji życiowej mieszkańców i stanie gminy	20
	Ankieta oceny potencjału inwestycyjnego gminy Mińsk Mazowiecki	23
3	Analiza SWOT	24
4	Potencjały i obszary problemowe	24
III	Część programowa	27
1	Struktura logiczna.....	27
2	Wizja rozwoju gminy Mińsk Mazowiecki.....	27
3	Cele strategiczne	29
	A. SPOŁECZEŃSTWO	30
	B. GOSPODARKA.....	33
	C. PRZESTRZEŃ, KLIMAT I ŚRODOWISKO.....	36
IV	Część przestrzenna	40
1	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej.....	40
	System powiązań przyrodniczych.....	40
	Infrastruktura transportowa	43
	Sieć osadnicza.....	47
	Infrastruktura społeczna	50
	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	54
2	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej.....	58
	Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu ..	58
	Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	61

Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenie szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej	61
Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego	66
Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego	66
Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej	68
Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW	70
Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko	70
Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	71
Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji	72
V Część wdrożeniowa	73
1 Obszary strategicznej interwencji	73
Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa	73
Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy	74
2 System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	75
System realizacji strategii	75
Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	75
3 Ramy finansowe i źródła finansowania	77
4 Spójność z dokumentami wyższego rzędu	78
Cele polityki spójności Unii Europejskiej 2021-2027	78
Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	79
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	80
Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze	82
Strategia Rozwoju Powiatu Mińskiego na lata 2021 – 2030	86
Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla metropolii warszawskiej 2021-2027+ ..	88
Plan Zrównoważonej Mobilności miejskiej dla metropolii warszawskiej 2030+	88
VI Spis tabel i rysunków	90
1 Spis tabel	90
2 Spis rysunków	90

I WSTĘP

1 ROLA STRATEGII ROZWOJU GMINY

Strategia rozwoju gminy to długofalowe opracowanie opisujące politykę rozwoju gminy. Dokument zawiera wizję tego, jak powinna rozwijać się gmina oraz czym powinna się cechować po zakończeniu okresu programowego. W opracowaniu formułowane są cele strategiczne, które wyznaczają politykę gminy i którymi powinny kierować się władze samorządowe. Zawarte w strategii są również zalecenia i kierunki działań umożliwiające realizację tych celów.

Strategia rozwoju gminy to jeden z elementów zintegrowanego systemu aktów strategicznych i planowania przestrzennego. Sprawia to, iż musi być ona zgodna z celami wyznaczonymi w dokumentach strategicznych wyższego rzędu, uchwalanych na szczeblu Unii Europejskiej, krajowym czy wojewódzkim. Jednocześnie dokument wyznacza wytyczne do kreowania aktów prawa miejscowego, w szczególności planu ogólnego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Z tego powodu poza częścią programową zawierającą założenia i cele strategiczne, opracowanie przedstawia też model struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej. Efektywne zarządzanie gminą wymaga spójnej wizji, która wynika z niniejszego opracowania.

Strategia rozwoju gminy jako element systemowego planowania kierunków rozwoju i kluczowych inwestycji jest również narzędziem pozyskiwania dofinansowań zewnętrznych. Efektywne wykorzystanie środków z programów i funduszy unijnych, krajowych i regionalnych to klucz do zapewnienia działań w kierunku aktywnego wykorzystania potencjału gminy. Sprecyzowane założenia inwestycyjne w zakresie rozwoju infrastruktury, gospodarki i środowiska, w połączeniu ze spójną polityką przestrzenną pozwolą wykorzystać dane szanse i zniwelować działanie barier hamujących rozwój gminy.

W procesie projektowania strategii przeprowadzane są również konsultacje społeczne. W ten sposób w rozwój i politykę strategiczną gminy zaangażowana zostaje lokalna społeczność i szeroka grupa interesariuszy. Funkcjonowanie gminy opiera się na mieszkańcach i lokalnych przedsiębiorcach, dlatego tak ważne jest włączenie ich w kształtowanie strategii rozwoju. Ustalenia zawarte w niniejszym opracowaniu służą rozwojowi społecznemu, gospodarczemu, infrastrukturalnemu i przestrzennemu. Rozwój ten powinien być nierozzerwalnie związany z poprawą jakości życia mieszkańców i rozwiązywaniu najbardziej palących problemów społecznych.

2 METODYKA I STRUKTURA SPORZĄDZANIA STRATEGII

Niniejsza strategia rozwoju gminy Mińsk Mazowiecki została opracowana w oparciu o zapisy Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.) oraz Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2025 r. poz. 198 z późn. zm.). Opracowanie niniejszego dokumentu zainicjowano uchwałą nr III.22.2024 Rady Gminy Mińsk Mazowiecki z dnia 20 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025 - 2035 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji.

Na potrzeby strategii powstała *Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Mińsk Mazowiecki*, zwana dalej Diagnozą. Zarówno w przypadku Diagnozy, jak i STRATEGII ROZWOJU GMINY MIŃSK MAZOWIECKI NA LATA 2025-2035 korzystano z najbardziej aktualnych danych udostępnianych przez statystykę publiczną, Urząd Gminy Mińsk Mazowiecki oraz inne źródła. Strategia rozwoju gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035 obejmuje okres programowy dziesięciu lat, jednak nie jest wykluczone kontynuowanie zawartych w niej założeń w dalszej perspektywie czasowej.

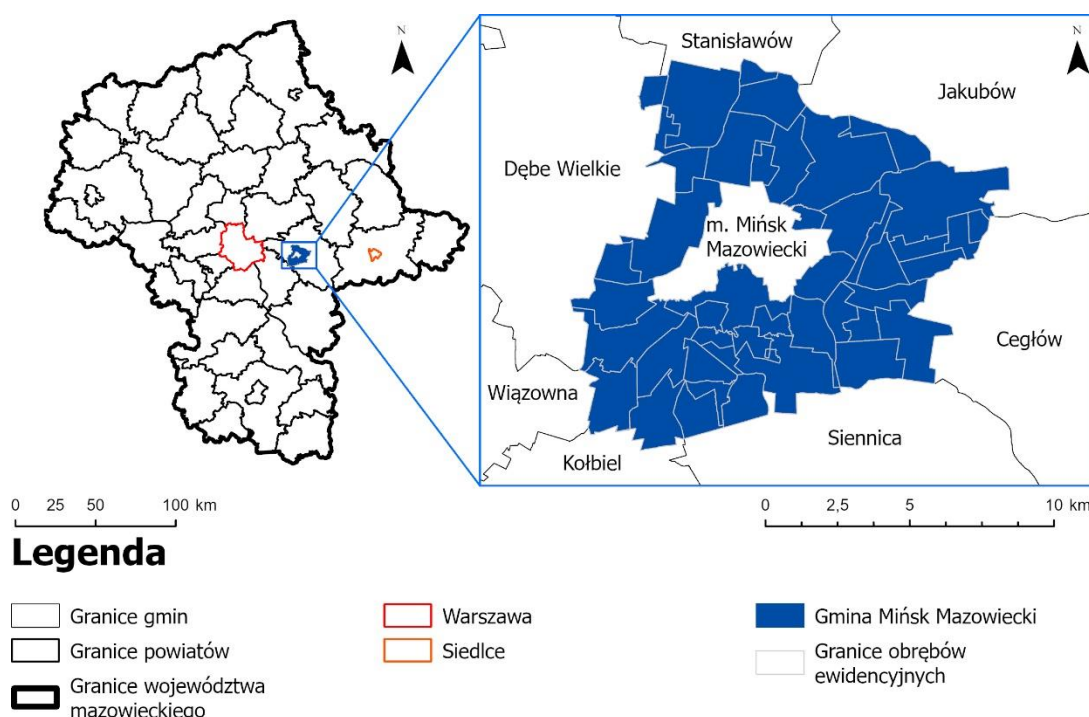
Dokument podzielono na cztery części: diagnostyczną, programową, przestrzenną oraz wdrożeniową. Część diagnostyczna oparta jest na opracowanej Diagnozie sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy oraz wynikach ankiety dla mieszkańców oraz przedsiębiorców i inwestorów. Celem tej części jest przede wszystkim zdefiniowanie potencjałów oraz obszarów problemowych i barier w rozwoju gminy Mińsk Mazowiecki, co pozwoliło precyzyjnie dopasować założenia strategii do sytuacji i charakterystyki gminy. Część programowa jest bezpośrednim następstwem wniosków zawartych w części diagnostycznej. Składa się z wizji rozwoju gminy, misji służących osiągnięciu zakładanej wizji oraz konkretnych celów strategicznych mających na celu zrównoważony rozwój gminy Mińsk Mazowiecki. Cele strategiczne podzielono na trzy obszary strategiczne, zawierające szereg działań i kierunków inwestycyjnych. W celu utworzenia wymiernego systemu kontroli realizacji strategii i maksymalizacji jej efektów, do każdego kierunku działań przypisano oczekiwane rezultaty i wskaźniki osiągnięcia tych założeń. Część przestrzenna służy wyłożeniu ramowych założeń, którym powinny odpowiadać akty planowania przestrzennego sporządzane w przyszłości przez gminę. W celu spójnego ustalenia tych założeń, część przestrzenna składa się z modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej, ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie. Ostatnia, wdrożeniowa część dokumentu to opis Obszarów Strategicznej Interwencji, źródeł finansowania i spójność ustaleń strategii z dokumentami wyższego rzędu. Ma na celu skuteczną realizację założeń dokumentu oraz integrację systemów planowania strategicznego na każdym szczeblu.

II CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

1 WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ

CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Mińsk Mazowiecki jest gminą wiejską i znajduje się we wschodniej części województwa mazowieckiego w powiecie mińskim. Okala gminę miejską Mińsk Mazowiecki a jej siedziba znajduje się w mieście Mińsk Mazowiecki. Gmina podzielona jest na 43 obręby ewidencyjne: Anielew, Arynow, Barcząca, Borek Miński, Brzoze, Budy Barcząckie, Budy Janowskie, Chmielew, Chochół, Cielechowizna, Dłużka, Dziękowizna, Gamratka, Gliniak, Grabina, Grębiszew, Huta Mińska, Ignaców, Iłowiec, Janów, Józefów, Karolina, Kluki, Kolonia Janów, Królewiec, Maliszew, Marianka, Mikanów, Niedziałka Druga, Nowe Osiny, Osiny, Podrudzie, Prusy, Stara Niedziałka, Stare Zakole, Stojadła, Targówka, Tartak, Wólka Iłowiecka, Wólka Mińska, Zakole Wiktorowo, Zamienie, Żuków. Gmina zajmuje powierzchnię około 112 km², co stanowi około 10% powierzchni powiatu mińskiego.

Rysunek 1 Lokalizacja gminy Mińsk Mazowiecki, (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Rejestru Granic)

OBSZAR SPOŁECZNY

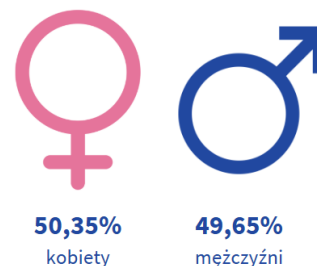
Ludność i demografia

16 996

mieszkańców w 2023 r.

Według danych GUS w 2023 r. gminę Mińsk Mazowiecki zamieszkiwało 16 996 osób. Liczba mieszkańców gmin systematycznie rośnie, co jest efektem zarówno dodatniego przyrostu naturalnego jak i dodatniego salda migracji. Współczynnik feminizacji gminy wynosi 101, co wskazuje na niewielką przewagę kobiet w strukturze społecznej gminy. Wskaźnik ten w okresie od roku 2013 utrzymuje się na stabilnym poziomie – w ciągu 10 lat zmniejszył się o 1 pkt. W zakresie zmian liczby ludności wg ekonomicznych grup wieku liczebność każdej grupy zwiększyła się co do wartości bezwzględnych. W ostatnich 10 latach zanotowano spadek udziału ludności w wieku produkcyjnym o 4 p.p. (z 64% do 60%), ludność w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym wzrosły odpowiednio z 22% do 23% oraz z 14% do 17%. Główny udział we wzroście populacji gminy Mińsk Mazowiecki ma dodatnie saldo migracji – gmina jest kierunkiem osiedlania się mieszkańców znajdujących pracę w Warszawie, mieście Mińsk Mazowiecki czy Siedlcach. Miasto Mińsk Mazowiecki jako jedno z 10 najgęściej zaludnionych miast w kraju znajduje naturalne zaplecze mieszkaniowe w gminie Mińsk Mazowiecki. Przyrost naturalny w gminie cechuje tendencja spadkowa co spowodowane jest przede wszystkim systematycznym spadkiem liczby urodzeń.

Edukacja, zdrowie i pomoc społeczna

W gminie znajduje się 1 przedszkole publiczne i 7 szkół podstawowych, które posiadają oddziały przedszkolne. Najbliższe żłobki, szkoły średnie i zawodowe znajdują się w mieście Mińsk Mazowiecki. Planowane jest utworzenie oddziałów żłobkowych w miejscowościach Brzoze oraz Zamienie.

Na terenie gminy Mińsk Mazowiecki nie funkcjonują placówki ochrony zdrowia. Mieszkańcy gminy korzystają z usług ochrony zdrowia zlokalizowanych w mieście Mińsk Mazowiecki, w tym z Przychodni Lekarskiej SPZOZ (Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej) oraz Szpitala Powiatowego, a także aptek i placówek niepublicznych.

Zadania z zakresu pomocy publicznej są w gminie Mińsk Mazowiecki realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS) z siedzibą w mieście Mińsk Mazowiecki. GOPS realizuje zadania własne, przede wszystkim pomoc mieszkańcom w trudnej sytuacji życiowej i przyznawanie podstawowych świadczeń oraz zlecone, związane ze świadczeniami z programów rządowych. Wydatki na pomoc społeczną stanowią w budżecie gminy ok. 4% zaplanowanych wydatków. Środki te przeznaczono przede wszystkim na prowadzenie ośrodków pomocy społecznej i zasiłki okresowe.

Kultura, sport i rekreacja

Jedyną biblioteką działającą na terenie gminy Mińsk Mazowiecki jest Biblioteka Publiczna Gminy Mińsk Mazowiecki. Czytelnicy mają tam darmowy dostęp do Internetu, cyfrowych zasobów Biblioteki Narodowej, mogą również korzystać z platformy Legimi. Biblioteka jest ważnym ośrodkiem kultury w gminie – co roku organizuje i współorganizuje liczne wydarzenia kulturalne i branżowe. W gminie funkcjonują również 2 świetlice wiejskie (w Barczącej oraz Targówce), służące jako miejsca

spotkań mieszkańców, zebrań z władzami gminy oraz organizacji imprez Kół Gospodyń Wiejskich. Planowana jest budowa centrów integracji lokalnej w kolejnych miejscowościach. Jako miejsca spotkań i aktywizacji społeczności lokalnej służą również remizy OSP oraz inne budynki użyteczności publicznej. W gminie Mińsk Mazowiecki funkcjonuje 11 Kół Gospodyń Wiejskich. Najbliższym ośrodkiem kultury o znaczeniu ponadlokalnym jest Miejski Dom Kultury w Mińsku Mazowieckim.

W gminie znajduje się 8 ogólnodostępnych boisk sportowych, liczne place zabaw i siłownie plenerowe. Funkcjonują również kluby i stowarzyszenia sportowe.

Mieszkalnictwo

Według danych Głównego Urzędu statystycznego w 2023 r. w gminie Mińsk Mazowiecki zasoby mieszkaniowe wynoszą 5 780 mieszkań (5 348 budynków mieszkalnych), co się przekłada na 340 mieszkań na 1000 mieszkańców, co jest znacznie poniżej średniej krajowej z tamtego roku, która wyniosła 419 mieszkań. Przeciętna powierzchnia użytkowa na 1 mieszkańca wynosi 35,2 m². Według danych GUS w gminie w 2022 roku dostępne było 39 mieszkań komunalnych, o łącznej powierzchni 1 506 m². Z uwagi na wartości liczby mieszkań na 1000 mieszkańców i średniej powierzchni mieszkań poniżej średnich krajowych, wskazane jest zwiększenie tych wskaźników poprzez wyznaczenie i przygotowanie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową.

Bezpieczeństwo

W gminie Mińsk Mazowiecki nie ma komisariatu policji. Gmina znajduje się w rejonie Komendy Powiatowej Policji w Mińsku Mazowieckim. Wg danych KP Policji w Mińsku Mazowieckim w granicach gminy odnotowano w roku 2023:

- 31 przestępstw gospodarczych;
- 14 przestępstw narkotykowych ;
- 87 przestępstw kryminalnych, w tym m.in.
 - 57 kradzieży;
 - 15 kradzieży z włamaniem;
 - 3 kradzieże samochodu.

W gminie Mińsk Mazowiecki w 2023 r. odnotowano 162 zdarzenia drogowe, w tym 9 wypadków, w których zginęła 1 osoba, a 12 zostało rannych. Na przestrzeni ostatnich lat widać spadek liczby zdarzeń i poszkodowanych.

Na terenie gminy funkcjonuje 7 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. OSP pełni funkcje bezpieczeństwa działając w przypadku pożarów i innych nagłych zagrożeń, jest także ośrodkiem integracji lokalnej społeczności a jednostki OSP biorą udział w gminnych wydarzeniach czy akcjach edukacyjnych.

OBSZAR GOSPODARCZY

Rynek pracy

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2023 r. w gminie Mińsk Mazowiecki zarejestrowanych było 1 718 podmiotów gospodarki narodowej. Wśród nich dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, które stanowią 86% wszystkich podmiotów. Pod względem liczby pracowników jedynie 3% przedsiębiorstw zatrudnia 10 lub więcej pracowników. Najpowszechniejsze typy działalności to handel hurtowy i detaliczny naprawa pojazdów samochodowych oraz budownictwo. Liczba podmiotów gospodarczych na 10 tysięcy mieszkańców, jak i liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 10 tysięcy mieszkańców jest w

gminie niższa niż średnia dla powiatu, województwa oraz kraju. Mimo to należy podkreślić, że liczba tych podmiotów rośnie z roku na rok, co dobrze rokuje dla przyszłości gospodarczej gminy. Z uwagi na małą liczbę miejsc pracy na terenie gminy, większość aktywnych zawodowo mieszkańców pracuje w pobliskich miastach (Warszawa, Mińsk Mazowiecki, Siedlce).

Stopa bezrobocia w powiecie mińskim wyniosła w 2023 r. 4,5%. Jest to wynik niższy o 0,6 punktu procentowego w porównaniu do średniej krajowej. Od 2020 roku liczba bezrobotnych spada. Wyższy poziom bezrobocia zanotowano 2020 roku, kiedy to trudna sytuacja gospodarcza panowała w całym kraju z powodu pandemii wirusa COVID-19. Wśród osób bezrobotnych około 50% to kobiety.

Turystyka

Turystyka w gminie Mińsk Mazowiecki nie jest obecnie rozwinięta, jednak z uwagi na walory przyrodnicze i historyczne posiada duży potencjał. Za najatrakcyjniejsze turystycznie obiekty należy uznać Rezerwat Przyrody „Bagno Pogorzel”, lasy z cennymi okazami drzew w tym najstarszą sosną w Polsce, jak również zabytki takie jak kaplica w Ignacowie czy zespoły obiektów związane z pałacami w Janowie i Starej Niedziałce. Na rzecz rozwijania oferty turystycznej w gminie i regionie działa Lokalna Organizacja Turystyczna Ziemi Mińskiej.

Rolnictwo

Rolnictwo stanowiło w przeszłości istotną gałąź gospodarki i produkcji w gminie Mińsk Mazowiecki, jednak od wielu lat stopniowo traci ono na znaczeniu gospodarczym. Według Powszechnego Spisu Rolnego z 2020 r., gospodarstwa rolne zajmują około 43% powierzchni gminy (4 806 ha). Najwięcej jest w gminie gospodarstw o powierzchni od 1 do 5 ha (437), mają też największy udział w powierzchni. Przy pewnym rozdrobnieniu gospodarstw rolnych, 54% z nich prowadzi sprzedaż własnych produktów rolnych, co świadczy o przeciętnej wydajności i aktywnej kulturze rolnej. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w gminie Mińsk Mazowiecki wynosi 7,19 ha (dla kraju średnia ta wyniosła w 2023 roku 11,42 ha).

OBSZAR PRZYRODNICZY

Stan środowiska naturalnego

Na terenie gminy nie ma stacji pomiarowych jakości powietrza. Zgodnie z wynikami modelowania matematycznego na terenie gminy Mińsk Mazowiecki w 2023 r. stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów długoterminowych stężeń ozonu wg kryterium ochrony zdrowia ludzi oraz ochrony roślin, na co miały wpływ przede wszystkim sprzyjające warunki meteorologiczne (m.in. wysokie nasłonecznienie, niska prędkość wiatru). Dla pozostałych zanieczyszczeń odpowiednio poziomy dopuszczalne lub docelowe zostały dotrzymane.

Jakość wód powierzchniowych, w których zasięgu znajduje się gmina jest określana jako zła.¹ Zbiorniki wód podziemnych są w dobrym stanie środowiskowym, zagrożenie w tym zakresie może stanowić nieodpowiednie gospodarowanie ścieków na terenach nieobjętych siecią kanalizacyjną (np. w nieuszczelnione szamba). W opracowaniu Strategii uwzględnić należy dokumenty, o których mowa w 315 pkt 1 - 3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2024r. poz. 1087, z późn. zm.), a więc:

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r. poz. 300);

¹ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r. poz. 300)

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz. U. z 2022 r. poz. 2739);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1615).

Zagrożenie hałasem pochodzi głównie z ciągów komunikacyjnych szczególnie autostrady A2, przy czym jest ono zależne od natężenia ruchu i możliwe do ograniczenia. Dodatkowym źródłem hałasu generującym uciążliwość dla mieszkańców (szczególnie w rejonie miejscowości Janów) i środowiska naturalnego jest lotnisko wojskowe położone w Janowie.

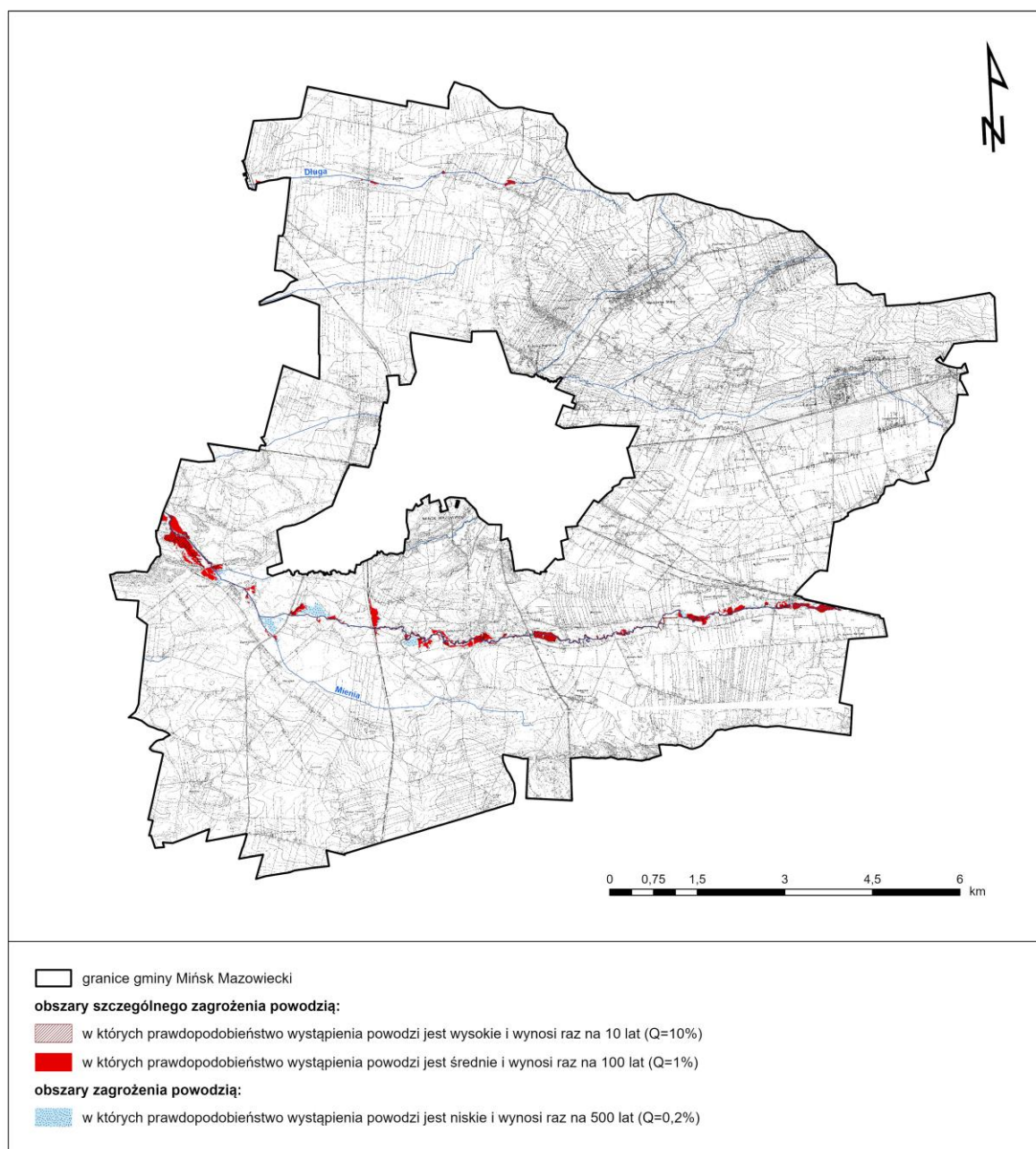
Budowa geologiczna, złoża i osuwiska

Na obszarze gminy Mińsk Mazowiecki występują dwa udokumentowane złoża kruszyw naturalnych – piaski i żwiry oraz surowce ilaste do produkcji kruszywa lekkiego – gliny. Zasoby obu złóż są rozpoznane wstępnie, dla których nie wyznaczono terenów ani obszarów górniczych. Na terenie gminy stwierdzono także obszary rokujące perspektywy dla poszukiwań złóż surowców ilastych oraz kruszywa naturalnego.

Na terenie gminy nie występują aktywne osuwiska, w Systemie Ostry Przeciwośuwiskowej Państwowego Instytutu Geologicznego udokumentowano jednak dwa tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi. Położone są na terenach leśnych, na skarpach przykorytowych rzeki Srebrnej, a zagrożenie ruchami masowymi związane jest z erozyjnym działaniem tego cieku.

Zagrożenie powodziowe i zagrożenie suszą

Rzeki Mienia i Długa na obszarze gminy nie są obwałowane i są ciekami stwarzającymi zagrożenie powodziowe. W granicach gminy występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi raz na 100 lat (Q1%) oraz obszary o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi raz na 10 lat (Q10%), a także obszary zagrożenia powodzią gdzie prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie. W zasięgu obszaru szczególnego zagrożenia powodzią od tych rzek znajdują się głównie tereny zbiorników wodnych, tereny leśne, użytki zielone i zieleń naturalna w dolinach rzecznych oraz pojedyncze zabudowania w obszarach o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi. Tereny znajdujące się w ramach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią podlegają określonemu zagospodarowaniu, gdzie zgodnie z art. 166 pkt. 10 ustawy Prawo wodne, planowane zagospodarowanie nie może m.in. naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym czy stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi czy środowiska oraz utrudniać zarządzanie ryzykiem powodziowym. W przypadku lokalizowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią m.in. nowych obiektów budowlanych oraz gromadzenia ścieków, niezbędne jest uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego zgodnie z art. 390 ust. 1 ustawy Prawo wodne.

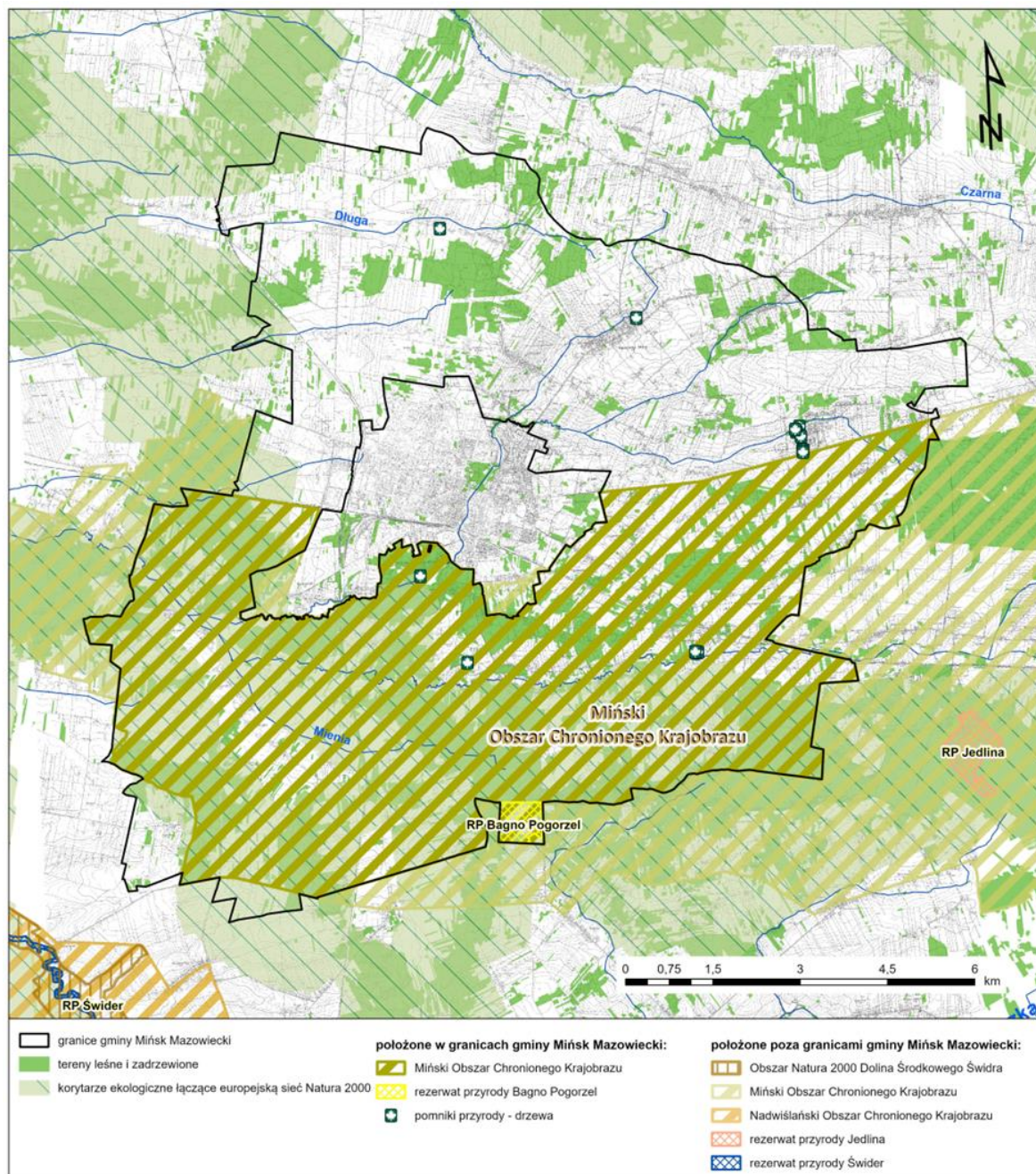

Rysunek 2 Obszary zagrożenia powodziowego w gminie (źródło: *Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przyrodniczej i przestrzennej przygotowana do Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035, 2024*)

Według planu przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS) obszar gminy jest umiarkowanie i silnie zagrożony suszą hydrologiczną i słabo zagrożony suszą hydrogeologiczną. Łączne zagrożenie suszą zostało w PPSS określone na większości obszaru gminy jako silne (klasa III), a dla części obszaru gminy jako umiarkowane (klasa II).

Formy ochrony przyrody

Na terenie gminy Mińsk Mazowiecki znajdują się następujące formy ochrony przyrody: Miński Obszar Chronionego Krajobrazu (pokrywający południową połowę gminy, Rezerwat Przyrody „Bagno Pogorzałe”, 7 pomników przyrody. Najcenniejszym przyrodniczo obszarem przyrodniczym w granicach gminy jest Rezerwat „Bagno Pogorzałe” o powierzchni 48,6 ha. W jego obrębie znajduje się bagno otoczone cennymi naukowo i dydaktycznie drzewostanami oraz występującymi tam chronionymi gatunkami roślin i ptaków. W miejscowości Gliniak znajduje się najstarsza w Polsce 360-letnia sosna zwyczajna „Wszębora”.

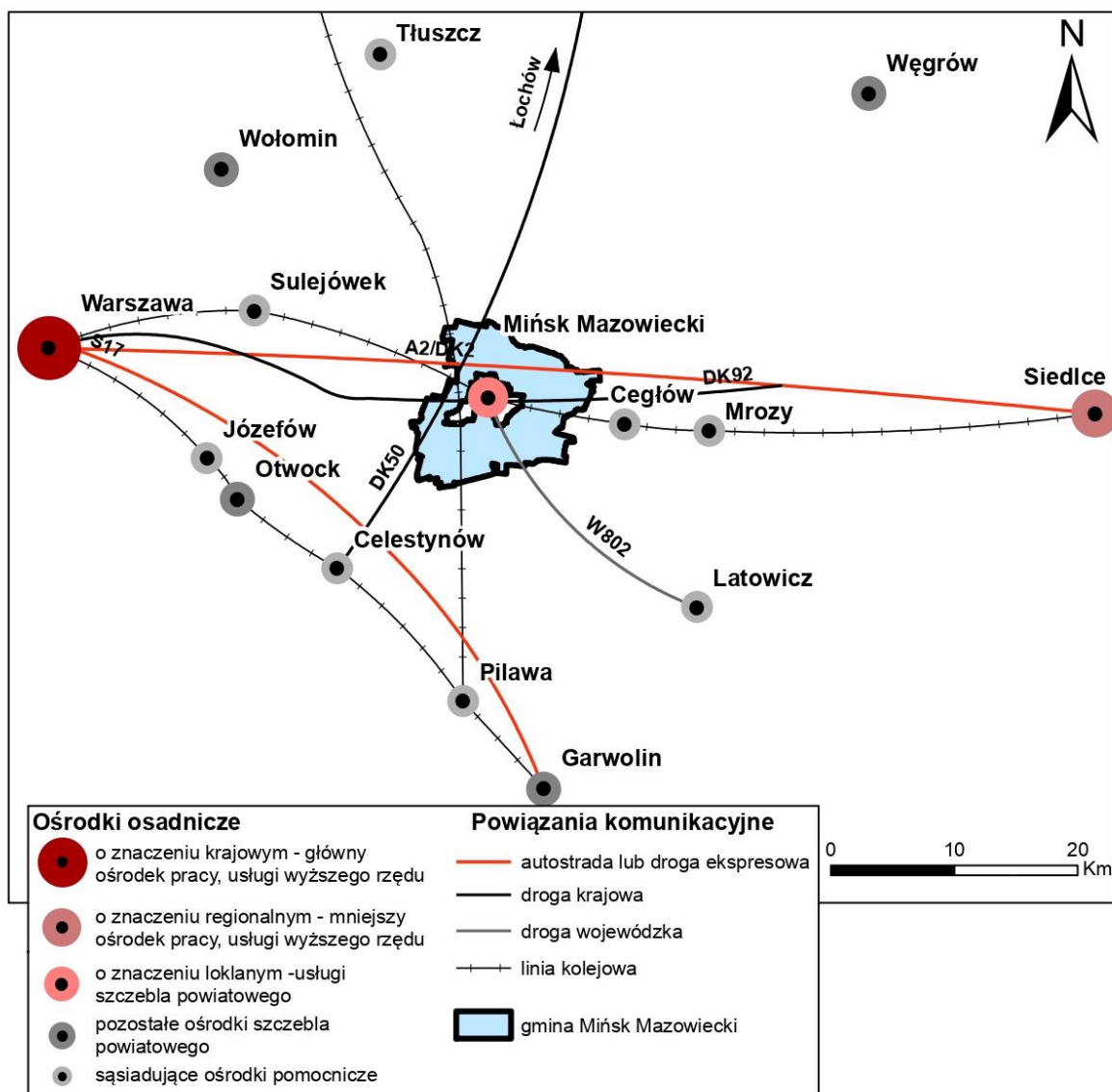

Rysunek 3 Lokalizacja form ochrony przyrody w gminie Mińsk Mazowiecki i okolicach (źródło: *Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej przygotowana do Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2030, 2025)*

OBSZAR PRZESTRZENNY

Powiązania przestrzenne

Gmina Mińsk Mazowiecki położona jest we wschodniej części województwa Mazowieckiego i jest silnie powiązana z miastem Mińsk Mazowiecki. Większość jej obszaru utrzymuje charakter wiejski, jednak na graniczących z miastem centralnych obszarach gminy kształtują się obszary typowe dla przedmieść. Ogromne znaczenie dla gminy ma również położenie pomiędzy Warszawą a Siedlcami. Lokalizacja na ciągach komunikacyjnych łączących te dwa miasta znacząco zwiększa atrakcyjność inwestycyjną gminy oraz przyciąga mieszkańców pracujących w dużych ośrodkach miejskich, z którymi gmina jest bardzo dobrze skomunikowana.

Rysunek 4 Schemat powiązań osadniczych i komunikacyjnych gminy Mińsk Mazowiecki (źródło: *Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej przygotowana do Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2030, 2025*)

Struktura funkcjonalno-przestrzenna

Większość terenów gminy Mińsk Mazowiecki zajmują tereny rolne (61% powierzchni gminy) – głównie grunty orne rozlokowane na terenie całej gminy. Lesistość gminy wynosi prawie 24%. Lasy porastają głównie południową część gminy. Przez północne tereny przechodzi autostrada A2, przecinająca drogę krajową nr 50 stanowiąc węzeł drogowy Mińsk Mazowiecki. Środek gminy jak i miasta przecina stanowiąca główny szlak komunikacyjny droga krajowa nr 92, której rolę po części przejęła pobliska autostrada.

Gmina zmienia dotychczasowy charakter wiejski na podmiejski. Zabudowa (w większości wolnostojące budynki jednorodzinne) skupia się wzdłuż dróg, bliżej granicy z miastem Mińsk Mazowiecki zabudowa jest bardziej zwarta. W gminie Mińsk Mazowiecki obserwujemy rozwój zabudowy mieszkaniowej, a większość dotychczasowej zabudowy zagrodowej traci swój charakter i przyjmuje postać zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Najwięcej budynków mieszkaniowych zlokalizowanych jest w miejscowościach: Karolina, Stojadła, Targówka, Stara Niedziałka, Brzoze.

Zmiany w charakterze gminy i napływ ludności spowodowały, że już teraz w kilku miejscach występuje zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna. W pobliżu zachodniej granicy z miastem znajduje się duży kompleks usługowy. W miejscowości Janów, we wschodniej części gminy znajduje się wojskowy port lotniczy.

Polityka przestrzenna gminy

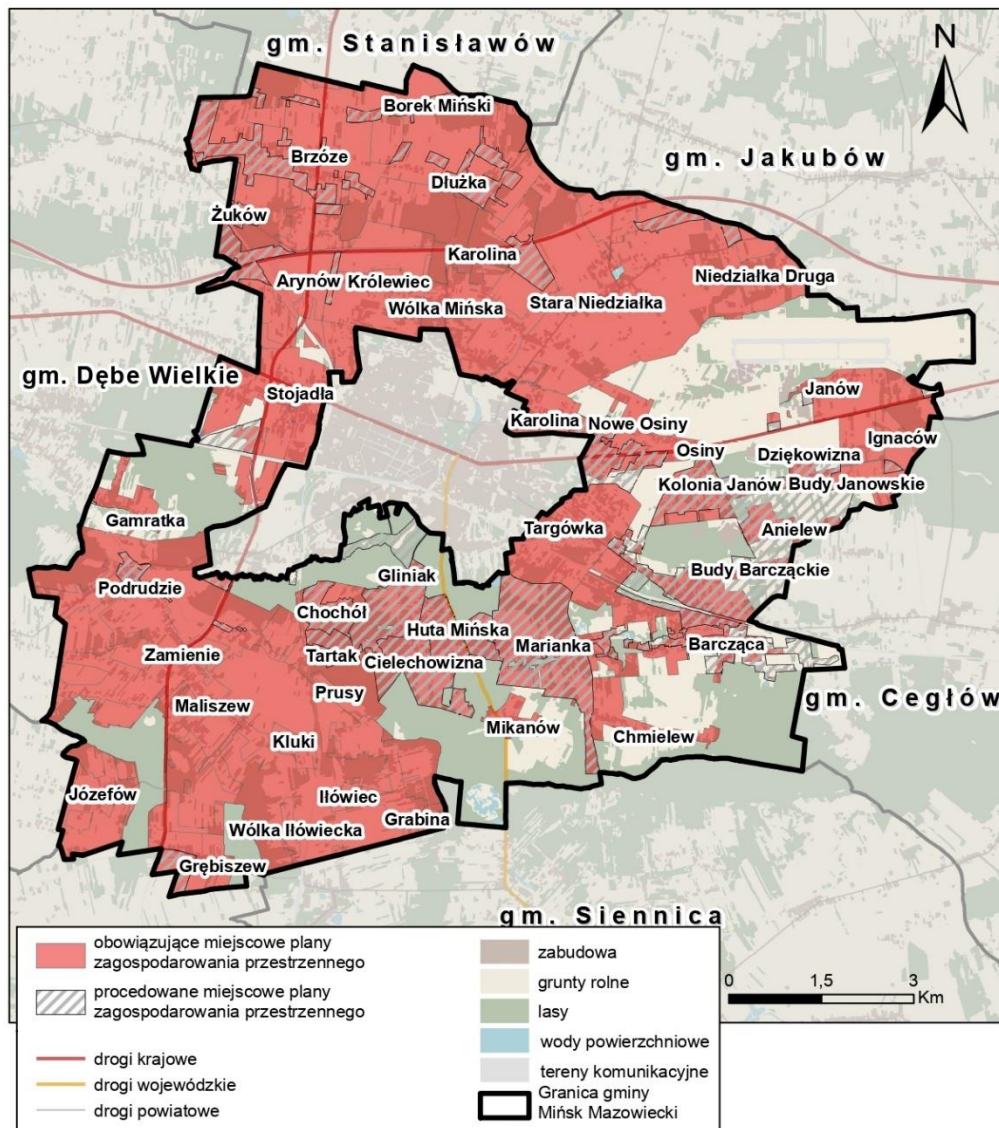
Dla terenu gminy Mińsk Mazowiecki obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mińsk Mazowiecki, przyjęte Uchwałą Nr XXVI/141/09 Rady Gminy Mińsk Mazowiecki z dnia 12 sierpnia 2009 r., zmienione Uchwałą Nr XXXVIII.333.2022 Rady Gminy Mińsk Mazowiecki z dnia 17 marca 2022 r. oraz Uchwałą Nr XLVII.432.2022 Rady Gminy Mińsk Mazowiecki z dnia 15 grudnia 2022 r. W gminie obowiązują 42 plany miejscowe pokrywające 70% powierzchni gminy (Rysunek 5), a kolejne są w trakcie procedowania. Plany miejscowe przewidują przede wszystkim rozwój zabudowy mieszkaniowej, a także powstawanie obiektów usługowych i przemysłowo-produkcyjnych. Polityka przestrzenna gminy odpowiada na wysokie zainteresowanie terenami mieszkaniowymi i pod pozarolniczą działalność gospodarczą, lokalizując te funkcje w sposób przemyślny i ograniczając niekontrolowane rozlewanie zabudowy i konflikty przestrzenne (występowanie w bliskim sąsiedztwie funkcji negatywnie na siebie oddziałujących). Dzięki temu zmiana charakteru gminy z wiejskiego w podmiejski, z wielofunkcyjnymi terenami zabudowy mieszkaniowej, przebiega w sposób zrównoważony.

70%pokrycie planami
miejscowymi

Pomimo wysokiego pokrycia gminy planami miejscowymi, liczba wydawanych decyzji o warunkach zabudowy jest stosunkowo wysoka i dotyczy głównie inwestycji mieszkaniowych. W latach 2019-2023 wydano 932 pozwolenia na budowę z czego prawie 88% stanowią pozwolenia dotyczące zabudowy mieszkaniowej. Wskazuje to na wysokie zainteresowanie i zapotrzebowanie na tereny mieszkaniowe w gminie.

Polityka przestrzenna gminy zakłada aby zabudowa kształtowana była przede wszystkim na podstawie planów miejscowych, w celu zachowania ładu przestrzennego, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, ograniczając niekontrolowane rozlewanie się zabudowy.

W wyniku reformy systemu planowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mińsk Mazowiecki przestanie obowiązywać po wejściu w życie planu ogólnego gminy lecz nie później niż 1 stycznia 2026 roku. Na dzień opracowania niniejszego dokumentu gmina jest w trakcie sporządzania planu ogólnego, który będzie stanowił podstawę dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i decyzji o warunkach zabudowy.

Rysunek 5 Zasięg obowiązujących i procedowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (źródło: *Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej przygotowana do Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2030, 2025*)

Zabytki

Na terenie gminy Mińsk Mazowiecki znajduje się jeden obiekt oraz dwa zespoły obiektów wpisane do rejestru zabytków nieruchomych województwa mazowieckiego, które jednocześnie ujęte zostały w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Mińsk Mazowiecki. Są to kaplica klasztorna misjonarzy, ob. kościół parafialny pw. św. Antoniego Padewskiego, zespół pałacowo-folwarczny w Janowie oraz zespół dworsko parkowy w Starej Niedziałce. Dodatkowo w gminnej Ewidencji Zabytków ujęto 9

obiektów, większość z nich znajduje się we wsi Ignaców. Wiele spośród 51 zabytków archeologicznych na terenie gminy stanowią zabytki z epoki kamienia.

Transport i komunikacja

Przez gminę Mińsk Mazowiecki, w północnej jej części przebiega autostrada A2 Świecko – Kałuszyn, która jest częścią międzynarodowego szlaku komunikacyjnego E30. Dodatkowo znajdują się dwie drogi krajowe: nr 50 z Ciechanowa do Ostrowi Mazowieckiej i nr 92 z Rzepina do Kałuszyna. Z miasta Mińsk Mazowiecki prowadzi droga wojewódzka nr 802 do Seroczyna. Istotnym elementem infrastruktury jest węzeł drogowy znajdujący się w miejscowości Stojadła, łączący drogę krajową nr 50 (Ciechanów-Ostrów Mazowiecka) i drogę krajową nr 92 (Rzepin-Kałuszyn). Nieopodal, w miejscowości Arynów znajduje się węzeł drogowy Mińsk Mazowiecki łączący autostradę A2 z drogą krajową nr 50. Dróg powiatowych jest 10, natomiast gminnych 56

Przez gminę Mińsk Mazowiecki przebiegają dwie linie kolejowe jednak w obrębie gminy znajduje się jedna stacja kolejowa w miejscowości Barcząca. Wielu mieszkańców dojeżdżających do Warszawy i Siedlec korzysta również ze stacji w mieście Mińsk Mazowiecki.

Infrastruktura techniczna

W gminie Mińsk Mazowiecki zlokalizowane jest ponad 4 500 przyłączy do sieci wodociągowej, która zaopatruje 99,4% mieszkańców w wodę. Z uwagi na rozproszony charakter gminy wiejskiej powiększanie sieci kanalizacyjnej nie zawsze jest ekonomicznie opłacalne. Sieć kanalizacyjna obsługuje 46% mieszkańców. Pozostałe gospodarstwa domowe korzystają ze zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków. Sieć gazowa zaopatruje 25,8% mieszkańców gminy.

2 WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO

W procesie przygotowania niniejszej strategii za pośrednictwem sieci Internet przeprowadzone zostały dwa badania ankietowe. Pierwsza ankieta skierowana do mieszkańców, dotyczyła diagnozy aktualnego stanu gminy i warunków życiowych, druga oceniała potencjał inwestycyjny gminy Mińsk Mazowiecki i przeznaczona była dla przedsiębiorców, przedstawicieli agencji eksperckich oraz przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego.

ANKIETA DIAGNOSTYCZNA O SYTUACJI ŻYCIOWEJ MIESZKAŃCÓW I STANIE GMINY

Charakterystyka ankietowanych

Ankieta została przeprowadzona w dniach od 14 października do 19 listopada 2024. Uzyskano 253 odpowiedzi. Większość ankietowanych stanowiły kobiety (58,5%). Pod względem wieku najwięcej respondentów to osoby w wieku 30-49 lat (53,4%). Większość ankietowanych to pracownicy sektora publicznego (33,2%) oraz prywatnego (28,1%). 90,1% odpowiedzi udzielili mieszkańcy gminy Mińsk Mazowiecki.

Ocena aktualnej sytuacji gminy

Warunki w miejscu zamieszkania zostały ocenione pozytywnie przez 73,1% respondentów. Za główne walory gminy uznano położenie gminy względem głównych szlaków komunikacyjnych i ważnych ośrodków miejskich (58,5%), dobre warunki zamieszkania (48,6%) oraz walory przyrodnicze (37,5%). Zdaniem ankietowanych największymi szansami rozwoju gminy są: zwiększenie liczby połączeń autobusowych w gminie i poza nią (39,1%), rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej (33,6%) oraz infrastruktury technicznej (sieci wodociągowe, kanalizacyjne) (29,6%). Główna bariera hamująca rozwój gminy to według respondentów wykluczenie komunikacyjne i zbyt mało połączeń autobusowych (54,9%).

W ankiecie przeprowadzona została ocena poziomu i dostępu do usług publicznych, dostępności komunikacyjnej, sytuacji gospodarczej oraz walorów środowiskowych. Zastosowano pięciostopniową skalę, jednak żaden z elementów nie uzyskał najwyższej oceny „Bardzo dobrze”.

Tabela 1 Wyniki oceny jakości i dostępu do usług publicznych, dostępności komunikacyjnej, sytuacji gospodarczej oraz walorów środowiskowych uzyskane podczas badania ankietowego

Element	Ocena
Poziom i dostęp do usług publicznych w gminie	
Poziom kształcenia w szkołach podstawowych	Dobrze
Dostępność zajęć pozaszkolnych dla dzieci	Dobrze
Dostępność i jakość opieki przedszkolnej	Ani dobrze, ani źle
Dostępność i jakość opieki żłobkowej	Bardzo źle
Dostępność i jakość podstawowej opieki medycznej	Źle
Dostępność i jakość opieki nad osobami starszymi i z niepełnosprawnościami	Ani dobrze, ani źle
Dostępność i jakość usług ośrodka pomocy społecznej	Dobrze
Oferta kulturalna w gminie	Ani dobrze, ani źle
Dostępność infrastruktury dla osób starszych	Ani dobrze, ani źle
Dostępność i różnorodność bazy gastronomicznej	Dobrze
Dostępność i jakość bazy sportowej i rekreacyjnej	Ani dobrze, ani źle
Dostępność komunikacyjna gminy	
Wewnątrz gminy (połączenia między miejscowościami gminnymi)	Bardzo źle
W powiecie (połączenia do gmin sąsiednich, Mińsk Mazowiecki, Sulejówek, Halinów, Kałuszyn, Mrozy, Cegłów, Dębe Wielkie, Dobrze, Jakubów, Latowicz, Siennica, Stanisławów)	Źle
Z Warszawą	Dobrze
Z Siedlcami	Dobrze
Sytuacja gospodarcza gminy	
Możliwość zatrudnienia i zarobkowania	Dobrze
Pewność zatrudnienia	Ani dobrze, ani źle
Możliwość prowadzenia własnej działalności gospodarczej	Dobrze
Możliwość stałego rozwoju swojej działalności gospodarczej	Ani dobrze, ani źle
Możliwość rozwoju zawodowego	Ani dobrze, ani źle
Jakość infrastruktury drogowej (w tym dróg rowerowych i chodników)	Ani dobrze, ani źle
Jakość infrastruktury technicznej (wodociąg, kanalizacja)	Dobrze
Warunki mieszkaniowe	Dobrze
Dostęp do placówek handlowych	Dobrze
Walory środowiskowe	
Czystość gminy	Dobrze
Jakość powietrza	Dobrze
Atrakcyjność przyrodnicza gminy	Dobrze
Atrakcyjność turystyczna gminy	Ani dobrze, ani źle

Źródło: Opracowanie własne

Powiązania z Mińskiem Mazowieckim i Warszawą

Odpowiedzi ankietowanych pokazują wysoki poziom zależności mieszkańców od pobliskich ośrodków miejskich, szczególnie Mińska Mazowieckiego i Warszawy. Zbadane zostały warunki związane z korzystaniem z usług oraz edukacją i pracą zawodową.

Jedynie około 15% robi codzienne zakupy w gminie Mińsk Mazowiecki. Z pozostałych usług handlu, aktywnego uprawiania sportu i uczestnictwa w wydarzeniach sportowych na terenie gminy korzysta ok. 10% ankietowanych. Pozostałe badane rodzaje usług w mniej niż 10% zaspokajane są na terenie gminy. **Ponad 70%** ankietowanych korzysta z podstawowej opieki zdrowotnej, usług (podstawowe i pozostałe zakupy, drobne usługi rzemieślnicze) i uprawia sport w mieście Mińsk Mazowiecki. Usługi wyższego rzędu są w podobnym stopniu wykorzystywane w Mińsku Mazowieckim i Warszawie: specjalistyczna opieka zdrowotna (Mińsk Maz. – 46%, Warszawa – 42%), wydarzenia kulturalne (Mińsk Maz. – 37%, Warszawa – 50%), wydarzenia sportowe (Mińsk Maz. – 40%, Warszawa – 24%).

Ankietowani w przeważającej większości (87,4%) wskazali, iż co najmniej jedna osoba z ich gospodarstwa domowego dojeżdża do pracy lub szkoły poza gminę Mińsk Mazowiecki. Z osób pracujących bądź uczących się poza granicami gminy 46,9% dojeżdża do Warszawy a 36,7% do miasta Mińsk Mazowiecki. Ponad połowa z tych dojazdów odbywa się prywatnym samochodem.

Oczekiwania na przyszłość

W pytaniu o cechy, które powinna posiadać gmina Mińsk Mazowiecki w roku 2035 wskazane zostały: bezpieczne i atrakcyjne miejsce do zamieszkania (66,4%) oraz rozwinięta infrastruktura techniczna i komunikacyjna (56,9%).

Respondenci zostali zapytani o przedstawienie trzech najważniejszych ich zdaniem działań inwestycyjnych na terenie gminy w następnych 10 latach. Przeważająca większość odpowiedzi dotyczy:

- inwestycji związanych z infrastrukturą drogową (utwardzanie dróg gruntowych, naprawy, budowa chodników i ścieżek rowerowych, oświetlenie, panele dźwiękochłonne wzdłuż autostrady A2),
- komunikacją i transportem publicznym (więcej połączeń autobusowych, utworzenie publicznego przewoźnika, rozwój sieci kolejowej),
- inwestycji w infrastrukturę techniczną (kanalizacja, sieć gazowa).

Rzadziej, jednak z dużą częstotliwością podnoszone były inwestycje w infrastrukturę związane ze sportem i kulturą (gminny dom kultury, biblioteki, boiska, kino), usługi publiczne (powstanie placówek opieki zdrowotnej, żłobka, mieszkalnictwo komunalne, aktywne programy społeczne) rozwój lokalnej gospodarki (przyciąganie inwestorów, tworzenie nowych miejsc pracy, wsparcie dla mikroprzedsiębiorstw, zwiększanie dostępności podstawowych usług na terenie gminy) oraz inwestycje środowiskowe (czystość lasów, rozwój zieleni publicznej, biogazownia).

Zdaniem 75,1% mieszkańców w gminie powinna powstać nowa zabudowa mieszkaniowa. Jako preferowane usytuowanie takich inwestycji wskazano okolice granic miasta Mińsk Mazowiecki (45%) i okolice głównych dróg (44%). Jako konkretne obszary najbardziej wymagające inwestycji mieszkaniowych respondenci wybierali najczęściej Barczącą (28,4%), Stojadła (25,3%), Budy Barczackie (23,7%) oraz Targówkę i Starą Niedziałkę (po 23,2%).

Według 83,8% ankietowanych w gminie powinna powstać nowa zabudowa usługowa, 47,9% respondentów za preferowaną lokalizację wskazuje okolice głównych dróg. Preferowane miejscowości to Stojadła (27,2%), Stara Niedziałka (24,8%), Barcząca (23,8%) i Huta Mińska (23,3%).

Potrzebę powstania nowej zabudowy produkcyjnej wskazało 64,8% badanych. Proponowane przez mieszkańców lokalizacje to Stojadła (32,9%) oraz Janów (29,1%)

ANKIETA OCENY POTENCJAŁU INWESTYCYJNEGO GMINY MIŃSK MAZOWIECKI

Charakterystyka ankietowanych

Badanie ankietowe zostało przeprowadzone w dniach od 24 do 25 października 2024 i uzyskano odpowiedzi 32 odpowiedzi, z czego 43,8% stanowili przedsiębiorcy i inwestorzy zaś 37,5% to przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego. Zdecydowana większość respondentów (78,1%) była już zaznajomiona z ofertą inwestycyjną gminy Mińsk Mazowiecki.

Ocena potencjału inwestycyjnego

Ankietowani ocenili ogólny potencjał inwestycyjny gminy jako wysoki (50%) lub bardzo wysoki (34,4%). Przeprowadzono badanie w pięciostopniowej skali mające ocenić poszczególne elementy potencjału inwestycyjnego gminy, jednak żaden element nie otrzymał najniższej oceny.

Tabela 2 Ocena poszczególnych elementów potencjału inwestycyjnego gminy uzyskana podczas badania ankietowego

Element	Ocena
Dostępność i jakość zaplecza inwestycyjnego	
Lokalizacja i dostępność komunikacyjna	Bardzo dobrze
Wyposażenie w infrastrukturę	Ani dobrze, ani źle
Dostępność terenów inwestycyjnych	Dobrze
Wsparcie ze strony lokalnych władz	Bardzo dobrze
Zapisy aktów planowania przestrzennego	Dobrze
Zasadność rozwoju przeznaczeń terenów w gminie	
Przemysłowo-produkcyjne	Bardzo wysoka
Usługowe	Wysoka/Bardzo wysoka
Odnawialne źródła energii	Wysoka
Zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	Bardzo wysoka
Zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	Wysoka
Rolne	Niska
Rekreacyjne	Ani niska, ani wysoka
Inne	Ani niska, ani wysoka
Zasadność działań gminy w zakresie wsparcia inwestorów	
Wsparcie w procedurach formalnych	Bardzo wysoka
Wsparcie finansowe (dotacje, ulgi)	Ani niska, ani wysoka
Doradztwo inwestycyjne	Bardzo wysoka
Organizowanie spotkań/konferencji	Wysoka/Bardzo wysoka
Promocja w agencjach zewnętrznych	Bardzo wysoka
Aktualizacja prawa miejscowego	Bardzo wysoka
Inne	Ani niska, ani wysoka

Źródło: Opracowanie własne

Zdaniem respondentów obecna infrastruktura gminy spełnia potrzeby inwestorów, ale są w niej braki (56,3%). Zapytani o główne działania jakie powinna podjąć gmina wymienili przede wszystkim rozbudowę i modernizację sieci drogowej oraz zwiększanie dostępności infrastruktury technicznej (uzbrojenie terenu, kanalizacja, wodociąg, sieć gazowa). Aż 70,4% odpowiedzi wskazuje na zainteresowanie długoterminowymi inwestycjami w gminie Mińsk Mazowiecki.

Jakość obsługi w punkcie obsługi inwestora gminy Mińsk Mazowiecki zostało ocenione przeważająco pozytywnie (80,7%). Główny element do usprawnienia to szybsza realizacja

formalności (71%). Wszyscy respondenci uważają, że gminy i starostwo powiatu mińskiego powinny zacieśnić współpracę w zakresie kompleksowej obsługi inwestora.

Przeprowadzone badanie ankietowe wskazuje na szczególnie wysoką atrakcyjność i potencjał inwestycyjny gminy Mińsk Mazowiecki.

3 ANALIZA SWOT

Podsumowaniem najważniejszych uwarunkowań wpływających na rozwój gminy Mińsk Mazowiecki, które zostały wskazane w diagnozie oraz badaniu ankietowym jest analiza SWOT. Jej nazwa pochodzi od pierwszych liter angielskich słów: strenghts – silne strony, weaknesses – słabe strony, opportunities – szanse i threats – zagrożenia. Silne i słabe strony dotyczą uwarunkowań i czynników wewnętrznych, które gmina generuje i na które ma wpływ. Szanse i zagrożenia natomiast dotyczą cech otoczenia, czyli czynników zewnętrznych oddziałujących na gminę.

Tabela 3 Analiza SWOT

Analiza SWOT	
S – silne strony	W – słabe strony
– Wysokie pokrycie planami miejscowymi; – Niski poziom bezrobocia; – Dobry stan środowiska; – Wysoka jakość usług edukacyjnych w szkołach podstawowych; – Wysoka atrakcyjność inwestycyjna i pozytywny odbiór działań gminy we wsparciu inwestorów.	– Duży odsetek mieszkańców pracujący poza gminą; – Brak placówek opieki zdrowotnej na terenie gminy; – Niewystarczająca dostępność komunikacji autobusowej.
O – szanse	T – zagrożenia
– Zrzeszenie w metropolii warszawskiej; – Korzystne położenie na ważnych szlakach komunikacji kołowej (A2, DK50, DK92) i kolejowej (nr 2); – Duże walory przyrodnicze; – Zwiększony ruch inwestycyjny w terenach podwarszawskich; – Migracje w kierunku gminy, rozwój obszaru metropolitalnego Warszawy.	– Zagrożenie suszą i innymi skutkami kryzysu klimatycznego; – Ograniczenia dla zagospodarowania związane z terenami zamkniętymi, w tym lotniska wojskowego Mińsk Mazowiecki; – Zagrożenie militarne związane z bliskością infrastruktury wojskowej; – Rosnące ceny energii; – Ograniczanie subwencji i wpływów do budżetu gmin.

Źródło: Opracowanie własne

4 POTENCJAŁY I OBSZARY PROBLEMOWE

Opisane powyżej najważniejsze elementy wpływające na rozwój i funkcjonowanie gminy Mińsk Mazowiecki służą opracowaniu precyzyjnych i skutecznych celów strategicznych i kierunków działań. Czynniki i uwarunkowania zdefiniowane dzięki opracowanej Diagnozie sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy, przeprowadzonemu badaniu ankietowemu oraz sformułowanej analizie SWOT pomogły określić największe potencjały w rozwoju gminy Mińsk Mazowiecki oraz

bariery hamujące jej rozwój. Dla maksymalnej efektywności zapisów strategii, cele i kierunki działań powinny wzmacniać potencjały gminy, które są jej atutami i siłami napędowymi oraz ograniczać negatywny wpływ barier i obszarów problemowych. Jednocześnie działania określone w strategii powinny być zgodne z obecnymi trendami społecznymi i gospodarczymi.

Największe potencjały wynikające z niniejszej części diagnostycznej to:

- Korzystna struktura demograficzna- w gminie liczba ludności wzrasta, współczynnik przyrostu naturalnego jest raczej dodatni, a struktura ludności ze względu na wiek wskazuje na ograniczenie występującego w kraju trendu starzenia się społeczeństwa. Warto zwrócić uwagę na aspekt migracji wewnętrznych i przyływ mieszkańców warunkowany położeniem w strefie funkcjonalnej aglomeracji warszawskiej.
- Dogodna lokalizacja i dobre skomunikowanie z ważnymi miastami – położenie na szczególnie ważnej osi Warszawa – Siedlce z autostradą A2 i linią kolejową nr 2 oraz mocne więzi z miastem Mińsk Mazowiecki dają gminie niepowtarzalny dostęp do dużych rynków zbytu i głównych ośrodków pracy, edukacji i nauki.
- Walory środowiskowe – dobry stan środowiska, powierzchnia lasów oraz ciekawe obiekty przyrodnicze (m. in. bagno Pogorzelskie czy sosna „Wszębora”) to aspekty pozwalające rozwijać ofertę turystyczną obszaru szczególnie w kontekście turystyki weekendowej skierowanej do mieszkańców Warszawy i miasta Mińsk Mazowiecki.
- Migracje ludności w kierunku gminy – trendy osiedleńcze i liczba wydawanych pozwoleń na budowę wskazują na duże zapotrzebowanie na nową zabudowę, szczególnie mieszkaniową, co wynika z przenoszenia się ludności z dużych ośrodków miejskich ale także z innych miejscowości w związku z korzystnymi warunkami do życia i dobrymi powiązaniami gminy wewnątrz aglomeracji warszawskiej
- Wysokie zainteresowanie inwestycyjne – ankieta oceny potencjału inwestycyjnego gminy wykazała zainteresowanie nową zabudową usługową i produkcyjną, zainteresowanie inwestorów jest widoczne w już występujących na terenie gminy trendach, co uwzględniają miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Jako główne obszary problemowe należy wymienić:

- Wysoką zależność od Warszawy i Mińska Mazowieckiego – mała liczba miejsc pracy na terenie gminy oraz niewystarczająca dostępność usług sprawiają, iż mieszkańcy są w dużym stopniu zależni zawodowo i w zakresie podstawowych potrzeb od dużych ośrodków miejskich.
- Wykluczenie komunikacyjne – w badaniu ankietowym zdiagnozowano niewystarczającą liczbę połączeń autobusowych szczególnie między miejscowościami w gminie oraz z gminami sąsiednimi w powiecie. Inwestycje w infrastrukturę transportową są bardzo kosztowne, ale jednocześnie kluczowe dla rozwoju terenów budowlanych oraz wsparcia wrażliwych grup społecznych.
- Braki w infrastrukturze technicznej – szybki rozwój terenów mieszkaniowych w gminie oraz postępujące zmiany w charakterze gminy wymagają rozbudowy sieci kanalizacyjnej i gazowej. Pomimo kosztowności tych inwestycji, są one konieczne by w obszarach o coraz bardziej widocznym charakterze podmiejskim, wprowadzać standardy infrastruktury technicznej

zgodne z istotną funkcją gminy w aglomeracji warszawskiej i jako ośrodka podmiejskiego miasta Mińsk Mazowiecki.

III CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1 STRUKTURA LOGICZNA

Część programowa Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki zawiera ustalenia dotyczące polityki rozwoju gminy. Najważniejszym elementem w kształtowaniu strategii jest wizja rozwoju, która stanowi podstawę dla dalszych działań. Wyznaczone zostały trzy obszary strategiczne, którym przypisano misje oraz cele strategiczne kluczowe dla spełnienia wizji. Każdemu celowi strategicznemu przypisano kierunki działań, służące ich realizacji. Określono wymierne, oczekiwane rezultaty działań i wskaźniki, służące do oceny ich realizacji.

2 WIZJA ROZWOJU GMINY MIŃSK MAZOWIECKI

Na podstawie prac diagnostycznych opracowana została wizja rozwoju gminy Mińsk Mazowiecki. Misja jest opisem pożądanego stanu, do którego prowadzą ustalone cele strategiczne i kierunki działań.

Gmina Mińsk Mazowiecki jest innowacyjnym, atrakcyjnym, bezpiecznym i wygodnym miejscem do zamieszkania. Gmina korzysta z silnych związków i dogodnej komunikacji z Warszawą, miastem Mińsk Mazowiecki i innymi ośrodkami w powiecie i województwie - jest ważnym ośrodkiem podmiejskim. Rozwój lokalnej gospodarki, wewnętrznej komunikacji zbiorowej i inteligentnej infrastruktury technicznej pozwolił na zwiększenie lokalnej niezależności funkcjonalnej w aglomeracji warszawskiej. Mieszkańcy mają dostęp do stabilnego rynku pracy, podstawowych usług oraz atrakcyjnej oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej. Zrównoważony rozwój przestrzenny zwiększył zasoby mieszkalne z zachowaniem walorów przyrodniczych i krajobrazowych, gmina jest gotowa na zmiany klimatu i aktywnie im przeciwdziała. Gmina Mińsk Mazowiecki jest rozpoznawalnym miejscem wypoczynku wśród mieszkańców aglomeracji warszawskiej.

3 CELE STRATEGICZNE

A. SPOŁECZEŃSTWO

Budowa wysokiej jakości oferty usług publicznych, atrakcyjnych i bezpiecznych terenów mieszkaniowych oraz aktywnego społeczeństwa obywatelskiego.

- A.1.EFEKTYWNE PARTNERSTWO
- A.2.ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA
- A.3.BEZPIECZNE MIEJSCE DO ŻYCIA

B. GOSPODARKA

Gospodarka gminy jest stabilna, zrównoważona i samowystarczalna. Gospodarka kreowana jest w oparciu o wsparcie wewnętrzne i zewnętrzne oraz szeroką ofertę inwestycyjną.

- B.1.GMINA ATRAKCYJNA INWESTYCYJNIE
- B.2.EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI
- B.3.ZWIĘKSZENIE JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

C. PRZESTRZEŃ, KLIMAT I ŚRODOWISKO

Zrównoważony rozwój przestrzenny gminy i świadome podejście do roli gminy Mińsk Mazowiecki jako ważnej gminy podmiejskiej w obszarze metropolitalnym Warszawy. Ochrona środowiska i krajobrazu w obliczu zmian klimatycznych z wykorzystaniem nowoczesnych technologii. Rozwój oferty turystycznej w oparciu o walory środowiskowe i kulturowe gminy.

- C.1.ZRÓWNOWAŻONA TRANSFORMACJA CHARAKTERU GMINY
- C.2.ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATYCZNYCH I OCHRONA KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA
- C.3.WSPARCIE ROLNICTWA I SEKTORA TURYSTYKI

A. SPOŁECZEŃSTWO

A.1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO		
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
Aktywizacja mieszkańców (szczególnie z grup wykluczonych społecznie, seniorów oraz młodzieży) do działania na rzecz społeczności lokalnej, organizacja i partnerstwo w wydarzeniach integrujących mieszkańców	- Wzrost aktywności społecznej mieszkańców - Większy udział mieszkańców w kreowaniu polityki gminy - Zwiększenie zainteresowania i satysfakcji mieszkańców w konsultacjach społecznych	- Frekwencja w wyborach samorządowych - Liczba organizacji zrzeszających mieszkańców oraz innych organizacji pożytku publicznego - Liczba organizowanych i współorganizowanych przez gminę wydarzeń i frekwencja na tych wydarzeniach
Inwestycje w miejsca lokalnej aktywności i integracji, m. in. obiekty edukacji (szkoły, żłobki, przedszkola), kultury, rekreacji i sportu	- Wzrost liczby oddolnych inicjatyw mieszkańców - Zwiększenie frekwencji na gminnych wydarzeniach	Liczba odwiedzin strony internetowej i kanałów informacyjnych gminy w mediach społecznościowych
Wsparcie i współpraca z lokalnymi i ponadlokalnymi organizacjami zrzeszającymi mieszkańców (np. lokalne grupy działania, organizacje pozarządowe, OSP, koła gospodyń wiejskich)	Integracja z innymi jednostkami samorządowymi i ważna pozycja gminy w obszarze metropolitalnym Warszawy	Liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych w skali roku; liczba złożonych uwag w konsultacjach społecznych, w tym odsetek uwzględnionych przez gminę
Aktywne działania gminy w związkach, stowarzyszeniach i innych organizacjach współpracy jednostek samorządu terytorialnego	- Wzrost ilości informacji przekazywanych za pośrednictwem strony internetowej i mediów społecznościowych - Wzrost zainteresowania kanałami informacyjnymi gminy	- Liczba mieszkańców uczestniczących w zebraniach wiejskich i spotkaniach z władzami - Liczba złożonych i zrealizowanych wniosków obywatelskich, inicjatyw lokalnych
Doskonalenie polityki informacyjnej, aktywne prowadzenie strony internetowej i mediów społecznościowych	Zwiększenie rozpoznawalności gminy w regionie	Odsetek mieszkańców deklarujących poczucie realnego wpływu na funkcjonowanie gminy w badaniu ankietowym
Promowanie i budowanie marki gminy		- Liczba i wartość przeprowadzonych inwestycji - Uczestnictwo Gminy i jej przedstawicieli w wydarzeniach, spotkaniach partnerskich

A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA		
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
Zwiększanie jakości i dostępności usług społecznych	• Zwiększenie liczby gospodarstw domowych i liczby mieszkańców gminy • Utrzymanie pozytywnych trendów demograficznych • Wzrost liczby użytkowników i podróży odbytych transportem zbiorowym • Lepsze wyniki edukacyjne uczniów i zwiększenie kompetencji i szans rozwoju • Zmniejszenie różnic społecznych • zmniejszenie stopy ubóstwa skrajnego, stopy ubóstwa ustawowego oraz stopy ubóstwa relatywnego (relatywna granica ubóstwa wyznaczona na poziomie 50% kwoty, którą średnio w miesiącu wydają gospodarstwa domowe w Polsce i gminie, z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD²)	• Liczba mieszkańców gminy • Współczynnik obciążenia demograficznego • Wskaźnik bezrobocia • Zdawalność i wyniki końcowe egzaminów uczniów • Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych • Stopa ubóstwa skrajnego, ustawowego oraz relatywnego • Liczba podróży mieszkańców gminy transportem zbiorowym (rocznie) na podstawie danych od organizatora • Wzrost liczby mieszkańców deklarujących korzystanie z transportu zbiorowego (w badaniu ankietowym) • Liczba i wartość zrealizowanych inwestycji • Badania jakościowe
Implementacja nowoczesnych automatycznych i cyfrowych rozwiązań w sferze usług publicznych		
Podnoszenie kompetencji i umiejętności pracowników administracji gminy i cyfryzacja usług administracyjnych z wykorzystaniem nowoczesnych technologii		
Współpraca z Powiatowo – Gminnym Związkiem Transportu Publicznego Powiatu Mińskiego w zakresie rozwoju i promocji sieci transportu zbiorowego		
Dostosowanie obiektów i infrastruktury edukacyjnej do potrzeb i prognoz demograficznych oraz założeń rozwojowych gminy		
Budowa, modernizacja, rozbudowa, przebudowa, remont infrastruktury i obiektów edukacji (szkoły, żłobki, przedszkola), kultury, sportu i rekreacji,		
Rozwój oferty sportowo-rekreacyjnej i kulturalno-społecznej dla mieszkańców z różnych grup wiekowych		
Utrzymanie i zapewnienie wysokiego poziomu nauczania, nowoczesnego kształcenia w placówkach oświatowych, w tym doposażanie placówek edukacyjnych w nowoczesne pomoce dydaktyczne i sprzęt		
Prowadzenie efektywnego systemu opieki i pomocy społecznej		

² Definicje odpowiednich stóp ubóstwa na podstawie GUS, *Zasięg ubóstwa ekonomicznego w Polsce w 2023r.*, Warszawa, 2024

A.3. BEZPIECZNE MIEJSCE DO ŻYCIA		
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
Realizacja zadań i współpraca ze służbami mundurowymi w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa cywilnego	• Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy • Zwiększenie bezpieczeństwa i odporności systemów gminy na awarie i cyberataki • Przygotowanie mieszkańców na zagrożenia militarne i hybrydowe • Sukcesywne doposażanie jednostek OSP w niezbędny sprzęt pożarniczy • Opracowanie planów ewakuacji, ukrycia, informowania społeczeństwa w warunkach zagrożenia wojennego • Współpraca z wojskiem przy ćwiczeniach i planach ochrony ludności	• Wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców gminy • Liczba nowych i przebudowanych przejść dla pieszych • Liczba kilometrów nowych i przebudowanych chodników i ścieżek rowerowych • Wysokość środków przeznaczonych na doposażanie jednostek OSP • Liczba interwencji kryzysowych • Liczba ćwiczeń z udziałem wojska i służb cywilnych • Liczba szkoleń i działań informacyjnych nt. zagrożeń militarnych • Opracowanie scenariusza reagowania na zagrożenia wojenne/hybrydowe • Liczba mieszkańców objętych systemem ostrzegania i komunikacji kryzysowej • Liczba i wartość zrealizowanych inwestycji • Badania jakościowe
Wdrażanie rozwiązań mających na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego (w tym przebudowa i budowa bezpiecznych chodników, przejść dla pieszych, ścieżek rowerowych)		
Inwestycje w zakresie cyberbezpieczeństwa gminy i programy edukacyjne dla mieszkańców		
Realizacja działań w zakresie ochrony ludności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego		

B. GOSPODARKA

B.1. GMINA ATRAKCYJNA INWESTYCYJNIE		
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
Wyznaczenie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę usługową, magazynową i produkcyjno-przemysłową, w szczególności w terenach zlokalizowanych przy głównych trasach komunikacyjnych (kolejowych i drogowych) oraz węzłach komunikacyjnych	• Zwiększenie ilości terenów pod zabudowę • Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy • Wzrost liczby mieszkańców • Wzrost liczby podmiotów gospodarczych w gminie • Wyższe wpływy z podatku CIT • Ułatwienie procesu inwestycyjnego na terenie gminy • Zwiększenie dostępności usług dla mieszkańców • Wzrost liczby miejsc pracy na terenie gminy • Zwiększenie udziału uzbrojonych gruntów inwestycyjnych	• Liczba wydanych pozwoleń na budowę • Powierzchnia terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, usługową, magazynową i produkcyjno-przemysłową • Liczba gospodarstw domowych • Liczba mieszkańców • Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych • Liczba obsługiwanych interesantów GPOI i liczba odwiedzających dedykowaną stronę internetową • Wpływy z podatku CIT • Liczba i wartość zrealizowanych inwestycji • Badania jakościowe
Wyznaczenie nowych terenów mieszkaniowych z ograniczeniem zjawiska rozlewania zabudowy, w szczególności jako uzupełnienie luk w istniejących jednostkach osadniczych, wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz w obszarze suburbanizacyjnym miasta Mińsk Mazowiecki		
Prowadzenie Gminnego Punktu Obsługi Inwestora (GPOI) i stosowanie jednolitych standardów obsługi inwestora.		
Promocja terenów inwestycyjnych zlokalizowanych na terenie gminy i programy wsparcia biznesu dostępne dla przedsiębiorców. Prowadzenie strony internetowej dedykowanej inwestorom		
Przygotowanie pod względem prawnym i infrastrukturalnym terenów inwestycyjnych (uzbrojenie) celem pozyskania inwestorów zewnętrznych		

B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI		
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
Cyfryzacja usług publicznych i wdrożenie specjalistycznych systemów monitorujących i zarządzających infrastrukturą Zastosowanie nowoczesnych technologii oraz rozwiązań energooszczędnych (w tym OZE) w zarządzaniu gminą Współdziałanie z innymi jednostkami samorządowymi, rządem, organizacjami pozarządowymi oraz sektorem prywatnym w celu pozyskiwania dodatkowych funduszy i wymiany najlepszych praktyk w zarządzaniu finansami Wykorzystanie inicjatyw lokalnych, programów unijnych i krajowych oraz partnerstwa publiczno-prywatnego w budowie infrastruktury Współpraca z inwestorami wewnętrznymi i zewnętrznymi w kierunku poszerzenia dostępności podstawowych usług na terenie gminy Wsparcie zewnętrznych inwestorów i lokalnych przedsiębiorców w tworzeniu miejsc pracy na terenie gminy Rozwój publicznych inwestycji w OZE oraz wsparcie przedsiębiorców i gospodarstw domowych w instalacji OZE – samowystarczalność energetyczna	• Obniżenie kosztów związanych z obiegiem i archiwizacją dokumentów • Obniżenie kosztów energii i innych kosztów zarządzania gminą • Optymalizacja zużycia energii elektrycznej, wody i gazu ziemnego • Wzrost udziału energii z odnawialnych źródeł w strukturze energetycznej gminy • Pozyskanie środków zewnętrznych na realizację inwestycji • Zwiększenie liczby obiektów handlowych w gminie • Zwiększenie liczby miejsc pracy na terenie gminy • Produkcja części zapotrzebowania energetycznego ze źródeł odnawialnych na terenie gminy • Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i osiedleńczej gminy	• Zużycie energii elektrycznej, wody i gazu ziemnego • Wydatki budżetowe gminy • Ilość środków zewnętrznych pozyskanych na inwestycje w gminie • Struktura koszyka energetycznego gminy • Liczba i wartość zrealizowanych inwestycji • Badania jakościowe • Liczba nowych obiektów usługowych na terenie gminy • Liczba i udział mieszkańców pracujących na terenie gminy • Wykorzystanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w gminie • Liczba i wartość zrealizowanych inwestycji

B3. ZWIĘKSZANIE JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ		
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
Budowa i modernizacja dróg, chodników, przejść dla pieszych, ścieżek rowerowych	• Zwiększenie atrakcyjności i bezpieczeństwa gminnej sieci komunikacyjnej • Zwiększenie liczby przyłączy do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej • Zwiększenie wydajności systemu uzdatniania wody na terenie gminy • Utrzymanie i dalsze polepszanie jakości i wydajności gminnej infrastruktury technicznej	• Liczba/długość nowych i przebudowanych odcinków dróg • Liczba/długość nowych i przebudowanych chodników i ścieżek rowerowych • Liczba/długość wybudowanych, zmodernizowanych sieci i punktów oświetlenia • Liczba wybudowanych lub zmodernizowanych kilometrów sieci infrastruktury technicznej • Liczba przyłączy do sieci infrastruktury technicznej • Liczba i wartość zrealizowanych inwestycji • Badania jakościowe
Budowa i modernizacja sieci wodociągowej w tym Stacji Uzdatniania Wody		
Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej oraz budowa i wsparcie przy realizacji przydomowych oczyszczalni ścieków		
Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego		

C. PRZESTRZEŃ, KLIMAT I ŚRODOWISKO

C.1. ZRÓWNOWAŻONA TRANSFORMACJA CHARAKTERU GMINY		
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
Sporządzanie ocen aktualności oraz cykliczna aktualizacja dokumentów planistycznych	- Wzrost pokrycia powierzchni gminy miejscowymi planami zagospodarowania - Wzrost liczby mieszkańców i gospodarstw domowych - Wzrost liczby miejsc pracy w gminie - Wzrost wpływów do budżetu gminy - Zachowanie spójnego i zwartego układu planistycznego - Wzrost gęstości zabudowy - Zwiększenie dostępności usług na terenie gminy - Wzrost liczby pozwoleń na budowę - Poprawa wydajności zarządzania nieruchomościami będącymi częścią gminnego zasobu nieruchomości - Przekształcenie struktury gruntów w obszarze suburbanizacyjnym miasta Mińsk Mazowiecki do charakteru podmiejskiego	- Pokrycie powierzchni gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego - Liczba mieszkańców - Udział mieszkańców pracujących na terenie gminy - Wpływy budżetowe gminy - Liczba obiektów usługowych na terenie gminy - Gęstość zabudowy - Liczba wydanych pozwoleń na budowę - Badania jakościowe
Wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową z jednoczesnym ograniczeniem zjawiska rozlewania zabudowy poprzez tworzenie zwartych wielofunkcyjnych terenów mieszkaniowych		
Wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę usługową (w tym obiekty handlu wielkopowierzchniowego), magazynową i przemysłowo-produkcyjną z minimalizacją ich negatywnego wpływu na tereny mieszkalne, krajobraz gminy i środowisko naturalne		
Uzupełnianie luk w ramach stref planistycznych, tworzenie spójnej tkanki osadniczej		
Utworzenie planu gospodarowania gminnym zasobem nieruchomości		
Utworzenie przejrzystych i racjonalnych procedur dotyczących obrotu nieruchomościami i innymi składnikami mienia komunalnego		
Prowadzenie polityki przestrzennej poprzez tworzenie warunków do przekształceń i rozwoju zabudowy, porządkujące zachodzące procesy suburbanizacji		

C2. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATYCZNYCH I OCHRONA KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA		
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
Inwentaryzacja źródeł ogrzewania	• Utrzymanie i polepszenie dobrej jakości powietrza • Spadek wykorzystania energii przez infrastrukturę gminną, administrację i w gospodarstwach indywidualnych • Zmniejszenie zjawiska ubóstwa energetycznego • Wymiana szkodliwych źródeł ciepła na rozwiązania ekologiczne • Wzrost społecznej świadomości ekologicznej • Zwiększenie odsetka odpadów komunalnych podlegających recyklingowi • Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń związanych z komunikacją drogową • Zachowanie walorów przyrodniczych gminy • Zwiększenie dostępności sieci kanalizacyjnej • Zmniejszenie odsetka gospodarstw domowych korzystających ze zbiorników bezodpływowych • Utrzymanie poziomu lesistości gminy • Zmniejszenie liczby zanieczyszczeń środowiska, w tym zanieczyszczeń wód gruntowych i powierzchniowych oraz pokryć dachowych i odpadów zawierających azbest	• Wskaźnik ubóstwa energetycznego • Liczba obiektów ogrzewanych nieefektywnymi źródłami ciepła • Odsetek odpadów komunalnych podlegających recyklingowi • Liczba przyłączy i długość sieci kanalizacyjnej • Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków • Odsetek gospodarstw domowych bez dostępu do kanalizacji • Poziom lesistości • Liczba źródeł zanieczyszczeń środowiska (w tym pokryć dachowych odpadów zawierających azbest) • Liczba i wartość zrealizowanych inwestycji • Badania jakościowe
Przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu		
Realizacja programów wewnętrznych i zewnętrznych w zakresie wymiany nieefektywnych źródeł ciepła opartych o paliwa stałe na źródła odnawialne lub gazowe		
Rozwój energooszczędnego oświetlenia w gminie		
Termomodernizacja nieruchomości gminnych i budynków użyteczności publicznej		
Inwestycje w zieloną-błękitną infrastrukturę		
Inwestycje związane z energetyką ze źródeł odnawialnych		
Podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców, władz lokalnych w zakresie ekologicznego trybu życia, efektywności energetycznej, zrównoważonego budownictwa i wykorzystania OZE		
Zwiększanie stopnia recyklingu i segregacji odpadów komunalnych		
Promocja i działania w kierunku rozwoju sieci transportu zbiorowego w celu zmniejszenia konieczności wykorzystania samochodów osobowych w codziennym życiu mieszkańców		
Ochrona zasobów przyrodniczych gminy		

C2. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATYCZNYCH I OCHRONA KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA		
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
Rozbudowa systemu kanalizacyjnego i wsparcie w instalacji przydomowych oczyszczalni ścieków (ograniczenie zagrożenia zanieczyszczeniem gruntu i wód gruntowych ze zbiorników bezodpływowych)		
Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych oraz prowadzenie odpowiedzialnej gospodarki ściekowej na terenie gminy		

C3. WSPARCIE ROLNICTWA I SEKTORA TURYSTYKI		
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
Tworzenie warunków do rozwoju infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w gminie	• Wzrost atrakcyjności turystycznej gminy • Utrzymanie poziomu lesistości gminy • Zwiększenie rozpoznawalności walorów gminy w regionie • Wzrost przychodów z turystyki • Zwiększenie liczby odwiedzających • Rozwój lokalnych przedsiębiorstw i gospodarstw	• Liczba przedsiębiorstw z branży turystycznej, hotelarskiej i gastronomicznej i ich przychody • Poziom lesistości • Liczba turystów odwiedzających gminę • Długość nowych wytyczonych szlaków, ścieżek i tras pieszych na terenach atrakcyjnych turystycznie • Liczba i wartość zrealizowanych inwestycji • Badania jakościowe
Zachowanie terenów atrakcyjnych rolniczo		
Utrzymanie poziomu lesistości gminy w oparciu o zwarte kompleksy leśne		
Budowa, modernizacja i wytyczanie szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych i tras pieszych, wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w oparciu o walory krajobrazowe i kulturowe		
Promocja turystyki i aktywnego wypoczynku wśród mieszkańców gminy oraz obszaru metropolitalnego Warszawy		

IV CZĘŚĆ PRZESTRZENNA

1 MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

SYSTEM POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH

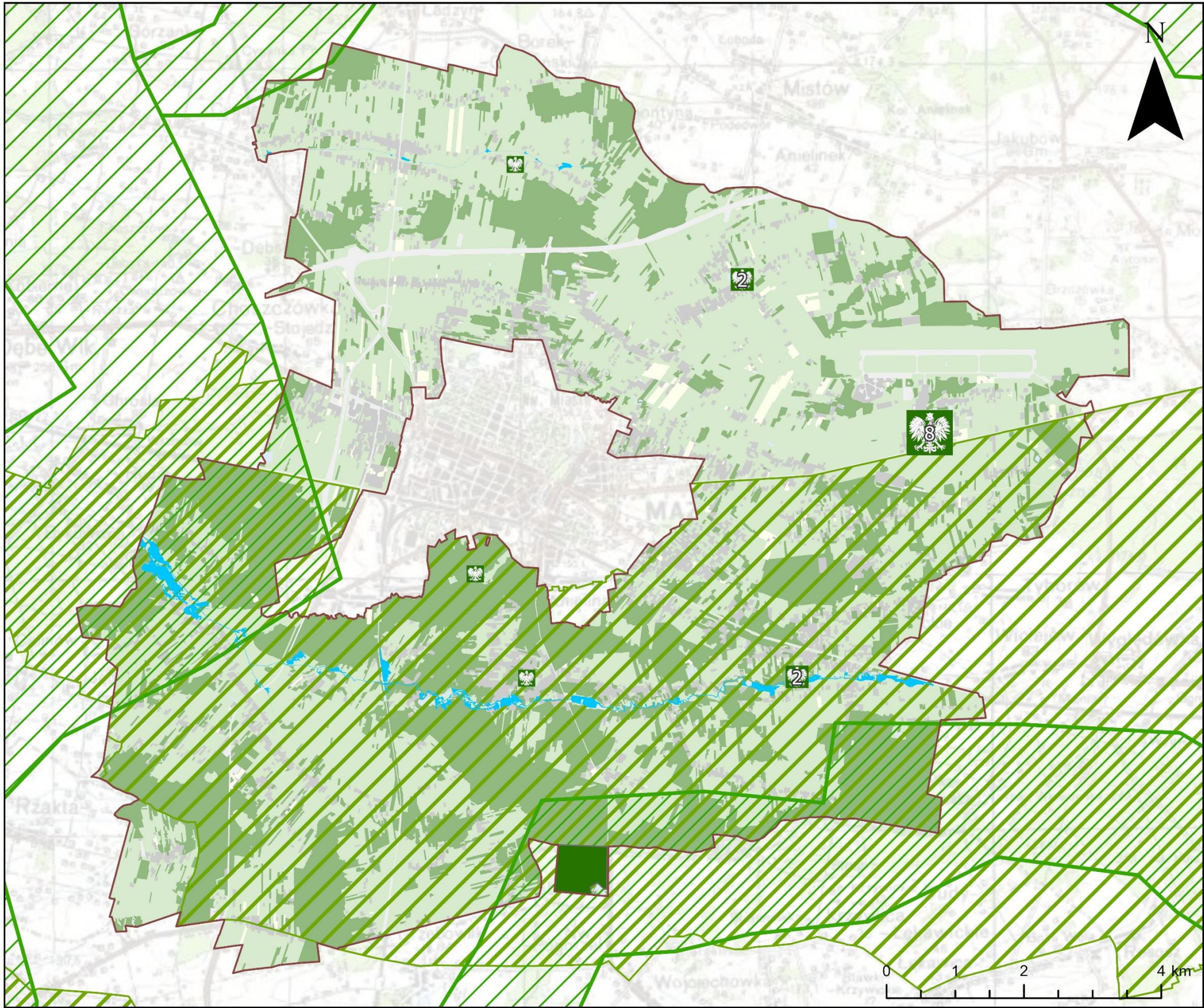
System powiązań przyrodniczych gminy związany jest przede wszystkim z Mińskim Obszarem Chronionego Krajobrazu, ustanowionym uchwałą nr 125/19 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 10 września 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego z 2019 r., poz. 10882). Pokrywa on południową część gminy i chroniony jest „ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych” (§ 1. pkt. 1.). Uchwała uwzględnia zasady czynnej ochrony ekosystemów leśnych, wodnych i nieleśnych ekosystemów lądowych. Ochrona opiera się o zachowanie zwartych kompleksów leśnych, utrzymywanie naturalności siedlisk, racjonalnej gospodarki wodnej oraz ochronie rodzimej fauny i flory. Na jego terenie zabroniona jest lokalizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r. poz. 2081 oraz z 2019 r. poz. 630). W produkcji rolnej zalecana jest produkcja mieszana, szczególnie bydła „opartej o naturalny wypas metodą pastwiskową, a także propagowanie ochrony i hodowli lokalnych starych odmian drzew i krzewów owocowych oraz ras zwierząt, a także promowanie agroturystyki i rolnictwa ekologicznego.” (§ 2. pkt. 2 ust. 2). Ochrona krajobrazu ma na celu zachowanie walorów przyrodniczych gminy, zwartych kompleksów leśnych, utrzymanie funkcji lokalnego korytarza ekologicznego i rozwój rolnictwa ekologicznego, turystyki i rekreacji.

Obszarem szczególnej wartości przyrodniczej na terenie gminy Mińsk Mazowiecki jest Rezerwat Przyrody „Bagno Pogorzel”, gdzie celem nadrzędnym jest zachowanie bagiennego ekosystemu, ochrona rzadkich gatunków roślin i ostoi ptaków. Zgodnie z Diagnozą jest to obszar o znacznej wartości przyrodniczej i jednocześnie wraz z otaczającym go kompleksem leśnym, miejsce najbardziej predystynowane do rozwoju turystyki na terenie gminy. W gminie znajdują się również pomniki przyrody, drzewa oraz grupy drzew – szczególną wartością charakteryzuje się najstarsza w Polsce sosna „Wszębora” w miejscowości Gliniak.

Najważniejszym ciekim wodnym płynącym na terenie gminy jest rzeka Mienia, która ma szczególne znaczenie dla ekosystemów wodnych w Obszarze Chronionego Krajobrazu a także sieci melioracyjnej południowo-zachodniego obszaru gminy. Wzdłuż jej biegu występują obszary szczególnie zagrożone powodzią.

Przez granice gminy przechodzą również korytarze ekologiczne o znaczeniu ponadlokalnym. Są to od zachodu Dolina Bugu-Dolina Dolnego Wieprza oraz od południa korytarz Lasy Łukowskie. Korytarze te zapewniają utrzymanie systemu przyrodniczego o znaczeniu krajowym, dlatego niezbędne jest zachowanie ich drożności. Opisany wcześniej Obszar Chronionego Krajobrazu pełni wspomagającą funkcję wspierającą drożność korytarzy ekologicznych, w tym pozwalając na migrację dużych ssaków, pomiędzy obszarami o znacznej wartości przyrodniczej w innych regionach.

Schemat powiązań przyrodniczych gminy Mińsk Mazowiecki przedstawia Rysunek 6.

Legenda

Formy ochrony przyrody:

- Pomnik Przyrody
- Rezerwat „Bagno Pogorzałe”
- Korytarze ekologiczne łączące europejską sieć obszarów Natura 2000
- Miński Obszar Chronionego Krajobrazu
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią
- granice gminy Mińsk Mazowiecki
- istniejąca zabudowa
- drogi
- lasy
- tereny otwarte
- wody powierzchniowe

Rysunek 6 System powiązań przyrodniczych gminy Mińsk Mazowiecki (źródło: opracowanie własne)

INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA

Schemat głównych elementów infrastruktury transportowej przedstawia Rysunek 7

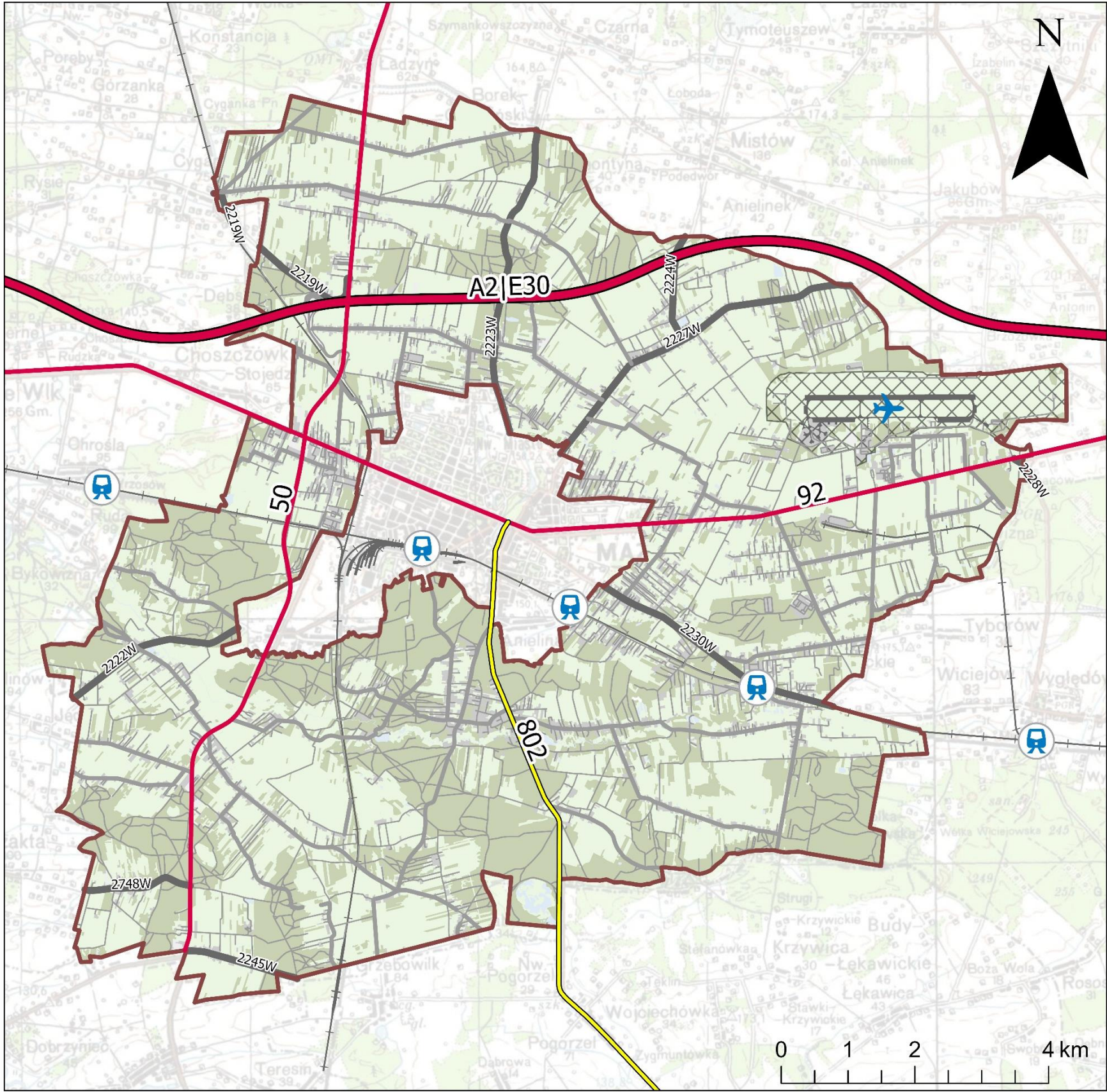
Przez teren gminy przebiega Autostrada A2, drogi krajowe nr 50 i 92 oraz droga wojewódzka nr 802, które tworzą główne powiązania zewnętrzne, w skali województwa i kraju. Nie tylko sam przebieg, ale także węzły i połączenia tych dróg mają istotny wpływ na rozwój gminy. Równie istotne powiązanie komunikacyjne stanowią linie kolejowe nr 2 oraz 13 przebiegające przez gminę, wraz ze stacją kolejową Barcząca oraz stacjami w sąsiedztwie gminy, na których kursują nie tylko pociągi lokalne czy regionalne ale również krajowe i międzynarodowe. Ważnym elementem rozwoju infrastruktury transportowej powinna być modernizacja dróg gminnych i powiększanie liczby przystanków komunikacji publicznej.

Planowane i realizowane są inwestycje mające na celu zwiększenie przepustowości linii kolejowej nr 2.

Na szczeblu krajowym realizowana jest budowa obwodnicy Kołbieli w ciągu drogi krajowej nr 50 co ułatwi ruch tranzytowy tą trasą. Planowana jest budowa dróg A50 i S50 jako części Obwodnicy Aglomeracji Warszawskiej. Trwają prace nad wyborem wariantu ich przebiegu. Spośród projektowanych obecnie wariantów OAW, trzy są poprowadzone po nowym śladzie, a założeniem czwartego wariantu jest jak największe wykorzystanie istniejącej drogi krajowej nr 50. (Rysunek 8) Rekomenduje się przeprowadzenie analizy przeznaczenia obszaru pod kątem możliwej kolizji z planowaną drogą, pod względem między innymi narażenia na wywłaszczenia lub objęcia ustawowym zakazem zabudowy wynikającym z art. 43 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 320 i 1222). Wspomniana analiza powinna zostać przeprowadzona przy sporządzaniu stosownych przepisów zagospodarowania przestrzennego, w przypadku wyboru wariantu prowadzenia dróg A50 i S50 przez teren gminy Mińsk Mazowiecki. Decyzja o wyborze wariantu powinna zapaść z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań i mając na uwadze dobro mieszkańców gminy Mińsk Mazowiecki.

Za organizację transportu publicznego na terenie gminy Mińsk Mazowiecki odpowiada Powiatowo-Gminny Związek Transportu Publicznego Powiatu Mińskiego (PGZTPPM). Obsługuje on trasy na terenie całego powiatu, tworząc powiązania komunikacyjne między gminami. Sieć połączeń zarządzana przez PGZTPPM stale rośnie (najnowsze połączenia uruchomiono we wrześniu 2024 r.). W rozwoju gminy Mińsk Mazowiecki istotnym jest aby gmina aktywnie uczestniczyła w rozmowach z przewoźnikiem, w celu poszerzania dostępności połączeń na terenie gminy.

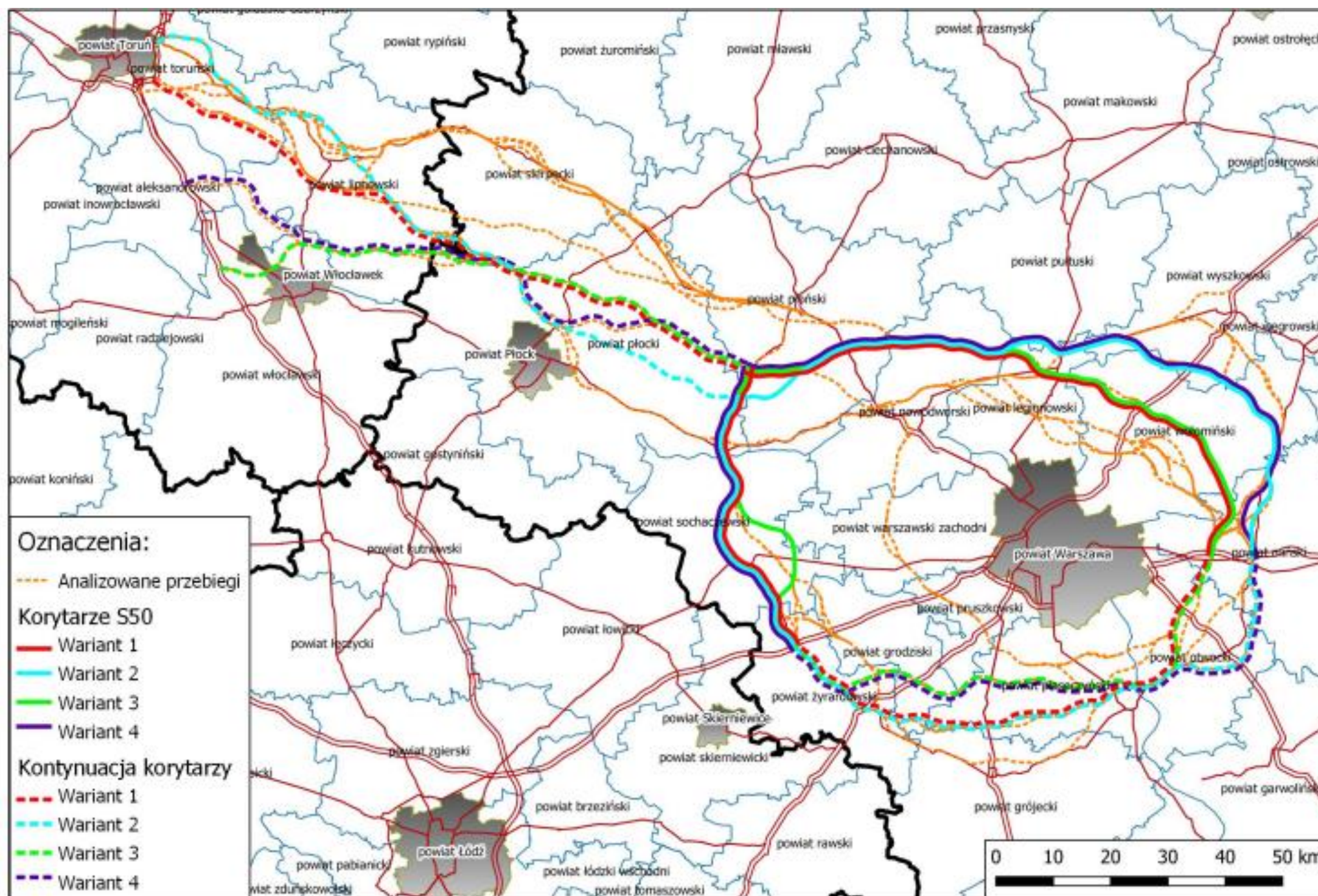

Legenda

- Przystanek/stacja kolejowa
- Linie kolejowe
- Lotnisko wojskowe
- Drogi wewnętrzne lotniska
- Teren lotniska wojskowego
- Główne elementy infrastruktury drogowej
- o znaczeniu ponadlokalnym
 - autostrada z numerem
 - droga krajowa z numerem
 - droga wojewódzka z numerem
- o znaczeniu lokalnym
 - d. powiatowa z numerem
 - d. gminna
 - pozostałe drogi
- Istniejące zagospodarowanie
 - tereny zabudowy
 - lasy
 - tereny otwarte
 - wody powierzchniowe
 - Granice gminy Mińsk Mazowiecki

Rysunek 7 Schemat głównych korytarzy sieci transportowej i komunikacyjnej gminy Mińsk Mazowiecki (źródło: opracowanie własne)

Rysunek 8 Warianty przebiegu Obwodnicy Aglomeracji Warszawskiej (źródło: GDDKiA, 2021)

SIEĆ OSADNICZA

Gmina Mińsk Mazowiecki otacza miasto Mińsk Mazowiecki i podzielona jest na 43 obręby ewidencyjne. Dynamiczny rozwój miasta Mińska Mazowieckiego oraz, co ważniejsze, szybki wzrost liczby mieszkańców na terenie gminy Mińsk Mazowiecki powoduje rozwijanie przedmieść i obszarów zurbanizowanych przy granicy z miastem. W odpowiedzi na występujące zjawiska gmina powinna działać w kierunku zrównoważonej transformacji jej charakteru.

W gminie Mińsk Mazowiecki występują warunki pozwalające na prowadzenie produkcji rolnej, jednak wydajność rolnictwa na jej obszarze spada, prowadzonych gospodarstw jest coraz mniej, a ta gałąź gospodarki stopniowo zanika. Struktura przestrzenna gminy powinna zakładać przede wszystkim koncentrację zabudowy mieszkaniowej, w tym wyłączenia z produkcji rolnej obszarów o niskiej efektywności. Dodatkowo w duchu ograniczania konfliktów przestrzennych należy przewidzieć uzupełnienia struktur osiedleńczych w obszarach dawnej zabudowy zagrodowej i ograniczyć lokalizację uciążliwej dla obszarów mieszkaniowych produkcji rolnej. Obszarem o najwyższym potencjale zachowania funkcji rolniczej jest południowo-wschodnia część miejscowości Stara Niedziałka, której wielofunkcyjny rozwój powinien uwzględniać wysoką przydatność rolniczą gruntów. W pozostałej części gminy utrzymanie produkcji rolnej powinno wynikać z lokalnych uwarunkowań i analizy opłacalności, prowadzonej z prowadzącymi gospodarstwa rolne.

Trendem osadniczym występującym w całej gminie, jest przekształcanie zabudowy zagrodowej w obszary zamieszkania. Uwarunkowania gminy związane z korytarzami transportowymi o znaczeniu ponadlokalnym oraz wysokie zainteresowanie inwestycyjne zarówno w sektorze mieszkaniowym jak i dotyczące zabudowy przemysłowo-magazynowej warunkują predyspozycje do rozwoju wielofunkcyjnych struktur osadniczych – skupionych wokół miasta Mińsk Mazowiecki oraz dróg krajowych i autostrad.

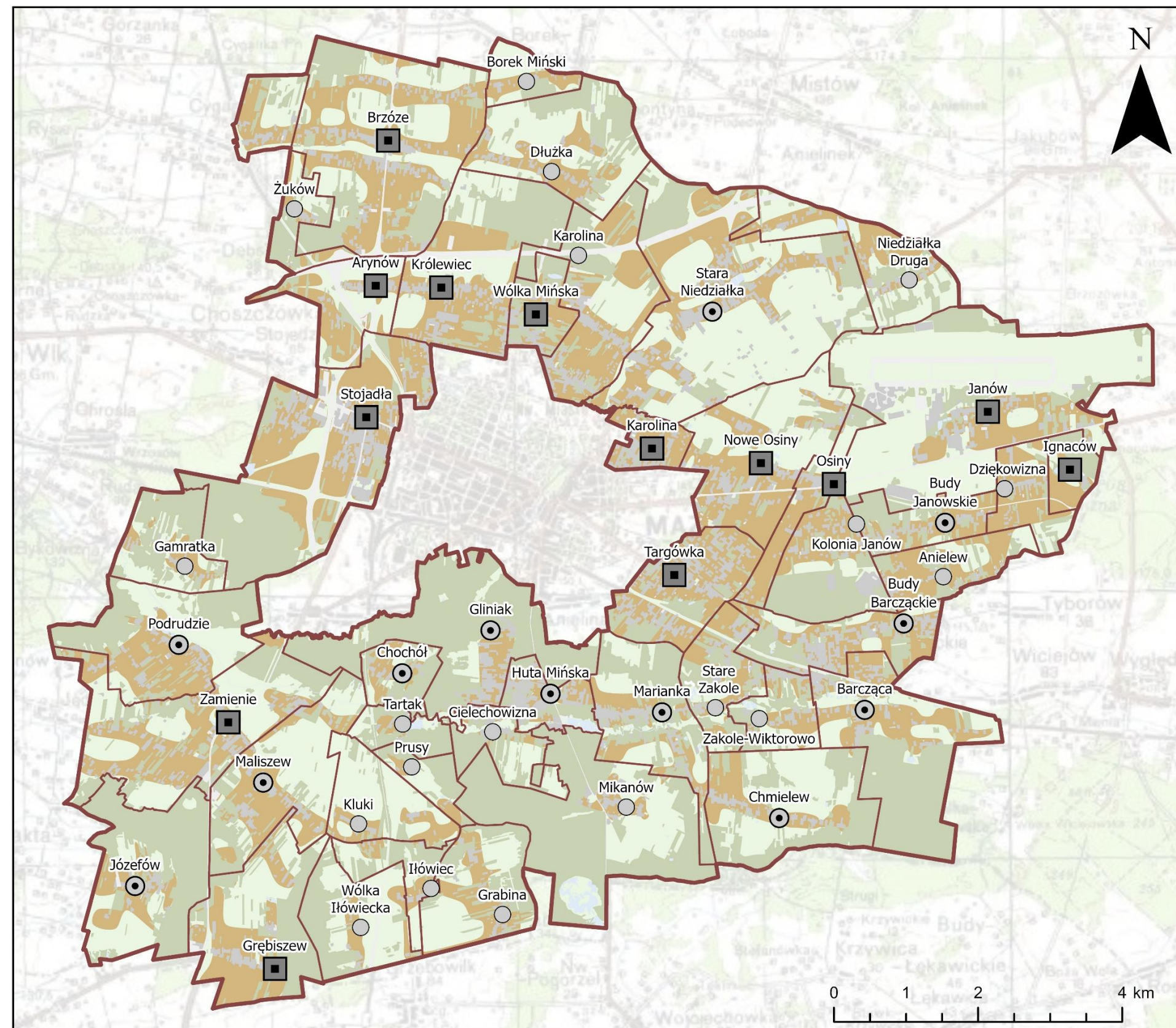
Procesy zachodzące na terenie gminy prowadzą do powstawania ośrodków o charakterze podmiejskim, częściowo zurbanizowanym, gdzie występuje duża gęstość zaludnienia. Podstawowe ośrodki podmiejskie powinny być traktowane jako istotne punkty rozwoju gminy, a w obszarach ich zwartej zabudowy należy przewidzieć rozwój usług społecznych i komercyjnych, w tym wyższego rzędu oraz ośrodków produkcyjnych i magazynowych – zapewniając mieszkańcom zarówno szeroką bazę miejsc pracy jak i obszerną ofertę spędzania wolnego czasu i zaspokajania potrzeb.

Na obszarach bardziej oddalonych od miasta Mińsk Mazowiecki i głównych szlaków transportowych rozwijają się lokalne ośrodki zamieszkania. Poza zachowaniem i wzmacnianiem ich powiązań z ośrodkami podstawowymi i miastem, należy dążyć do zapewnienia mieszkańcom tych miejscowości dostępu do podstawowych usług społecznych i komercyjnych blisko miejsca zamieszkania.

Południe gminy Mińsk Mazowiecki w znacznej części pokryte jest zwartymi kompleksami leśnymi, co oznacza konieczność szczególnej uwagi planistycznej i przeciwdziałania zjawisku rozlewania zabudowy.

W pozostałych ośrodkach wiejskich zabudowa zachowuje charakter ulicowy, jednak tu również zachodzą procesy zmieniające charakter zabudowy z zagrodowej na mieszkaniową jednorodzinną.

Schemat struktury osadniczej gminy Mińsk Mazowiecki przedstawia Rysunek 9.

Legenda

Hierarchia jednostek osadniczych

- podstawowe ośrodki podmiejskie
- lokalne ośrodki zamieszkania
- pozostałe ośrodki wiejskie
- Kierunki rozwoju zabudowy

Istniejące zagospodarowanie

- tereny zabudowy
- drogi
- lasy
- tereny otwarte
- wody powierzchniowe
- Obręby ewidencyjne
- Granice gminy Mińsk Mazowiecki

Rysunek 9 Sieć osadnicza gminy Mińsk Mazowiecki (źródło: opracowanie własne)

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

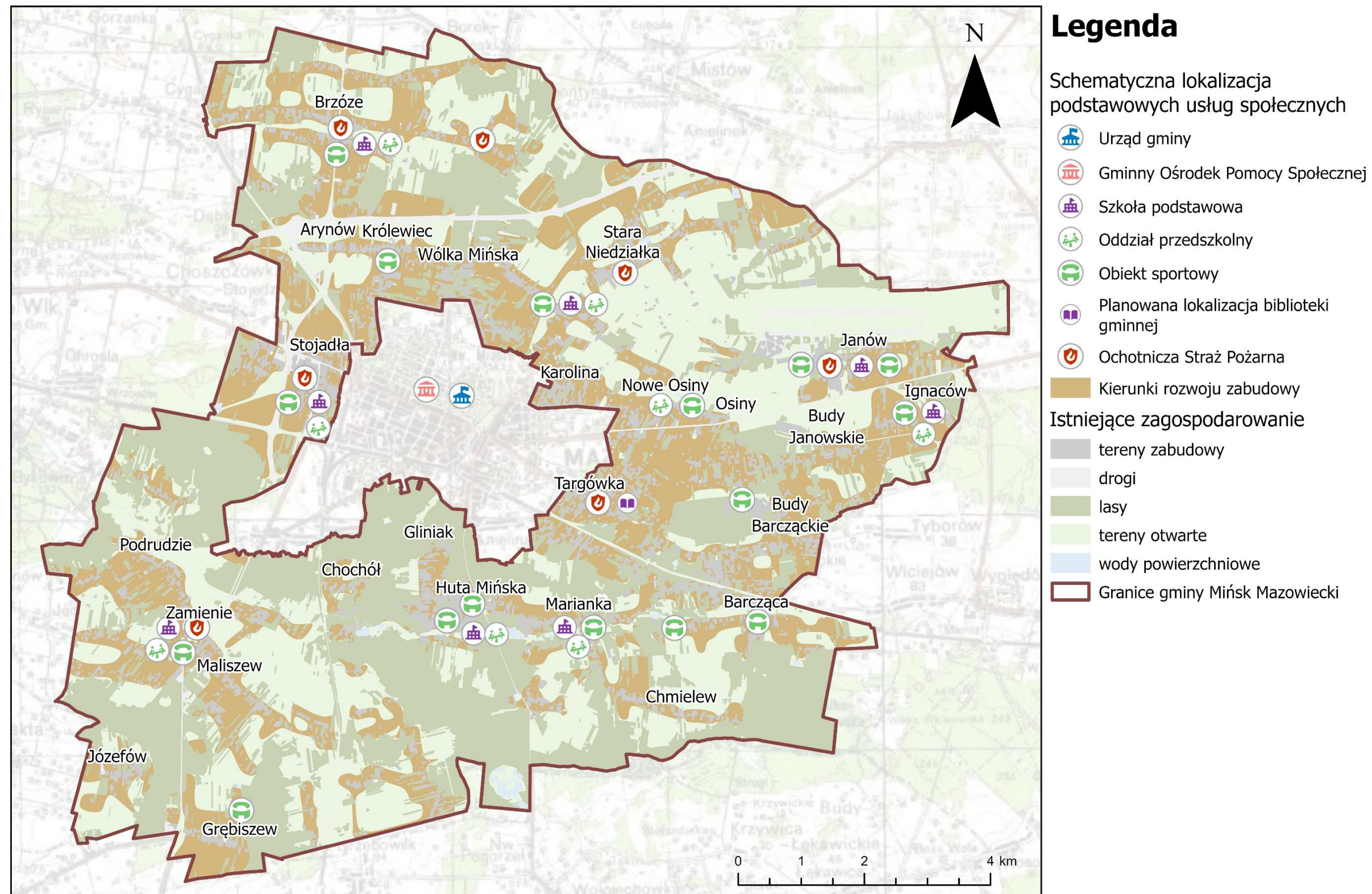
Urząd Gminy Mińsk Mazowiecki oraz siedziba Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zlokalizowane są w mieście Mińsk Mazowiecki, co warunkuje ich centralne położenie względem granic gminy, lokalizacja tych istotnych elementów infrastruktury społecznej w mieście powiatowym zapewnia dobre skomunikowanie z wszystkimi miejscowościami w gminie.

Pozostałe obiekty publiczne o szczególnym znaczeniu dla mieszkańców takie jak szkoły podstawowe i remizy Ochotniczej Straży Pożarnej powinny być rozmieszczane równomiernie w stosunku do liczby mieszkańców, przede wszystkim w gęsto zaludnionych miejscowościach o charakterze podmiejskim oraz ośrodkach lokalnych. Szkoły i remizy poza pełnieniem swoich podstawowych funkcji edukacyjnej i bezpieczeństwa, tworzą również miejsca aktywności mieszkańców, skupiając lokalną społeczność wokół obiektów użyteczności publicznej.

Ogólnodostępne boiska i inne obiekty sportowe rozmieszczone są w gminie równomiernie, dając mieszkańcom dostęp do oferty sportowej i rekreacyjnej. Zgodnie z celem strategicznym A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA zalecane jest rozszerzanie oferty sportowej i kulturalnej gminy w sposób uzupełniający względem oferty miasta Mińsk Mazowiecki, z naciskiem na dostępność, integrację lokalnych społeczności i rozwój tożsamości lokalnej.

Biorąc pod uwagę dynamiczny wzrost liczby mieszkańców należy również rozważyć zwiększenie liczby szkół i oddziałów przedszkolnych w gminie, zapewniając równomierny dostęp mieszkańców do usług społecznych.

Schemat głównych elementów infrastruktury społecznej przedstawia Rysunek 10.

Rysunek 10 Główne elementy infrastruktury społecznej (źródło: opracowanie własne)

MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej (Rysunek 11) to efekt złączenia szczegółowych założeń planowania przestrzennego gminy Mińsk Mazowiecki i obrazuje kierunki rozwoju gminy, w szczególności kierunki rozwoju zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowo-magazynowej uwarunkowanej występującymi trendami osiedleńczymi oraz zapleczem logistycznym gminy opartym o drogi krajowe i autostrady, z zachowaniem walorów przyrodniczych gminy i zwartego charakteru zabudowy. Kierunki rozwoju zabudowy uwzględniają uzupełnienia w istniejącej siatce osadniczej oraz dynamiczny wzrost potrzeb mieszkaniowych i inwestycyjnych, warunkowanych bardzo wysokim potencjałem rozwojowym gminy Mińsk Mazowiecki i przebiegiem ważnych szlaków transportowych przez obszar gminy, zapewniając zaplecze logistyczne dla realizowanych inwestycji.

Model zawiera zidentyfikowane wcześniej podstawowe ośrodki podmiejskie i lokalne ośrodki zamieszkania, których rozwój powinien opierać się na wspieraniu lokalnej przedsiębiorczości i dostępności usług podstawowych w sposób komplementarny względem funkcji pełnionych przez miasto Mińsk Mazowiecki. Celem jest wzmocnienie lokalnej aktywności i tożsamości przy jednoczesnym utrzymaniu funkcjonalnych powiązań z miastem powiatowym. Siedziba administracyjna gminy zlokalizowana jest w Mińsku Mazowieckim, dzięki czemu jest dostępna i równoodległa dla mieszkańców całej gminy. Kształtowanie funkcji na terenie poszczególnych ośrodków osadniczych, w tym potrzeby rozwoju zabudowy mieszkaniowej, usługowej, przemysłowo-produkcyjnej i magazynowej oraz zasady zrównoważonej transformacji terenów dotychczasowo zajętych pod produkcję rolną szczegółowo opisano w podrozdziale Sieć osadnicza.

Istotnym czynnikiem rozwoju gminy jest presja suburbanizacyjna miasta Mińsk Mazowiecki, model przewiduje główne kierunki rozwoju funkcji podmiejskich. W podstawowych ośrodkach podmiejskich istotne jest stosowanie przez gminę narzędzi scalenia, wymiany i podziału gruntów, w celu dostosowania struktury działek ewidencyjnych do ewoluującego charakteru struktury osadniczej.

Kluczowym elementem rozwoju gminy jest utrzymanie walorów przyrodniczych terenów południowych, które są częścią zintegrowanego systemu przyrodniczego i pełnią ważną rolę w zachowaniu korytarzy ekologicznych o znaczeniu krajowym. Proponowane w części programowej inwestycje związane z turystyką o charakterze weekendowym uwzględniają w szczególności wykorzystanie wysokiej atrakcyjności przyrodniczej Rezerwatu „Bagno Pogorzel” oraz związanych z nim zwartych kompleksów leśnych Mińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Rysunek modelu nie zakłada wszystkich wspomnianych w części programowej inwestycji, ponieważ często są to przedsięwzięcia, których realizacja zakłada długą perspektywę czasową, których dokładna lokalizacja nie jest jeszcze znana, a także duże rozproszenie inwestycji na terenie gminy (np. budowa i rozwój sieci kanalizacyjnej). Najważniejszym elementem modelu jest docelowa struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy. Zakłada ona przede wszystkim zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych gminy, zachowanie zwartych kompleksów leśnych oraz terenów rolnych zlokalizowanych w zasięgu gleb o najwyższej przydatności rolniczej.

Ważnym uwarunkowaniem rozwoju dla gminy Mińsk Mazowiecki, są tereny zamknięte w resorcie obrony narodowej, związane przede wszystkim z lotniskiem wojskowym. W jego otoczeniu zdefiniowane są strefy ograniczeń, związane przede wszystkim z wysokością zabudowy i budowlą infrastruktury technicznej.

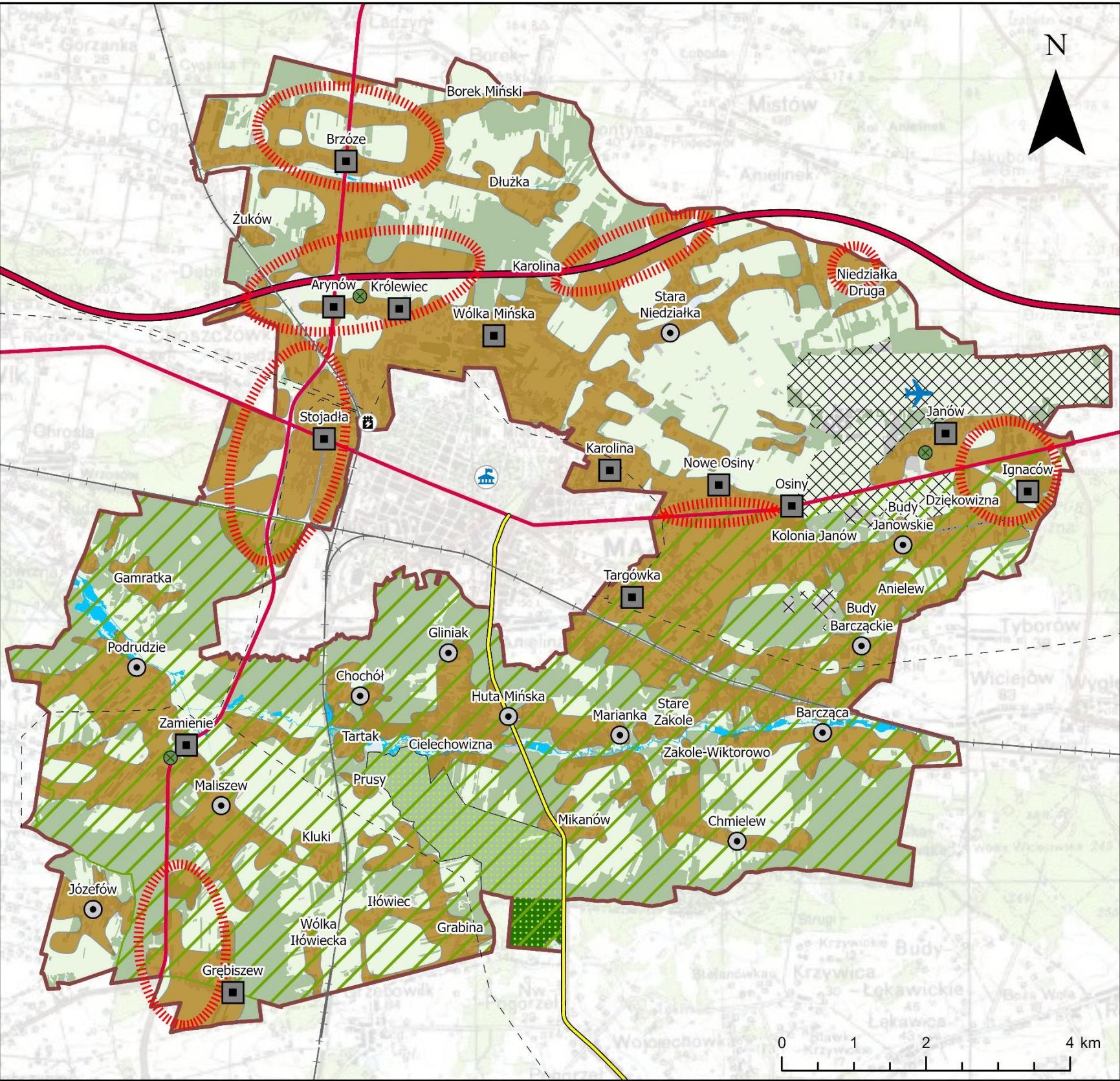
Model obrazuje lokalizację Stacji Uzdatniania Wody, świadczących usługi z zakresu zaopatrzenia ludności w wodę na terenie gminy. W Mińsku Mazowieckim, na granicy z miejscowością

Stojadła, znajduje się podstacja elektroenergetyczna, zaopatrująca gminę poprzez zobrazowaną linię wysokiego napięcia.

Model obrazuje przebieg głównych korytarzy transportowych: dróg krajowych i wojewódzkich oraz linii kolejowych, przecinających się w obrębie gminy. Położenie na przecięciu tras o znaczeniu regionalnym, krajowym i międzynarodowym daje gminie ogromny potencjał inwestycyjny, zarówno w zakresie lokalizacji obiektów usługowych (w tym handlu wielkopowierzchniowego), przemysłowo-produkcyjnych oraz logistycznych, szczególnie wzdłuż dróg krajowych i autostrad.

W terenach podmiejskich, zwartej zabudowy wsi oraz wzdłuż głównych dróg, wokół których kształtuje się zabudowa, wskazano kierunki rozwoju zabudowy mieszkaniowej i związanej z pozarolniczą działalnością gospodarczą. Zabudowa mieszkaniowa powinna dodatkowo być lokalizowana wykorzystując w pierwszej kolejności obszary o najlepszym dostępie do usług społecznych oraz infrastruktury technicznej i transportowej. W celu zminimalizowania kosztów związanych z utrzymaniem i budową infrastruktury należy zapobiegać rozpraszaniu zabudowy.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej przedstawia kierunki rozwoju przestrzennego gminy, w tym rozwoju zabudowy, jednak jest to ogólne założenie o małej skali i niskim poziomie szczegółowości. Dokładne ustalenie granic terenów o różnym przeznaczeniu i funkcjach powinno nastąpić na etapie dokładniejszych opracowań, takich jak plan ogólny gminy i miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Legenda

- Ośrodek administracyjny
- Główne jednostki osadnicze
 - podstawowe ośrodki podmiejskie
 - lokalne ośrodki zamieszkania
- Struktura funkcjonalno-przestrzenna
 - Kierunki rozwoju zabudowy
 - Obszary koncentracji zabudowy usługowej i produkcyjno-magazynowej
- Korytarze transportowe o znaczeniu ponadlokalnym
 - autostrada
 - droga krajowa
 - droga wojewódzka
 - Linia kolejowa
- Główne elementy infrastruktury technicznej
 - stacja uzdatniania wody
 - podstacja elektroenergetyczna
 - linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia
- Powiązania przyrodnicze
 - Miński Obszar Chronionego Krajobrazu
 - Rezerwat „Bagno Pogorzałe”
 - Obszar predysponowany do rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnej
 - Obszary szczególnego zagrożenia powodzią
- Infrastruktura obronna
 - Lotnisko wojskowe
 - Tereny zamknięte w resorcie obrony narodowej
- Istniejące zagospodarowanie
 - tereny zabudowy
 - pozostałe drogi
 - las
 - tereny otwarte
 - wody powierzchniowe
 - Granice gminy Mińsk Mazowiecki

Rysunek 11 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej (źródło: opracowanie własne)

2 USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej stanowią kierunkowe zasady prowadzenia polityki przestrzennej gminy. Zawarte poniżej ustalenia odnoszą się do najważniejszych obszarów zagospodarowania gminy i są zbiorem wskazań, do których powinny stosować się organy wykonawcze i uchwałodawcze gminy przy sporządzaniu w przyszłości aktów planowania przestrzennego. Określone w niniejszym rozdziale zasady mają jednak charakter ogólny i odnoszą się do całego obszaru gminy Mińsk Mazowiecki. Z tego względu należy pamiętać, aby w dokumentach planistycznych uwzględniać także lokalne uwarunkowania i specyfikę danego terenu. Przedstawione wraz z opisem i ustaleniami rysunki mają na celu zobrazowanie wyznaczonych zasad w przestrzeni gminy, dlatego też szczegółowe ustalenie granic poszczególnych terenów powinno zostać dokonane w planie ogólnym gminy i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w oparciu o dokładniejsze i aktualniejsze analizy.

ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, W TYM OCHRONY POWIETRZA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU

W gminie Mińsk Mazowiecki głównymi formami ochrony przyrody są Miński Obszar Chronionego Krajobrazu, pokrywająca południową część gminy oraz zlokalizowany w jego granicach Rezerwat Przyrody „Bagno Pogorzel” a także Pomniki Przyrody. Szczegółowe zapisy dotyczące ochrony tych obszarów znajdują się w aktach ustanawiających dane formy ochrony przyrody. Dodatkowo w niniejszym dokumencie określa się ogólne zasady ochrony środowiska na terenie gminy.

W zakresie ochrony przyrody i krajobrazu

W zakresie ochrony wód podziemnych i powierzchniowych określa się następujące zasady:

- Zachowanie bioróżnorodności i ochrona siedlisk, uwzględniająca szczególną dbałość o rodzimą faunę i florę;
- Utrzymanie zwartych kompleksów leśnych;
- Zachowanie ciągłości i drożności, powiązań przyrodniczych;
- Zakaz wprowadzania gatunków inwazyjnych do ekosystemów leśnych;
- Ochrona zadrzewień śródpolnych, starodrzewów przydrożnych i pozostałej zieleni wysokiej;
- Wsparcie i promocja turystyki i rekreacji opartych o umiarkowane wykorzystanie terenów cennych przyrodniczo, poprzez rozwijanie sieci rowerowych i szlaków pieszych na tych terenach oraz rozwój agroturystyki;
- Prowadzenie szerokiej edukacji ekologicznej;
- Usuwanie z terenu gminy źródeł zanieczyszczeń, w tym nielegalnych wysypisk śmieci oraz pokryć dachowych zawierających azbest.

W zakresie ochrony wód podziemnych i powierzchniowych

W układzie zlewniowym obszar gminy Mińsk Mazowiecki należy do dorzecza Wisły i zgodnie z aktualnym cyklem planistycznym dotyczącym planowania w gospodarowaniu wodami (2022-2027) położony jest w zasięgu pięciu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) rzecznych:

- Mienia (RW200010256899),

- Długa (RW200010267184999),
- Czarna (RW2000102671869),
- Sienniczka (RW20001025669),
- Świder od Świdra Wschodniego do ujścia (RW2000112569).

Zgodnie z aktualnym cyklem planistycznym dotyczącym planowania w gospodarowaniu wodami (2022-2027) praktycznie cały obszar gminy Mińsk Mazowiecki położony jest w zasięgu Jednolitej Części Wód Podziemnych JCWPd nr 66 (PLGW200066), jedynie jej zachodnio-północny skraj należy do JCWPd nr 54 (PLGW200054). Obszar gminy Mińsk Mazowiecki w całości położony jest w zasięgu Głównych Zbiorników Wód Podziemnych: GZWP nr 215 Subniecka warszawska i GZWP nr 2151 Subniecka warszawska (część centralna).

W opracowaniu niniejszej Strategii uwzględniono dokumenty, o których mowa w 315 pkt 1 - 3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2024r. poz. 1087, z późn. zm.), a więc:

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r. poz. 300);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz. U. z 2022 r. poz. 2739);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1615).

Stan wód podziemnych na terenie gminy określany jest jako dobry, natomiast wody powierzchniowe są złej jakości³. Teren gminy zagrożony jest zjawiskiem suszy. Gospodarka wodna w gminie Mińsk Mazowiecki powinna skupiać się na ochronie zasobów i poprawie czystości wód powierzchniowych.

W związku z powyższym w zakresie ochrony wód podziemnych i powierzchniowych określa się następujące zasady:

- Rozwój sieci kanalizacyjnej w celu minimalizacji rozproszonych zagrożeń skażeniem z przydomowych rozwiązań magazynowania i oczyszczania ścieków;
- Możliwość lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków z uwzględnieniem przepisów odrębnych z zakresu prawa wodnego;
- Zachowanie odpowiedniego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej, wspierając infiltrację i retencję gruntową wód opadowych;
- Inwestycje w zieloną-błękitną infrastrukturę, zbiorniki retencyjne i inne działania w zakresie adaptacji do zmian klimatycznych w szczególności ochrony przed suszą i powodzią;
- Ochrona i odtwarzanie zbiorników wodnych i mokradł;
- Prowadzenie retencji wody w istniejących zbiornikach i rowach oraz programy zachęt tworzenia zbiorników retencyjnych na gruntach prywatnych;

³ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 poz. 300)

- Odpowiednie użytkowanie rolnicze gleb w tym stosowanie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej dotyczących składowania nawozów, kiszzonek itp. oraz racjonalna gospodarka wodami na terenach rolniczych;
- Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych;
- Prowadzenie odpowiedzialnej gospodarki ściekowej na terenie gminy;
- Budowa lub przebudowa ujęć wód podziemnych do poboru na cele nawodnień rolniczych oraz budowa lub przebudowa wodooszczędnych systemów nawadniania wykorzystujących zasoby wód podziemnych;
- Retencja i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych;
- Przebudowa urządzeń melioracji wodnych dla zwiększania retencji glebowej;
- Przeprowadzenie weryfikacji zasad gospodarowania wodą w zbiornikach retencyjnych;
- Zachowanie i tworzenie stref ochronnych, otulin biologicznych wzdłuż cieków wodnych.

W zakresie ochrony gleb

W gminie Mińsk Mazowiecki, szczególnie w części północnej i wschodniej, występują gleby chronione klas II i III. Ze względu na to, że są to gleby o najwyższej przydatności rolniczej, należy objąć je szczególną ochroną. Wyjątek stanowią gleby chronione występujące w obszarze uzupełnienia zabudowy wyznaczonym w planie ogólnym gminy (zgodnie z zapisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych). Mając na względzie powyższe, wskazuje się następujące zasady w zakresie ochrony gleb:

- Zakaz składowania bezpośrednio na gruncie nawozów, pasz, obornika i innych substancji wykorzystywanych w rolnictwie;
- Utrzymanie jakości gleby i ziemi na istniejącym poziomie, a w przypadku przekroczenia wymaganych standardów doprowadzenie ich jakości (poprzez działania rekultywacyjne) co najmniej do wymaganej;
- W przypadku odrolnienia gruntów o wysokiej przydatności rolniczej stosowanie nakazów przeniesienia warstwy próchnicznej poza teren inwestycji;
- Utrzymanie sieci melioracyjnej dla zachowania odpowiednich stosunków wodnych, minimalizując ryzyko przesychania i erozji gleb;
- Prowadzenie działań przeciwoerozyjnych;
- Prowadzenie działań zwiększających naturalną retencję wody.

W zakresie ochrony powietrza

Wskazuje się następujące zasady w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego:

- Ograniczanie wykorzystania wysokoemisyjnych pieców i kotłów o niskiej efektywności;
- Promocja rozwiązań energooszczędnych i niskoemisyjnych w ogrzewaniu gospodarstw domowych;
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej oraz znajdujących się w zasobie mieszkań komunalnych;
- Utrzymanie i tworzenie nowych pasów zieleni izolacyjnej przy głównych szlakach komunikacyjnych;

- Promocja i rozwój infrastruktury związanej z alternatywami do motoryzacji indywidualnej, w szczególności transportu zbiorowego i rowerowego, ograniczenie emisji związanej z komunikacją.

W zakresie ochrony klimatu akustycznego

Głównym źródłem zanieczyszczenia hałasem w gminie jest komunikacja, w szczególności drogi krajowe i wojewódzka. W zakresie ochrony klimatu akustycznego wyznacza się następujące zasady:

- Utrzymanie i tworzenie nowych pasów zieleni izolacyjnej przy głównych szlakach komunikacyjnych;
- Stosowanie infrastruktury wyciszającej i zieleni izolacyjnej w szczególności w obszarach zabudowanych, przez które przechodzą drogi o wysokim natężeniu ruchu;
- Poprawa stanu nawierzchni dróg publicznych.

ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury współczesnej określa się następujące zasady:

- Dokumentacja, ochrona i zachowanie wartości dziedzictwa kulturowego, w tym rozszerzanie ochrony związanej z Gminną Ewidencją Zabytków;
- Ochrona zabytków wpisanych do rejestru zabytków województwa mazowieckiego i prowadzenie wszelkich zadań ochronnych związanych z tymi obiektami zgodnie z odrębnymi przepisami w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- Promocja i eksponowanie zabytków i innych obiektów o wysokiej wartości kulturowej, w tym poprawa stanu technicznego i rewaloryzacja otoczenia tych obiektów;
- Konserwacja, rewaloryzacja i uporządkowanie zabytkowych dworów, cmentarzy i innych terenów publicznych o wartości kulturowej;
- Wykorzystywanie programów wojewódzkich, rządowych i dofinansowań zewnętrznych w ochronie i projektach odnowy zabytków;
- Dopuszcza się zmianę funkcji i adaptację obiektów zabytkowych do pełnienia nowych funkcji, w szczególności związanych z kulturą i turystyką.

KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW, W TYM OKREŚLENIE SZCZEGÓLNYCH POTRZEB W ZAKRESIE NOWEJ ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ

Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów

Ustala się następujące kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów:

- Rozwój zabudowy mieszkaniowej w oparciu o zapotrzebowanie wynikające z procesów suburbanizacji;
- Przekształcenia zabudowy zagrodowej na mieszkaniową o charakterze podmiejskim na obszarach o obniżającej się produktywności rolnej;
- Przekształcenia struktury działek ewidencyjnych i sposobów użytkowania gruntów odpowiadające charakterowi podmiejskiemu gminy, w tym odrolnienia, podziały i scalenia nieruchomości;

- Lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej w pierwszej kolejności w sąsiedztwie istniejącej zabudowy z dostępem do infrastruktury komunikacyjnej i technicznej;
- Prowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju i dobrymi praktykami w zakresie planowania urbanistycznego oraz efektywnym wykorzystaniem przestrzeni;
- Lokalizowanie nowej zabudowy usługowej w sąsiedztwie terenów zamieszkania, tworząc wielofunkcyjne obszary zabudowy mieszkalnej, a w przypadku usług szczególnie wrażliwych, jak placówki ochrony zdrowia i miejsca czasowego pobytu dzieci i młodzieży z zachowaniem odrębnych przepisów, szczególnie dotyczących hałasu;
- Budowa mieszkań komunalnych oraz rozwijanie budownictwa społecznego;
- Wyznaczanie nowych terenów produkcyjnych, składowych i magazynowych na terenach do tego dostosowanych, biorąc pod uwagę zaplecze logistyczne (lokalizacja przedsięwzięć szczególnie wzdłuż dróg krajowych i autostrad) oraz przy wykorzystaniu rozwiązań minimalizujących negatywne oddziaływanie tych obiektów na tereny o innych funkcjach;
- Planowanie terenów mieszkaniowych z uwzględnieniem towarzyszących terenów zieleni i rekreacji
- Ograniczanie i zapobieganie konfliktom przestrzennym – sąsiedowania funkcji o negatywnym wzajemnym oddziaływaniu;
- Projektowanie uniwersalne, dostępne dla mieszkańców niezależnie od wieku i sprawności fizycznej
- Ochrona zwartych kompleksów leśnych na terenie gminy;
- Ograniczenie nowej zabudowy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią;
- Analiza potrzeb i koncepcja zabezpieczenia przed powodzią budynków mieszkalnych oraz handlowo-usługowych w zasięgu powodzi 1% w RW Środkowej Wisły;
- Zapobieganie zjawisku rozlewania zabudowy przez tworzenie zwartej struktury osadniczej.

Potrzeby w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

Procesy społeczne, gospodarcze i demograficzne zachodzące obecnie na terenie gminy Mińsk Mazowiecki wskazują na znaczny wzrost zapotrzebowania na zabudowę mieszkaniową w gminie. Dodatkowym czynnikiem, który wpłynie na wzrost liczby mieszkańców będą pozytywne impulsy rozwojowe wywołane realizacją niniejszej strategii rozwoju gminy.

Trendem o znaczeniu krajowym występującym silnie na terenie metropolii warszawskiej są zmiany na rynku nieruchomości, w tym rosnące ceny lokali mieszkalnych i postępujące procesy suburbanizacyjne. Wykazane w Diagnostyce dodatnie saldo migracji w gminie Mińsk Mazowiecki jest bezpośrednią konsekwencją przeprowadzania się do gminy osób wiążących swoją przyszłość z dynamicznym rozwojem aglomeracji warszawskiej. Niższe niż w ośrodkach miejskich ceny nieruchomości w połączeniu z korzystnym położeniem na trasie ważnych dróg krajowych i linii kolejowej nr 2 łączących gminę z Warszawą, warunkują wysoką atrakcyjność zamieszkania w Mińsku Mazowieckim. Metropolia Warszawska położona na głównych europejskich szlakach transportowych (drogowych, kolejowych oraz lotniczych), jest jednym z bardziej konkurencyjnych obszarów w skali europejskiej pod względem przyciągania nowych mieszkańców, porównywalnym z innymi największymi obszarami stołecznymi Europy. Gmina Mińsk Mazowiecki, będąca częścią obszaru

metropolitalnego Warszawy, znajdująca się w strefie oddziaływania stolicy, jest bezpośrednio dotknięta tym zjawiskiem. Napływ nowych mieszkańców z Warszawy, którzy poszukują tańszych i bardziej przestronnych nieruchomości, prowadzi do wzrostu zapotrzebowania na nowe tereny mieszkaniowe. Według najnowszej prognozy demograficznej GUS do 2060 roku to głównie obszary metropolitalne i silnie powiązane funkcjonalnie z nimi gminy mogą liczyć na wzrost liczby ludności. Przy utrzymującym się w latach 2012-2022 spadku populacji Polski, metropolia warszawska odnotowała największą i wciąż rosnącą dynamikę wzrostu liczby mieszkańców. Dodatni przyrost naturalny oraz wzrost udziału osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, będą skutkowały w przyszłości zapotrzebowaniem na tereny zabudowy mieszkaniowej oraz różnorodne usługi.

Dodatkowym czynnikiem wzrostu zainteresowania zabudową mieszkaniową w gminie Mińsk Mazowiecki jest dynamiczny rozwój miasta Mińska Mazowieckiego, które jest jednym z 10 najgęściej zaludnionych miast w Polsce i wywieraną przez nie presję suburbanizacyjną. Obszary gminy na granicy z miastem (przede wszystkim Stojadła i Targówka) zaczynają przejawiać cechy charakteru zabudowy podmiejskiej i miejskiej. Ograniczony zasób mieszkaniowy miasta Mińska Mazowieckiego i rosnące ceny sprawiają, iż osoby przeprowadzające się w kierunku miasta, są również zainteresowane zamieszkaniem na terenie gminy Mińsk Mazowiecki. Granice między miastem a gminą zacierając się, tworząc wspólną aglomerację w obszarze metropolitalnym Warszawy. Zjawiska te pogłębione są dodatkowo sytuacją migracyjną związaną z wojną w Ukrainie, osoby uciekające przed wojną często szukają pracy i zamieszkania na terenie aglomeracji warszawskiej, a wysokie ceny nieruchomości w większych ośrodkach miejskich skłaniają uchodźców do osiedlania się w gminach takich jak Mińsk Mazowiecki, silnie powiązanych komunikacyjnie z miastami metropolii warszawskiej.

Procesy suburbanizacyjne w kierunku gminy Mińsk Mazowiecki warunkowane są również walorami przyrodniczymi. Osoby zmęczone miejskim pędem szukając spokoju wybierają miejsca do zamieszkania o niższej intensywności, wyższej jakości środowiskowa, blisko natury gdzie jednocześnie mała odległość ośrodków miejskich zapewnia dostępność usług komercyjnych, społecznych i kulturalnych. Gmina Mińsk Mazowiecki oferuje takim osobom odpowiedni balans między bliskością miejskich wygód i spokojnej okolicy pośród zieleni.

Dodatkowym aspektem warunkującym szczególne potrzeby w zakresie zabudowy mieszkaniowej, jest wzrost popularności pracy w formule zdalnej. Coraz więcej osób, pracujących w dużych i średnich przedsiębiorstwach aglomeracji warszawskiej, fizycznie przemieszcza się do miejsca pracy kilka razy w miesiącu. To dodatkowo wzmacnia zainteresowanie miejscami oddalonymi od miast, z bogatą bazą usługową i walorami przyrodniczymi – takimi jak gmina Mińsk Mazowiecki.

Dynamiczny rozwój gospodarczy i wysoka atrakcyjność inwestycyjna obszaru gminy Mińsk Mazowiecki, która zostanie dodatkowo wzmocniona efektami realizacji niniejszego dokumentu, pozwala przewidywać wzrost liczby miejsc pracy na terenie gminy. Uwarunkowania związane z drogami krajowymi i autostradami i silne powiązania z ośrodkami aglomeracji warszawskiej zachęcają inwestorów do aktywności, co widać na podstawie przeprowadzonej na potrzeby strategii ankiety oceny potencjału inwestycyjnego gminy. Już teraz można zauważyć większe zapotrzebowanie na zabudowę usługową i przemysłową, na które gmina odpowiada sporządzając plany miejscowe pod te funkcje. Tereny przeznaczone pod działalność gospodarczą wyznaczone w obowiązujących i projektowanych dokumentach planistycznych stwarzając możliwość powstawania nowych dużych przedsiębiorstw generujących miejsca pracy także w dziedzinie przemysłu precyzyjnego i technologii. Przewidywany wzrost liczby miejsc pracy na terenie gminy dodatkowo podniesie potrzeby związane z zabudową mieszkaniową, oferując obecnym i nowym mieszkańcom stabilne zatrudnienie na dobrych warunkach w pobliżu miejsca zamieszkania. Istniejące na terenie gminy lotnisko zrzeszone w

ramach Paktu Północnoatlantyckiego, planowane do rozbudowy jako znaczącego ośrodka wojskowego, pociąga za sobą konieczność stworzenia miejsc do życia dla jego przyszłych pracowników oraz ich rodzin w liczbie kilku tysięcy osób.

Jak wskazało przeprowadzone badanie ankietowe mieszkańcy uważają gminę za przyjazne miejsce do życia, co z pewnością jest jedną z przyczyn utrzymującego się dodatniego wskaźnika przyrostu naturalnego (w ostatnich latach wartość ujemną zanotowano jedynie w okresie pandemii COVID). Oznacza to, iż mieszkańcy wiążą swoją przyszłość z gminą Mińsk Mazowiecki i decydują się na powiększanie rodzin.

Zmiany na tle demograficznym i migracyjnym stanowią także naturalny skutek procesów rozwojowych planowanych w niniejszej strategii oraz innych dokumentach strategicznych takich, jak Strategia rozwoju metropolii warszawskiej czy Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego. Kompleks działań prowadzonych na różnych szczeblach w ramach zintegrowanego planowania strategicznego zakłada rozbudowę i rozwój systemów transportowych, terenów inwestycyjnych oraz usług społecznych, co przyczyni się do dodatkowego zwiększenia atrakcyjności osiedleńczej gminy Mińsk Mazowiecki.

Niniejsza Strategia obejmuje okres najbliższych 10 lat, jednak zapoczątkowane tym dokumentem działania wpisują się w długofalową perspektywę rozwoju gminy Mińsk Mazowiecki. Nadrzędnym celem długookresowym Gminy Mińsk Mazowiecki na najbliższe 20 lat jest umacnianie roli gminy jako nowoczesnej gminy podmiejskiej o wysokiej jakości życia, dobrze powiązanej funkcjonalnie z Mińskiem Mazowieckim i Warszawą oraz aktywnie uczestniczącej w rozwoju obszaru metropolitalnego. Realizując swoje działania w najbliższych 20 latach Gmina Mińsk Mazowiecki, na podstawie określonych w niniejszej Strategii celów i kierunków działań pragnie skupić się na zapewnianiu trwałego i zrównoważonego rozwoju gminy oraz zapewnieniu atrakcyjnych warunków do życia obecnym i przyszłym mieszkańcom, w tym stworzeniu ośrodka konkurencyjnego w skali metropolii i regionu.

Biorąc pod uwagę powyższe, naturalnym jest konieczność określenia zapotrzebowania na tereny mieszkaniowe w dłuższej perspektywie czasowej. Prognozy opracowywane przez GUS, wykorzystują metodykę bazującą na danych wstecznych, nie uwzględniając planów rozwojowych gminy i nie biorąc pod uwagę dynamicznego rozwoju gminy jako jednego z biegunów wzrostu metropolii Warszawskiej. Do określenia zapotrzebowania na zabudowę mieszkaniową posłużono się więc danymi Urzędu Gminy i Starostwa Powiatowego, dającymi lepszy obraz na perspektywę wzrostu liczby ludności w gminie Mińsk Mazowiecki.

Średnie z ostatnich 4 lat wskazują, iż co roku w gminie Mińsk Mazowiecki nadawane jest 326 nowych numerów adresowych rocznie. Średnia liczba transakcji kupna nieruchomości w tym samym okresie wyniosła 800 rocznie. Średnia liczba wydawanych pozwoleń na budowę budynków mieszkalnych i powyższe dane pozwalają na oszacowanie średniego rocznego wzrostu liczby gospodarstw domowych w gminie o 330. Zauważalne już teraz trendy w wyniku wprowadzenia założeń niniejszej Strategii, szybkiego wzrostu całej metropolii warszawskiej oraz ograniczonej powierzchni mieszkalnej w mieście Mińsk Mazowiecki, będą w długiej perspektywie czasowej wpływały na jeszcze większe zainteresowanie i szybszy przyrost liczby ludności z uwagi na migracje wewnętrzne oraz przyrost naturalny. Korzystna struktura demograficzna w połączeniu ze skuteczną polityką społeczną gminy pozwalają założyć znaczny wzrost popularności modelu rodziny „2+2” oraz rodzin wielodzietnych. Szacuje się więc, iż uśredniony coroczny wzrost liczby mieszkańców gminy Mińsk Mazowiecki kształtować się będzie na poziomie 1 320 mieszkańców rocznie. Obliczone zgodnie ze wzorem:

liczba nowych gospodarstw domowych na rok * liczba osób w jednym gospodarstwie domowym =
średnia liczba nowych mieszkańców gminy na rok

$$330 * 4 = 1\,320 \text{ osób}$$

Bez odpowiedniej reakcji w postaci przeznaczenia nowych terenów pod zabudowę, gmina może napotkać problemy związane z brakiem odpowiedniej liczby miejsc do zamieszkania, co prowadziłoby do wzrostu cen nieruchomości oraz utrudnionego dostępu do mieszkań. W miarę jak ceny nieruchomości w stolicy oraz w jej bliższych okolicach będą rosły, mieszkańcy Warszawy coraz częściej będą decydować się na przeprowadzkę na peryferie, co będzie prowadziło do dalszego wzrostu liczby ludności w gminie Mińsk Mazowiecki. Przewiduje się, że trend ten będzie nasilał się w nadchodzących latach, a zatem gmina powinna być przygotowana na zapewnienie odpowiedniej przestrzeni mieszkaniowej. Gmina zamierza podejmować wszelkie starania żeby ten trend utrzymać oraz przeciwdziałać swoimi działaniami niekorzystnym trendom demograficznym. Zainicjowane niniejszą strategią działania na lata 2025-2035 (z możliwością przedłużenia jej perspektywy o kolejne 10 lat) stanowią odpowiedź na potrzeby obecnych i przyszłych mieszkańców gminy.

Na podstawie niniejszych szacunków, w perspektywie najbliższych dwudziestu lat przewiduje się wzrost liczby mieszkańców gminy Mińsk Mazowiecki o 26 400 osób. Działania gminy powinny uwzględniać zauważone trendy, niezbędna jest reakcja na widoczny wzrost zainteresowania gminą Mińsk Mazowiecki jako kierunku zamieszkania i silnej urbanizacji w ramach metropolii warszawskiej.

W związku z niniejszym rekomenduje się w ramach realizacji celów strategicznych rozwoju dla Gminy Mińsk Mazowiecki w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym, uwzględnić przyjęte cele horyzontalne (w perspektywie 20 lat) w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej:

- wzrostu liczby gospodarstw domowych o ok. 6 tys.;
- wzrostu liczby ludności gminy o ok. 26 tys. osób;
- wzrostu udziału terenów przewidzianych pod zabudowę w opracowaniach planistycznych do poziomu ok. 30%;
- zachowania terenów otwartych, w tym terenów lasów w opracowaniach planistycznych na poziomie co najmniej 50%;
- wzrostu udziału terenów przewidzianych pod usługi, produkcje i przemysł w opracowaniach planistycznych do poziomu ok. 15%;
- zapewnienie poziomu zwodociągowania gminy na poziomie 100% gospodarstw domowych;
- zapewnienie poziomu skanalizowania gminy lub wyposażenia w oczyszczalnię przydomowe – ok. 80% gospodarstw domowych;
- utrzymanie poziomu bezrobocia nieprzekraczającego średniej krajowej;
- zapewnienie wysokiej jakości usług społecznych dla wszystkich mieszkańców gminy;
- wprowadzanie w życie koncepcji smart villages;
- rozwój połączeń komunikacyjnych szczebla lokalnego i ponadlokalnego zapewniającego połączenie z obszarem metropolitarnym.

Powyższe założenia powinny zostać wzięte pod uwagę w opracowaniach planistycznych, w szczególności podczas wyznaczania nowych terenów zabudowy mieszkaniowej oraz planowania lokalizacji obiektów usług społecznych i komercyjnych.

Zgodnie z § 3 pkt. 10 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego

planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758), w planie ogólnym dopuszcza się określenie wyższego zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową, niż wynika to ze wzoru, o którym mowa ust. 2 ww. rozporządzenia, jeśli jest to uzasadnione szczególnymi potrzebami w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej określonymi w strategii rozwoju gminy (...). W planie ogólnym zasadne jest zatem uwzględnienie określonego w niniejszej strategii zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową ujętego w powyższych długookresowych perspektywach rozwojowych gminy.

ZASADY LOKALIZACJI OBIEKTÓW HANDLU WIELKOPOWIERZCHNIOWEGO

Ustala się następujące zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego:

- Zezwala się na lokalizację nowych obiektów handlu wielkopowierzchniowego na terenie gminy Mińsk Mazowiecki;
- Lokalizacja nowych obiektów handlu wielkopowierzchniowego musi odbywać się z uwzględnieniem istniejących uwarunkowań i przy maksymalnym zminimalizowaniu ewentualnych uciążliwości dla zabudowy mieszkaniowej i środowiska;
- Lokalizacja nowych obiektów handlu wielkopowierzchniowego zgodnie z przepisami odrębnymi, w tym warunkami technicznymi, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

ZASADY LOKALIZACJI KLUCZOWYCH INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Przewidziane w części programowej inwestycje celu publicznego realizowane w ramach niniejszej strategii dotyczyć będą między innymi:

- Komunikacji, w tym budowy i modernizacji dróg, ciągów pieszych i rowerowych, wymiany i instalacji oświetlenia ulicznego, przebudowy skrzyżowań;
- Infrastruktury społecznej, w tym: budowy i modernizacji placówek opieki i szkół, świetlic wiejskich, remiz Ochotniczej Straży Pożarnej, obiektów kultury i administracji;
- Infrastruktury technicznej, w tym rozbudowy i modernizacji sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej i szybkiego internetu światłowodowego, obiektów zielono-błękitnej infrastruktury;
- Obiektów sportu i rekreacji, w tym budowy i modernizacji obiektów sportowych, placów zabaw, boisk oraz dostosowanie tych obiektów do osób o ograniczonej mobilności;
- Gminnego zasobu nieruchomości, w tym budowa mieszkań komunalnych i mieszkalnictwa społecznego.

Wymienione wyżej działania nie wyczerpują katalogu inwestycji celu publicznego, jakie mogą zostać zrealizowane w gminie w przeciągu najbliższych 10 lat. Planowane inwestycje powinny przede wszystkim wynikać z lokalnych uwarunkowań i odpowiadać na potrzeby mieszkańców. Ponadto część z wyżej wymienionych przedsięwzięć może być realizowana przez inne podmioty niż gmina lub we współpracy gminy z innymi organami.

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

Na terenie gminy Mińsk Mazowiecki w fazie przygotowania, planowania lub realizacji są obecnie inwestycje celu publicznego opisane w Tabeli 4.

Tabela 4 Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

L. p.	Nazwa inwestycji
1.	Inwestycje w zakresie sieci kanalizacyjnych, w tym budowa i modernizacja (aglomeracja ściekowa Mińsk Mazowiecki)
2.	Prace na liniach kolejowych nr 13, 513 na odcinku Krusze / Tłuszcz – Pilawa
3.	Zabudowa ERTMS/ETCS na liniach sieci bazowej TEN-T
4.	Budowa obwodnicy Kołbieli (DK50)

Wskazane powyżej inwestycje to działania wymienione w Planie Zagospodarowania Województwa Mazowieckiego. Ponadto w Załączniku nr 2 do uchwały nr 1913/448/23 Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 13 listopada 2023 r. „Okresowa ocena Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego. Część II. Ocena realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym”, wskazano że od czasu uchwalenia planu województwa, w 2019 r. przyjęto zmianę Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2004 r. w sprawie sieci autostrad i dróg ekspresowych, gdzie do inwestycji transportowych na terenie gminy Mińsk mazowiecki dodano:

- drogę A50 na odcinku A2 (CPK) - Mszczonów - Góra Kalwaria - A2 (Mińsk Mazowiecki),
- drogę S50 na odcinku A2 (CPK) - Sochaczew - Wyszogród - S10 (Naruszewo) - Serock - S8 (Radzymin) - A2 (Mińsk Mazowiecki).

Dodatkowo planowane są inwestycje związane z siecią rowerową EuroVelo (trasa EV2 – Szlak Stolic), której fragment na odcinku Warszawa – Siedlce przechodzić ma przez teren gminy i miasta Mińsk Mazowiecki. Projekt ten prowadzony jest przez Europejską Federację Cyklistów, organizację współfinansowaną przez Unię Europejską.

Planowana jest również budowa gazociągu wysokiego ciśnienia od Stanisławowa do Woli Karczewskiej, który ma przebiegać przez zachodnią część gminy Mińsk Mazowiecki. Projekt nie został wskazany w Planie Zagospodarowania Województwa Mazowieckiego, jednak wynika z ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu (t.j. - Dz.U. z 2021 r., poz. 1836).

Projekty niewskazane dotychczas w żadnym dokumencie strategicznym ani planistycznym, jakie będą realizowane na terenie gminy Mińsk Mazowiecki powinny uwzględniać jej uwarunkowania oraz być zgodne z dokumentami wyższego rzędu.

KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI, INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ

Kierunki rozwoju systemów komunikacji

Wskazuje się następujące kierunki systemów komunikacji:

- Dostosowanie układu dróg publicznych do podmiejskiego charakteru struktur osadniczych, szczególnie w podstawowych ośrodkach podmiejskich oraz lokalnych ośrodkach zamieszkania, w tym poprzez wytyczanie i budowę nowych dróg;
- Poprawa stanu infrastruktury drogowej, w tym prowadzenie utwardzeń dróg gruntowych na terenie gminy;
- Poprawa bezpieczeństwa drogowego m. in. poprzez rozwijanie systemu oświetlenia ulicznego na terenach gminy, stosowania rozwiązań uspokajania ruchu na terenach zabudowanych oraz w miejscach szczególnie niebezpiecznych, w tym w okolicach przejść dla pieszych i skrzyżowań o wysokiej liczbie kolizji, instalacje fotoradarów;
- Projektowanie nowych i modernizacja istniejących elementów komunikacji i sieci drogowej zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego w celu zwiększania dostępności przestrzeni dla osób o ograniczonej mobilności;
- Projektowanie nowych i modernizacja istniejących elementów komunikacji i sieci drogowej przy uwzględnieniu możliwości realizacji sieci infrastruktury technicznej w pasie drogowym;
- Działania w ramach Powiatowo-Gminnego Związku Transportu Publicznego Powiatu Mińskiego na rzecz poszerzania oferty komunikacyjnej na terenie gminy Mińsk Mazowiecki;
- Rozwój infrastruktury towarzyszącej dla pojazdów elektrycznych;
- Rozbudowa systemu dróg rowerowych i ciągów pieszych o odpowiednich parametrach;
- Promocja alternatywnych do samochodu osobowego rozwiązań komunikacyjnych na terenie gminy;
- W zakresie kształtowania parametrów sieci drogowych określa się lokalizację zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie dróg, realizację nowych skrzyżowań i zjazdów zgodnie z przepisami odrębnymi.

Kierunki rozwoju systemu infrastruktury technicznej

W gminie Mińsk Mazowiecki do sieci wodociągowej podłączonych jest 99,4% mieszkańców, natomiast z kanalizacji i sieci gazowej korzysta odpowiednio 46% i 25,8%. Wskazuje się następujące kierunki rozwoju sieci infrastruktury technicznej

- Przebieg sieci infrastruktury technicznej powinien być projektowany, aby jak najmniej kolidować z planowanym i istniejącym zagospodarowaniem terenu oraz powinien być zgodny z zapisami planu ogólnego gminy, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska, wód oraz gruntów rolnych i leśnych;

- Budowa nowych podłączeń sieci uzbrojenia terenu powinna w pierwszej kolejności uwzględniać tereny zabudowane, przeznaczone pod zabudowę i grunty inwestycyjne;
- Na terenach rozproszonej zabudowy oraz tam gdzie nie ma możliwości doprowadzenia sieci kanalizacyjnej dopuszczone jest korzystanie ze zbiorników bezodpływowych oraz rozwiązań indywidualnych ze szczególnym uwzględnieniem przydomowych oczyszczalni ścieków, zgodnie z zapisami przepisów odrębnych i uwzględniając minimalizację negatywnych skutków środowiskowych;
- Modernizacja istniejących oraz budowa nowych sieci i urządzeń infrastruktury gazowej zgodnie z przepisami odrębnymi oraz w oparciu o studia programowe rozwoju gazyfikacji w gminie;
- Ograniczanie wykorzystania węgla kamiennego i brunatnego jako środków grzewczych, eliminacja nieefektywnych pieców wysokoemisyjnych w tym programy wymiany na nowe ekologiczne rozwiązania ciepłownicze;
- Korzystanie z indywidualnych i spółdzielczych instalacji ciepłych o wysokiej sprawności grzewczej i niskim stopniu emisji zanieczyszczeń, w tym z instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii;
- Prowadzenie termomodernizacji budynków należących do zasobów gminy, w tym zasobu mieszkań komunalnych;
- Projektowanie ekologicznych i energooszczędnych instalacji ciepłych w nowych budynkach;
- Rozbudowa sieci elektroenergetycznej z uwzględnieniem zapotrzebowania oraz zgodnie z przepisami odrębnymi;
- Dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej powyżej 500 kW zgodnie z ustaleniami zawartymi w następnym rozdziale;
- Prowadzenie gospodarki odpadami w gminie w oparciu o cele i działania opisane w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Mazowieckiego 2030;
- Edukacja mieszkańców w zakresie ograniczania ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oraz selektywnej zbiórki odpadów w myśl tworzenia gospodarki o obiegu zamkniętym;
- Eliminacja nielegalnych wysypisk śmieci.

Kierunki rozwoju infrastruktury społecznej

Wyznacza się następujące kierunki rozwoju infrastruktury społecznej:

- Zwiększanie dostępności i oferty infrastruktury społecznej poprzez budowę nowych obiektów z uwzględnieniem gęstości zaludnienia i potrzeb mieszkańców, szczególnie w podstawowych ośrodkach podmiejskich oraz lokalnych ośrodkach zamieszkania;
- Zwiększanie dostępności obiektów infrastruktury społecznej poprzez stosowanie rozwiązań architektonicznych odpowiednich dla osób z niepełnosprawnościami i o ograniczonej mobilności;
- Zwiększanie dostępności obiektów publicznych przez rozwijanie połączeń komunikacji zbiorowej do miejscowości, gdzie zlokalizowane są szkoły, przedszkola, świetlice itp.;
- Modernizacja istniejących obiektów infrastruktury społecznej;
- Poszerzanie gminnego zasobu nieruchomości komunalnych oraz rozwój budownictwa społecznego;

- Rozwój infrastruktury ukierunkowanej szczególnie do dzieci, młodzieży i seniorów.

ZASADY LOKALIZACJI URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ O MOCY ZAINSTALOWANEJ PRZEKRACZAJĄCEJ 500 kW

Ustala się następujące zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW:

- Zezwala się na lokalizację urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej w gminie Mińsk Mazowiecki;
- Lokalizacja urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW w pierwszej kolejności na gruntach rolnych klas IV, V i VI;
- Lokalizacja urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW z uwzględnieniem istniejących uwarunkowań i przy maksymalnym zminimalizowaniu ewentualnych uciążliwości dla środowiska;
- Lokalizacja urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW zgodnie z przepisami odrębnymi, w tym z zapisami zawartymi w aktach prawnych o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu znajdujących się w granicach gminy form ochrony przyrody, w szczególności Mińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu;
- Strefy ochronne od urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW nie mogą wykraczać poza obszary inwestycji.

ZASADY LOKALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO

Realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenie gminy Mińsk Mazowiecki powinna odbywać się według procedury określonej w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112). Wskazuje się następujące zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko:

- Lokalizacja zgodnie z warunkami określonymi w aktach planowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz przepisami odrębnymi;
- Lokalizacja w odległości i w zakresie działalności minimalizującym uciążliwości i zagrożenie zanieczyszczenia terenów mieszkalnych, wód i gruntów;
- Lokalizacja zgodnie z warunkami korzystania ze środowiska, wymaganiami dotyczącymi ochrony środowiska oraz działaniami mającymi na celu unikanie, zapobieganie, ograniczanie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko określonymi w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- Realizacja działań zapobiegających, ograniczających i kompensujących możliwe negatywne oddziaływania przedsięwzięć na środowisko.

ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ**W zakresie kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej**

Gospodarstwa rolne zajmują 43% powierzchni gminy Mińsk Mazowiecki, jednak średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego jest w gminie niższa niż średnia krajowa. W celu prowadzenia racjonalnej i zrównoważonej gospodarki rolnej w gminie Mińsk Mazowiecki, ustala się następujące zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- Możliwość zmiany sposobu użytkowania gruntów rolnych na cele nierolnicze w pierwszej kolejności na gruntach klas IVa, V i VI oraz w lukach w zabudowie tzn. obszarach uzupełnienia zabudowy;
- Możliwość lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii na terenach rolnych;
- Przestrzeganie ograniczeń zawartych w przepisach odrębnych, w szczególności dotyczących form ochrony przyrody, takich jak Miński Obszar Chronionego Krajobrazu
- Ochrona istniejących zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i zieleni wzdłuż cieków wodnych jako działania retencyjne i przecwerozyjne;
- Prowadzenie działalności rolniczej w sposób minimalizujący uciążliwości dla terenów zabudowy mieszkaniowej oraz emisję zanieczyszczeń do wód i gleb;
- Stosowanie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej;
- Wykorzystanie wód z systemów drenarskich do nawożenia i nawadniania upraw polowych;
- Zwiększanie ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych;
- Ochrona cennych przyrodniczo użytków zielonych;
- Rozwój agroturystyki oraz wsparcie dla rolnictwa ekologicznego.

W zakresie kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej

Udział terenów leśnych w powierzchni gminy wynosi ok. 24%. Niewielkie lasy i zadrzewienia są rozproszone na całym terenie gminy. Największe kompleksy leśne występują w południowej i zachodniej części gminy. Są to zazwyczaj lasy własności prywatnej. Lasy publiczne - w tym głównie lasy Skarbu Państwa - stanowią ok. 35% wszystkich terenów leśnych w granicach gminy. Gmina Mińsk Mazowiecki w całości przynależy do Nadleśnictwa Mińsk, które podlega Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie. Lasy na terenie gminy Mińsk Mazowiecki pełnią funkcje gospodarcze, a w przypadku terenów Skarbu Państwa, także funkcje ochronne i rezerwatowe.

Na analizowanym terenie występują przede wszystkim zbiorowiska roślinności borów świeżych i mieszanych świeżych z sosną jako gatunkiem dominującym. Mniejsze powierzchnie zajmują lasy świeże i mieszane świeże, w których dominuje dąb szypułkowy, brzoza i sosna, oraz lasy i bory wilgotne z drzewostanem świerkowym i brzozowym. Siedliska wilgotne występują w rozproszeniu i związane są z terenami dolin i obniżeń, gdzie często spotykane są podmokłości. W rejonach cieków zazwyczaj występują olsy z dominującą w nich olszą.

Szczegółowe zalecenia dotyczące leśnej przestrzeni produkcyjnej zawarte są w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028” oraz w planach urządzenia lasów a dla południowego obszaru gminy w Uchwale nr 125/19 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 10 września 2019 r. w sprawie Mińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego z 2019 r., poz. 10882). Na ich podstawie ustala się następujące ogólne zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej:

- Ochrona zwartych kompleksów leśnych i zachowanie powiązań przyrodniczych z obszarami znajdującymi się poza granicami administracyjnymi gminy;
- Prowadzenie gospodarki leśnej i zarządzanie gminnym zasobem leśnym zgodnie z planami urządzania lasów;
- Ochrona ciągłości korytarzy ekologicznych;
- Budowa nowych i utrzymanie istniejących elementów infrastruktury leśnej związanej z turystyką, rekreacją i gospodarką leśną;
- Edukacja i akcje promujące skierowane do mieszkańców i turystów w zakresie walorów przyrodniczych lasów na terenie gminy oraz zasad bezpieczeństwa i ochrony lasów;
- Usuwanie nielegalnych składowisk odpadów na terenach leśnych;
- Ochrona drzew i drzewostanów o szczególnych walorach przyrodniczych na leśnych obszarach gminy;
- Zalesianie działek zadrzewionych i zakrzewionych o niskiej przydatności rolniczej, szczególnie w celu regulacji granicy polno-leśnej;
- Zachowanie bioróżnorodności fauny i flory ekosystemów leśnych oraz programy nasadzeń roślin rodzimych z uwzględnieniem uwarunkowań siedliskowych.

ZASADY KSZTAŁTOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA OBSZARACH ZDEGRADOWANYCH I OBSZARACH REWITALIZACJI ORAZ OBSZARACH WYMAGAJĄCYCH PRZEKSZTAŁCENÍ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI

W gminie Mińsk Mazowiecki do roku 2023 obowiązywał „Program rewitalizacji Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2016-2023”. Program obecnie jest już nieaktualny, co powoduje potrzebę przeprowadzenia badania delimitacyjnego obszarów zdegradowanych i podjęcia działań rewitalizacyjnych. Pozwoli to zbadać efektywność poprzedniego programu rewitalizacji oraz podjąć działania zmierzające do odnowy kolejnych obszarów gminy. Działania i zasady prowadzenia polityki przestrzennej w obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji powinny bezpośrednio wynikać ze zdiagnozowanych problemów i potrzeb społeczności lokalnej oraz być dostosowane do uwarunkowań terenu zdegradowanego.

Na terenie gminy Mińsk Mazowiecki nie zdiagnozowano obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji, jednak w przypadku takiej potrzeby, zagospodarowanie przestrzenne na takich obszarach należy prowadzić na podstawie rzetelnych analiz stanu środowiska i innych uwarunkowań obszaru, z wykorzystaniem aktualnej wiedzy naukowej.

V CZĘŚĆ WDROŻENIOWA

1 OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA

Gmina Mińsk Mazowiecki zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ przyjętej uchwałą nr 72/22 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 maja 2022, znajduje się w obszarze strategicznej interwencji OSI warszawski wschodni, jest on częścią Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Warszawy. Miejski Obszar Funkcjonalny Warszawy określony został w dokumencie jako biegun wzrostu.

OSI Miejskie obszary funkcjonalne – bieguny wzrostu

W przypadku miejskiego obszaru funkcjonalnego Warszawy kluczową rolę pełni ciągłe wzmacnianie współpracy ponadlokalnej, które umożliwia podtrzymanie i rozwój funkcji obszaru jako istniejący już biegun wzrostu. Takie podejście przyczynia się do wysokiej efektywności i skuteczności prowadzonych działań, wzmacniania powiązań MOFW z całym województwem oraz rozwojem funkcji metropolitalnych obszaru.

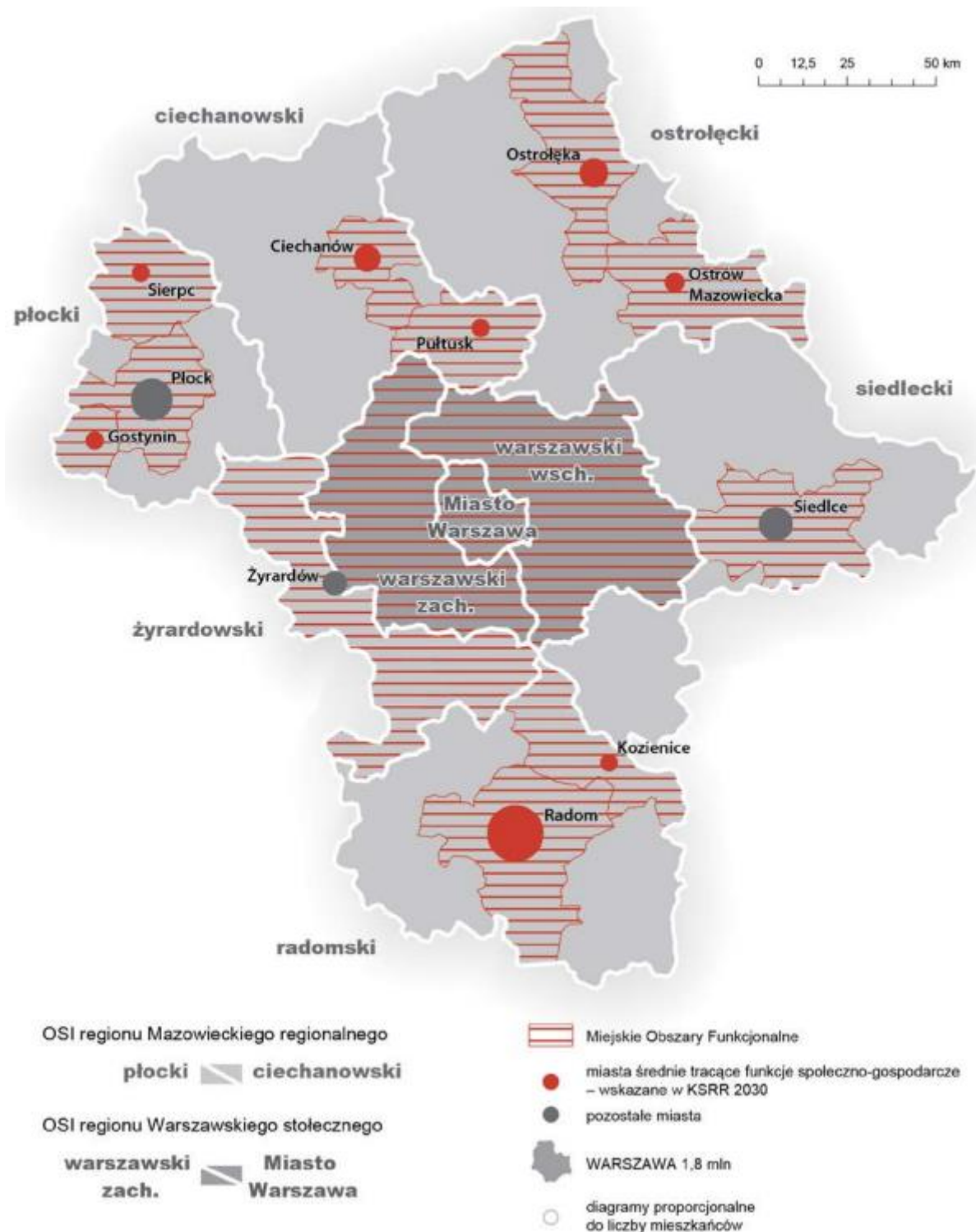
Współpraca we wszystkich MOF powinna być ukierunkowana na:

- uporządkowanie gospodarki przestrzennej i przywrócenie ładu przestrzennego w miejskich obszarach funkcjonalnych;
- rozwój efektywnego systemu transportowego opartego na transporcie zbiorowym i niezmotoryzowanym;
- poprawę jakości powietrza;
- zwiększenie efektywności i dostępności do usług publicznych.

OSI problemowe – Warszawsko-wschodni obszar strategicznej interwencji

Interwencja w tym obszarze strategicznej interwencji zorientowana jest na poprawie dostępności do infrastruktury publicznej oraz usług społecznych. Działania dotyczą przede wszystkim poniższych obszarów:

- Wsparcie rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru poprzez:
 - aktywizację osób bezrobotnych i wspieranie przedsiębiorczości, w tym przez wspieranie uczenia się przez całe życie, doradztwo i kształcenie zawodowe, zapewnienie opieki nad dziećmi;
 - rozwój skoordynowanej oferty inwestycyjnej;
 - poprawę jakości infrastruktury turystycznej.
- Poprawa dostępności do infrastruktury komunalnej i do usług społecznych poprzez:
 - budowę i rozbudowę infrastruktury komunalnej;
 - rozwój zintegrowanego, niskoemisyjnego transportu zbiorowego poprawiającego dostępność przystanków kolejowych i centrów lokalnych, w szczególności na obszarach wykluczenia transportowego;
 - rozwój sieci tras rowerowych i infrastruktury dla pieszych;
 - poprawę dostępności do usług publicznych w zakresie edukacji, ochrony zdrowia i opieki senioralnej.

Rysunek 12 Obszary strategicznej interwencji województwa mazowieckiego (źródło: Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+)

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI KLUCZOWE DLA GMINY

Na obszarze gminy Mińsk Mazowiecki nie zidentyfikowano obszarów strategicznej interwencji, dlatego nie zostały one wyznaczone w niniejszym dokumencie.

2 SYSTEM REALIZACJI STRATEGII, W TYM WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

SYSTEM REALIZACJI STRATEGII

Strategia jako dokument o długim horyzoncie czasowym od momentu uchwalenia powinna podlegać procesowi wdrożenia, realizacji, ewaluacji i aktualizacji zapisów. Aby proces ten przebiegał efektywnie a strategia była realizowana zgodnie z założeniami, niezbędne jest wyznaczenie podmiotów odpowiedzialnych za działania strategiczne. Podmiotami realizującymi założenia strategii są:

- Wójt – organ wykonawczy, odpowiada za koordynację przedsięwzięć i podejmowanie decyzji w zakresie wykonywanych działań;
- Rada Gminy Mińsk Mazowiecki – organ uchwałodawczy, odpowiada za uchwalenie dokumentu strategii, potrzebie jej aktualizacji a także opiniuje i uchwała dokumenty szczegółowego wdrożenia, takie jak plan ogólny gminy;
- Organy Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki – organy pomocnicze Wójta w procesie realizacji strategii, koordynacja poszczególnych przedsięwzięć opisana w strategii może być oddelegowana do właściwych organów;
- Partnerzy publiczni i prywatni, w tym władze powiatu, województwa i gmin sąsiednich zaangażowani w realizację konkretnych przedsięwzięć przewidzianych niniejszym dokumentem strategicznym.

Głównym interesariuszem w realizacji strategii są mieszkańcy gminy i lokalna społeczność, której zaangażowanie w działania jest równie kluczowe jak odpowiednia praca wymienionych wyżej organów decyzyjnych i wykonawczych. Wykorzystanie narzędzi partycypacji społecznej jest kluczem w rozwoju gminy, ponieważ to w pierwszej kolejności mieszkańcom powinny służyć wieloletnie efekty działań strategicznych.

W przypadku działań, szczególnie związanych z obszarem społecznym i gospodarczym, niezwykle pomocna w realizacji strategii może okazać współpraca z organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami, placówkami oświaty, nauki, organizacji kulturalnych oraz innymi jednostkami samorządu terytorialnego.

WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

Strategia rozwoju gminy jako dokument o charakterze ogólnym i programowym zawiera wytyczne do prowadzenia polityki lokalnej. Do efektywnej realizacji jej założeń niezbędne jest wykorzystanie różnych opracowań i dokumentów sektorowych, stanowiących dokumenty wykonawcze realizacji niniejszego dokumentu. Dokumenty te powinny stanowić przedłużenie polityki strategicznej gminy i swoimi zapisami mają na celu uszczegółowienie działań gminy i kierunków jej rozwoju. Poniższa tabela przedstawia analizę zgodności i rekomendacje w zakresie dalszej aktualizacji najważniejszych dokumentów, będących aktami wykonawczymi strategii rozwoju gminy.

Tabela 5 Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Rodzaj dokumentu	Charakterystyka i rekomendacje w zakresie aktualizacji
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mińsk Mazowiecki (Uchwała XXXVI/141/09 Rady Gminy Mińsk Mazowiecki z dnia 12 sierpnia 2009 z późn. zm.)	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy przedstawia kierunki zagospodarowania przestrzeni gminy oraz wyznacza politykę przestrzenną gminy. W wyniku zmiany przepisów studium zostanie zastąpione wkrótce nowym dokumentem planistycznym – planem ogólnym gminy, dlatego nie wyznacza się rekomendacji do obowiązującego dokumentu studium.
Plan ogólny gminy Mińsk Mazowiecki	Plan ogólny gminy to nowy dokument wprowadzony nowelizacją ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Ponieważ w 2026 r. wejdą w życie przepisy nakładające obowiązek uwzględnienia w planie ogólnym gminy polityki przestrzennej zawartej w strategii rozwoju rekomenduje się opracowanie zapisów sporządzanego planu ogólnego gminy Mińsk Mazowiecki zgodnie z ustaleniami niniejszej strategii.
Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	Gmina charakteryzuje się wysokim stopniem pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Rekomenduje się uwzględnienie zapisów niniejszej strategii w opracowaniu przygotowywanych w przyszłości dokumentach, a także cykliczną aktualizację, w celu efektywnej realizacji założeń strategii.
Program rewitalizacji Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2019-2023	Dokument stracił aktualność, rekomenduje się analizę potrzeby utworzenia nowego gminnego programu rewitalizacji. W przypadku postanowienia o ponownym przystąpieniu do sporządzania takiego programu, jego założenia powinny być zgodne z założeniami niniejszej Strategii.
Program Ochrony Środowiska dla Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028	Rekomenduje się aktualizację dokumentu najpóźniej w roku 2027 z uwzględnieniem założeń ochrony środowiska zawartych w niniejszej strategii
Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2036	Dokument należy aktualizować zgodnie z potrzebami inwestycyjnymi gminy, w tym uwzględnić przedsięwzięcia zawarte w niniejszej strategii oraz przewidywane efekty ich realizacji.
Gminne plany i programy obszarowe	Obowiązujące obecnie oraz przygotowywane w przyszłości programy, plany i inne dokumenty wykonawcze powinny być zgodne z ustaleniami niniejszej strategii i służyć jej realizacji. W przypadku dezaktualizacji dokumentów lub stwierdzenia niespójności z założeniami niniejszej strategii rozwoju, rekomendowana jest ich zmiana lub aktualizacja.

3 RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Ramy finansowe określają wielkość środków finansowych potrzebnych na realizację działań w ramach Strategii i możliwości finansowe gminy. Polityka strategiczna oprócz identyfikowania potrzeb i projektowania działań wspierających rozwój jednostki terytorialnej, powinna być możliwa do realizacji w ramach możliwości finansowych gminy, bądź innych możliwych do pozyskania źródeł finansowania. Ponieważ zapisy Strategii odnoszą się wiele lat wprzód, ramy finansowe określone są na podstawie obecnych i historycznych danych, analiz i prognoz finansowych. Ewaluacje możliwości finansowych gminy należy wykonywać w oparciu o analizy wpływów i wydatków do budżetu gminy oraz dokumentów regulujących finanse gminy, czyli uchwały budżetowej i wieloletnie prognozy finansowe.

Głównym źródłem finansowania przedsięwzięć wskazanych w strategii będą środki z budżetu gminy Mińsk Mazowiecki. Innymi ważnymi źródłami finansowania, które umożliwią realizację w szczególności dużych projektów inwestycyjnych i modernizacyjnych będą środki zewnętrzne pozyskiwane ze źródeł publicznych i prywatnych. Zakładanymi źródłami finansowania założeń strategii będą:

- Środki własne gminy Mińsk Mazowiecki;
- Środki budżetu powiatu i województwa w przypadku przedsięwzięć realizowanych we współpracy z powiatem i województwem;
- Środki organizacji pozarządowych, firm i przedsiębiorstw w przypadku realizacji wspólnych inwestycji i partnerstwa publiczno-prywatnego;
- Środki pozyskane w ramach ZIT Metropolii Warszawskiej;
- Środki z funduszy krajowych;
- Środki z budżetu państwa, w tym subwencja, dotacje i programy rządowe;
- Środki z funduszy europejskich, w tym programu Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027;
- Instrumenty finansowe takie jak pożyczki, kredyty i obligacje samorządowe;
- Przyszłe programy, fundusze i polityki różnego szczebla.

4 SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO RZĘDU

Niniejszy dokument jako element zintegrowanego systemu planowania strategicznego, wpisuje się w cele przewidziane przez dokumenty strategiczne wyższego rzędu. Poniższa tabela przedstawia analizę spójności z dokumentami na poziomie unijnym, krajowym, wojewódzkim, metropolitalnym oraz powiatowym.

Tabela 6 Analiza zgodności z dokumentami wyższego rzędu

Obszar strategiczny	A. SPOŁECZEŃSTWO			B. GOSPODARKA			C. PRZESTRZEŃ, KLIMAT I ŚRODOWISKO		
Cele strategiczne	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
CELE POLITYKI SPÓJNOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ 2021-2027									
1. Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki promowaniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej				X		X	X		X
2. Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa					X			X	
3. Lepiej połączona Europa		X				X			
4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym	X	X	X						
5. Europa bliżej obywateli	X	X	X		X				

Obszar strategiczny	A. SPOŁECZEŃSTWO			B. GOSPODARKA			C. PRZESTRZEŃ, KLIMAT I ŚRODOWISKO		
Cele strategiczne	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
6. Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie								X	
STRATEGIA NA RZECZ ODPOWIEDZIALNEGO ROZWOJU DO ROKU 2020 (Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.)									
1. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną				X	X	X			X
2. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony	X	X	X				X	X	

Obszar strategiczny	A. SPOŁECZEŃSTWO			B. GOSPODARKA			C. PRZESTRZEŃ, KLIMAT I ŚRODOWISKO		
Cele strategiczne	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
3. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu	X				X				
KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2030									
1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo				X	X	X			X
1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze									
1.3. Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska									
1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych	X	X	X			X	X		

Obszar strategiczny	A. SPOŁECZEŃSTWO			B. GOSPODARKA			C. PRZESTRZEŃ, KLIMAT I ŚRODOWISKO		
Cele strategiczne	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	X	X	X		X	X			X
2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	X	X	X						
2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym				X					X
2.3. Wsparcie dla lokalizacji inwestycji zewnętrznych				X	X	X			X
3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem	X				X				
3.2. Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym	X				X				

Obszar strategiczny	A. SPOŁECZEŃSTWO			B. GOSPODARKA			C. PRZESTRZEŃ, KLIMAT I ŚRODOWISKO		
Cele strategiczne	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych	X	X	X						
3.4. Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej					X				
STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO 2030+. INNOWACYJNE MAZOWSZE									
1.1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości				X		X			X
1.2. Rozwój zintegrowanego systemu sprzyjającego generowaniu i absorpcji innowacji				X	X	X			
1.3. Cyfryzacja gospodarki				X	X				
1.4. Rozwój konkurencyjnej gospodarki				X	X	X			X
1.5. Rozwój miast jako centrów aktywności gospodarczej									
1.6. Aktywizacja gospodarcza obszarów wiejskich				X	X	X			X

Obszar strategiczny	A. SPOŁECZEŃSTWO			B. GOSPODARKA			C. PRZESTRZEŃ, KLIMAT I ŚRODOWISKO		
Cele strategiczne	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
2.1. Zwiększenie dostępności transportowej i spójności przestrzennej regionu oraz udziału środków transportu przyjaznych dla środowiska, mieszkańców i przestrzeni		X				X			
2.2. Rozwój uporządkowanej sieci osadniczej, sprzyjającej wykorzystaniu transportu zbiorowego i ruchowi niezmotoryzowanemu							X		
2.3. Udrożnienie systemu tranzytowego i ograniczenie ruchu tranzytowego na pozostałych trasach						X			

Obszar strategiczny	A. SPOŁECZEŃSTWO			B. GOSPODARKA			C. PRZESTRZEŃ, KLIMAT I ŚRODOWISKO		
Cele strategiczne	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
3.1. Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska							X	X	
3.2. Proekologiczna transformacja energetyk					X			X	
3.3. Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym i adaptacja do zmian klimatu			X					X	
3.4. Poprawa jakości środowiska								X	
3.5. Podnoszenie efektywności energetycznej					X			X	
4.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	X	X							

Obszar strategiczny	A. SPOŁECZEŃSTWO			B. GOSPODARKA			C. PRZESTRZEŃ, KLIMAT I ŚRODOWISKO		
Cele strategiczne	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
4.2. Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz zmniejszenie różnic w dostępie do świadczeń zdrowotnych i opiekuńczych	X	X	X		X				
4.3. Aktywizacja społeczno-gospodarcza mieszkańców	X	X		X					X
4.4. Rozwój priorytetowych dla województwa dziedzin nauk									
4.5. Włączenie i integracja społeczna	X	X							
5.1. Ochrona i wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego							X		X

Obszar strategiczny	A. SPOŁECZEŃSTWO			B. GOSPODARKA			C. PRZESTRZEŃ, KLIMAT I ŚRODOWISKO		
Cele strategiczne	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
5.2. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego, potencjału kulturowego i turystycznego dla rozwoju gospodarczego i promocji województwa	X								X
5.3. Upowszechnianie kultury i twórczości	X	X							
5.4. Kreowanie miast i wsi jako centrów aktywności kulturalnej i turystycznej	X	X							X
STRATEGIA ROZWOJU POWIATU MIŃSKIEGO NA LATA 2021 – 2030									
1.1. Wspieranie rozwoju obszarów wiejskich				X	X		X		X
1.2. Rozwój przedsiębiorczości i instytucji otoczenia biznesu				X	X				X
1.3. Rozwój instytucji rynku i aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu	X	X		X					

Obszar strategiczny	A. SPOŁECZEŃSTWO			B. GOSPODARKA			C. PRZESTRZEŃ, KLIMAT I ŚRODOWISKO		
Cele strategiczne	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
1.4. Wykorzystywanie lokalnych alternatywnych źródeł energii					X			X	
1.5. Ochrona gleby, wody i powietrza						X		X	
2.1. Rozwój infrastruktury poprawiającej atrakcyjność inwestycyjną powiatu				X	X	X			X
2.2. Rozwój infrastruktury poprawiającej atrakcyjność turystyczną									X
2.3. Promocja oraz rozwój współpracy międzynarodowej powiatu	X								
2.4. Optymalizacja zarządzania w powiecie	X				X				
3.1. Podniesienie poziomu kształcenia i wiedzy mieszkańców powiatu	X	X			X			X	

STRATEGIA ROZWOJU GMINY MIŃSK MAZOWIECKI NA LATA 2025-2035

Obszar strategiczny	A. SPOŁECZEŃSTWO			B. GOSPODARKA			C. PRZESTRZEŃ, KLIMAT I ŚRODOWISKO		
Cele strategiczne	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
3.2. Rozwój kultury, sportu i aktywności społecznej mieszkańców	X	X							
4.1. Poprawa stanu bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców powiatu			X						
4.2. Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego	X	X							
4.3. Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego w powiecie			X			X			
STRATEGIA ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH DLA METROPOLII WARSZAWSKIEJ 2021-2027+									
1. Podniesienie jakości i dostępności usług edukacyjnych	X	X							
2. Poprawa jakości przestrzeni							X	X	
3. Wzmocnienie potencjału związku ZIT	X				X				
PLAN ZRÓWNOWAŻONEJ MOBILNOŚCI MIEJSKIEJ DLA METROPOLII WARSZAWSKIEJ 2030+									
1. Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego wszystkich użytkowników			X			X			

Obszar strategiczny	A. SPOŁECZEŃSTWO			B. GOSPODARKA			C. PRZESTRZEŃ, KLIMAT I ŚRODOWISKO		
Cele strategiczne	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
2. Redukcja wpływu transportu na środowisko i klimat		X				X		X	
3. Poprawa dostępu do publicznego transportu zbiorowego		X							

VI SPIS TABEL I RYSUNKÓW

1 SPIS TABEL

Tabela 1 Wyniki oceny jakości i dostępu do usług publicznych, dostępności komunikacyjnej, sytuacji gospodarczej oraz walorów środowiskowych uzyskane podczas badania ankietowego.....	21
Tabela 2 Ocena poszczególnych elementów potencjału inwestycyjnego gminy uzyskana podczas badania ankietowego	23
Tabela 3 Analiza SWOT	24
Tabela 4 Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym	67
Tabela 5 Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych.....	76
Tabela 6 Analiza zgodności z dokumentami wyższego rzędu	78

2 SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Lokalizacja gminy Mińsk Mazowiecki, (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Rejestru Granic)	9
Rysunek 2 Obszary zagrożenia powodziowego w gminie (źródło: <i>Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przyrodniczej i przestrzennej przygotowana do Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035, 2024</i>)	14
Rysunek 3 Lokalizacja form ochrony przyrody w gminie Mińsk Mazowiecki i okolicach (źródło: <i>Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej przygotowana do Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2030, 2025</i>)	15
Rysunek 4 Schemat powiązań osadniczych i komunikacyjnych gminy Mińsk Mazowiecki (źródło: <i>Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej przygotowana do Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2030, 2025</i>)	16
Rysunek 5 Zasięg obowiązujących i procedowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (źródło: <i>Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej przygotowana do Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2030, 2025</i>)	18
Rysunek 6 System powiązań przyrodniczych gminy Mińsk Mazowiecki (źródło: opracowanie własne)	41
Rysunek 7 Schemat głównych korytarzy sieci transportowej i komunikacyjnej gminy Mińsk Mazowiecki (źródło: opracowanie własne).....	45
Rysunek 8 Warianty przebiegu Obwodnicy Aglomeracji Warszawskiej (źródło: GDDKiA, 2021)	46
Rysunek 9 Sieć osadnicza gminy Mińsk Mazowiecki (źródło: opracowanie własne)	49
Rysunek 10 Główne elementy infrastruktury społecznej (źródło: opracowanie własne)	52
Rysunek 11 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej (źródło: opracowanie własne)	56
Rysunek 12 Obszary strategicznej interwencji województwa mazowieckiego (źródło: Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+)	74

3 SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik nr 1 <i>Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej przygotowana do Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035</i>
Załącznik nr 2 <i>Sprawozdanie z przebiegu i wyników konsultacji społecznych projektu Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035</i>
Załącznik nr 3 <i>Ewaluacja ex-ante projektu Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035</i>

**DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ
I PRZESTRZENNEJ PRZYGOTOWANA DO STRATEGII
ROZWOJU GMINY MIŃSK MAZOWIECKI
NA LATA 2025-2035**

Mińsk Mazowiecki, 2024

NAZWA OPRACOWANIA:

**Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej
przygotowana do Strategii rozwoju gminy Mińsk Mazowiecki
na lata 2025-2035**

ZLECENIODAWCA:

Gmina Mińsk Mazowiecki

WYKONAWCA:

**BUDPLAN Sp. z o.o.
04-327 Warszawa
ul. Kordeckiego 20
tel. 22 870 42 62, fax: 22 870 42 62
e-mail: kontakt@budplan.net
www.budplan.net**

ZESPÓŁ AUTORSKI:

główny projektant:

mgr inż. arch. Anna Olbromska-Matusiak

autorzy opracowania:

mgr inż. Natalia Andraszek
mgr inż. Izabela Bielowska
inż. Zuzanna Kruk
inż. Agnieszka Danieluk
Arkadiusz Uhlig

współpraca merytoryczna:

mgr inż. Urszula Milewska
– Urząd Gminy Mińsk Mazowiecki – główny
specjalista ds. gospodarki przestrzennej

Spis treści

I.	WSTĘP.....	7
II.	CHARAKTERYSTYKA GMINY MIŃSK MAZOWIECKI.....	8
1.	Historia gminy	8
2.	Położenie administracyjne	9
III.	OBSZAR SPOŁECZNY	11
1.	Demografia	11
2.	Oświata	14
3.	Zdrowie i pomoc społeczna.....	15
4.	Kultura, sport i rekreacja	16
5.	Mieszkalnictwo	18
6.	Bezpieczeństwo publiczne	18
7.	Podsumowanie obszaru społecznego	20
IV.	OBSZAR GOSPODARCZY	21
1.	Rynek pracy.....	21
2.	Turystyka	26
3.	Rolnictwo.....	27
4.	Współpraca gminy z innymi instytucjami	28
5.	Finanse gminy.....	28
6.	Podsumowanie obszaru gospodarczego.....	31
V.	OBSZAR PRZYRODNICZY	32
1.	Położenie geograficzne	32
2.	Budowa geologiczna, złoża i osuwiska	33
3.	Wody powierzchniowe i podziemne	36
4.	Zagrożenie powodziowe i zagrożenie suszą	36
5.	Użytki rolne i leśne.....	39
5.	Formy Ochrony Przyrody	39
6.	Stan środowiska naturalnego	42
7.	Podsumowanie obszaru przyrodniczego.....	46
VI.	OBSZAR PRZESTRZENNY	47
1.	Historyczny i obecny rozwój przestrzenny gminy	47
2.	Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy	50
3.	Polityka przestrzenna gminy.....	51

4.	Zabytki	64
5.	Transport i komunikacja.....	69
6.	Infrastruktura techniczna.....	75
7.	Podsumowanie obszaru przestrzennego.....	79
VII.	Podsumowanie i wnioski	80
VIII.	Źródła	83
IX.	Spis rysunków, tabel i załączników	85
1.	Spis rysunków	85
2.	Spis tabel	85
3.	Spis wykresów.....	86

I. WSTĘP

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Mińsk Mazowiecki jest dokumentem zawierającym analizę uwarunkowań w rozwoju gminy przygotowaną na potrzeby sporządzenia Strategii rozwoju gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035. Obowiązek sporządzenia diagnozy nakłada art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 324 z późn. zm.).

W niniejszym dokumencie podzielono analizę na pięć rozdziałów: charakterystykę gminy Mińsk Mazowiecki, obszar społeczny, obszar gospodarczy, obszar przyrodniczy i obszar przestrzenny. Przeanalizowano najważniejsze uwarunkowania wpływające na funkcjonowanie i rozwój gminy Mińsk Mazowiecki. Wnioski sporządzone na podstawie diagnozy posłużą do zdefiniowania obszarów problemowych i potencjałów gminy oraz pomogą przy formułowaniu ustaleń Strategii.

Do sporządzenia poniższej analizy posłużono się danymi Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki, danymi innych instytucji i organów takich jak Główny Urząd Statystyczny i Narodowy Instytut Dziedzictwa oraz ogólnodostępnymi danymi. Pełny wykaz źródeł znajduje się na końcu dokumentu. Informacje o materiałach źródłowych zawarto także pod rysunkami, tabelami i wykresami.

Niniejsza diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej stanowi załącznik do Strategii rozwoju gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035, w której zawarte zostały jedynie wnioski i podsumowanie diagnozy.

Do opracowania Diagnozy została przeprowadzona ankieta skierowana do mieszkańców, której celem poznanie ich opinii oraz sformułowanie ustaleń Strategii dopasowanych do potrzeb mieszkańców. Wypowiedziało się w niej ponad 250 osób, z czego dla 90% gmina Mińsk Mazowiecki jest miejscem zamieszkania.

II. CHARAKTERYSTYKA GMINY MIŃSK MAZOWIECKI

1. Historia gminy

Historia gminy Mińsk Mazowiecki jest ściśle związana z samym miastem, które otrzymało prawa miejskie w 1421 roku, co czyni je czwartym najstarszym miastem posiadającym te prawa w dzisiejszej aglomeracji Warszawskiej. W okresie I Rzeczypospolitej miasto wraz z okolicznymi ziemiami znajdowało się w województwie mazowieckim, pełniąc rolę osady targowej.

W okresie rozbiorów w 1795 roku okoliczne ziemie na krótko znalazły się w zaborze austriackim, a od 1809 roku trafiły do Księstwa Warszawskiego. W 1812 roku przez Mińsk i okolice przeszła część armii Napoleona. Od 1815 ziemie należały do utworzonego Królestwa Polskiego w zaborze rosyjskim. W latach 1818-1823 powstał trakt warszawsko-terespolski, dzięki któremu na jego trasie stopniowo przybywało mieszkańców. W okresie powstania listopadowego i styczniowego miały tu miejsce walki powstańcze.

Rysunek 1 Historyczna mapa okolic Mińska Mazowieckiego

Źródło: Karta Dawnej Polski (1854), <https://atlas.ihpan.edu.pl/>

W 1866 roku do miasta Mińsk przyjechał pierwszy pociąg, a rok później otwarto całą Kolej Warszawsko-Terespolską. W tym czasie zmieniono również nazwę miasta na Nowo-Mińsk. W okresie I wojny światowej ziemie znalazły się pod okupacją niemiecką. W 1916 roku miasto otrzymało nazwę Mińsk Mazowiecki. W czasie wojny polsko-bolszewickiej w sierpniu 1920 roku Armia Czerwona krótkotrwale zajęła miasto. Na polach Janowskich miały miejsce działania zbrojne podczas Bitwy Warszawskiej, które w 2020 roku upamiętniono tablicą pamiątkową. W czasie II Wojny Światowej 13 września 1939 roku doszło do bitwy pod Mińskiem pod dowództwem gen. Władysława Andersa. Okolice miasta były terenem intensywnych działań partyzanckich Armii Ludowej. Choć początki gminy sięgają 1867 r. to

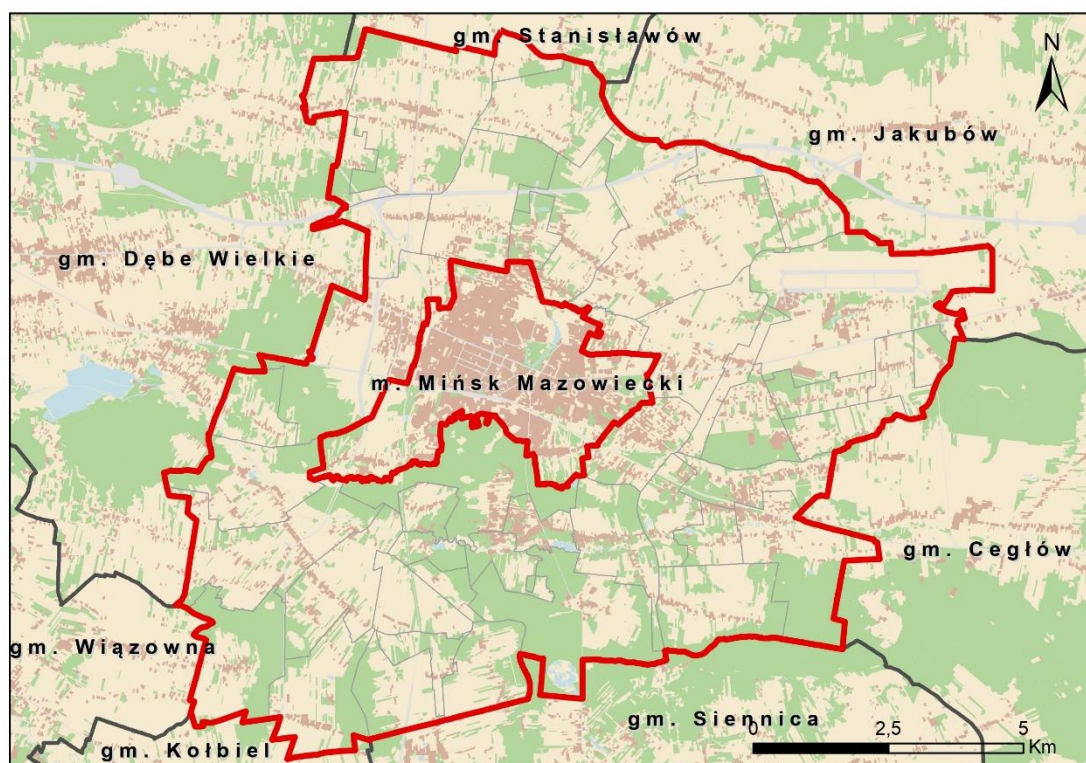
utworzenie Gminy Mińsk Mazowiecki, w formie która przetrwała do dziś, nastąpiło 1 stycznia 1973 r. przez Wojewódzką Radę Narodową. Pierwszym Wójtem Gminy Mińsk Mazowiecki był Antoni Jan Tarczyński. W latach 1975-1998 gmina Mińsk Mazowiecki była położona w województwie siedleckim. Od 1 stycznia 1999 roku gmina w obecnej formie należy do powiatu mińskiego.

2. Położenie administracyjne

Gmina Mińsk Mazowiecki znajduje się we wschodniej części województwa mazowieckiego w powiecie mińskim. Jest gminą wiejską z siedzibą w mieście Mińsk Mazowiecki. Sąsiaduje z gminami Cegłów, Dębe Wielkie, Jakubów, Siennica i Stanisławów w powiecie mińskim, gminami Kołbiel i Wiązowna w powiecie otwockim, a także otacza z każdej strony miasto Mińsk Mazowiecki. Gmina podzielona jest na 43 obręby ewidencyjne: Anielew, Arynów, Barcząca, Borek Miński, Brzoze, Budy Barcząckie, Budy Janowskie, Chmielew, Chochół, Cielechowizna, Dłużka, Dziękowizna, Gamratka, Gliniak, Grabina, Grębiszew, Huta Mińska, Ignaców, Iłowiec, Janów, Józefów, Karolina, Kluki, Kolonia Janów, Królewiec, Maliszew, Marianka, Mikanów, Niedziałka Druga, Nowe Osiny, Osiny, Podrudzie, Prusy, Stara Niedziałka, Stare Zakole, Stojadła, Targówka, Tartak, Wólka Iłowiecka, Wólka Mińska, Zakole Wiktorowo, Zamienie, Żuków. Gmina zajmuje powierzchnię około 112 km², co stanowi około 10% powierzchni powiatu mińskiego.

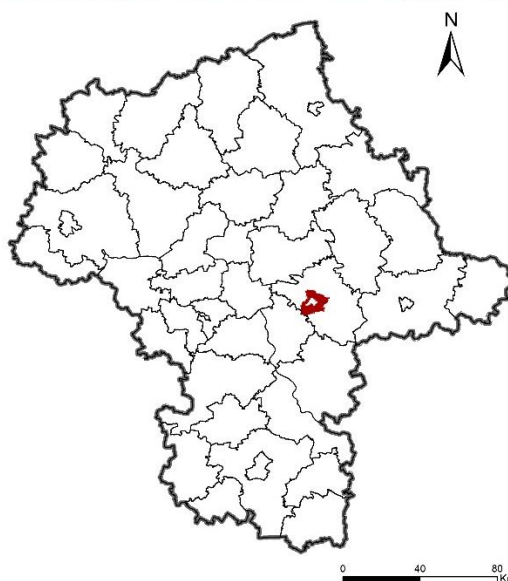
Gmina okala siedzibę powiatu, Mińsk Mazowiecki, znajduje się około 40 km od Warszawy i około 50 km od Siedlec. Głównymi szlakami komunikacyjnymi przebiegającymi przez gminę są drogi krajowe: nr 92 łącząca Kałuszyn z Warszawą i nr 50 łącząca Łochów z Górą Kalwarią oraz autostrada A2.

Rysunek 2 Granice administracyjne gminy Mińsk Mazowiecki

LEGENDA

granice obrębów ewidencyjnych	komunikacja
granica gminy Mińsk Mazowiecki	zabudowa
granice gmin	grunty orne
granice powiatów	lasy
granice województw	wody powierzchniowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Państwowego Rejestru Granic i Bazy Danych Obiektów Topograficznych

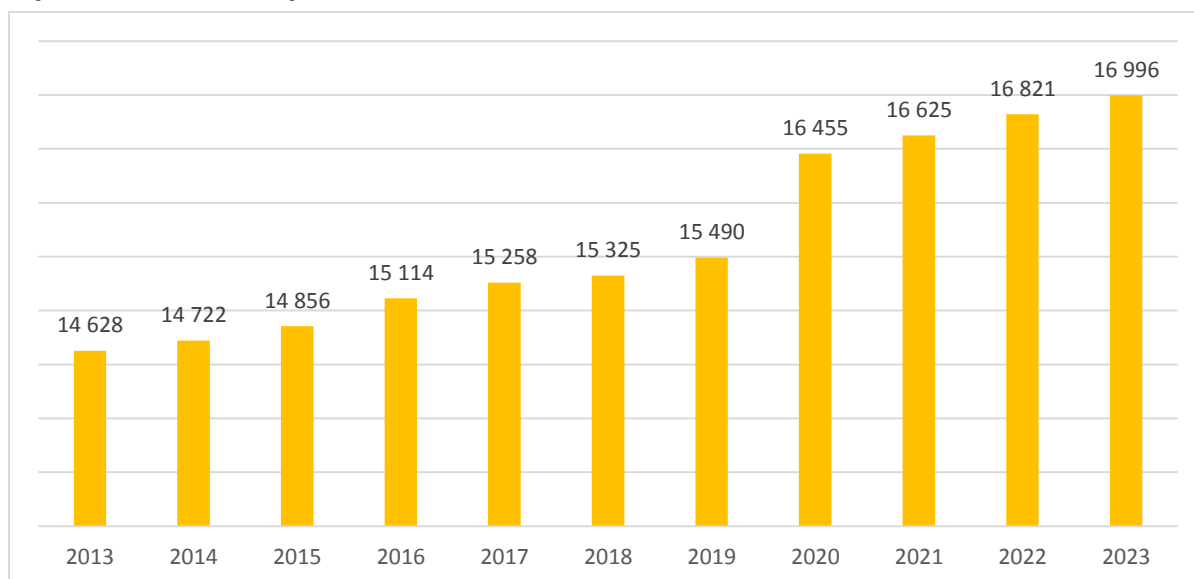
III. OBSZAR SPOŁECZNY

1. Demografia

Liczba mieszkańców

Analiza sytuacji demograficznej gminy Mińsk Mazowiecki pokazała, iż na przestrzeni ostatnich lat utrzymuje się tendencja rosnąca liczby mieszkańców. W 2013 r. gmina liczyła 14 628 osób, w 2023 r. było to 16 996 osób. Oznacza to, że gmina Mińsk Mazowiecki zyskała na przestrzeni ostatnich 10 lat 16,19% mieszkańców. Jest to spowodowane dodatnim przyrostem naturalnym oraz dodatnim saldem migracji na co wpływ ma bliskość dużego ośrodka miejskiego – Warszawy. Gmina Mińsk Mazowiecki jest kierunkiem osiedlania się mieszkańców dalej położonych miejscowości, którzy znajdują pracę w samym mieście lub Warszawie, z którym gmina ma dobre połączenie kolejowe.

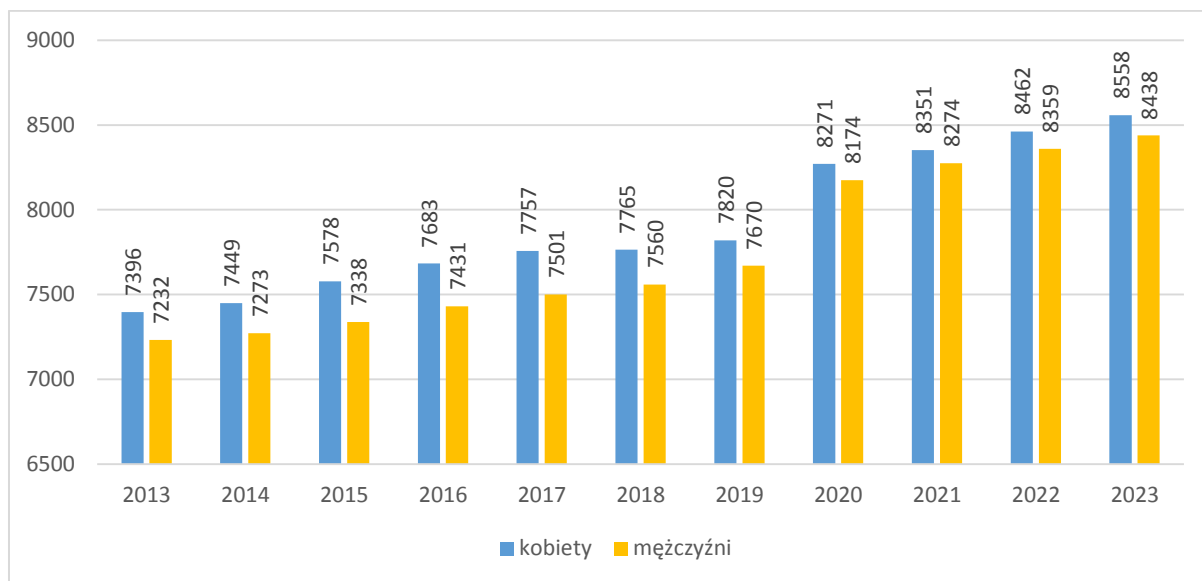
Wykres 1 Zmiana liczby ludności w latach 2013-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba kobiet zamieszkujących gminę od 2013 r. jest wyższa od liczby mężczyzn oraz systematycznie zwiększa się. Od 2013 r. liczba kobiet wzrosła o 1162. Liczba mężczyzn zamieszkujących gminę Mińsk Mazowiecki również systematycznie rośnie. Od 2013 liczba mężczyzn wzrosła o 1206. Stosunkowo duży wzrost zarówno liczby mężczyzn jak i kobiet odnotowano w 2020 roku. Współczynnik feminizacji w gminie Mińsk Mazowiecki w 2023 r. wynosił 101.

Wykres 2 Zmiana liczby ludności według płci w latach 2013-2023

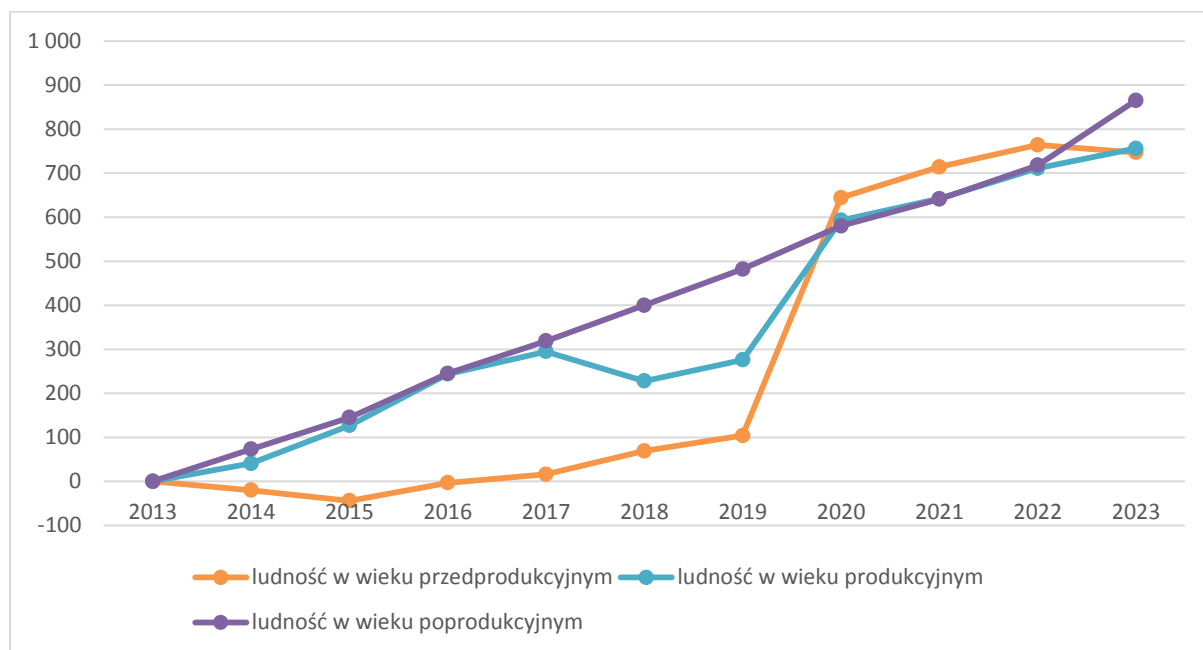
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 1 Zmiany liczby ludności według ekonomicznych grup wieku w latach 2013-2023

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ludność gminy	14 628	14 722	14 856	15 114	15 258	15 325	15 490	16 455	16 625	16 821	16 996
ludność w wieku przedprodukcyjnym	3 168	3 148	3 124	3 165	3 184	3 237	3 272	3 812	3 882	3 932	3 915
ludność w wieku produkcyjnym	9 393	9 434	9 520	9 637	9 688	9 621	9 669	9 986	10 035	10 104	10 149
ludność w wieku poprodukcyjnym	2 067	2 140	2 212	2 312	2 386	2 467	2 549	2 647	2 708	2 785	2 932

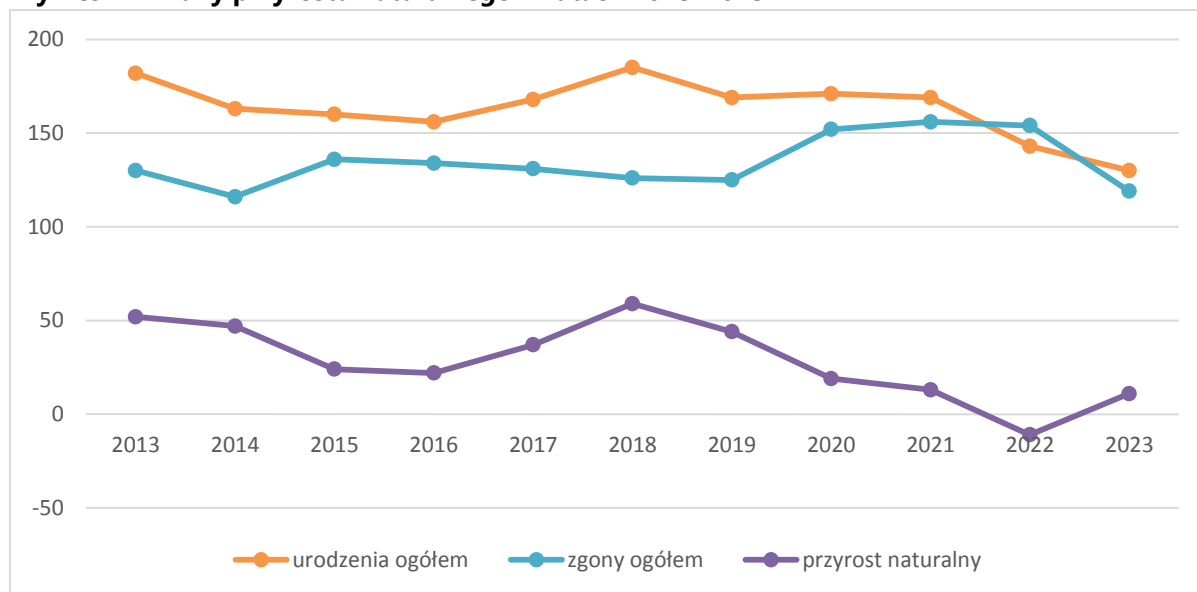
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 3 Dynamika zmian liczby ludności według ekonomicznych grup wieku w latach 2013-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 4 Zmiany przyrostu naturalnego w latach 2013-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

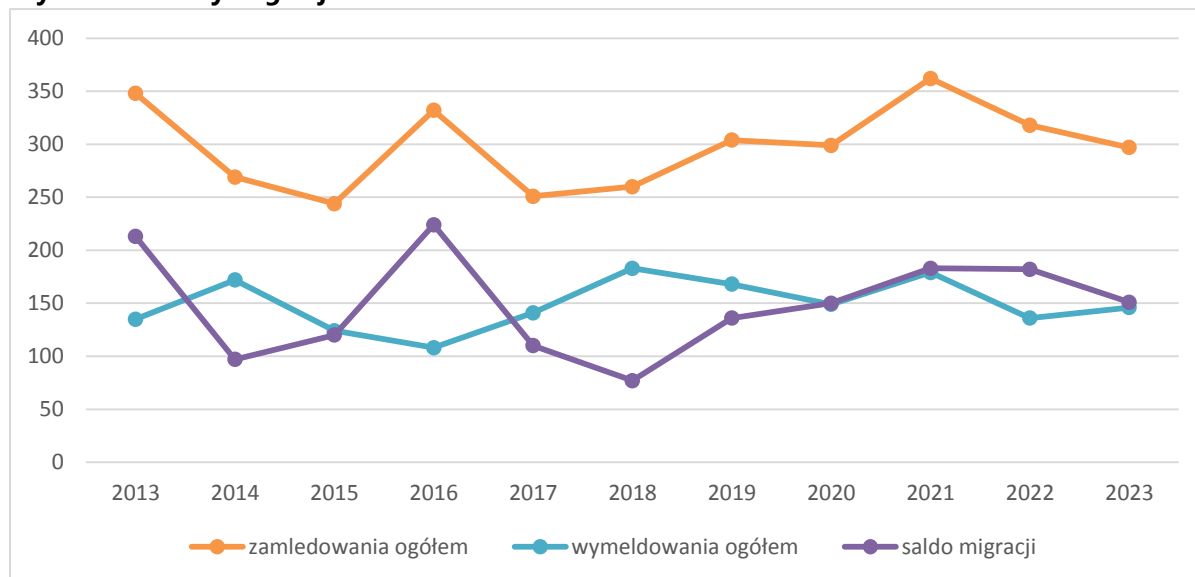
W ostatnich latach można zaobserwować tendencję spadkową przyrostu naturalnego, który w 2022 roku miał wartość ujemną. Jest to wynikiem wzrostu liczby zgonów spowodowanym pandemią, oraz spadkiem liczby urodzeń. Mimo to 2023 roku przyrost naturalny miał już wartość dodatnią, a liczba mieszkańców gminy stale wzrasta.

Migracje

Pozytywny wpływ na rosnącą liczbę ludności w gminie Mińsk Mazowiecki ma saldo migracji, które przez ostatnie 10 lat jest dodatnie, a liczba zameldowań znacznie przewyższa

liczbę wymeldowań. Można zatem wywnioskować, że wzrost liczby ludności gminy jest spowodowany głównie napływem ludności spoza gminy.

Wykres 5 Zmiany migracji ludności w latach 2013-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

2. Oświata

W gminie znajduje się jedno przedszkole publiczne „Akwarelka” znajdujące się w Nowych Osinach. Oddziały przedszkolne zlokalizowane są **przy wszystkich szkołach podstawowych**. Dodatkowo w Nowych Osinach znajduje się niepubliczne przedszkole „Centrum Małych Odkrywców”. Według Raportu o Stanie Gminy w 2023 r. do placówek gminnych uczęszczało 624 przedszkolaków.

W gminie zlokalizowanych jest 7 szkół podstawowych w miejscowościach: Brzózce, Huta Mińska (**siedziba w Cielchowiźnie**), Janów, Marianka, Stara Niedziałka, Stojadła i Zamienie. W Ignacowie znajduje się szkoła specjalna prowadzona przez władze powiatu mińskiego. W 2023 roku do publicznych szkół podstawowych uczęszczało 1326 uczniów, z czego 239 w Brzózce, 266 w Cielchowiźnie (z siedzibą Hucie Mińskiej), 334 w Janowie, 208 w Mariance, 298 w Starej Niedziałce, 290 w Stojadłach i 315 w Zamieniu. Najbliższe szkoły średnie i zawodowe znajdują się w Mińsku Mazowieckim i Mrozach.

W 2023 roku zrealizowano dwa duże projekty w zakresie podnoszenia poziomu edukacji w gminnych placówkach oświatowych: „Budowanie fundamentów przyszłego sukcesu uczniów z Gminy Mińsk Mazowiecki” oraz „Doposażenie szkół w narzędzia edukacyjne z zakresu drogowego na terenie Gminy Mińsk Mazowiecki”.

W przeprowadzonej ankiecie wśród mieszkańców wskazano na potrzebę budowy nowych przedszkoli oraz żłobków, ponieważ wielu rodziców zmuszone jest korzystać z infrastruktury miasta Mińsk Mazowiecki. Większość respondentów oceniła poziom oraz dostępność usług publicznych w gminie jako dobry. Niemniej jednak, wielu z nich nie ma

wyrobionej opinii lub określa ten poziom jako średni. Podobnie, wielu ankietowanych nie ma zdania na temat zajęć pozaszkolnych dla dzieci, a ci, którzy udzielili odpowiedzi, ocenili je jako dobre.

3. Zdrowie i pomoc społeczna

Ochrona zdrowia

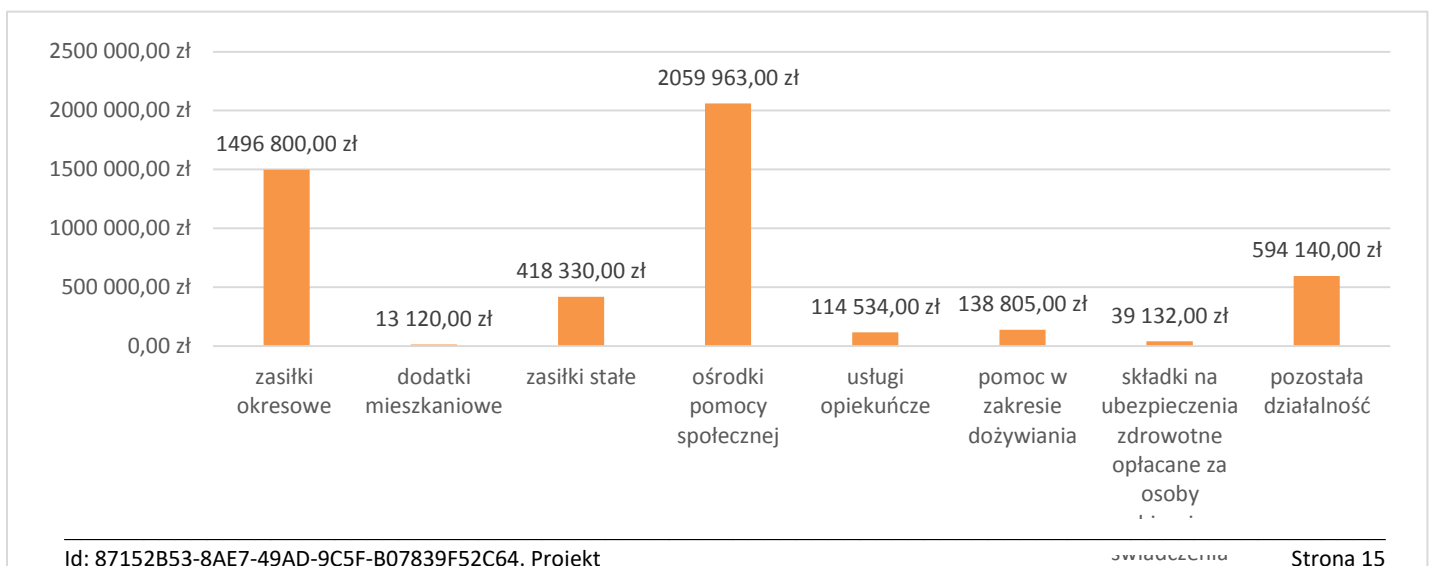
Na terenie gminy Mińsk Mazowiecki nie funkcjonują placówki ochrony zdrowia. Mieszkańcy gminy korzystają z usług ochrony zdrowia zlokalizowanych w mieście Mińsk Mazowiecki, w tym z Przychodni Lekarskiej SPZOZ (Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej) oraz Szpitala Powiatowego, a także aptek i placówek niepublicznych. Mieszkańcy podkreślają konieczność budowy gminnego ośrodka zdrowia na terenie gminy, aby uniknąć dojazdów do miasta, co jest obecnie powszechne. W zakresie specjalistycznej opieki zdrowotnej, mieszkańcy korzystają z usług zarówno w Mińsku Mazowieckim, jak i w Warszawie.

Pomoc społeczna

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim (GOPS) jest jednostką realizującą zadania publiczne z zakresu określonego ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.). Znajduje się w mieście Mińsk Mazowiecki przy ul. 11 listopada 10. Podstawowym zadaniem ośrodka jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin wymagających interwencji socjalnych oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. GOPS realizuje zadania własne oraz zadania zlecone gminie. Zadania własne z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim to między innymi:

- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- Przyznawanie pomocy rzeczowych;
- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków i pożyczek na ekonomiczne usamodzielnienie;
- Inne zadania z zakresu pomocy społecznej wynikające z rozeznania przez gminę potrzeb jej mieszkańców.

Wykres 6 Wydatki na pomoc społeczną przewidziane w budżecie gminy na 2024 rok

Źródło: Budżet Gminy Mińsk Mazowiecki na rok 2024

W budżecie gminy Mińsk Mazowiecki na rok 2024 przewiduje się wydatki na pomoc społeczną w wysokości 4 874 824 zł co stanowi około 4% planowanych wydatków gminy. Najwięcej planuje przeznaczyć się na Ośrodki pomocy społecznej co obejmuje wynagrodzenie pracowników, utrzymanie wyposażenie tych ośrodków. Duży udział w wydatkach mają również zasiłki okresowe, w tym świadczenia społeczne oraz finansowanie usług od innych jednostek samorządu terytorialnego.

Zadania zlecone Gminie obejmują:

- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych oraz przysługujących do nich dodatków i świadczeń;
- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej;
- Przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych;
- Inne zadanie wynikające z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób i rodzin;
- Zapewnienie środków na wynagrodzenie pracowników realizujących zadania określone w poprzednich punktach.

W 2024 roku utworzono klub „Senior+” oraz ogłoszono nabór osób zainteresowanych uczestnictwem. Klub ma na celu aktywizację osób nieaktywnych zawodowo w wieku powyżej 60 lat, zwiększenie ich uczestnictwa w życiu społecznym, obejmując usługi w zakresie aktywności ruchowej, oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej.

W Grębiszewie zlokalizowany jest prywatny Dom Opieki - ZOL Obok Lasu (Zakład Opiekuńczo Lecznicy).

4. Kultura, sport i rekreacja

Kultura

Biblioteka Publiczna Gminy Mińsk Mazowiecki z siedzibą w Stojadłach jest jedyną biblioteką znajdującą się w gminie. Oferuje ona stanowiska komputerowe dla czytelników z bezpłatnym dostępem do Internetu i cyfrowych zasobów Biblioteki Narodowej. Czytelnicy mogą korzystać również z platformy Legimi oferującej zasoby książkowe w formie e-booków i audiobooków. W 2023 roku biblioteka zorganizowała liczne wydarzenia kulturalne takie jak Koncert Jubileuszowy, spotkania autorskie, spektakle teatralne dla dzieci, koncerty edukacyjne, konkursy oraz głośne czytania. Posiadała 604 aktywnych czytelników. Planowane jest przeniesienie głównej siedziby biblioteki do Targówki, gdzie zostanie przeprowadzona adaptacja istniejącego obiektu budowlanego z przeznaczeniem na bibliotekę gminną.

Na terenie gminy znajdują się dwie świetlice wiejskie. Druga świetlica znajduje się w miejscowości Targówka. Znajduje się tam boisko oraz plac zabaw. Świetlice służą jako miejsca spotkań mieszkańców, oraz przeznaczone są do organizacji imprez Kół Gospodyń Wiejskich i zebrań mieszkańców w władzami gminy.

Według Raportu o Stanie Gminy za rok 2023 w gminie Mińsk Mazowiecki działa 11 Kół Gospodyń wiejskich: KGW "MAK" w Brzózem, KGW "Galimatias" w Stojadłach, KGW "Wierzbowy Zakątek" w Osinach, KGW w Starej Niedziałce, KGW w Zamieniu, KGW "Malwa" w Barczącej, KGW "Karolinki" w Kolonii Karolina, KGW w Dłużce, KGW w Grębiszewie, KGW "Niezapominajka" w Mariance i KGW "Pohulanka" w Hucie Mińskiej. Koła pełnią ważne role w lokalnej społeczności gminy, zapewniając integrację międzypokoleniową, promują lokalną kuchnię i tradycje regionu.

Najbliższym większym ośrodkiem kultury jest Miejski Dom Kultury w mieście Mińsk Mazowiecki. Mieszkańcy wyrażają potrzebę budowy Gminnego Domu Kultury oraz innych obiektów kulturalnych, takich jak teatr czy kino. Większość osób zamieszkujących gminę korzysta z ofert kin, teatrów i muzeów w Warszawie, a znaczna część podróżuje w tym celu także do Mińska Mazowieckiego. Dostępność oraz jakość oferty kulturalnej w gminie są postrzegane jako przeciętne.

Sport i rekreacja

W gminie Mińsk Mazowiecki znajduje się 8 boisk ogólnodostępnych:

- Orlik i kompleks boisk sportowych w Hucie Mińskiej;
- Orlik, kompleks boisk sportowych i bieżnia w Starej Niedziałce;
- Kompleks boisk sportowych typu Orlik i bieżnia w Zamieniu;
- Kompleks boisk sportowych typu Orlik oraz bieżnia z piaskownicą do skoków w dal w Janowie;
- Boiska ogólnodostępne w Nowych Osinach;
- Boisko ogólnodostępne w Zakolu Wiktorowym;
- Boisko, skocznia i plac zabaw w Mariance;
- Boiska i plac zabaw w Brzózem.

Na terenie gminy znajdują się też liczne place zabaw i siłownie plenerowe. Działają tu kluby i stowarzyszenia sportowe:

- Stowarzyszenie „Świt” Barcząca;
- Gminny Klub Sportowy „Diagram”;
- Klub Sportowy „Dragon” w Nowych Osinach;
- GKS „Tygrys” Huta Mińska;

Mieszkańcy wyrażają pragnienie, aby w gminie powstały boiska do piłki nożnej i koszykówki oraz basen. W wielu odpowiedziach podnoszona była także kwestia rozbudowy

infrastruktury rowerowej. Zdecydowana większość mieszkańców gminy korzysta z infrastruktury sportowej w Mińsku Mazowieckim, a jakość bazy sportowej i rekreacyjnej w gminie ocenia na poziomie dobrym lub przeciętnym.

5. Mieszkalnictwo

Według danych Głównego Urzędu statystycznego w 2023 r. w gminie Mińsk Mazowiecki zasoby mieszkaniowe wynoszą 5 780 mieszkań (5 348 budynków mieszkalnych), co się przekłada na 340 mieszkań na 1000 mieszkańców, co jest znacznie poniżej średniej krajowej z tamtego roku, która wyniosła 419 mieszkań. Przeciętna powierzchnia użytkowa na 1 mieszkańca wynosi 35,2 m². Według danych GUS w gminie w 2022 roku dostępne było 39 mieszkań komunalnych, o łącznej powierzchni 1 506 m².

W ankiecie przeprowadzonej w ramach niniejszej Diagnozy zadano pytanie dotyczące możliwości powstania nowej zabudowy mieszkaniowej w gminie. Ponad 70% respondentów wyraziło pozytywną opinię na ten temat. Jako preferowane lokalizacje dla takiej zabudowy wskazano przede wszystkim obszary przy granicy z miastem Mińsk Mazowiecki, w pobliżu głównych dróg oraz linii kolejowej, a także część wschodnią gminy. Wymieniono miejscowości takie jak Barcząca, Stojadła, Targówka, Stara Niedziałka, Budy Barcząckie, Osiny oraz Huta Mińska. Mieszkańcy oceniają warunki mieszkaniowe jako dobre.

6. Bezpieczeństwo publiczne

Przestępczość

Na terenie gminy Mińsk Mazowiecki nie znajduje się komisariat policji. Gmina znajduje się w rejonie Komendy Powiatowej Policji w Mińsku Mazowieckim. Rada Powiatu Mińskiego przyjęła „Program Zapobieganiu Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli Porządku Publicznego Powiatu Mińskiego na lata 2024-2028” (Uchwała XLVI/513/24 z dnia 19 marca 2024 r.). W programie przedstawiono dane dla powiatu mińskiego, według których w 2023 r. (stan na 30.09.2023 r.) w powiecie odnotowano m. in. 453 przestępstw kryminalnych, 100 przestępstw narkotykowych i 206 przestępstw gospodarczych. Brak jest danych o popełnionych przestępstwach w granicach gminy Mińsk Mazowiecki.

W granicach gminy Mińsk Mazowiecki według Komendy Powiatowej Policji w Mińsku Mazowieckim w 2023 roku odnotowano 31 przestępstw gospodarczych, 14 przestępstw narkotykowych i 87 przestępstw kryminalnych, w tym m.in. 57 kradzieży, 15 kradzieży z włamaniem i 3 kradzieże samochodu.

Bezpieczeństwo w ruchu drogowym

Zgodnie z danymi Komendy Powiatowej Policji w Mińsku Mazowieckim w gminie Mińsk Mazowiecki w 2023 r. odnotowano 162 zdarzenia drogowe, w tym 9 wypadków, w których zginęła 1 osoba, a 12 zostało rannych. Na przestrzeni ostatnich lat widać spadek liczby zdarzeń i poszkodowanych.

Tabela 1 Stan bezpieczeństwa w ruchu drogowym w gminie Mińsk Mazowiecki

<i>Stan bezpieczeństwa w ruchu drogowym</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>
<i>Zdarzenia drogowe</i>	<i>211</i>	<i>204</i>	<i>172</i>	<i>162</i>
<i>Wypadki drogowe</i>	<i>14</i>	<i>14</i>	<i>10</i>	<i>9</i>
<i>Kolizje</i>	<i>172</i>	<i>189</i>	<i>162</i>	<i>153</i>
<i>Ranni</i>	<i>21</i>	<i>19</i>	<i>12</i>	<i>12</i>
<i>Ofiary Śmiertelne</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>2</i>	<i>1</i>

Źródło: Dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Mińsku Mazowieckim

Ochotnicza Straż Pożarna

Za ochronę przeciwpożarową odpowiada 7 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej:

- Ochotnicza Straż Pożarna w Brzózem;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Dłużce;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Janowie;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Królewcu;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Starej Niedziałce;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Zamieniu;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Stojadłach.

W gminie Mińsk Mazowiecki według informacji Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Mińsku Mazowieckim w 2023 r. odnotowano 41 pożarów w tym 15 dotyczących obiektów mieszkalnych oraz 254 miejscowych zagrożeń. Jest to najmniejsza odnotowana liczba pożarów w ostatnich latach, kiedy zgodnie z przekazanymi przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej odnotowano ich odpowiednio: 2020 r. – 58,

2021 r. – 47, 2022 r. – 61. Wśród przypuszczalnych przyczyn pożarów w 2023 r. znalazły się podpalenia umyślne, których liczba osiągnęła 12 oraz nieprawidłowa eksploatacja urządzeń ogrzewczych (7). Miejscowe zagrożenia dotyczyły między innymi środków transportu (48) oraz obiektów mieszkalnych (29).

Ochotnicza straż pożarna nie tylko pełni funkcje bezpieczeństwa zapewniając gminie wsparcie w przypadku pożarów i innych nagłych zdarzeń, jest także ośrodkiem integracji lokalnej społeczności. Jednostki OSP biorą udział w gminnych wydarzeniach i akcjach edukacyjnych.

Liczba interwencji jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w gminie w 2023 r. wyniosła 341, z czego najwięcej z nich odnotowano dla OSP Zamienie (144), a najmniej OSP Dłużka (4).

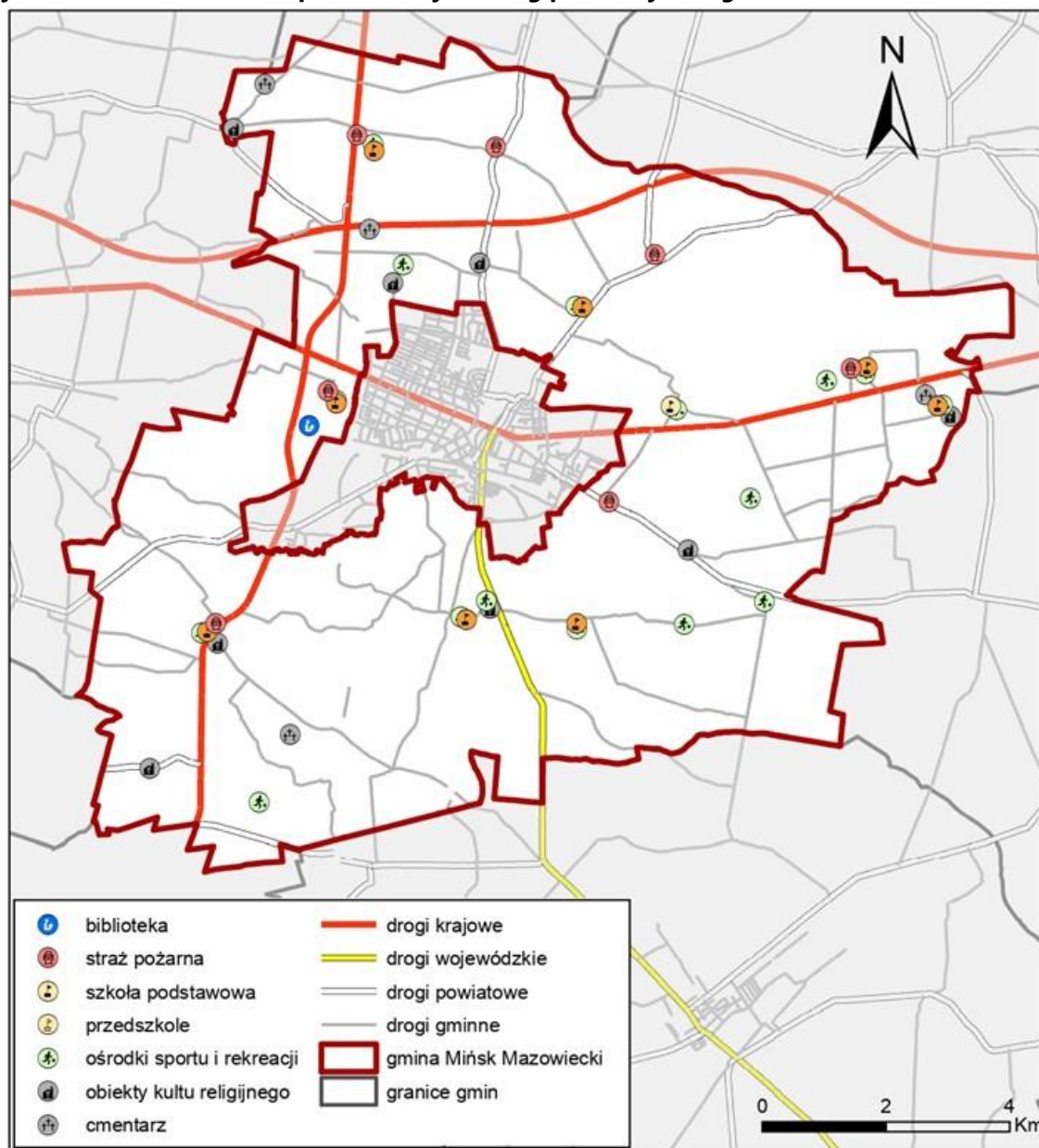
7. Podsumowanie obszaru społecznego

Struktura demograficzna gminy Mińsk Mazowiecki sugeruje, że przez swoje położenie w obrębie metropolii warszawskiej, postępuje w niej charakter podmiejski zauważalny w mieście Mińsk Mazowiecki. Rosnąca liczba mieszkańców, dodatni wskaźnik migracji oraz dodatni przyrost naturalny dobrze rokują dla przyszłości gminy.

Dostęp do usług publicznych w gminie jest dobry. W Nowych Osinach funkcjonuje przedszkole publiczne, a na terenie całej gminy 7 szkół podstawowych. W gminie nie znajduje się jednak żaden publiczny żłobek ani przychodnia zdrowia. Planowane jest utworzenie oddziału żłobkowo-przedszkolnego w Zamieniu i Brzózem. Najbliższe szkoły średnie lub zawodowe znajdują się w Mińsku Mazowieckim, Mrozach, Siennicy i Wiązownie⁶². W gminie funkcjonuje wiele kompleksów boisk sportowych. Funkcję głównego obiektu kulturalnego pełni w gminie biblioteka publiczna. W gminie funkcjonuje kilka jednostek OSP oraz liczne Koła Gospodyń Wiejskich.

Zdecydowana większość mieszkańców gminy wyraża zadowolenie z warunków życia w swoim miejscu zamieszkania, podczas gdy jedynie niespełna 10% ankietowanych ma negatywne zdanie na ten temat. 16% respondentów nie wyraziło opinii. Wśród największych atutów gminy wskazywano lokalizację w pobliżu głównych szlaków komunikacyjnych oraz istotnych ośrodków miejskich (59%), dobre warunki do życia (49%), walory przyrodnicze (38%) oraz czyste środowisko (18%).

Rysunek 3 Rozmieszczenie podstawowych usług publicznych w gminie Mińsk Mazowiecki

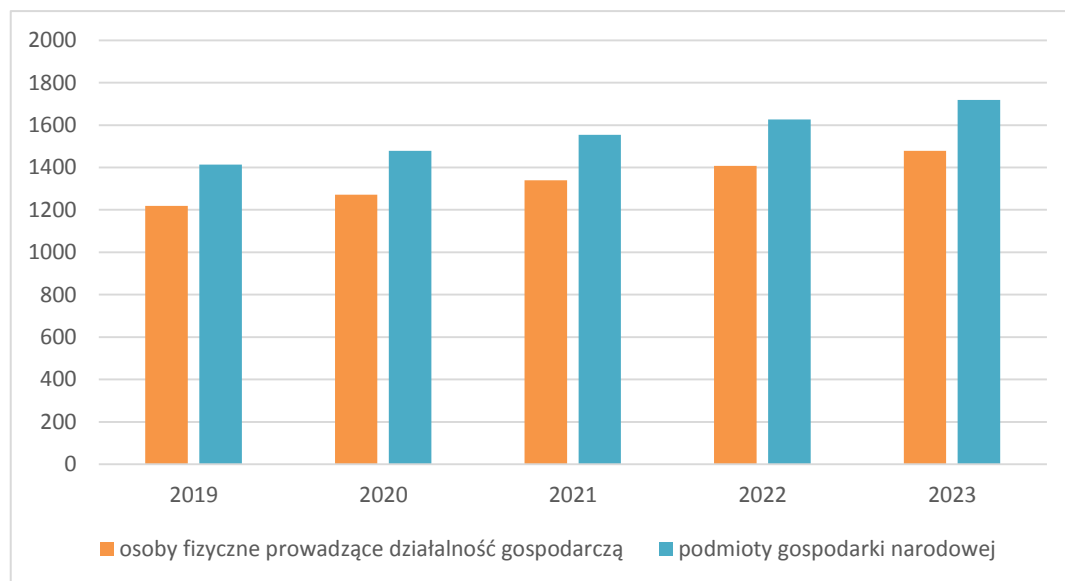
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDOT10K

IV. OBSZAR GOSPODARCZY

1. Rynek pracy

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2023 r. w gminie Mińsk Mazowiecki zarejestrowanych było 1 718 podmiotów gospodarki narodowej. Wśród nich dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, które stanowią 86% wszystkich podmiotów. W gminie funkcjonuje jedna spółdzielnia oraz jedna gminna samorządowa jednostka organizacyjna.

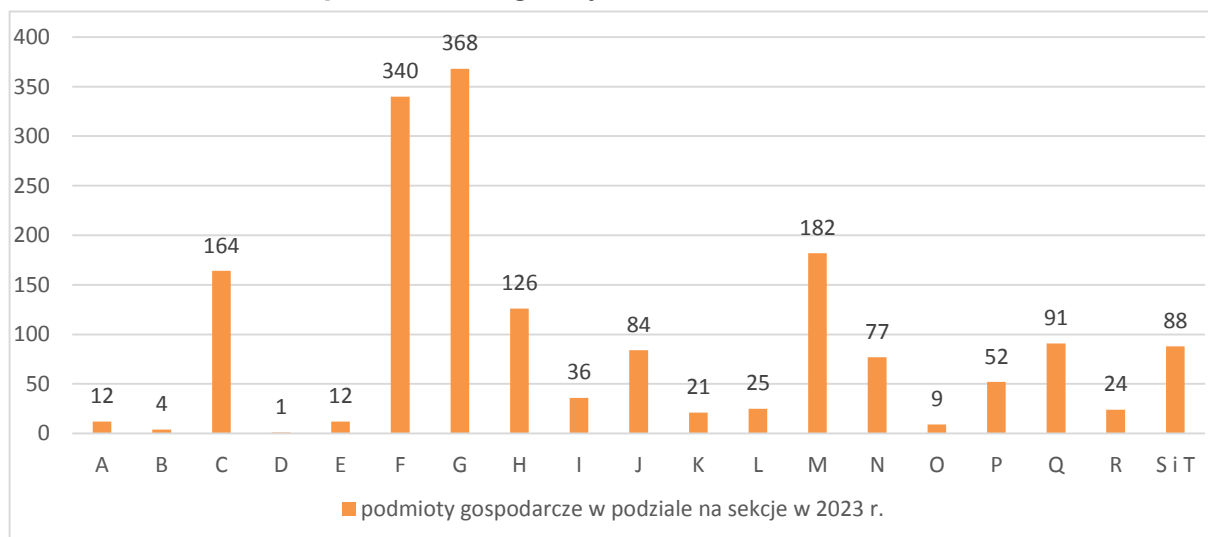
Wykres 7 Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w gminie Mińsk Mazowiecki w latach 2019-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Najwięcej zarejestrowanych w gminie Mińsk Mazowiecki przedsiębiorstw działa w branży handlu i naprawy pojazdów samochodowych, budownictwie oraz w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej. Osoby fizyczne prowadzące własną działalność gospodarczą również najczęściej zajmują się handlem i naprawą pojazdów. W podziale na klasy wielkości, w gminie najwięcej podmiotów gospodarczych zatrudnia do 9 osób, 49 podmiotów zatrudnia od 10 do 49 osób. 4 podmioty zatrudniają od 50 do 249 osób a 1 podmiot zatrudnia ponad 250 osób.

Wykres 8 Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w gminie Mińsk Mazowiecki w 2023 r. w podziale według sekcji PKD

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 2 Opis sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)

sekcja PKD	opis
A	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
B	górnictwo i wydobywanie
C	przetwórstwo przemysłowe
D	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
E	dostawa wody; gospodarowanie ciekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
F	budownictwo
G	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
H	transport i gospodarka magazynowa
I	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
J	informacja i komunikacja
K	działalność finansowa i ubezpieczeniowa
L	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
M	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
N	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
O	administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
P	edukacja
Q	opieka zdrowotna i pomoc społeczna
R	działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
S i T	pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby

Źródło: biznes.gov.pl

W gminie Mińsk Mazowiecki liczba podmiotów gospodarczych na 10 tysięcy mieszkańców, jak i liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 10 tysięcy mieszkańców jest w gminie niższa niż średnia dla powiatu, województwa oraz kraju. Mimo to należy podkreślić, że liczba tych podmiotów rośnie z roku na rok, co dobrze rokuje przyszłości gospodarczej gminy.

Ankietowani mieszkańcy zwrócili uwagę na istotny problem braku miejsc pracy w gminie. Większość z nich dojeżdża do pracy do pobliskich miast, głównie Warszawy i Mińska Mazowieckiego. Aby przyciągnąć inwestorów, gmina powinna stworzyć odpowiednie warunki, takie jak wsparcie w procedurach formalnych, pomoc finansowa oraz aktualizacja prawa miejscowego.

Na pytanie, czy w gminie powinna powstać nowa zabudowa usługowa, prawie 84% mieszkańców odpowiedziało twierdząco. Jest to związane z trudnościami w znalezieniu zatrudnienia w obrębie gminy; nowa zabudowa usługowa mogłaby częściowo rozwiązać ten problem. Mieszkańcy sugerowali, że zabudowa powinna zostać zlokalizowana w pobliżu głównych dróg, terenów mieszkalnych oraz przy granicy z Mińskiem Mazowieckim. Najczęściej wymieniane miejscowości to Stojadła, Stara Niedziałka, Huta Mińska, Barcząca, Janów, Targówka oraz Zamienie.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące nowej zabudowy produkcyjnej, 35% mieszkańców odpowiedziało pozytywnie, a niemal 30% wyraziło umiarkowane poparcie. 25% ankietowanych stwierdziło, że raczej nie popiera takiego rozwiązania. Wskazano, że obszary odpowiednie dla zabudowy produkcyjnej powinny znajdować się w pobliżu głównych dróg, linii kolejowej oraz na wschodnich obrzeżach gminy. Wymieniano miejscowości takie jak Janów, Stojadła, Stara Niedziałka, Barcząca, Arynów, Budy Barcząckie oraz Brzoze.

Tabela 3 Wskaźniki dotyczące podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w gminie Mińsk Mazowiecki w porównaniu do danych z poziomu powiatu, województwa i kraju (dane na 2023 rok)

wskaźnik	Gmina Mińsk Mazowiecki	powiat miński	woj. mazowieckie	Polska
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców	870	897	1188	973
podmioty wpisane do REGON na 10 tys. mieszkańców	1011	1124	1835	1386
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	15	31	55	46

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Stopa bezrobocia w powiecie mińskim wyniosła w 2023 r. 4,5%. Jest to niższy o 0,6 punktu procentowego wynik w porównaniu do skali kraju. Zarejestrowanych bezrobotnych było w tym czasie w gminie Mińsk Mazowiecki 238. Od 2020 roku liczba bezrobotnych spada. Wysoki poziom bezrobocia zanotowano 2020 roku, kiedy to trudna sytuacja gospodarcza panowała w całym kraju z powodu pandemii wirusa COVID-19. Wśród osób bezrobotnych około 50% to kobiety.

Tabela 4 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie Mińsk Mazowiecki w latach 2019-2023

rok	liczba bezrobotnych		
	kobiet	mężczyzn	ogółem
2023	115	123	238
2022	118	125	243
2021	123	127	250
2020	169	187	356
2019	132	123	255

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Inwestorzy wyrażają pozytywną opinię na temat potencjału inwestycyjnego gminy, co w dużej mierze wynika z korzystnej lokalizacji, dostępności komunikacyjnej oraz wsparcia ze strony lokalnych władz. Wśród mieszkańców, którzy wzięli udział w ankiecie, większość ocenia możliwości zatrudnienia i wynagrodzenia na poziomie przeciętnym, a także wyraża umiarkowane zadowolenie z pewności zatrudnienia. Z drugiej strony, możliwość prowadzenia własnej działalności gospodarczej została dobrze oceniona.

2. Turystyka

Turystyka w gminie Mińsk Mazowiecki nie jest obecnie rozwinięta, lecz posiada duży potencjał. Za główne atrakcje turystyczne gminy uznawane są głównie obiekty przyrodnicze takie jak Rezerwat przyrody „Bagno Pogorzel”, lasy z cennymi okazami drzew w tym najstarszą sosną w Polsce, jak również Pałac w Marianie i Kościół w Ignacowie.

Rysunek 4 Rezerwat przyrody „Bagno Pogorzel”

Źródło: minskmazowiecki.pl

Największym walorem przyrodniczym gminy jest z pewnością rezerwat Przyrody „Bagno Pogorzel”. Coraz popularniejsza staje się także turystyka rowerowa. W gminie powstają kolejne ścieżki rowerowe.

Dużym zainteresowaniem cieszy się również najstarsza sosna w Polsce licząca 370 lat znajdująca się w Gliniaku. Prowadzą do niej liczne ścieżki rowerowe i piesze. Wizerunek sosny znajduje się również w statuetce wyróżnienia tytułem Honorowego Obywatela Gminy Mińsk Mazowiecki.

W przeprowadzonej ankiecie dotyczącej niniejszej diagnozy, większość respondentów oceniła atrakcyjność turystyczną gminy jako przeciętną, czyli ani dobrą, ani złą. Niemniej jednak, blisko 25% uczestników oceniło ją pozytywnie.

3. Rolnictwo

Rolnictwo stanowiło historycznie ważną gałąź gospodarki i produkcji w gminie Mińsk Mazowiecki, jednak obecnie traci na znaczeniu gospodarczym. Osadnictwo w gminie we wczesnych okresach jej funkcjonowania było możliwe w dużej mierze dzięki dobrym warunkom glebowym i korzystnych zasobach wodnych. Gmina pokryta jest w znacznej mierze użytkami ornymi.

Według Powszechnego Spisu Rolnego z 2020 r., gospodarstwa rolne zajmują około 43% powierzchni gminy (4 806 ha). Najwięcej jest w gminie gospodarstw o powierzchni od 1 do 5 ha (437), mają też największy udział w powierzchni. Przy pewnym rozdrobnieniu gospodarstw rolnych, 54% z nich prowadzi sprzedaż własnych produktów rolnych, co świadczy o przeciętnej wydajności i aktywnej kulturze rolnej. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w gminie Mińsk Mazowiecki wynosi 7,19 ha (dla kraju średnia ta wyniosła w 2023 roku 11,42 ha).

Tabela 5 Pogłowie zwierząt gospodarskich w gminie Mińsk Mazowiecki

zwierzęta gospodarskie	pogłowie [szt.]	
	2010 r.	2020 r.
bydło	1 483	1 904
trzoda chlewna	4 244	2 974
drób	12 309	86 568

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, Powszechne Spisy Rolne

Powierzchnia zasiewów w gminie w 2020 roku wyniosła 2 298 ha, czyli ponad 20% powierzchni gminy i 56% powierzchni gospodarstw rolnych. Największe powierzchnie siewów zajmują zboża, które są wykorzystywane także pod paszę dla zwierząt hodowlanych.

Tabela 6 Struktura produkcji rolnej w gminie Mińsk Mazowiecki

rodzaj upraw	powierzchnia zasiewów [ha]	
	2010 r.	2020 r.
zboża	1 800,22	1 768,47
ziemniaki	107,84	28,43
warzywa gruntowe	16,23	11,83
rzepak i rzepik	49,39	Brak danych

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, Powszechne Spisy Rolne

Produkcja rolna w gminie Mińsk Mazowiecki, w tym rolnictwa wyspecjalizowanego umożliwia bliskość dużych rynków zbytu, czyli Warszawy, miasta Mińska Mazowieckiego i Siedlec. Coraz popularniejsze w społeczeństwie, a jednocześnie promowane przez politykę Unii Europejskiej stają się nowe idee produkcji i konsumpcji takie, jak „od pola do stołu” czy „dieta 100 mil”. Powyższe systemy polegają na maksymalnym skróceniu łańcucha dostaw

i pośredników w produkcji żywności oraz na promowaniu i spożywaniu lokalnych produktów. Gmina Mińsk Mazowiecki ze względu na swoje położenie zapewnia produkcję żywności kilku ważnym ośrodkom centralnego i wschodniego Mazowsza.

4. Współpraca gminy z innymi instytucjami

Gmina Mińsk Mazowiecki nie posiada gmin ani miast partnerskich, natomiast jest stowarzyszona w kilku Lokalnych Grupach Działania, stowarzyszeniach i związkach międzygminnych. Są to:

- Lokalna Grupa Działania Ziemi Mińskiej;
- Stowarzyszenie Metropolia Warszawska;
- Lokalna Organizacja Turystyczna Ziemi Mińskiej.

LGD Ziemi Mińskiej powstała w celu wspierania lokalnych społeczności w różnych przedsięwzięciach i pozyskiwaniu funduszy unijnych. Zrzeszone są w niej gminy powiatu mińskiego oraz organizacje społeczne działające na jego terenie. W obecnym okresie finansowania LGD działa zgodnie z dokumentem Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2023 - 2027, w którym zawarto następujące cele:

- C1. Wzrost atrakcyjności turystycznej obszaru;
- C2. Przeciwdziałanie barierom rozwoju społecznego;
- C3. Poprawa sytuacji gospodarczej obszaru.

Lokalna Organizacja Turystyczna Ziemi Mińskiej również swoją działalnością obejmuje powiat miński. W swoich działaniach skupia się na budowie i promocji oferty turystycznej regionu.

Stowarzyszenie Metropolia Warszawska działa na rzecz samorządów znajdujących się w obszarze metropolitalnym Warszawy. Odpowiada m. in. za przygotowanie Strategii rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku, Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla metropolii warszawskiej 2021-2027+ oraz Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla metropolii warszawskiej 2030+ (SUMP).

Oprócz tego, gmina aktywnie działa i współpracuje ze stowarzyszeniami i organizacjami działającymi w gminie, czyli m. in. jednostkami Ochotniczej Straży Pożarnej, Kołami Gospodyń Wiejskich, Klubami sportowymi i Klubem Seniora.

5. Finanse gminy

Dochody gminy Mińsk Mazowiecki w latach 2019-2021 rosły, osiągając w 2021 ponad 102 miliony złotych. Od tego czasu dochody gminy spadały osiągając w 2023 roku niecałe 94 miliony złotych. W stosunku do 2022 r. spadek dochodów gminy wyniósł 5 829 599 zł, czyli niecałe 6%.

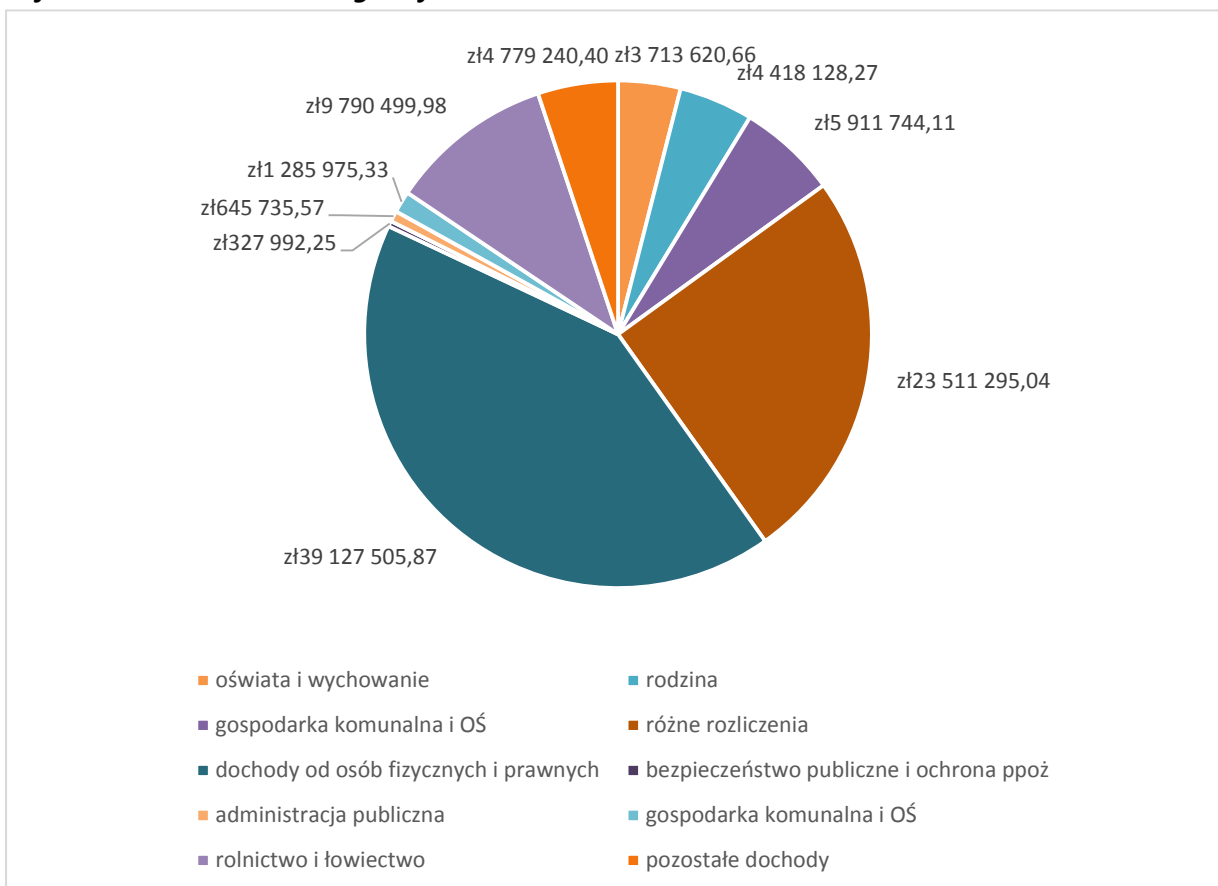
Wykres 9 Dochody gminy Mińsk Mazowiecki w latach 2019-2023

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W 2023 roku udział dochodów majątkowych w ogólnych dochodach gminy wynosił 14,25%, co stanowi wzrost względem roku poprzedniego 10 punktów procentowych. Udziały w PIT i CIT wynosiły w 2023 roku 25,31%.

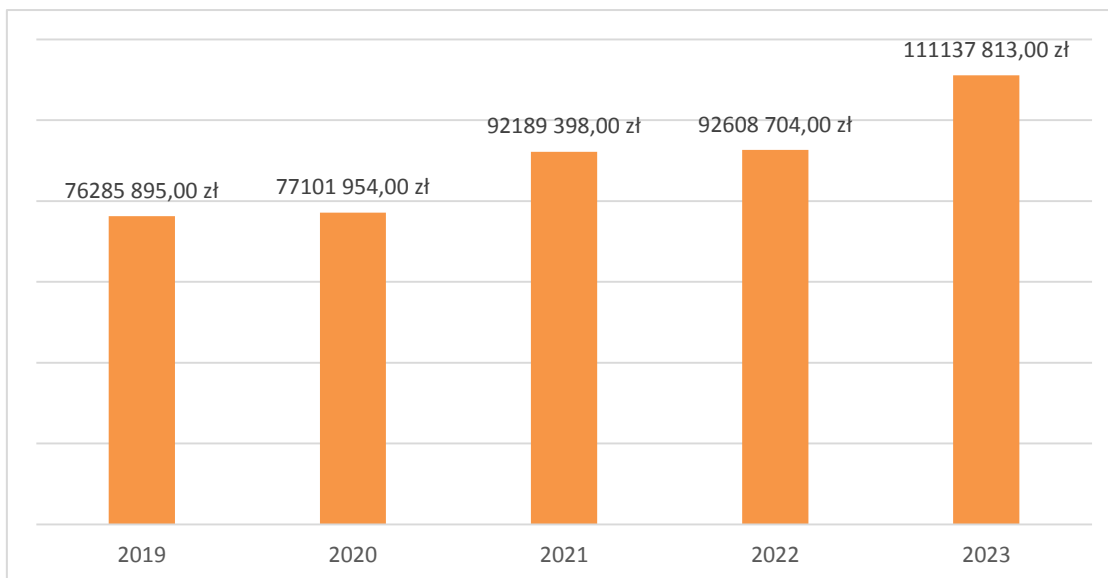
Wykres 10 Źródła dochodu gminy Mińsk Mazowiecki w 2023 r.

Źródło: Raport o stanie gminy za rok 2023

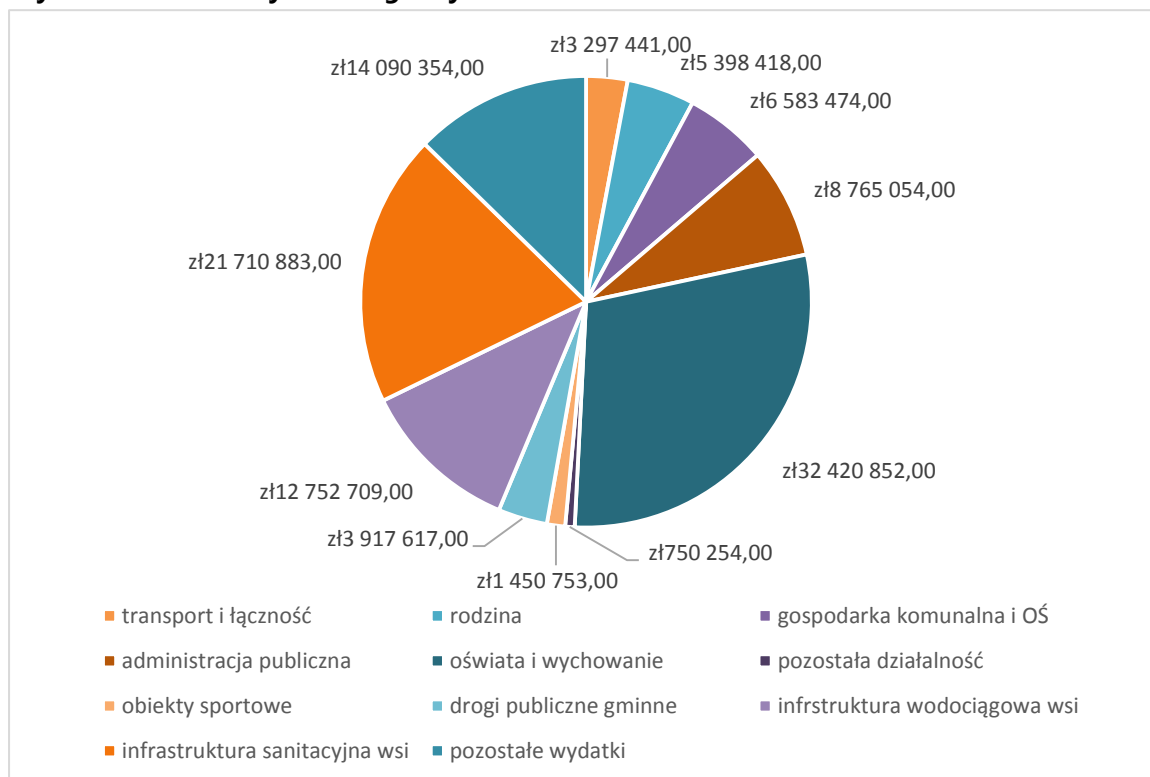
W wydatkach gminy Mińsk Mazowiecki nastąpił znaczny wzrost na przełomie 2022 i 2023 r. W 2023 r. wydatki gminy wzrosły o 20%. Większość wydatków gminy stanowiły wydatki bieżące. Wynik budżetu osiągnął deficyt na poziomie 17 173 515 zł. Zadłużenie gminy w 2023 r. wynosiło 16 590 039,22 zł.

Wykres 11 Wydatki gminy Mińsk Mazowiecki w latach 2019-2023

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Wykres 12 Podział wydatków gminy Mińsk Mazowiecki w latach 2019-2023

Źródło: Raport o stanie gminy za rok 2023

6. Podsumowanie obszaru gospodarczego

Większość zatrudnienia w gminie Mińsk Mazowiecki zapewnia praca poza gminą, głównie w Mińsku Mazowieckim i Warszawie. W gminie znajduje się kilka większych zakładów gospodarczych, wśród podmiotów gospodarczych dominują jednak osoby fizyczne prowadzące własną działalność. Ogólna liczba podmiotów powoli, ale systematycznie wzrasta na przestrzeni lat. Poziom bezrobocia w gminie utrzymuje się na stałym, raczej niskim poziomie.

W ostatnim roku znacząco wzrosły wydatki na oświatę.

Gmina prowadzi działania integracyjne i współpracuje ze stowarzyszeniami i organizacjami działającymi na rzecz społeczności lokalnej. Stosunkowo niewielka liczba ludności i zaangażowane w lokalną kulturę podmioty takie, jak Koła Gospodyń Wiejskich pozwalają na budowanie spójnej i zintegrowanej społeczności.

Oferta turystyczna gminy Mińsk Mazowiecki skupia się wokół walorów przyrodniczych. Gmina posiada dobrą kulturę w postaci zabytkowych obiektów, ale także tereny atrakcyjne krajobrazowo do uprawiania turystyki rowerowej. Na rzecz rozwijania oferty turystycznej w gminie i regionie działa Lokalna Organizacja Turystyczna Ziemi Mińskiej.

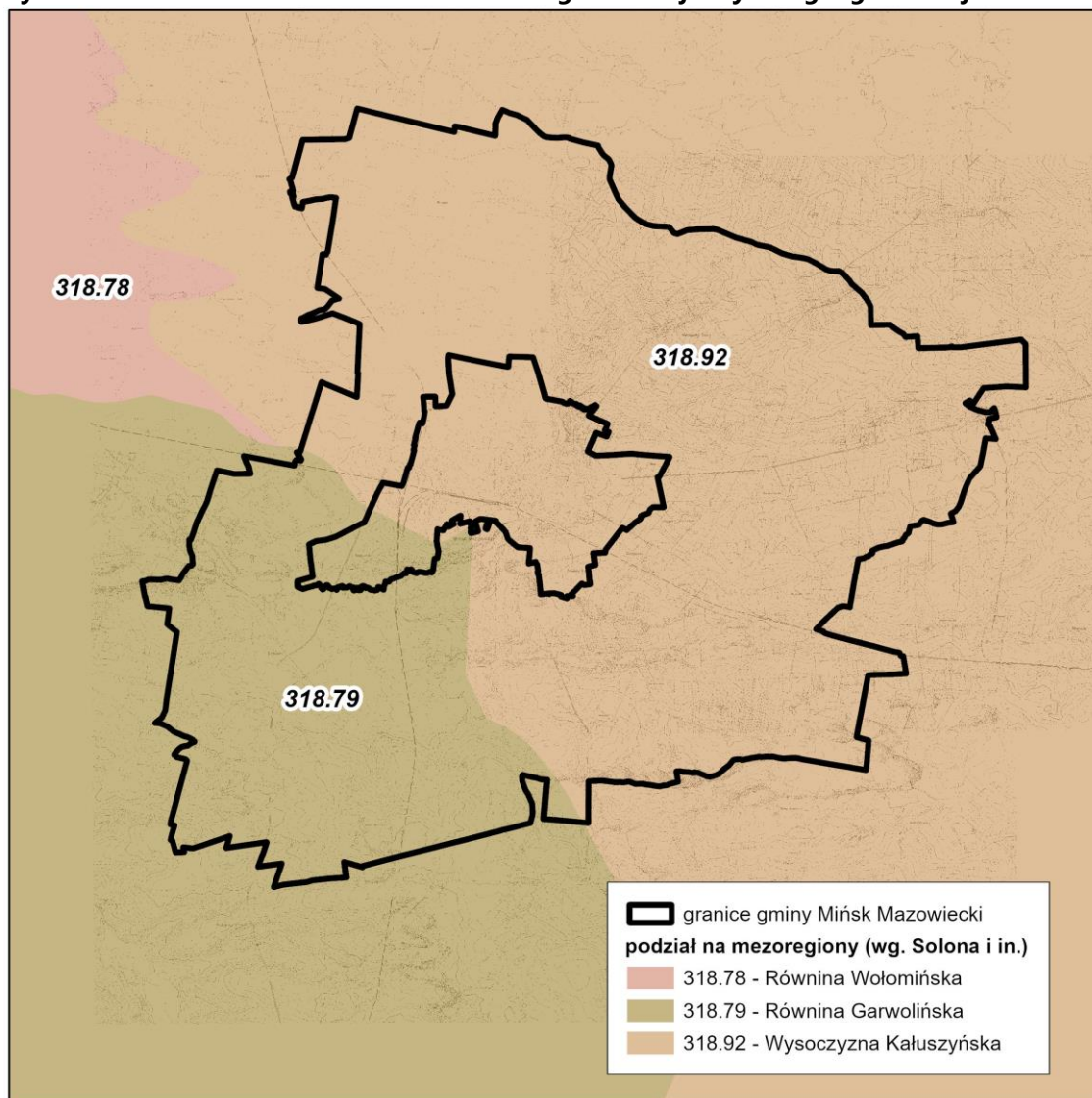
V. OBSZAR PRZYRODNICZY

1. Położenie geograficzne

Zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną (Solon i in., 2018) gmina Mińsk Mazowiecki położona jest na pograniczu Niziny Południowopodlaskiej, w zasięgu mezoregionu Wysoczyzna Kałuszyńska 318.92 oraz Niziny Środkowomazowieckiej, w zasięgu mezoregionu Równina Garwolińska 318.79.

Na obszarze gminy występuje wiele form geomorfologicznych, wśród których wyróżnić można wysoczyznę morenową płaską, równiny wodnolodowcowe i sandrowe oraz doliny głównych cieków (rzeki Mieni i Srebrnej). Wysoczyzna morenowa płaska, to lekko falisty obszar moreny dennej, miejscami silnie zdenudowany. Obejmuje ona północną część gminy. Wysokości na wysoczyźnie wahają się od około 130 m. n. p. m. (część południowo-zachodnia) do ponad 190 m.n.p.m. (część północno- wschodnia). Południową część gminy obejmuje rozległa równina wodnolodowcowa, która w części zachodniej położona jest na wysokości około 130m n.p.m. zaś w części wschodniej na wysokości ponad 170 m n.p.m.. Występują tu liczne doliny cieków powierzchniowych. W rejonie ujścia rzeki Srebrnej do rzeki Mieni zaznacza się rozległe zagłębienie wytopiskowe. Główną doliną rozcinającą wysoczyznę jest dolina rzeki Srebrnej. Rzeka ta ma przebieg mniej więcej z N-W na S-E. Charakteryzuje się ona płaskim dnem, niezbyt wyraźnie zaznaczonym w terenie. Równina wodnolodowcowa rozcięta jest z kolei doliną rzeki Mieni. Przebiega ona równoleżnikowo i prawie na całej swej długości wyraźnie zaznacza się w rzeźbie terenu.

Rysunek 5 Gmina Mińsk Mazowiecki na tle regionalizacji fizycznogeograficznej

źródło: opracowanie własne na podstawie danych CBDG

2. Budowa geologiczna, złoża i osuwiska

Najstarsze osady odsłaniające się na powierzchni w rejonie gminy to piaski i żwiry wodnolodowcowe, należące do stadiału dolnego zlodowacenia Warty. Występują one w rejonie wsi Targówka. Są to osady zróżnicowane litologicznie, od piasków średnioziarnistych po żwiry. Utwory te mają zmienną miąższość od kilku do kilkunastu metrów. Piaski te przykrywają gliny zwałowe – osady bardzo rozpowszechnione na terenie gminy, przede wszystkim w jej północnej części. Są to gliny zwałowe zlodowacenia Warty o maksymalnej miąższości około 35 m. Na północ od wsi Dłużka, stwierdzono małą powierzchnię zbudowaną z piasków, żwirów i głazów. Są to osady moreny czołowej, których miąższość osiąga zaledwie 2,0 m. W południowej części gminy największe powierzchnie zajmują różnoziarniste piaski wodnolodowcowe. Ich miąższość dochodzi do 15 m. Powstały one pod koniec zlodowacenia Warty. W okresie zlodowacenia północnopolskiego na terenie

gminy tworzyły się piaszczysto-pylaste osady deluwialne. Na przełomie plejstocenu i holocenu rozpoczęły się procesy eoliczne. Utworzyły się wtedy drobnoziarniste piaski, występujące na znacznych powierzchniach omawianego obszaru. Ich miąższość jest zmienna, w obrębie wałów wydmywych przekracza 20 m, natomiast w rejonach pól piasków przewianych jest znacznie mniejsza. Holocen to okres akumulacji osadów organicznych: piasków humusowych, namułów, namułów torfiastych i torfów. Utwory te związane są z dnami dolin cieków powierzchniowych i zagłębień. Mają zróżnicowaną miąższość – z reguły nie przekracza ona 2 m.

Generalnie budowa geologiczna gminy nie wyróżnia się specjalnymi, szczególnymi cechami. Warunki dla posadowienia standardowych budowli są na ogół dobre. Ograniczenia wynikają głównie z niekorzystnych warunków wodnych.

Na obszarze gminy Mińsk Mazowiecki występują kruszywa naturalne – piaski i żwiry oraz surowce ilaste do produkcji kruszywa lekkiego - gliny. Nie występują udokumentowane złoża torfu. Obecnie obszar gminy obejmuje swym zasięgiem 2 udokumentowane złoża kopalin, z czego jedno składające się z czterech pól. Złoża zlokalizowane są w północno-zachodniej części gminy, w rejonie miejscowości Brzózce oraz w południowej części gminy, w rejonie miejscowości Mikanów. W obu przypadkach są to złoża o zasobach rozpoznanych wstępnie. Nie wyznaczono dla nich terenów ani obszarów górniczych.

Tabela 7 Wykaz udokumentowanych złóż kopalin w gminie Mińsk Mazowiecki

lp.	nazwa złoża/pole złoża	ID złoża	kopalina	stan zagosp. złoża	zasoby [tys. t] geologiczne bilansowe*	pow. złoża [ha]
1	Brzózce	IK 1281	surowce ilaste d/p kruszywa lekkiego	złożo rozpoznane wstępnie	2340,0	20,0
2	Mikanów, Julianów	KN 1638	piaski i żwiry	złożo rozpoznane wstępnie	3013,0	2,5 6,8 7,5 12,1

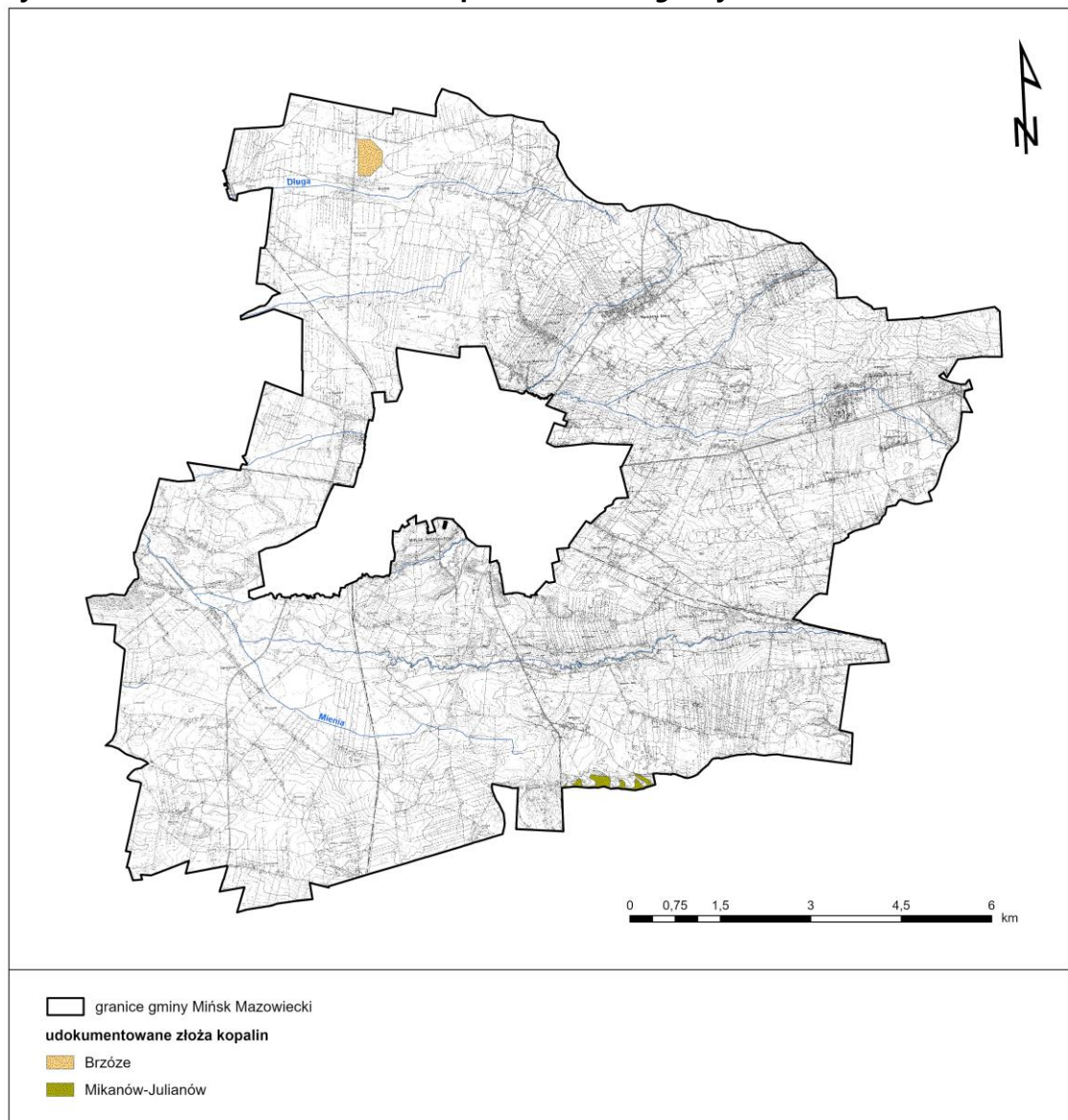
Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2023r., dane PIG-PIB

Złożo „Mikanów-Julianów” jest to udokumentowane złożo piasków zlokalizowane w południowej części gminy, na granicy z gminą Siennica. Na obszarze gminy Mińsk Mazowiecki składa się ono z czterech pól: A, B, C i D, o łącznej powierzchni 28,9 ha. Zasoby złoża określone są na 3013 tys. ton. Jest to obszar wału wydmyowego o długości około 3 km i szerokości 50-300 m. Jest to złożo rozpoznane wstępnie. Złożo „Brzózce” to udokumentowane złożo surowców ilastych do produkcji kruszywa lekkiego znajdujące się w północnej części gminy, w rejonie miejscowości Brzózce. Surowiec występujący w złożu to ilasto-pylasta glina zwałowa. Powierzchni złoża wynosi 20 ha, a jego zasoby są określone na 2340 tys. t. Jest to złożo rozpoznane wstępnie.

Na terenie gminy stwierdzono także obszary rokujące perspektywy dla poszukiwań złóż surowców ilastych oraz kruszywa naturalnego. W przypadku surowców ilastych jest to rejon

położony w sąsiedztwie udokumentowanego złoża „Brzózce”. Natomiast za obszary perspektywiczne dla kruszywa naturalnego uznano pola piasków eolicznych.

Rysunek 6 Udokumentowane złoża kopalin na terenie gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CBDG

Zgodnie z Mapą osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi (MOTZ) opracowaną przez Państwowy Instytut Geologiczny w ramach projektu SOPO – Systemu Ostry Przeciwośuwiskowej, na terenie gminy Mińsk Mazowiecki nie występują udokumentowane osuwiska, wskazano natomiast 2 tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi. Są to tereny o powierzchni ok. 0,05 ha i 0,08 ha, położone w obrębie Gliniak, w rejonie skarp przykorytowych rzeki Srebrnej. Występowanie terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi związane jest z erozyjną działalnością tego cieku. Oba tereny zlokalizowane są na terenach leśnych.

3. Wody powierzchniowe i podziemne

Gmina Mińsk Mazowiecki położona jest w dorzeczu Wisły – Region Środkowej Wisły. Przeważającą część obszaru gminy odwadnia rzeka Mienia, uchodząca do Świdra, jedynie północny fragment gminy odwadnia rzeka Długa, łącząca się z Narwią przez Kanał Żerański. Obie rzeki, uzupełnione o Srebrną - dopływ rzeki Mieni, stanowią podstawę sieci hydrograficznej gminy. Cieki wodne występujące na omawianym obszarze charakteryzują się małymi przepływami. W okresach letniej suszy dochodzi do ich wysychania.

W układzie zlewniowym obszar gminy Mińsk Mazowiecki należy do dorzecza Wisły i zgodnie z aktualnym cyklem planistycznym dotyczącym planowania w gospodarowaniu wodami (2022-2027) położony jest w zasięgu pięciu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) rzecznych:

- *Mienia* (RW200010256899);
- *Długa* (RW200010267184999);
- *Czarna* (RW2000102671869);
- *Sienniczka* (RW20001025669);
- *Świder od Świdra Wschodniego do ujścia* (RW2000112569).

Zgodnie z aktualnym cyklem planistycznym dotyczącym planowania w gospodarowaniu wodami (2022-2027) praktycznie cały obszar gminy Mińsk Mazowiecki położony jest w zasięgu Jednolitej Części Wód Podziemnych JCWPd nr 66 (PLGW200066), jedynie jej zachodnio-północny skraj należy do JCWPd nr 54 (PLGW200054).

Na terenie gminy Mińsk Mazowiecki występują dwa piętra wodonośne – czwartorzędowe i trzeciorzędowe. Warunki hydrogeologiczne w rejonie gminy są rozpoznane w miarę równomiernie w odniesieniu do poziomów wodonośnych występujących w utworach czwartorzędowych i lokalnie w utworach trzeciorzędowych: neogeńskich (miocen) lub paleogeńskich (oligocen).

Obszar gminy Mińsk Mazowiecki w całości położony jest w zasięgu Głównych Zbiorników Wód Podziemnych: GZWP nr 215 Subniecka warszawska i GZWP nr 2151 Subniecka warszawska (część centralna). Są to zbiorniki paleogeńsko-neogeńskie, obejmujące trzeciorzędowe piętro wodonośne — poziom oligoceński, który budują znacznej miąższości piaski drobno- i średnioziarniste występujące na głębokości 230 m p.p.t.

4. Zagrożenie powodziowe i zagrożenie suszą

W gminie Mińsk Mazowiecki zagrożenie powodziowe stanowi rzeka Mienia oraz rzeka Długa. W zakresie oceny ryzyka powodziowego dla obszaru gminy obowiązują mapy zagrożenia powodziowego (MZP) i mapy ryzyka powodziowego (MRP) opracowane przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Na MZP w granicach gminy Mińsk Mazowiecki wskazano obszary szczególnego zagrożenia powodzią, tj. o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi ($Q=10\%$, tzw. wody dziesięcioletnie) i o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi ($Q=1\%$, tzw. wody stuletnie), a także obszary zagrożenia powodzią o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi ($Q=0,2\%$, tzw. wody pięćsetletnie). W granicach gminy nie występują obszary narażone na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia wału przeciwpowodziowego lub budowli piętrzącej.

Rzeki Mienia i Długa na obszarze gminy nie są obwałowane. W zasięgu obszaru szczególnego zagrożenia powodzią od tych rzek znajdują się głównie tereny zbiorników wodnych, tereny leśne, użytki zielone i zieleń naturalna w dolinach rzecznych oraz pojedyncze zabudowania w obszarach o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi.

Zgodnie z Planem Zarządzania Ryzykiem Powodziowym (PZRP) przyjętym Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz. U. z 2022 poz. 2739) w granicach gminy Mińsk Mazowiecki wskazano następujące działania (OLD) wpływających na ograniczenie ryzyka powodziowego w OD Wisły:

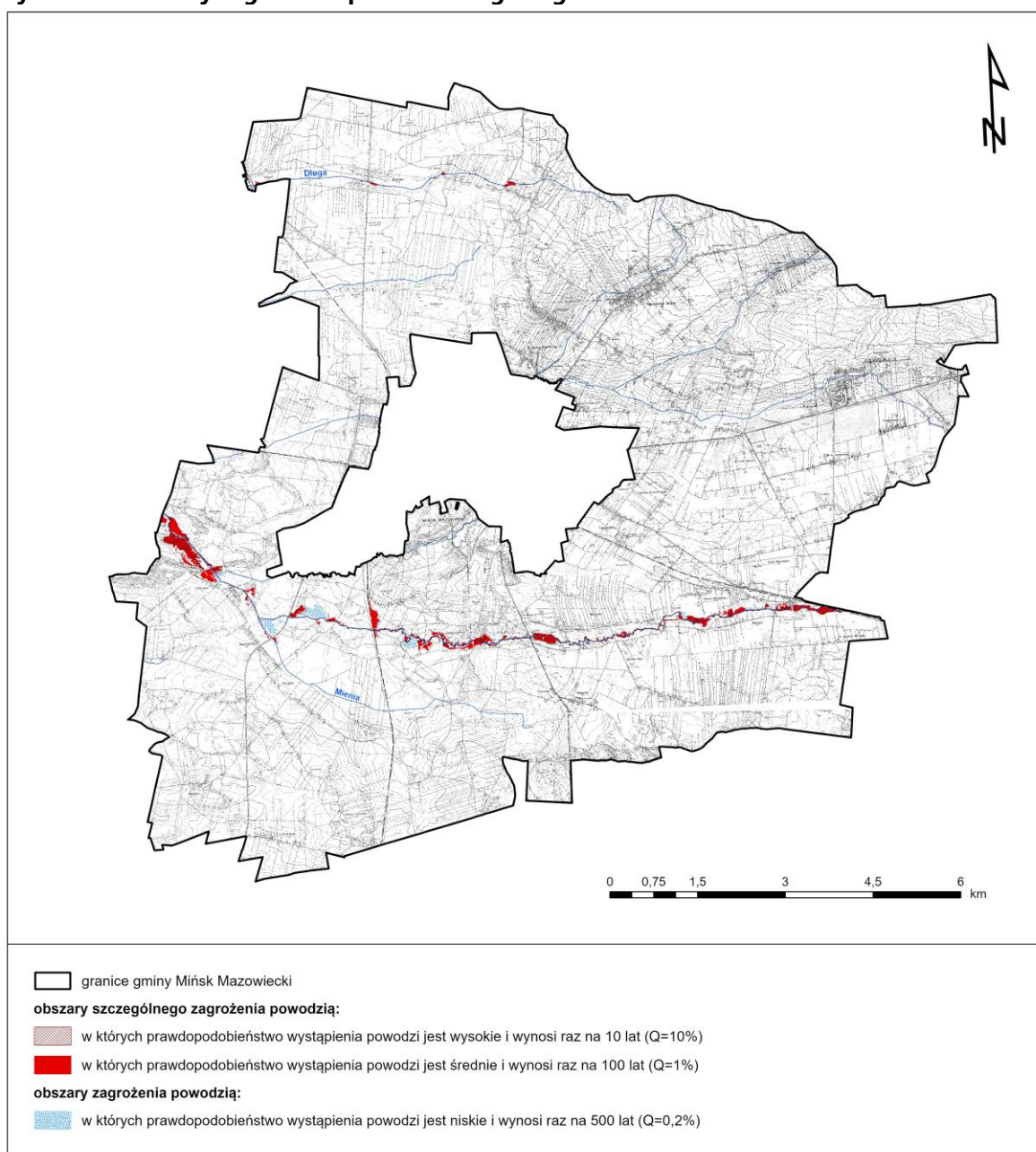
- Ograniczenie nowej zabudowy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią w dokumentach i aktach prawnych dotyczących planowania przestrzennego (2022-2027 r.);
- Analiza potrzeb i koncepcja zabezpieczenia przed powodzią budynków mieszkalnych oraz handlowo-usługowych w zasięgu powodzi 1% w RW Środkowej Wisły – w zależności od głębokości wody $p=1\%$ zabezpieczenie może obejmować budowę murków, wykorzystanie mobilnych zabezpieczeń przeciwpowodziowych, stosowanie indywidualnych zabezpieczeń budynków (bariery przeciwpowodziowe) (2022-2027 r.).

Według planu przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS) przyjętym Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1615) gmina Mińsk Mazowiecki jest zagrożona suszą rolniczą od słabego (klasa I) do ekstremalnego (klasa IV) zagrożenia, w zależności od lokalizacji. Obszar gminy jest umiarkowanie i silnie zagrożony suszą hydrologiczną i słabo zagrożony suszą hydrogeologiczną. Łączne zagrożenie suszą zostało w PPSS określone na większości obszaru gminy jako silne (klasa III), a dla części obszaru gminy jako umiarkowane (klasa II). W PPSS nie wskazano zadań inwestycyjnych wspierających przeciwdziałanie skutkom suszy dla gminy Mińsk Mazowiecki. Działania rekomendowane do wdrożenia w celu zapobiegania suszom dla Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) na terenie gminy Mińsk Mazowiecki to:

1. Zwiększanie ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych;
2. Retencja i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych;

3. Realizacja przedsięwzięć zmierzających do zwiększenia lub odtwarzania naturalnej retencji;
4. Przebudowa urządzeń melioracji wodnych dla zwiększania retencji glebowej;
5. Wykorzystanie wód z systemów drenarskich do nawożenia i nawadniania upraw polowych;
6. Budowa lub przebudowa ujęć wód podziemnych do poboru na cele nawodnień rolniczych oraz budowa lub przebudowa wodooszczędnych systemów nawadniania wykorzystujących zasoby wód podziemnych;
7. Przeprowadzenie weryfikacji zasad gospodarowania wodą w zbiornikach retencyjnych.

Rysunek 7 Obszary zagrożenia powodziowego w gminie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PGW Wody Polskie

5. Użytki rolne i leśne

Na terenie gminy Mińsk Mazowiecki użytki rolne stanowią ok. 61% jej powierzchni. Większość z tego stanowią grunty orne (70% użytków rolnych). Użytki rolne w klasie od II do III, które są chronione, stanowią 18% powierzchni użytków rolnych, występują szczególnie w północnej i wschodniej części gminy. Nie występują użytki rolne klasy I.

Udział terenów leśnych w powierzchni gminy wynosi ok. 24%. Niewielkie lasy i zadrzewienia są rozproszone na całym terenie gminy. Największe kompleksy leśne występują w południowej i zachodniej części gminy. Są to zazwyczaj lasy własności prywatnej, lasy publiczne, w tym głównie lasy Skarbu Państwa, stanowią ok. 35% wszystkich terenów leśnych w granicach gminy. Gmina Mińsk Mazowiecki w całości przynależy do Nadleśnictwa Mińsk, które podlega Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie. Lasy na terenie gminy Mińsk Mazowiecki pełnią funkcje gospodarcze, a w przypadku terenów Skarbu Państwa, także funkcje ochronne i rezerwatowe.

Na analizowanym terenie występują przede wszystkim zbiorowiska roślinności borów świeżych i mieszanych świeżych z sosną jako gatunkiem dominującym. Mniejsze powierzchnie zajmują lasy świeże i mieszane świeże, w których dominuje dąb szypułkowy, brzoza i sosna, oraz lasy i bory wilgotne z drzewostanem świerkowym i brzozowym. Siedliska wilgotne występują w rozproszeniu i związane są z terenami dolin i obniżeń, gdzie często spotykane są podmokłości. W rejonach cieków zazwyczaj występują olsy z dominującą w nich olszą.

5. Formy Ochrony Przyrody

Na terenie gminy Mińsk Mazowiecki występują obszary i obiekty objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (t.j. Dz. U. z 2024r., poz. 1098). Są to:

- Miński Obszar Chronionego Krajobrazu,
- rezerwat przyrody Bagno Pogorzel,
- 7 pomników przyrody – drzew.

Miński OChK został utworzony na podstawie Uchwały Nr XVII/99/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Siedlcach z dnia 28 października 1986 roku w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. WRN z 1986 r. Nr 11, poz. 130). Aktualnie dla ww. obszaru chronionego krajobrazu obowiązuje Uchwała nr 125/19 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 10 września 2019 r. w sprawie Mińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2019 r. poz. 10882), zgodnie z którą wyznaczone są zakazy, w tym m. in. zakaz zabudowy w wyznaczonych pasach od rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych. Obszar ten obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy

ekologicznych. Krajobraz ma charakter rolniczy i leśny. Powierzchnia Mińskiego OChK w granicach gminy Mińsk Mazowiecki wynosi ok. 6388,63 ha i zlokalizowany jest w jej południowej części.

Rezerwat przyrody Bagno Pogorzel został utworzony na mocy zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 11 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. z 1996 r. Nr 2, poz. 19). Według aktu powołującego celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych dużego, naturalnego zbiornika retencyjnego oraz występujących w jego zasięgu stanowisk roślin całkowicie lub częściowo chronionych. Przedmiot ochrony stanowi bagno z otaczającymi go drzewostanami oraz występującymi tam gatunkami roślin i ptaków podlegających ochronie. Ponadto dla rezerwatu obowiązuje także rozporządzenie Nr 274 Wojewody Mazowieckiego z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody zlokalizowanych na terenie województwa mazowieckiego i utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2001 r. Nr 269, poz. 6860). Powierzchnia rezerwatu wynosi 48,6 ha. Dla rezerwatu nie wyznaczono otuliny. Rezerwat położony jest w obrębie Mikanów, przy południowej granicy gminy Mińsk Mazowiecki. W całości znajduje się na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Mińsk. Dla rezerwatu Bagno Pogorzel nie ustanowiono dotąd planu ochrony, natomiast Zarządzeniem Nr 43 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 stycznia 2022 r.¹ ustanowiono dla niego zadania ochronne na okres 5 lat. W rezerwacie nie wyznaczono obszarów, na których można wykonywać polowania, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie przyrody, ani nie wskazano obszarów ochrony ścisłej i krajobrazowej, o której mowa w art. 22 ust. 3 pkt 4 ustawy o ochronie przyrody. Cały obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

Na terenie gminy Mińsk Mazowiecki znajduje się obecnie 7 pomników przyrody. Są to pojedyncze drzewa lub grupy drzew z gatunków: dąb szypułkowy, lipa drobnolistna, lipa szerokolistna, klon pospolity, klon jawor, wiąz szypułkowy oraz sosna zwyczajna. W stosunku do niniejszych pomników przyrody wprowadzono zakazy. Wśród tych pomników, przy drodze z Mińska Mazowieckiego do Gliniaku, znajduje się najstarsza w Polsce 360 letnia sosna zwyczajna „Wszebora”, której wysokość wynosi 22 m, a obwód 3,6 m.

¹ Zarządzenie Nr 43 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 stycznia 2022 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Bagno Pogorzel”

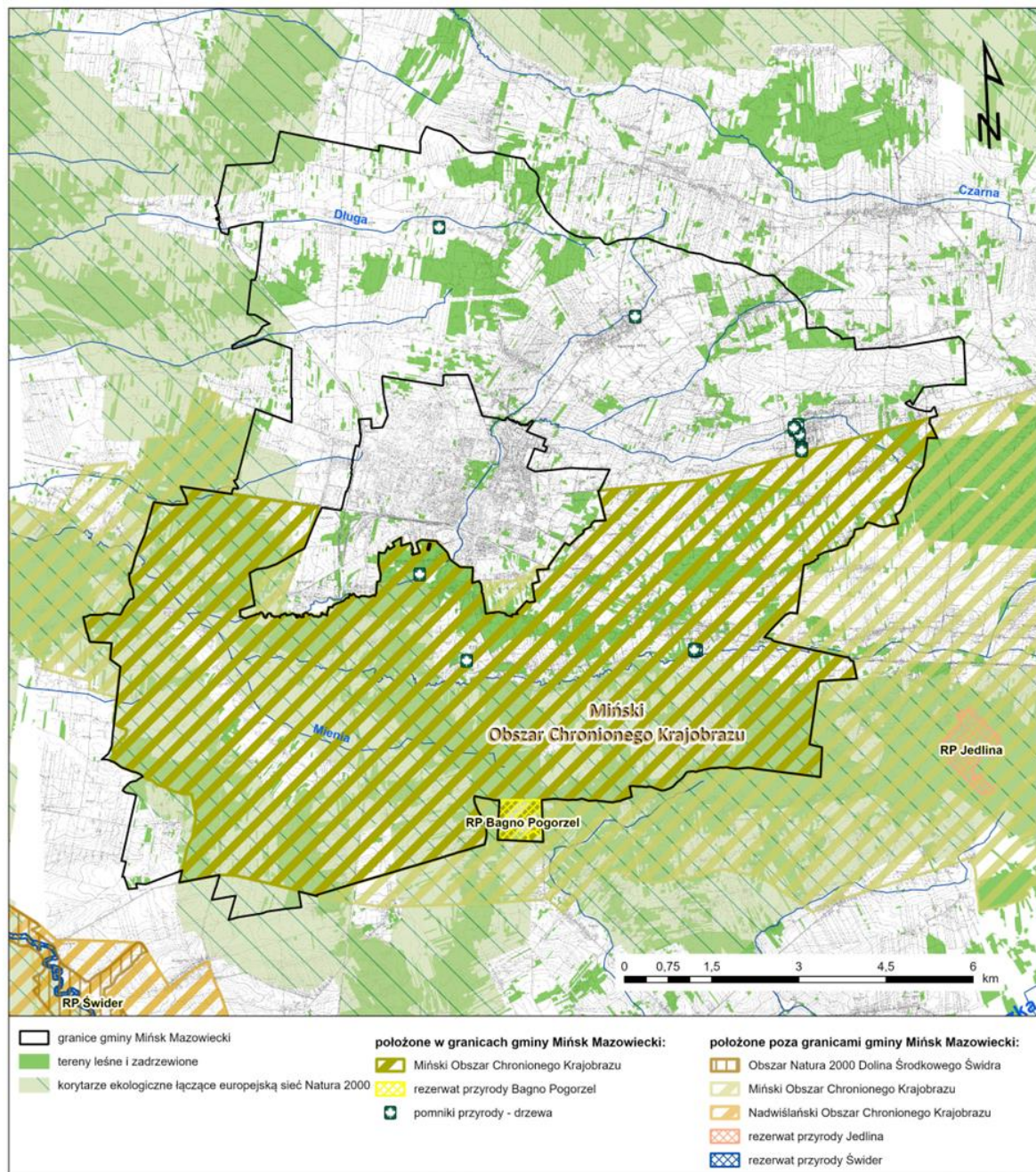
Tabela 8 Wykaz pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy

lp.	rodzaj	lokalizacja	akt prawny obowiązujący
	grupa drzew: Lipa drobnolistna – 5 szt.		
1	Wiąz szypułkowy Klon jawor Klon pospolity	Janów, dz. ewid. nr 307/4 i 307/5	
2	grupa drzew: Dąb szypułkowy - 2szt.	Zakole Wiktorowo, dz. ewid. nr 91/21	
3	Lipa drobnolistna	Niedziatka Stara, dz. ewid. nr 438/11	
4	Lipa szerokolistna	Niedziatka Stara, dz. ewid. nr 438/11	
5	Sosna zwyczajna	Gliniak, dz. ew. nr 220/8, Nadleśnictwo Mińsk, Leśnictwo Stankowizna, oddz. 144a (145a)	
6	Dąb szypułkowy	Dłużka, dz. ewid. nr 263	
7	Dąb szypułkowy	Huta Mazowiecka, dz. ewid. nr 86/13	

Rozporządzenie Nr 25
Wojewody Mazowieckiego
z dnia 31 lipca 2009 r.

źródło: dane GIOŚ

Rysunek 8 Formy ochrony przyrody w gminie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

6. Stan środowiska naturalnego

Monitoring jakości powietrza na terenie województwa mazowieckiego prowadzony jest w ramach państwowego monitoringu środowiska przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (Departament Monitoringu Środowiska). Oceny jakości powietrza wykonywane są w odniesieniu do obszaru strefy, liczba stref w województwie mazowieckim wynosi 4. Obszar gminy Mińsk Mazowiecki zaliczany jest do strefy mazowieckiej, w której ocena jakości powietrza prowadzona jest zarówno pod kątem ochrony zdrowia ludzi jak i ochrony roślin.

Tabela 9 Wyniki pomiarów stężeń zanieczyszczeń ze względu na ochronę zdrowia ludzi i roślin

kryterium	symbol klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń										
	NO ₂ ²	SO ₂	CO	PM10	PM2,5	B(a)P	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
ze względu na ochronę zdrowia ludzi	A	A	A	A	A/A1	A	A	A	A	A	A/D2
ze względu na ochronę roślin	A	A	- ³	-	-	-	-	-	-	-	A/D2

gdzie:

klasa A – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;

klasa A1 – stężenia pyłu PM2,5 nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla II fazy;

klasa D2 – stężenia ozonu przekraczają poziom celu długoterminowego.

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim – raport wojewódzki za rok 2023. GIOŚ Warszawa, 2024)

W ostatnim dziesięcioleciu można zauważyć stopniową poprawę jakości powietrza zwłaszcza w odniesieniu do zanieczyszczeń pyłowych. Do rocznej oceny jakości powietrza, poza pomiarami w stacjach automatycznych i manualnych, wykorzystano metody modelowania matematycznego. Zgodnie z wynikami ww. modelowania na terenie gminy Mińsk Mazowiecki w 2023 r. stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów długoterminowych stężeń ozonu wg kryterium ochrony zdrowia ludzi oraz ochrony roślin, na co miały wpływ przede wszystkim sprzyjające warunki meteorologiczne (m.in. wysokie nasłonecznienie, niska prędkość wiatru). Dla pozostałych zanieczyszczeń odpowiednio poziomy dopuszczalny lub docelowy zostały dotrzymane. W ocenie uzyskały klasę A.

Jakość wód powierzchniowych zależy od wielu czynników naturalnych i antropogenicznych. Istotny wpływ na zanieczyszczenie wód ma ilość pobieranej wody oraz odprowadzanie ścieków bytowo-gospodarczych i przemysłowych, a także ingerencja w budowę koryta rzeki. Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach PMŚ wynika z ustawy *Prawo wodne*. W układzie zlewniowym, zgodnie z obecnym cyklem planistycznym dotyczącym planowania w gospodarowaniu wodami (2022-2027), obszar gminy znajduje się w zasięgu pięciu jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych: Mienia (RW200010256899), Długa (RW200010267184999), Czarna (RW2000102671869), Sienniczka (RW20001025669), Świder od Świdra Wschodniego do ujścia (RW2000112569), których stan wód jest zły, zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2022.

Zagrożenie może stanowić nieuporządkowana gospodarka wodno-ściekowa w przypadku, gdy rozwój sieci kanalizacyjnej nie idzie w parze z rozwojem sieci wodociągowej. Na terenach, gdzie budowa kanalizacji sanitarnej nie jest ekonomicznie uzasadniona mieszkańcy korzystają z przydomowych oczyszczalni ścieków lub zbiorników bezodpływowych. Niewłaściwe zagospodarowanie ścieków, np. w nieszczelnych szambach,

² dla roślin NO_x

³ nie przeprowadzono klasyfikacji

stanowi znaczące zagrożenie dla stanu czystości wód podziemnych i powierzchniowych. Część gminy Mińsk Mazowiecki należy do aglomeracji ściekowej Mińsk Mazowiecki. Zgodnie z uchwałą nr XXV.241.2020 Rady Miasta Mińsk Mazowiecki z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Mińsk Mazowiecki, należą do niej części miejscowości: Stojadła, Arynów, Królewiec, Wólka Mińska, Karolina, Stara Niedziałka, Niedziałka Druga, Nowe Osiny, Osiny, Kolonia Janów, Targówka, Stare Zakole, Budy Barcząckie, Podrudzie, Zamienie, Maliszew, Gliniak, Cielechowizna, Huta Mińska, Marianka. Aglomeracja obsługiwana jest przez oczyszczalnię ścieków w Mińsku Mazowieckim. Oczyszczone ścieki z obiektu wprowadzane są do wód rzeki Srebrnej. Ponadto na terenie gminy funkcjonuje oczyszczalnia ścieków, zlokalizowana na terenie miejscowości Brzóz, która obsługuje ona jedynie Szkołę Podstawową i Dom Nauczyciela w Brzózem.

Gmina Mińsk Mazowiecki położona jest w zasięgu Jednolitych Części Wód Podziemnych JCWPd nr 54 (PLGW200054) i JCWPd nr 66 (PLGW200066). Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (2022)* wody podziemne ww. JCWPd charakteryzują się dobrym stanem ilościowym i chemicznym oraz nie są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych (dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy). JCWPd nr 54 i JCWPd nr 66 znajdują się w wykazie wód podziemnych przeznaczonych do poboru na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

Zgodnie z obowiązującym regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Mińsk Mazowiecki właściciele nieruchomości zobowiązani są do selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) zlokalizowany jest na terenie miasta Mińsk Mazowiecki.

Dla gminy Mińsk Mazowiecki został sporządzony Program Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Mińsk Mazowiecki, który został przyjęty Uchwałą Nr VII.70.19 Rady Gminy Mińsk Mazowiecki z dnia 25 kwietnia 2019 r. w sprawie przyjęcia „Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Mińsk Mazowiecki”. Zgodnie z przeprowadzoną analizą w programie na terenie gminy dominują indywidualne systemy zaopatrzenia w ciepło wykorzystujące nośniki energii w postaci paliw stałych (przede wszystkim węgiel kamienny, miał węglowy). W programie zdiagnozowano, że największy udział w emisji CO₂ oraz innych zanieczyszczeń do powietrza na terenie gminy ma emisja z ogrzewania budynków. Jako główne problemy wskazano stosowanie węgla kamiennego i drewna jako głównych nośników energii oraz niedostateczna efektywność energetyczna budynków.

Klimat akustyczny w istotny sposób wpływa na warunki bytowania i zdrowie człowieka oraz warunki życia zwierząt. Hałas stanowi jedno z istotnych zanieczyszczeń środowiska, które w związku z ciągłym rozwojem komunikacji, wzrastającym uprzemysłowieniem i postępującą urbanizacją stale wzrasta. Dopuszczalne poziomy hałasu są regulowane rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Mińsk Mazowiecki jest gminą narażoną na uciążliwości hałasowe, szczególnie jej północna część. Głównym źródłem emisji hałasu w gminie jest komunikacja drogowa – przede wszystkim autostrada A2 oraz drogi krajowe nr 92 i 50, a także transport kolejowy.

Zgodnie z Generalnym Pomiarem Ruchu przeprowadzonym przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad w 2020/2021 na drogach krajowych i wojewódzkich⁴ ruch samochodowy na ww. szlaku jest dość wzmożony, a ponadto poruszają się po nim także pojazdy ciężarowe, których ruch powoduje znacznie większą uciążliwość akustyczną w porównaniu do samochodów osobowych. W przypadku transportu kolejowego, w porównaniu do transportu drogowego jest on mniej uciążliwy, ponieważ dotyczy tylko terenów w pobliżu trakcji kolejowej i jest związany z częstotliwością ruchu pociągów i ich rodzajów (pasażerskie czy towarowe). Obiektem o wysokiej uciążliwości w zakresie emisji hałasu jest także lotnisko wojskowe w Janowie, przy czym uciążliwości te mają charakter okresowy. Dochodzi do nich przede wszystkim w czasie startów i lądowań samolotów.

Innymi źródłami hałasu występującymi na terenie gminy są zakłady produkcyjne, a także warsztaty samochodowe, stolarskie itp., przy czym nie są to źródła szczególnie uciążliwe. Choć w ich rejonie jakość klimatu akustycznego może się okresowo pogarszać, nie może jednak przekraczać dopuszczalnych norm. Ponadto część gminy jest użytkowana rolniczo - hałas związany z terenami rolnymi ma charakter sezonowy i wynika z prowadzenia prac polowych z użyciem ciężkiego sprzętu. Na terenie gminy nie stwierdzono zakładów przemysłowych, które mogłyby być źródłem szczególnego zagrożenia hałasem przemysłowym.

Na terenie gminy Mińsk Mazowiecki nie występują zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (stan na dzień 19.02.2024 r.)⁵.

⁴ Generalny Pomiar Ruchu 2020/21, GDDKiA: <https://www.gov.pl/web/gddkia/generalny-pomiar-ruchu-20202021>

⁵ Informacje, rejestry i wykazy dotyczące zakładów o dużym ryzyku: <https://www.gov.pl/web/kwpssp-warszawa/informacje-rejestry-i-wykazy-dotyczace-zakladow-o-duzym-ryzyku>

Tabela 10 Średni Dobowy Ruch Roczny w GPR 2020/21 dla autostrady A2 oraz dróg krajowych: 92 i 50

numer drogi	opis odcinka		SDRR poj. silnikowe ogółem
	długość (km)	nazwa	
A2	12,816	W. HALINÓW/DK2/ - W. MIŃSK MAZ. /DK50/	22363
A2	8,052	W. MIŃSK MAZ. /DK50/ - W. JANÓW /UL. MIŃSKA/	17887
DK92	2,733	CHOSZCZÓWKA /UL. WARSZAWSKA (DK2)/ - STOJADŁA /DK50/	15692
DK92	3,304	MIŃSK MAZ. /PRZEJŚCIE: DK50 - UL. SIENNICKA (DW802)/	22987
DK92	13,867	MIŃSK MAZ. /UL. SIENNICKA (DW802)/ - W. KAŁUSZYN /A2, DK2/	6007
DK50, 50b	16,629	KOŁBIEL - STOJADŁA /UL. WARSZAWSKA (DK92)/	14418
DK50, 50b	9,607	RYNÓW /A2/ - STANISŁAWÓW /UL. SIEDLECKA (DW637)/	9774

Źródło: Generalny Pomiar Ruchu 2020/2021

7. Podsumowanie obszaru przyrodniczego

Zasoby przyrodnicze gminy Mińsk Mazowiecki są chronione przez wielkoobszarowe i punktowe formy ochrony przyrody. Jest to Miński Obszar Chronionego Krajobrazu, rezerwat przyrody Bagno Pogorzel oraz 7 pomników przyrody. Na terenie gminy Mińsk Mazowiecki użytki rolne stanowią ok 61% jej powierzchni. Dominują użytki rolne klasy IV, IVa, IVb i V, gleby klasy II-III stanowią 18% powierzchni użytków rolnych (klasa I nie występuje). Udział terenów leśnych w powierzchni gminy wynosi ok. 24%. W gminie Mińsk Mazowiecki zagrożenie powodziowe stanowi rzeka Mienia oraz rzeka Długa. Większość obszaru gminy jest silnie zagrożona suszą. Na terenie gminy nie występują udokumentowane osuwiska. Obecnie obszar gminy obejmuje swym zasięgiem 2 udokumentowane złoża kopalin, z czego jedno składające się z czterech pól, dla których nie wyznaczono terenów i obszarów górniczych.

Stan wód podziemnych oceniany jest jako dobry, jednak zagrożenie dla czystości wód stanowi nieuporządkowana gospodarka wodno-ściekowa. Jakość powietrza oceniana jest jako dobra, przekraczany jest jedynie cel długoterminowy poziomu stężenia ozonu. Największy udział w emisji CO₂ oraz innych zanieczyszczeń do powietrza na terenie gminy ma emisja z ogrzewania budynków. Największym źródłem hałasu w gminie są główne szlaki komunikacyjne.

Mieszkańcy w zdecydowanej większości dobrze oceniają czystość w gminie, jakość powietrza i atrakcyjność przyrodniczą gminy.

VI. OBSZAR PRZESTRZENNY

1. Historyczny i obecny rozwój przestrzenny gminy

Rozwój przestrzenny

Jak opisano w rozdziale poświęconym historii gminy, jest ona silnie związana z miastem Mińsk Mazowiecki, który jest jednym z najstarszych miast na Mazowszu. Zabudowa o charakterze wiejskim powstawała na trasach traktów prowadzących do miasta.

Położenie blisko linii kolejowej, a później dróg krajowych i wojewódzkich umożliwiła rozwój gospodarczy i demograficzny. Rozwój gminy na początku XXI wieku był możliwy dzięki środkom zewnętrznym, w tym dofinansowaniom unijnym i opierał się głównie na inwestycjach w infrastrukturę społeczną, która znacząco poprawiła jakość życia mieszkańców i dostęp do podstawowych usług społecznych.

Lokalizacja gminy wokół miasta powiatowego oraz niedaleko stolicy, dobrze rozwinięta komunikacja zarówno drogowa jak również kolejowa, a także rozwój wewnątrz, powoduje że gmina jest bardzo atrakcyjnym miejscem do osiedlania się ludności. Zmiany następują stopniowo rozpoczynając od miejscowości położonych najbliżej miasta, idąc dalej w głąb gminy. W gminie Mińsk Mazowiecki obserwujemy dynamiczny rozwój zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, co jest również związane z przeludnieniem miasta Mińsk Mazowiecki. Wiele dotychczasowej zabudowy zagrodowej traci swój charakter i przyjmuje postać zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, ponieważ coraz mniej prowadzonych jest gospodarstw rolnych, a ludność utrzymuje się z pracy pozarolniczej. Zmiany społeczno-gospodarcze na przestrzeni ostatnich kilkudziesięciu lat doprowadziły do zmian w strukturze gospodarstw rolnych. Najbardziej opłacalne i dobrze prosperujące są duże, zmechanizowane gospodarstwa, natomiast, powszechne jeszcze w ubiegłym wieku w Polsce południowo-wschodniej, rodzinne gospodarstwa rolne przestają być samowystarczalne. Zabudowa wciąż skupiona jest głównie wzdłuż dróg publicznych, jednak powstaje coraz więcej zwartych zespołów, osiedli zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnych. W gminie jedynie w kilku miejscach występuje zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna. Pośród funkcji mieszkaniowej powstają również usługi, dzięki czemu tworzą się obszary wielofunkcyjne. Niemniej jednak mieszkańcy wciąż korzystają z wielu usług zlokalizowanych w mieście, których nie ma w granicach gminy, co nie stanowi bariery, ze względu na jego bliskie położenie. Dostęp do szkół podstawowych także wpływa na atrakcyjność terenów i chęć osiedlania się nowej, zwłaszcza młodej ludności. Zaopatrzenie obszarów w infrastrukturę techniczną jest jednym z czynników kształtujących rozwój zabudowy w gminie, gdzie występuje bardzo dobrze rozwinięta sieć wodociągowa, z której korzystają praktycznie wszyscy mieszkańcy. Chociaż

sieć kanalizacyjna jest znacznie mniej rozwinięta i obsługuje niespełną połowę ludności, to każdego roku możemy zaobserwować jej rozwój. Gmina Mińsk Mazowiecki jest częścią obszaru metropolitalnego Warszawy. Gmina znajduje się w strefie oddziaływania stolicy, co wiąże się z rosnącym napływem osób z Warszawy i okolicznych miejscowości, które poszukują tańszych i bardziej przestronnych opcji mieszkaniowych. Miasto Mińsk Mazowiecki, które gmina okala jest jednym z 10 najgęściej zaludnionych miast w Polsce, które suburbanizuje na tereny gminy Mińsk Mazowiecki. Z biegiem lat, powoli zmienia się charakter części gminy Mińsk Mazowiecki z wiejskiej na podmiejską. Dotychczas najbardziej można to zaobserwować w miejscowościach sąsiadujących z miastem Mińsk Mazowiecki, a w szczególności: Stojadła, Karolina, Wólka Mińska, Huta Mińska, Królewiec, Targówka, Nowe Osiny. Niemniej jednak, w gminie występują zwarte kompleksy leśne oraz obszary wykorzystywane rolniczo, które tworzą otwarte przestrzenie, wolne od zabudowy, które przeważają w krajobrazie.

W zachodniej części gminy, w rejonie autostrady A2 z węzłem Mińsk Mazowiecki oraz dróg krajowych nr 50 i 92 oraz łączącym ich węzłem w miejscowości Stojadła, można zaobserwować duże zainteresowanie inwestorów w związku z bardzo dobrymi warunkami do rozwoju zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej.

Warunki do prawidłowego rozwoju gminy zapewniają miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które obejmują aż 70% powierzchni gminy. Ponadto wciąż procedowane są nowe plany miejscowe, które pozwolą na dalsze kształtowanie zabudowy i zagospodarowania terenu, zgodnie z aktualnymi potrzebami społecznymi i planami inwestycyjnymi, uwzględniając istniejące uwarunkowania i możliwości. Pomimo tak dużego pokrycia planami miejscowymi, w gminie wciąż wydawane są decyzje o warunkach zabudowy, zwłaszcza pod funkcję mieszkaniową jednorodzinną, co powoduje niekontrolowane rozlewanie się zabudowy na obszary otwarte.

Chociaż gmina Mińsk Mazowiecki w dużym stopniu utrzymuje charakter wiejski, gdzie zabudowa skupia się wzdłuż ulic, to lokalizacja miasta w środku gminy kierunkuje zmianę charakteru zabudowy okolicznych terenów, gdzie kształtują się obszary coraz bardziej przypominające przedmieścia. Granice między miastem a gminą stopniowo zacierając się, tworząc wspólną aglomerację w obszarze metropolitalnym Warszawy.

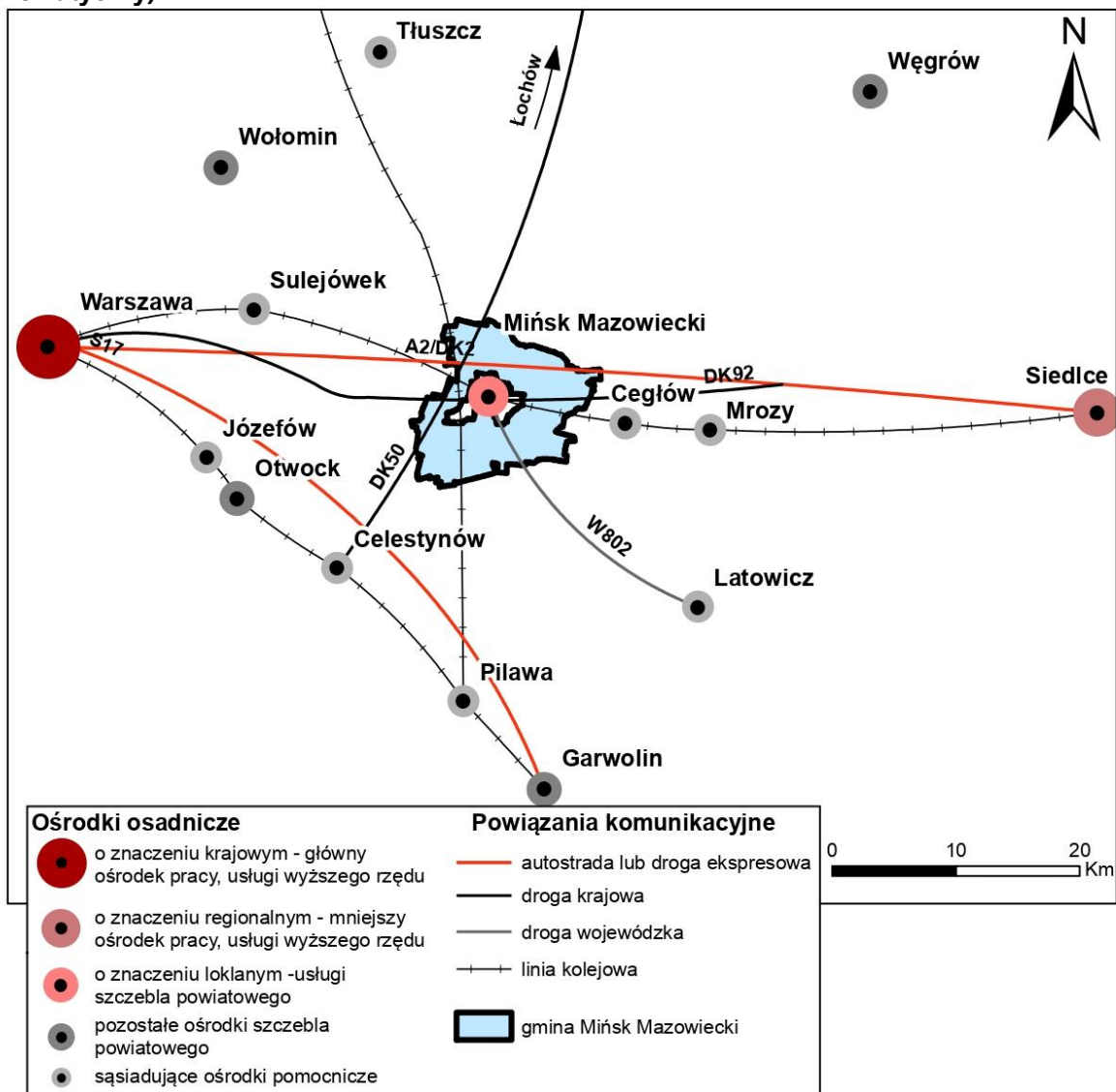
Powiązania

Gmina Mińsk Mazowiecki należy do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Warszawy. Znajduje się pomiędzy dwoma dużymi miastami, Warszawą i Siedlcami, których duże rynki pracy mają znaczący wpływ na przyływ ludności i strukturę osadniczą całego regionu. Bliskość tych ośrodków jest dużą zaletą jeśli chodzi o dostęp do usług społecznych wyższego rzędu takich, jak specjalistyczna opieka medyczna, są to także duże rynki zbytu dla produktów rolnych. Ważnym uwarunkowaniem w rozwoju gminy, zarówno w kontekście historycznym jak i obecnie jest położenie wokół dużego ośrodka miejskiego o znaczeniu powiatowym – Mińska Mazowieckiego. Jest to najważniejszy ośrodek oddziałujący na okoliczne miejscowości

jako siedziba władz administracyjnych oraz centrum kulturalno-usługowe, stanowiący również siedzibę powiatu. Powiązania z Mińskiem wzmacnia dodatkowo większa dostępność komunikacyjna w granicach powiatu jako, że organizacja transportu zbiorowego należy do zadań własnych powiatu. Wiele mieszkańców gminy Mińsk Mazowiecki dojeżdża do pracy, szkół średnich lub uczelni wyższych do Warszawy, Mińska Mazowieckiego bądź innych miejscowości. Mieszkańcy wsi położonych na obrzeżach gminy korzystają także z oferty usługowej i oświatowej w okolicznych małych miastach takich, jak Cegłów czy Dębe Wielkie. Ze względu na powszechniejsze migracje wewnętrzne i krótkookresowe zwiększa się znaczenie powiązań między jednostkami osadniczymi.

Przez teren gminy przebiega Autostrada A2, drogi krajowe nr 50 i 92 oraz droga wojewódzka nr 802, które tworzą główne powiązania zewnętrzne, w skali województwa i kraju. Nie tylko sam przebieg, ale także węzły i połączenia tych dróg mają istotny wpływ na rozwój gminy. Równie istotne powiązanie komunikacyjne stanowią linie kolejowe nr 2 oraz 13 przebiegające przez gminę, wraz ze stacją kolejową Barcząca oraz stacjami w sąsiedztwie gminy, na których kursują nie tylko pociągi lokalne czy regionalne ale również krajowe i międzynarodowe. W niedalekiej odległości na południe gminy przebiega także droga ekspresowa S17, do której można dojechać drogą krajową nr 50 i włączyć się w gminie Kołbiel.

Rysunek 9 Powiązania osadnicze i komunikacyjne Gminy Mińsk Mazowiecki (przebieg schematyczny)

Źródło: Opracowanie własne

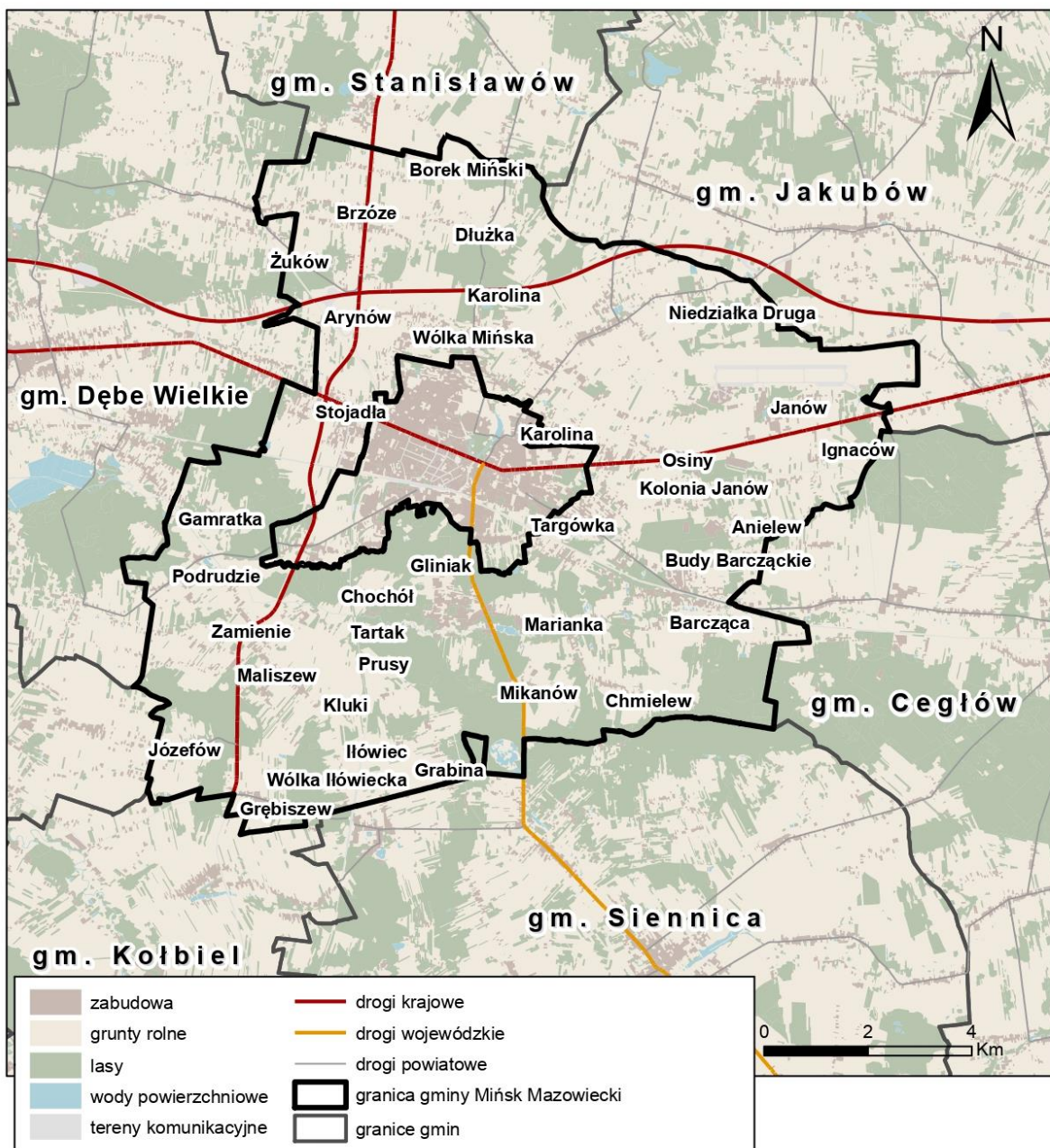
2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy

Większość terenów gminy Mińsk Mazowiecki zajmują tereny rolne – grunty orne rozlokowane na terenie całej gminy. Lesistość gminy wynosi prawie 24%. Lasy porastają głównie południową część gminy. Przez północne tereny przechodzi autostrada A2, przecinająca drogę krajową nr 50 stanowiąc węzeł drogowy Mińsk Mazowiecki. Środek gminy jak i miasta przecina droga krajowa nr 92, której rolę po części przejęła pobliska autostrada. Na południe od miasta przebiega droga wojewódzka nr 802 prowadząca do Serocznina.

W gminie zabudowa skupia się wzdłuż dróg, a bliżej granicy z miastem Mińsk Mazowiecki zabudowa jest bardziej zwarta i przybiera charakter podmiejski. W gminie jedynie w kilku miejscach występuje zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna. Zabudowę jednorodzinną w przeważającej części stanowią budynki wolnostojące. W pobliżu zachodniej

granicy z miastem znajduje się duży kompleks usługowy. W miejscowości Janów, we wschodniej części gminy znajduje się wojskowy port lotniczy. Gminę przecinają również linie kolejowe oraz rzeki.

Rysunek 10 Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Mińsk Mazowiecki

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Bazy Danych Obiektów Topograficznych

3. Polityka przestrzenna gminy

Dla terenu gminy Mińsk Mazowiecki obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mińsk Mazowiecki, przyjęte Uchwałą Nr XXVI/141/09 Rady Gminy Mińsk Mazowiecki z dnia 12 sierpnia 2009 r., zmienione Uchwałą Nr XXXVIII.333.2022 Rady Gminy Mińsk Mazowiecki z dnia 17 marca 2022 r. oraz Uchwałą

Nr XLVII.432.2022 Rady Gminy Mińsk Mazowiecki z dnia 15 grudnia 2022 r. W gminie obowiązują 42 plany miejscowe.

Tabela 11 Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Lp.	tytuł uchwały	nr uchwały	data uchwały	nr w dzienniku	powierzchnia [ha]
1.	w sprawie uchwalenia zmian miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Mińsk Mazowiecki	VI/42/99	3 marca 1999 r.	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o Nr 26 poz. 742 z dnia 30 kwietnia 1999 r.	15.48
2.	w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Mińsk Mazowiecki - wsi Dziękowizna i cz. wsi Anielew, Budy Janowskie, Janów, Ignaców	XXXII/276/02	25 lutego 2002 r.	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o Nr 118 poz. 2659 z dnia 7 maja 2002 r.	97.12
3.	w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Mińsk Mazowiecki – cz. wsi: Budy Barcząckie, Barcząca, Zakole Wiktorowo, Stare Zakole	XXXII/277/02	25 lutego 2002 r.	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o Nr 118 poz. 2660 z dnia 7 maja 2002 r.	209.31
4.	w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Mińsk Mazowiecki - cz. wsi Stojadła i cz. wsi Gamratka	XXXIII/290/02	29 kwietnia 2002 r.	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o Nr 163 poz. 3592 z 22 czerwca 2002 r.	0.65
5.	w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Mińsk Mazowiecki - wsi Kolonia Janów i części wsi Osiny, Nowe Osiny i Targówka	XXXIII/291/02	29 kwietnia 2002 r.	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o Nr 163 poz. 3593 z 22 czerwca 2002 r.	251.61
6.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania	XVIII/261/04	27 maja 2004	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego	895.49

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY MIŃSK MAZOWIECKI

	przestrzennego obrębów wsi Józefów, Grębiszew, Maliszew, Kluki, Wólka Iłowiecka, Iłowiec oraz Grabina w Gminie Mińsk Mazowiecki		r.	o Nr 181 poz. 4699 z 22 lipca 2004 r.	
7.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębów wsi Cielechowizna, Chochół, Huta Mińska, Marianka, Tartak, Prusy oraz Gliniak w Gminie Mińsk Mazowiecki	XXVIII/262/04	27 maja 2004 r.	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o Nr 181 poz. 4700 z 22 lipca 2004 r.	767.97
8.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębów wsi Stara Niedziałka i Niedziałka Druga w Gminie Mińsk Mazowiecki	XX/405/04	16 sierpnia 2004 r.	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o Nr 256 poz. 6936 z 12 października 2004 r.	888.71
9.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębów wsi Arynow i Królewiec w Gminie Mińsk Mazowiecki	XX/406/04	16 sierpnia 2004 r.	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o Nr 256 poz. 6937 z 12 października 2004 r.	302.45
10.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębów wsi Zamienie, Podrudzie w Gminie Mińsk Mazowiecki	XX/407/04	16 sierpnia 2004 r.	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o Nr 256 poz. 6938 z 12 października 2004 r.	479.82
11.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębów wsi Karolina, Wólka Mińska w Gminie Mińsk Mazowiecki	XX/408/04	16 sierpnia 2004 r.	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o Nr 256 poz. 6939 z 12 października 2004 r.	150.11
12.	w sprawie: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębów wsi Brzoże, Żuków, Borek Miński,	XX/409/04	16 sierpnia 2004 r.	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o Nr 256 poz. 6940 z 12	1018.25

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY MIŃSK MAZOWIECKI

	Dłuzka w Gminie Mińsk Mazowiecki			października 2004 r.	
13.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębów wsi Stara Niedziałka i Niedziałka Druga – ETAP II w Gminie Mińsk Mazowiecki	XXI/418/04	18 listopada 2004 r.	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o Nr 301 poz. 8409 z 9 grudnia 2004 r.	8.97
14.	w sprawie: zatwierdzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Mińsk Mazowiecki w części wsi Nowe Osiny dla działek nr 326/8, 326/9, 326/10.	XXXI/481/05	16 listopada 2005 r.	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o Nr 263 poz. 8624 z 1 grudnia 2005 r.	0.25
15.	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mińsk Mazowiecki w części wsi Osiny dla działek nr. 105/3-105/17 i 109/3-109/25	XXXI/482/05	16 listopada 2005 r.	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o Nr 263 poz. 8625 z 1 grudnia 2005 r.	3.76
16.	w sprawie zatwierdzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Mińsk Mazowiecki w części wsi Gliniak -poszerzenie ul. Chochołowskiej.	XXXIX/539/06	26 października 2006 r.	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o Nr 254 poz. 9087 z 9 grudnia 2006 r.	0.65
17.	w sprawie zatwierdzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Mińsk Mazowiecki w części wsi Gliniak -połączenie ul. Siennickiej i ul. Langiewicza.	XXXIX/540/06	26 października 2006 r.	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o Nr 254 poz. 9088 z 9 grudnia 2006 r.	0.29
18.	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla	XXXVII/195/2010	20 sierpnia 2010 r.	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o Nr 171 poz. 4302 z 1	297.82

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY MIŃSK MAZOWIECKI

	mięscowości Stojadła w Gminie Mińsk Mazowiecki			października 2010 r.	
19.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla gminy Mińsk Mazowiecki obejmującego etap „A1” – tereny położone w miejscowościach: Gamratka, Podrudzie, Zamienie, Maliszew, Prusy, Kluki, Iłowiec, Wólka Iłowiecka, Grabina, Chmielew	XXXVII/265/1 7	28 września 2017 r.	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o poz. 9039 z 10 października 2017 r.	741.34
20.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla gminy Mińsk Mazowiecki obejmującego etap "A2" - tereny położone w miejscowościach: Grębiszew, Józefów	L/373/18	27 września 2018 r.	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o poz. 9681 z 11 października 2018 r.	144.91
21.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Mińsk Mazowiecki obejmującego etap „A3” – tereny położone w miejscowościach: Mikanów, Stare Zakole, Zakole Wiktorowo	V.52.19	21 marca 2019 roku	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o poz. 6036 z 8 maja 2019 roku	166.89
22.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Mińsk Mazowiecki obejmującego etap „A5.1” - tereny znajdujące się w miejscowości Królewiec	X.88.19	22 sierpnia 2019 roku	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o poz. 11761 z 11 października 2019 roku	154.79
23.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Mińsk Mazowiecki	X.89.19	22 sierpnia 2019 roku	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o poz. 11762 z 11	8.41

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY MIŃSK MAZOWIECKI

24.	obejmującego etap „A5.2” – tereny znajdujące się w miejscowości Arynow pn. „Węzeł”			października 2019 roku	
	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Mińsk Mazowiecki obejmującego etap „A6.1” - tereny znajdujące się w miejscowości Brzoze i Żuków pn. „Obwodnica zachód”	X.91.19	22 sierpnia 2019 roku	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o poz. 11763 z 11 października 2019 roku	36.56
25.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Mińsk Mazowiecki obejmującego etap „A6.2” - tereny znajdujące się w miejscowości Brzoze pn. „Obwodnica wschód”	X.92.19	22 sierpnia 2019 roku	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o poz. 11764 z 11 października 2019 roku	33.89
26.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Mińsk Mazowiecki obejmującego etap „A5.3” - tereny znajdujące się w miejscowości Arynow pn. „Zatorami”	XI.99.19	26 września 2019 roku	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o poz. 13225 z 20 listopada 2019	41.86
27.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Mińsk Mazowiecki obejmującego etap „A4” – tereny położone w miejscowościach: Karolina i Wólka Mińska	XV.141.2020	27 lutego 2020 roku	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o poz. 6362 z 5 czerwca 2020 roku	291.27
28.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Mińsk Mazowiecki obejmującego etap „A8” -	XV.143.2020	27 lutego 2020 roku	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o poz. 6363 z 5 czerwca 2020 roku	217.93

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY MIŃSK MAZOWIECKI

	tereny znajdujące się w miejscowości Targówka				
29.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Mińsk Mazowiecki obejmującego części miejscowości Janów	XXXIX.244.20 22	21 kwietnia 2022 roku	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o poz. 5985 z 30 maja 2022 roku	114.88
30.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Mińsk Mazowiecki obejmującego części miejscowości Zamienie pn. „Zamienie inwestycyjne”	XL.348.2022	19 maja 2022	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o poz. 6986 z 30 czerwca 2022 roku	2.59
31.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Mińsk Mazowiecki obejmującego części miejscowości Królewiec pn. „Królewiec obwodnica północ”	XLII.362.2022	7 lipca 2022 roku	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o poz. 8496 z 17 sierpnia 2022 roku	41.69
32.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Mińsk Mazowiecki obejmującego części miejscowości Stojadła pn. „Stojadła inwestycyjne”	XLII.363.2022	7 lipca 2022 roku	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o poz. 8497 z 17 sierpnia 2022 roku	34.51
33.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Mińsk Mazowiecki obejmującego części miejscowości Niedziałka Druga pn. „Niedziałka Druga inwestycyjna”	XLII.365.2022	7 lipca 2022 roku	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o poz. 8498 z 17 sierpnia 2022 roku	24.07
34.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Mińsk Mazowiecki obejmującego części miejscowości Ignaców i Janów	XLIX.453.202 3	26 stycznia 2023 roku	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o poz. 3216 z 13 marca 2023 roku	33.81

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY MIŃSK MAZOWIECKI

35.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Mińsk Mazowiecki obejmującego części miejscowości Stojadła i Arynów pn. „Stojadła ul. Stanisławowska”	LVII.547.2023	14 wrzesień 2023 roku	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o poz. 11643 z 26 października 2023 roku	13.81
36.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Mińsk Mazowiecki obejmującego części miejscowości Brzóz pn. „Brzóz inwestycyjne” – Etap A	LIX.557.2023	26 październik 2023 roku	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o poz. 14061 z 11 grudnia 2023 roku	65.76
37.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Mińsk Mazowiecki obejmującego części miejscowości Dziękowizna	LXIV.612.2024	14 marca 2024 roku	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o poz. 4887 z 2 maja 2024 roku	101.7
38.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Mińsk Mazowiecki obejmującego części miejscowości Dziękowizna i Ignaców pn. „Dziękowizna i Ignaców – tereny inwestycyjne”	LXIV.614.2024	14 marca 2024 roku	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o poz. 4888 z 2 maja 2024 roku	45.21
39.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Mińsk Mazowiecki obejmującego części miejscowości Stara Niedziałka i Niedziałka Druga pn. „Stara Niedziałka i Niedziałka Druga – tereny inwestycyjne”	LXV.634.2024	18 kwietnia 2024 roku	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o poz. 5890 z 6 czerwca 2024 roku	66.69
40.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Mińsk Mazowiecki obejmującego	LXV.635.2024	18 kwietnia 2024 roku	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o poz. 5891 z 6 czerwca	36.3

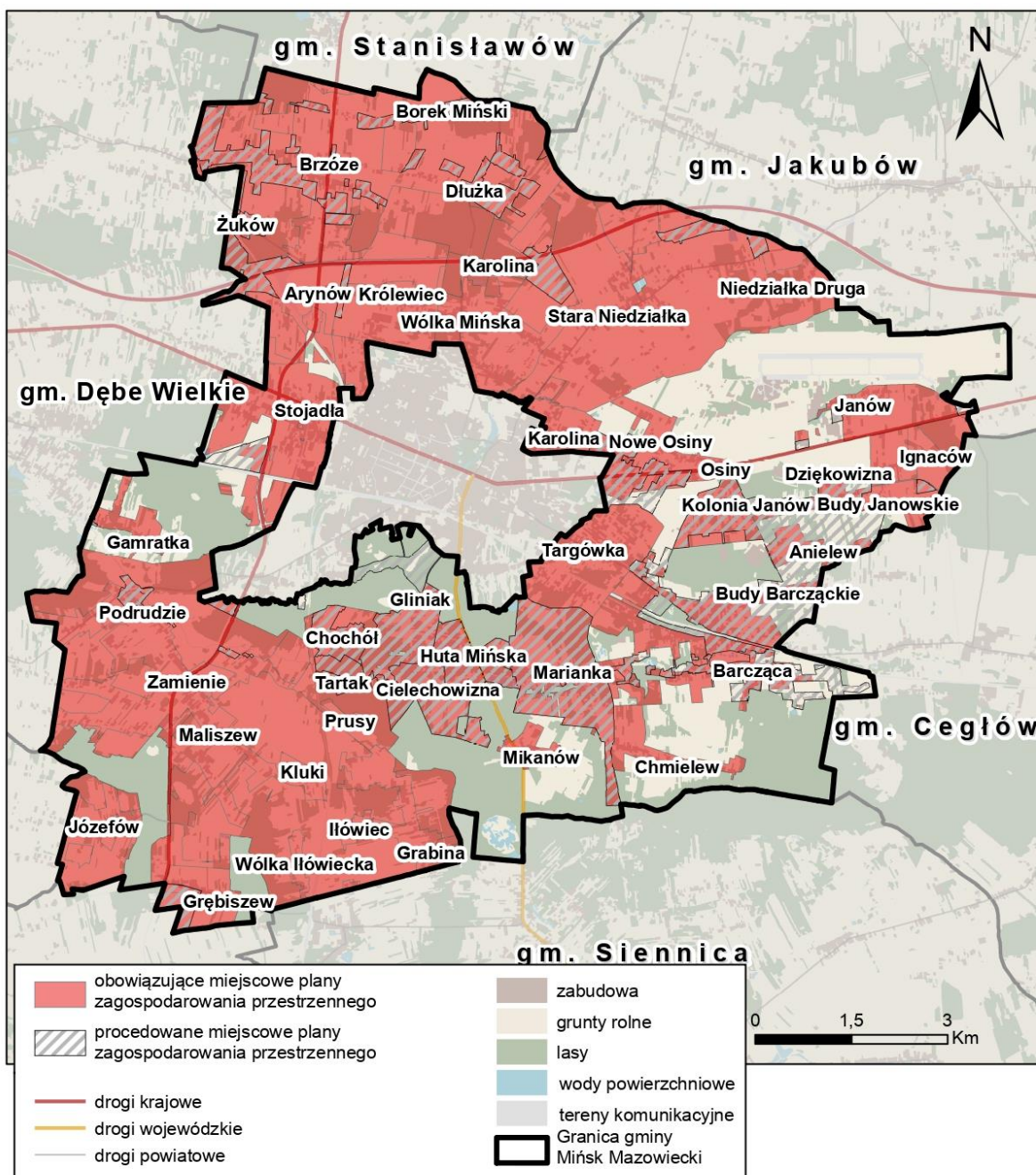
DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY MIŃSK MAZOWIECKI

	części miejscowości Karolina i Stara Niedziałka pn. „Karolina inwestycyjna” - etap A			2024 roku	
41.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Mińsk Mazowiecki obejmującego części miejscowości Grębiszew pn. „Grębiszew inwestycyjny” – etap A	LXV.636.2024	18 kwietnia 2024 roku	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o poz. 5892 z 6 czerwca 2024 roku	69.71
42.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Mińsk Mazowiecki obejmującego części miejscowości Grabina, Stare Zakole, Karolina i Wólka Mińska – Etap A	V.37.2024	12 września 2024 r.	Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego o poz. 10875 z 12 listopada 2024 roku	22.2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rejestru urbanistycznego gminy Mińsk Mazowiecki

Na terenie gminy Mińsk Mazowiecki obowiązują 42 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (stan na listopad 2024 r.), które obejmują obszar o powierzchni ok. 7881,5 ha. Pokrywają one ok. 70% powierzchni gminy. W całości obowiązującymi planami miejscowym pokryte są aż 23 obręby ewidencyjne, a trzy obręby pokryte są niemalże w całości. W granicach gminy nie ma obrębu ewidencyjnego dla którego nie obowiązuje żaden plan miejscowy. Największe pokrycie planami miejscowymi można zaobserwować głównie w północno-zachodniej oraz południowo-zachodniej części gminy. Najmniejsze pokrycie planami występuje w południowo-wschodniej części gminy. Obecnie procedowanych jest 18 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (stan na listopad 2024 r.), które obejmują obszar o powierzchni ok. 1909,7 ha, z czego część pokrywa się z obowiązującymi planami (nowe obszary do objęcia planami ok. 353,6 ha.). Na około 40% powierzchni obowiązujących i procedowanych planów ustalone jest przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową i zagrodową (w tym także funkcje mieszane z usługami). Poza tym znaczne powierzchnie pokrywają tereny rolne (ok. 27%) oraz tereny lasów (ok. 12%). Zabudowa produkcyjna wyznaczona jest na powierzchni zajmującej ok. 7%, a usługowa jedynie ok. 1%, jednakże usługi często są połączone z terenami mieszkaniowymi lub produkcyjnymi. Pozostałe tereny wyznaczone w planach obejmują między innymi funkcje: komunikacji, infrastruktury i zieleni.

Rysunek 11 Zasięg obowiązujących i procedowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na tle gminy Mińsk Mazowiecki

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rejestru urbanistycznego gminy Mińsk Mazowiecki

Dzięki wysokiemu pokryciu terenu miejscowymi planami, nie jest wydawane w gminie wiele decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu, jednakże biorąc pod uwagę tak duże pokrycie gminy planami miejscowymi, to liczba wydanych decyzji jest wysoka w stosunku do powierzchni obszaru gminy niepokrytej planami miejscowymi. Należy również zaznaczyć że liczba wydanych decyzji nie jest równoznaczna z liczbą złożonych wniosków o wydanie warunków zabudowy, których to w 2023 r. wpłynęło ponad dwukrotnie więcej, w stosunku do wydanych decyzji WZ. Praktycznie wszystkie decyzje oraz wnioski dotyczyły zabudowy mieszkaniowej. Biorąc pod uwagę powyższe, można stwierdzić że istnieje duże

zainteresowanie i zapotrzebowanie na tereny mieszkaniowe w gminie Mińsk mazowiecki. Na przestrzeni ostatnich lat liczba wydawanych decyzji powoli rośnie. Zmiany w systemie planowania i zagospodarowania przestrzennego nakładające na gminę obowiązek sporządzenia planu ogólnego ograniczą możliwość otrzymania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Decyzje wydawane od 2026 roku będą wygasać po 5 latach od uprawomocnienia.

Tabela 12 Liczba wydanych w latach 2019-2023 decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w gminie

rok	o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	o warunkach zabudowy
2023	4	64
2022	11	44
2021	11	52
2020	14	30
2019	3	20

Źródło: Rejestry decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego

Liczba wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę pokazuje ogólną dynamikę ruchu budowlanego w gminie, ponieważ dotyczy inwestycji powstających zarówno na podstawie planów miejscowych jak również decyzji o warunkach zabudowy. W latach 2019-2023 na terenie gminy wydano łącznie aż 932 pozwolenia na budowę. W analizowanych latach najwięcej pozwoleń na budowę wydano kolejno w obrębach ewidencyjnych: Targówka (95), Karolina (87), Stojadła (69), Stara Niedziałka (64), Barcząca (47), Zamienie (44), Brzózce (42).

Tabela 13 Liczba wydanych w latach 2019-2023 decyzji o pozwoleniu na budowę w gminie

	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba wydanych pozwoleń na budowę	178	191	251	195	119
W tym liczba pozwoleń dotycząca zabudowy mieszkaniowej	146	178	225	163	106

Źródło: Rejestr decyzji o pozwoleniu na budowę

Polityka przestrzenna gminy zakłada aby zabudowa kształtowana była przede wszystkim na podstawie planów miejscowych, w celu zachowania ładu przestrzennego, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, ograniczając niekontrolowane rozlewanie się zabudowy.

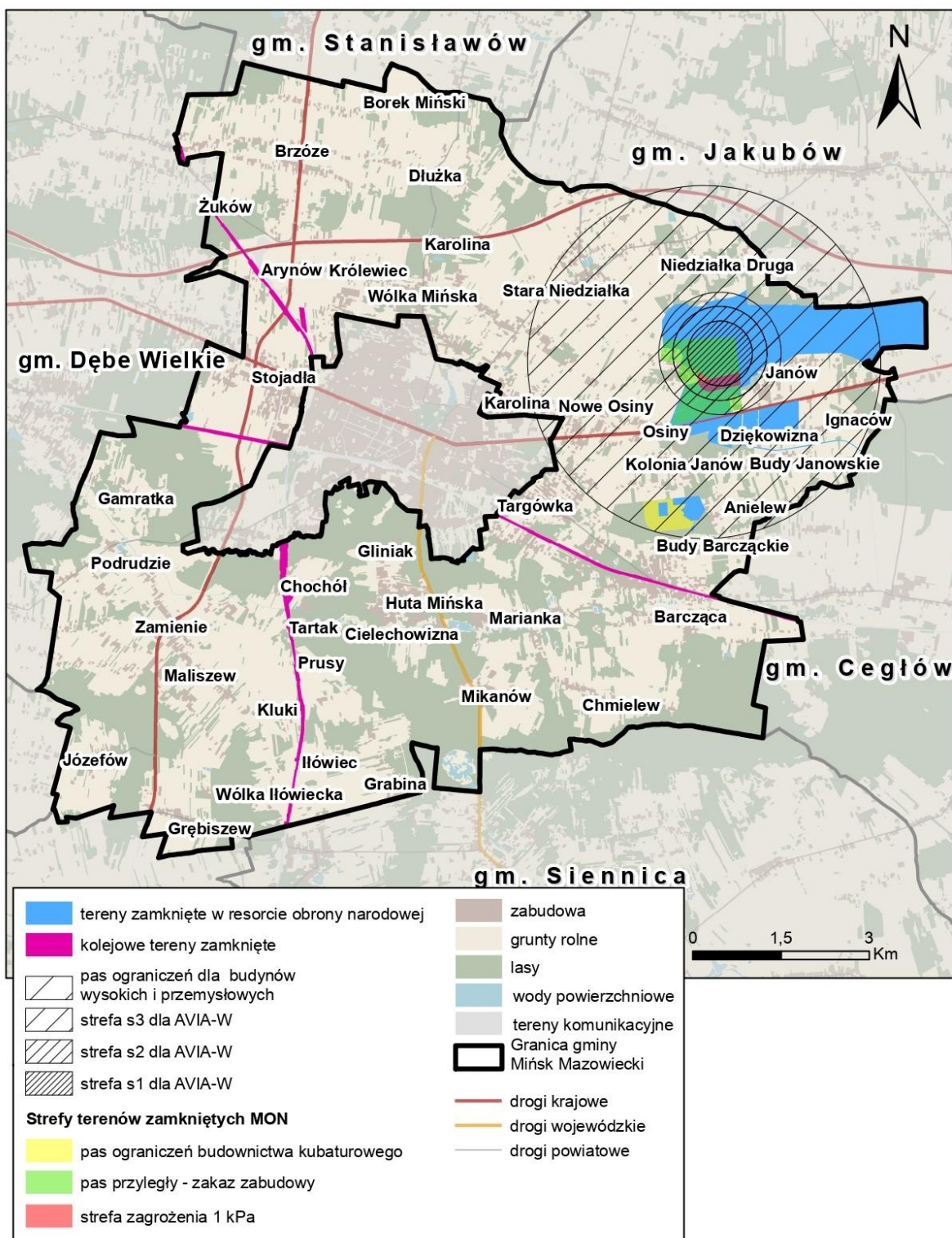
Na podstawie danych z urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki w zakresie rejestracji nowych budynków mieszkalnych skorelowanymi z danymi Starostwa Powiatowego w zakresie udzielonych pozwoleń na budowę budynków z przeznaczeniem mieszkalnym oraz liczby

zawieranych nowych transakcji kupna sprzedaży nieruchomości można wnioskować, że średni przyrost nowych budynków mieszkalnych plasuje się na poziomie ok. 300 budynków rocznie.

Zgodnie z „Analizą zmian w zagospodarowaniu przestrzennym i oceną aktualności dokumentów planistycznych obowiązujących na obszarze gminy Mińsk Mazowiecki 2017-2023” polityka przestrzenna gminy zakłada sporządzenie strategii rozwoju gminy, zakończenie obecnie procedowanych procedur dotyczących planów miejscowych oraz uchwalenie planu ogólnego gminy do końca roku 2025. W kolejnych latach prace planistyczne będą dotyczyć głównie aktualizacji obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z aktualnymi potrzebami i możliwościami. Zgodnie z art. 65 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688), Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Mińsk Mazowiecki będzie obowiązywać do wejścia w życie planu ogólnego lecz nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2025 r.

Rada Gminy Mińsk Mazowiecki dnia 14 marca 2024 r. podjęła Uchwałę Nr LXIV.617.2024 w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Planu ogólnego gminy Mińsk Mazowiecki. Zgodnie z art. 13a ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, plan ogólny sporządza się dla obszaru gminy, z wyłączeniem terenów zamkniętych innych niż ustalone przez ministra właściwego do spraw transportu. W granicach administracyjnych gminy Mińsk Mazowiecki występują tereny zamknięte zastrzeżone ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, w tym tereny zamknięte w resorcie obrony narodowej (w obrębach ewidencyjnych: Kolonia Janów, Janów, Budy Janowskie, Dziękowizna, Ignaców) oraz tereny zamknięte przez które przebiegają linie kolejowe. W granicach gminy wyznaczone zostały także strefy ochronne terenów zamkniętych resortu obrony narodowej.

Rysunek 12 Tereny zamknięte i ich strefy ochronne na terenie gminy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych resortu obrony narodowej oraz Decyzji Nr 91/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 26 lipca 2024 r. w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej (Dz. Urz. Min. Obr. Nar. z 2024 poz. 115) oraz Decyzji nr 14 Ministra Infrastruktury z dnia 18 września 2020 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe (Dz. Urz. Min. Inf. z 2020 r. poz. 38 ze zm.)

4. Zabytki

Rejestr Zabytków i Gminna Ewidencja Zabytków

Na terenie gminy Mińsk Mazowiecki znajduje się jeden obiekt oraz dwa zespoły obiektów wpisane do rejestru zabytków nieruchomych województwa mazowieckiego, które jednocześnie ujęte zostały w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Mińsk Mazowiecki.

Tabela 14 Wykaz zabytków wpisanych do rejestru zabytków

Lp.	Nazwa obiektu/obecna funkcja	Adres	Czas powstania/ przebudowy	Nr w rejestrze
1.	Kaplica klasztorna misjonarzy, ob. kościół parafialny pw. św. Antoniego Padewskiego (z otoczeniem)	Ignaców 10	1900r.-1902r.	A – 1182 z 11.04.2013
2.	Zespół pałacowo-folwarczny	Janów ul. Lipowa, Wspólna, Pałacowa	2 poł. XIX w., 1910-1914 r.	A – 331 z 30.12.1984 A – 226 z 17.05.1980 A – 1385 z 11.05.2017
2A	Pałac w zespole pałacowo-parkowym	Janów, ul. Lipowa 4	1910 - 1914r.	A – 331 z 30.12.1984
2B	Park w zespole pałacowo-parkowym	Janów, ul. Lipowa	XIX - XX w.	A – 226 z 17.05.1980
2C	Gorzelnia w zespole pałacowo-folwarcznym	Janów ul. Wspólna, Pałacowa	pocz. XX w.	A – 1385 z 11.05.2017 (06.06.2017)
3.	Zespół dworsko-parkowy	Stara Niedziałka ul. Mazowiecka 44a	ok. 1850 r.	A – 332 z 30.12.1983
3A	Dwór w zespole dworsko-parkowym	Stara Niedziałka ul. Mazowiecka 44a	ok. 1850 r.	A – 332 z 30.12.1983
3B	Park w zespole dworsko-parkowym	Stara Niedziałka ul. Mazowiecka	ok. 1850 r.	A – 332 z 30.12.1983

źródło: Rejestr Zabytków Nieruchomych Województwa Mazowieckiego

Poza obiektami wpisanymi do rejestru zabytków, występuje 9 obiektów ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Mińsk Mazowiecki, przyjętej Zarządzeniem Nr 89.2024

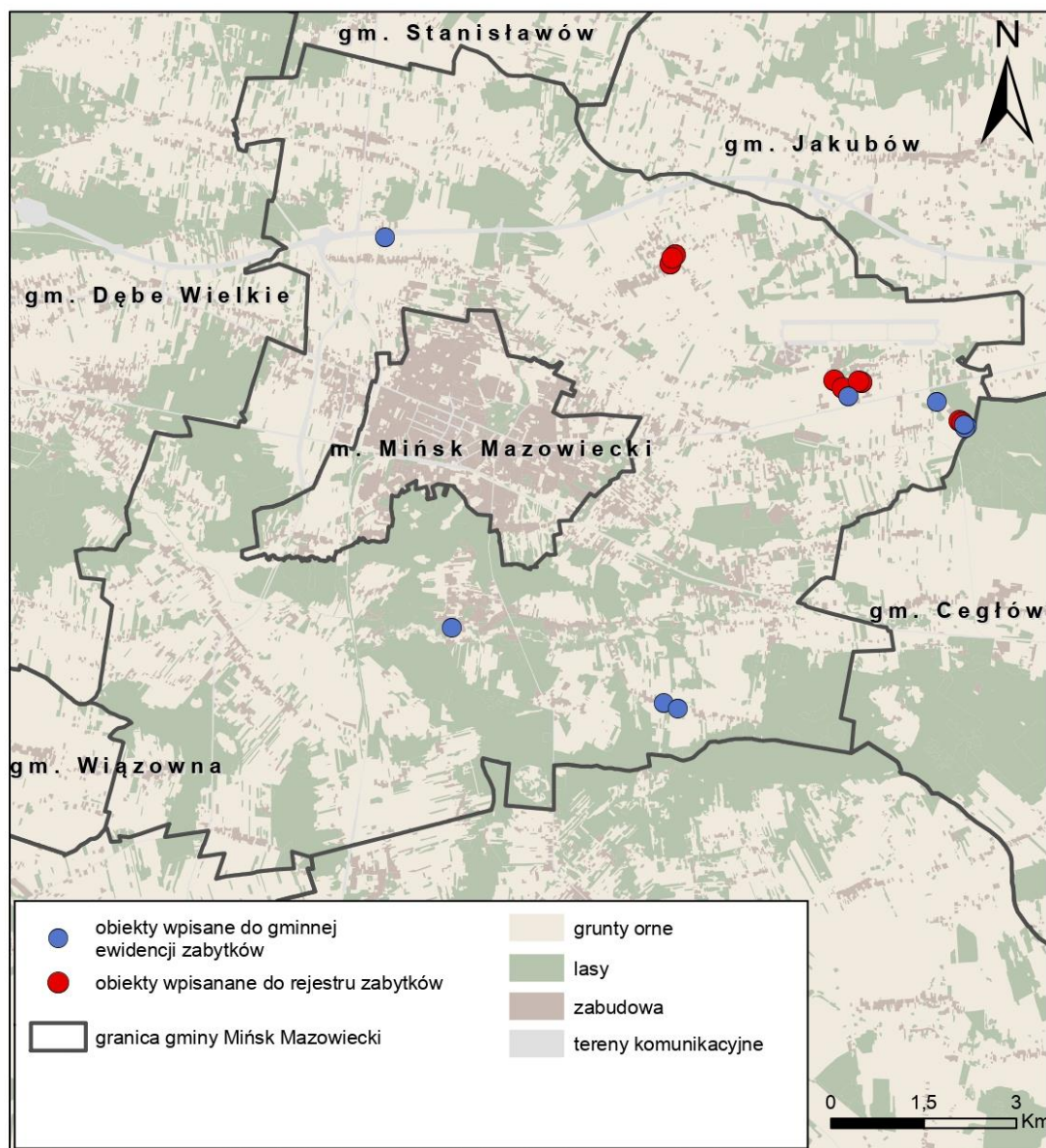
Wójt Gminy Mińsk Mazowiecki z dnia 2 października 2024 r.. Najwięcej z nich znajduje się we wsi Ignaców.

Tabela 15 Wykaz zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków z wyłączeniem zabytków wpisanych do rejestru zabytków

Lp.	Nazwa obiektu/obecna funkcja	Adres	Czas powstania/ przebudowy
1.	Chałupa	Chmielew 12	1 ćw. XX w.
2.	Chałupa	Chmielew 21	1 ćw. XX w.
3.	Chałupa	Cielechowizna 14	k. XIX w., przebudowana XX/XXI w.
4.	Klasztor SS. Miłosierdzia	Ignaców 10	1904 r.
5.	Obora, stajnia ob. budynek gospodarczy w zespole klasztornym	Ignaców	1 ćw. XX w.
6.	Piwnica w zespole klasztornym	Ignaców 10	1 ćw. XX w.
7.	Cmentarz komunalny	Ignaców	1953 r.
8.	Spichlerz w zespole pałacowo-folwarcznym	Janów, ul. Lipowa 2	pocz. XX w.
9.	Cmentarz ewangelicki	Królewiec	1. poł. XIX w.

Źródło: Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Mińsk Mazowiecki

Rysunek 13 Zabytki wpisane do rejestru zabytków i do Gminnej Ewidencji Zabytków na terenie gminy Mińsk Mazowiecki (lokalizacja punktowa)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Narodowego Instytutu Dziedzictwa

Zabytki archeologiczne

Na terenie gminy Mińsk Mazowiecki znajduje się 51 zabytków archeologicznych. Najwięcej z nich pochodzi z epoki kamienia.

Tabela 16 Wykaz zabytków archeologicznych na terenie gminy Mińsk Mazowiecki

Lp.	Zweryfikowana miejscowość	Nr stanowiska na obszarze	Obszar AZP
1.	Arynów	4	57-71
2.	Arynów/Królewiec	25	57-71
3.	Arynów/Choszczówka Stojcka	10	57-71
4.	Barcząca	3	58-72
5.	Barcząca	8	58-72
6.	Barcząca	9	58-72
7.	Barcząca	10	58-72
8.	Barcząca	11	58-72
9.	Borek Miński	16	57-71
10.	Brzózce	15	57-71
11.	Brzózce	26	57-71
12.	Chmielew	23	59-72
13.	Chmielew	24	59-72
14.	Cielechowizna/ Gliniak / Huta Mińska	4	58-71
15.	Dłużka	29	57-71
16.	Gamratka	6	58-71
17.	Grębiszew	7	59-71
18.	Grębiszew	12	59-71
19.	Ignaców	7	58-72
20.	(Janów)*	2	58-72
21.	Józefów	2	59-71
22.	Józefów	3	59-71
23.	Józefów	4	59-71
24.	Józefów	6	59-71
25.	Józefów	8	59-71
26.	Karolina/Wólka Mińska	3	57-72
27.	(Kędzierak)*	3	58-71
28.	Maliszew	5	59-71
29.	(Marianka)*	1	58-72
30.	Marianka	6	58-72
31.	Marianka	12	58-72

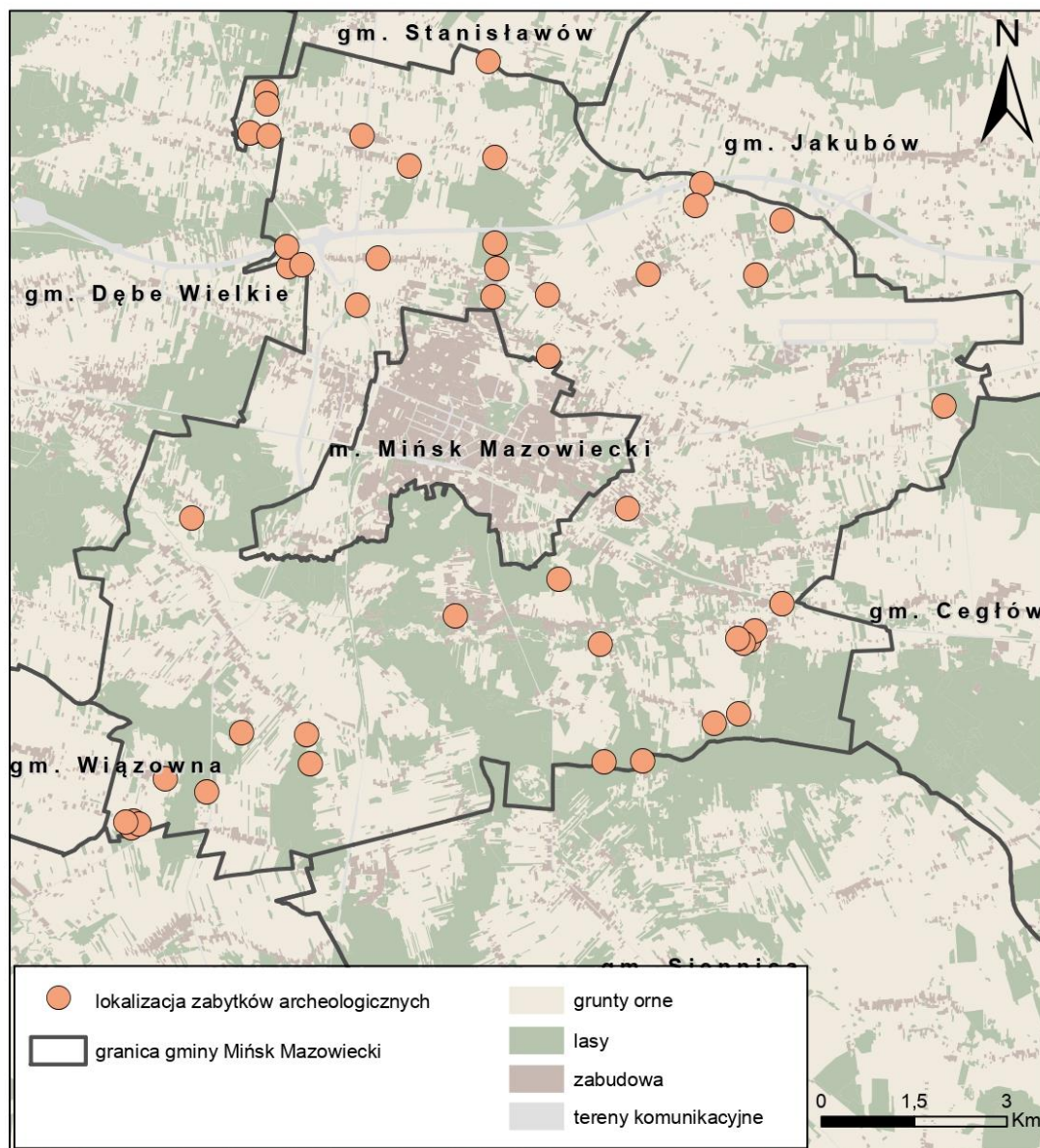
DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY MIŃSK MAZOWIECKI

Lp.	Zweryfikowana miejscowość	Nr stanowiska na obszarze	Obszar AZP
32.	Mikanów	21	59-72
33.	Mikanów	22	59-72
34.	Niedziałka Druga	13	57-72
35.	Niedziałka Druga	14	57-72
36.	Niedziałka Druga	15	57-72
37.	Stara Niedziałka	5	57-72
38.	(Stara Niedziałka)*	6	57-72
39.	Stara Niedziałka	5	58-72
40.	Stara Niedziałka	10	57-72
41.	Stojadła	9	57-71
42.	Targówka	4	58-72
43.	Wólka Iłowiecka	11	59-71
44.	Wólka Mińska	11	57-71
45.	Wólka Mińska	12	57-71
46.	Wólka Mińska	30	57-71
47.	Żuków	7	57-71
48.	Żuków	17	57-71
49.	Żuków	31	57-71
50.	Żuków	8	57-71
51.	Żuków	8	57-71

(...)* miejscowość podana na podstawie nazwy w wojewódzkiej ewidencji zabytków

Źródło: Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Mińsk Mazowiecki

Rysunek 14 Zabytki archeologiczne na terenie gminy Mińsk Mazowiecki (lokalizacja punktowa)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Narodowego Instytutu Dziedzictwa

5. Transport i komunikacja

Komunikacja drogowa

Przez gminę Mińsk Mazowiecki, w północnej jej części przebiega autostrada A2 Świecko – Kałuszyn, która sjest częścią międzynarodowego szlaku komunikacyjnego E30. Dodatkowo znajdują się dwie drogi krajowe: nr 50 z Ciechanowa do Ostrowi Mazowieckiej i nr 92 z Rzepina do Kałuszyna. Z miasta Mińsk Mazowiecki prowadzi droga wojewódzka nr 802 do Seroczyna.

Istotnym elementem infrastruktury jest węzeł drogowy, znajdujący się w miejscowości Stojadła, łączący drogę krajową nr 50 (Ciechanów-Ostrów Mazowiecka) i drogę krajową nr 92

(Rzepin-Kałużyn). Nieopodal, w miejscowości Arynów znajduje się węzeł drogowy Mińsk Mazowiecki łączący autostradę A2 z drogą krajową nr 50.

Sieć dróg na terenie Gminy Mińsk Mazowiecki:

- drogi krajowe – 26,2 km;
- drogi wojewódzkie – 4,7 km;
- drogi powiatowe – 24,4 km;
- drogi gminne – 79,4 km;
- drogi wewnętrzne.

Drogi wojewódzkie na terenie gminy:

- 802 Mińsk Mazowiecki – Seroczyn.

Drogi powiatowe na terenie gminy:

- 2219W Arynów-Cyganka;
- 2222W Dębe Wielkie-Kędzierak;
- 2223W Mińsk Maz.-Wólka Czarnińska;
- 2224W Niedziałka-Mistów-Ludwinów;
- 2227W Mińsk Maz.-Jakubów;
- 2228W Skrzyżowanie z drogą krajową nr 2 w Ignacowie;
- 2230W Mińsk Maz.-Cegłów-gr.-gm. Mrozy;
- 2245W Pogorzel-Grębiszew;
- 2248W Rzatka-Józefów- do drogi krajowej nr 50;
- Gr. Mińska Maz. (rejon ul. Langiewiczza)-gr. Mińska Maz. (rejon ul. Stankowizna);

Drogi gminne na terenie gminy

Nr drogi	Określenie przebiegu drogi
220801W	Zamienie ul. Brzozowa (od Jędrzejnik gr. gminy Dębe Wielkie do dr. krajowa nr 50)
220802W	(Choszczak) gr. gminy Dębe Wielkie – Porudzie - dr. krajowa nr 50 - (Zamienie)
220803W	(Ruda) gr. gminy Dębe Wielkie - Gamratka - dr. powiatowa nr 2222W (Kędzierak)
220804W	dr. krajowa nr 50 (Zamienie) – Maliszew –Iłowiec - Grabina - gr. gminy Siennica (Pogorzel Nowa)
220805W	dr. wojewódzka 802- Gliniak - Cielechowizna - Iłowiec - gr. gminy Siennica (Grzebowilk)
220806W	(Cyganka) dr. powiatowa nr 2219W - Żuków - gr. gminy Stanisławów (Ładzyń)

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY MIŃSK MAZOWIECKI

220808W	dr. powiatowa 2230W (Barcząca) – przejazd PKP (LK2) – Barcząca – Chmielew – gr. gminy Siennica (Krzywica)
220809W	Stojadła, ul. Leśna (od Stojadła ul. Kołbielska do gr. gminy Dębe Wielkie)
220810W	dr. wojewódzka nr 802 – Mikanów - gr. gminy Siennica (dr. gminna nr 221140W - Strugi)
220812W	Budy Barcząckie, ul. Długa (od dr. powiatowa nr 2230W do gr. gminy Cegłów)
220813W	dr. gminna nr 220811W- Marianka – Chmielew – dr. gminna nr 220808W
220814W	dr. krajowa nr 2 – Kolonia Janów – Budy Barcząckie - dr. gminna nr 220812W
220815W	dr. krajowa nr 2 – Nowe Osiny – Stara Niedziałka – dr. powiatowa nr 2227W
220816W	dr. krajowa nr 2 – Osiny – dr. gminna nr 220815W (Nowe Osiny)
220817W	dr. gminna nr 220821W (Karolina) – dr. powiatowa nr 2223W –Wólka Mińska – Królewiec – dr. krajowa nr 50 (Arynów)
220818W	dr. krajowa nr 50 – Brzoze – Żuków – dr. powiatowa nr 2219W (Cyganka)
220819W	d. krajowa nr 50 – Brzoze – Dłużka – Karolina – Stara Niedziałka – dr. powiatowa nr 2227W
220820W	dr. gminna nr 220806W – Brzoze – pod Ładzyniem – pod Borkiem – Borek Miński - dr. powiatowa nr 2223W
220821W	gr. gminy Jakubów (Leontyna) – Dłużka i dr. powiatowa nr 2227W – Karolina (ul. Główna) – droga serwisowa SL-07 (A2 obwodnica Mińska Mazowieckiego)
220822W	Królewiec, ul. Kościelna (od dr. gminna nr 220817W do gr. miasta Mińsk Mazowiecki)
220823W	Królewiec, ul. Boczna (od dr. gminna nr 220817W do gr. miasta Mińsk Mazowiecki)
220824W	Stojadła, ul. Stanisławowska – przejazd PKP (LK13) – Arynów
220825W	Stojadła, ul. Słoneczna (od dr. krajowa nr 2 (Stojadła) - do dr. gminna nr 220824W)
220826W	Stojadła, ul. Mińska (Od Stojadła, ul. Stanisławowska do gr. miasta Mińsk Mazowiecki)
220827W	dr. wojewódzka nr 802 (Huta Mińska) – Cielechowizna – Chochół

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY MIŃSK MAZOWIECKI

220828W	Gliniak, ul. Mazowiecka (od dr. gminna nr 220827W– do gr. miasta Mińsk Mazowiecki)
220829W	Gliniak, ul. Spacerowa (od dr. gminna nr 220828W do gr. miasta Mińsk Mazowiecki)
220830W	dr. krajowa nr 50 (Zamienie) – Tartak – Gliniak, ul. Długa – dr. gminna nr 220828W
220831W	dr. powiatowa nr 2230W – Targówka, ul. Osiedlowa – Nowe Osiny, ul. Jesionowa – dr. krajowa nr 2
220832W	dr. gminna nr 220804W (Maliszew) – Wólka Iłowiecka – dr. powiatowa nr 2245W
220833W	dr. krajowa nr 2 (Janów) - Budy Janowskie - Anielew - dr. gminna nr 220812W (Budy Barcząckie)
220834W	dr. krajowa nr 2 – Janów, ul. Wschodnia, ul. Górna – dr. gminnej nr 220835W
220835W	dr. gminna nr 220835W – Dziękowizna-dr. krajowa nr 2 – Janów- droga gminna nr 220834W
220836W	dr. krajowa nr 2-Ignaców PGR
220837W	dr. gminna nr 220833W - Dziękowizna - dr. gminna nr 220836W (Ignaców)
220838W	Zamienie, ul. Leśna (od (dr. gminna nr 220208W) gr. gminy Dębe Wielkie do dr. gminna nr 220801W (Zamienie)
220839W	Budy Janowskie, ul. Jaśminowa (od dr. gminna nr 220814W do dr. gminnej nr 220835W)
220840W	Anielew, ul. Akacyjowa (od dr. gminnej nr 220814 do dr gminnej nr 220835W)
220841W	dr. krajowej nr 2 – Janów, ul. Wspólna, ul. Słoneczna – dr. gminnej nr 220835W
220842W	Kluki – Przejazd PKP (LK nr 13) - Prusy
Bez numeru	Grębiszew, ul. Rozwojowa
Bez numeru	Stare Zakole, ul. Wspólna (od dr. powiatowej nr 2230W do dr. gminnej nr 220811W)
Bez numeru	Stojadła, ul. Krótka
Bez numeru	Stojadła, ul. Ogrodowa
Bez numeru	Stojadła, ul. Wiśniowa

Bez numeru	Stojadła, ul. Kwiatowa
Bez numeru	Stojadła, ul. Południowa
Bez numeru	Stojadła, ul. Strażacka
Bez numeru	Stojadła, ul. Szkolna
Bez numeru	Stojadła, ul. Polna
Bez numeru	Stojadła, ul. Wspólna
Bez numeru	Stojadła, ul. Książęca
Bez numeru	Stojadła, ul. Kołbielska
Bez numeru	Stanisławowska ul. Stanisławowska
Bez numeru	Stare Zakole, ul. Sosnowa (od ul. Wspólnej do granicy działki nr ewid. 150 w Starym Zakolu)

Źródło: Uchwała nr LXIV.618.2024 Rady Gminy Mińsk Mazowiecki z dnia 14 marca 2024 r. w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg gminnych oraz ustalenia przebiegu istniejących dróg gminnych

Inwestycje w infrastrukturę drogową oraz chodniki zostały uznane za jedno z najpilniejszych potrzeb gminy. Wielu mieszkańców skarży się na zły stan techniczny dróg, z których wiele ma charakter gruntowy, brakuje na nich chodników oraz oświetlenia. Jakość infrastruktury drogowej jest powszechnie oceniana jako przeciętna lub zła. Zdecydowana większość osób dojeżdżających do pracy lub szkoły poza gminę korzysta z samochodu. Około 20% wybiera pociąg, a podobny odsetek łączy podróż samochodem z innymi środkami transportu.

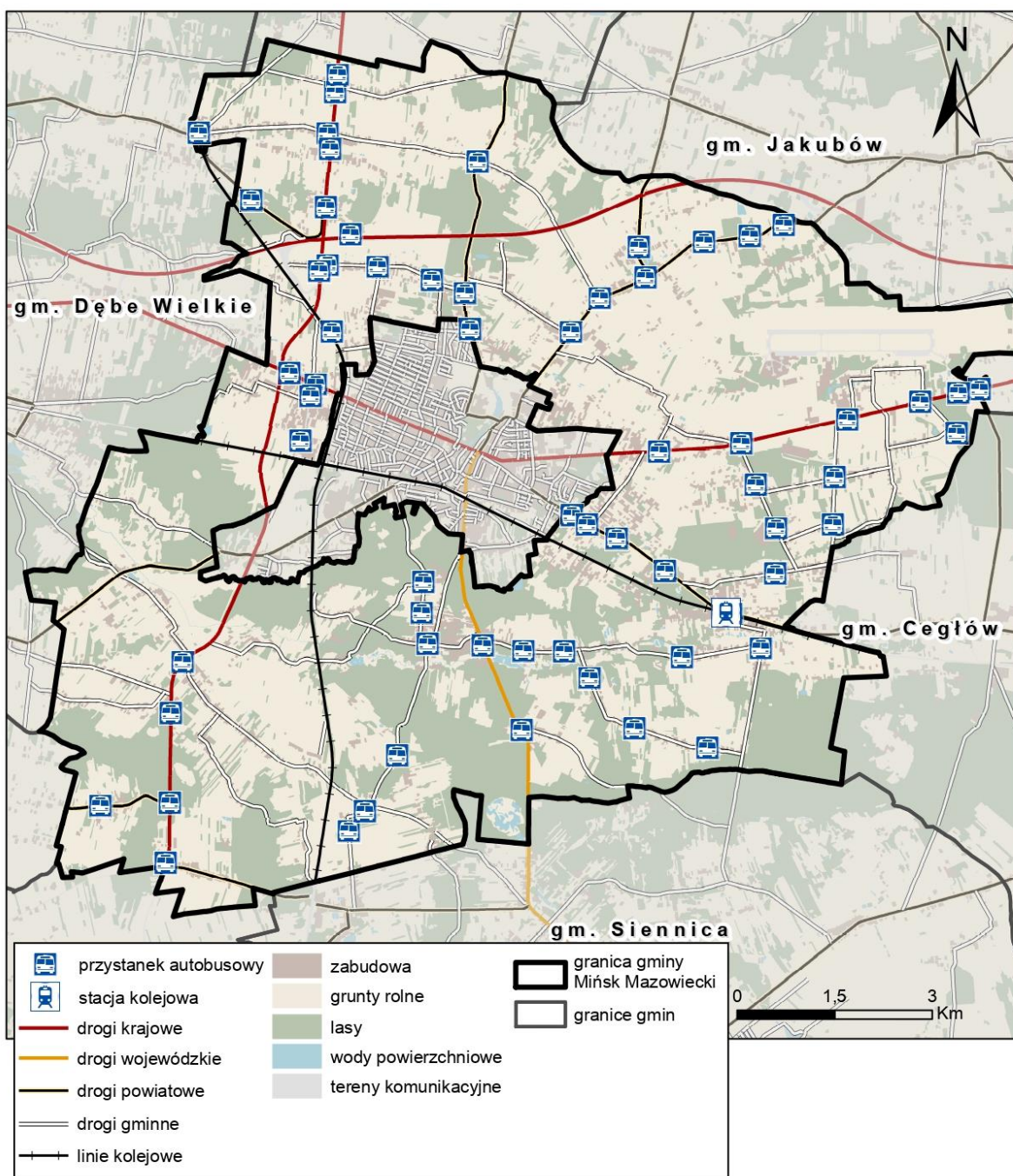
Transport publiczny

Przez gminę Mińsk Mazowiecki przebiegają dwie linie kolejowe: linia kolejowa nr 2 relacji Warszawa Zachodnia – Terespol, stanowiąca część międzynarodowej linii E20 oraz linia kolejowa nr 13 relacji Krusze – Pilawa. W obrębie gminy znajduje się jedna stacja kolejowa w miejscowości Barcząca. Wielu mieszkańców dojeżdżających do Warszawy korzysta również ze stacji w mieście Mińsk Mazowiecki. Według danych GUS na 2023 rok, w gminie znajdują się 102 przystanki autobusowe, obsługiwane przez autobusy gminne, szkolne i prywatnych przewoźników.

Uchwałą Nr LX.569.2023 Rady Gminy Mińsk Mazowiecki z dnia 23 listopada 2023 r. został przyjęty „Plan zrównoważonej mobilności dla metropolii warszawskiej 2030+”, w którym określono wizję: „Transport zbiorowy jest kluczowym elementem bezpiecznej, atrakcyjnej i dobrze skomunikowanej, rozwijającej się w sposób zrównoważony przestrzeni metropolii warszawskiej.” Z powyższym są związane trzy wyznaczone cele horyzontalne: poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego wszystkich uczestników, redukcja wpływu transportu na środowisko i klimat oraz poprawa dostępu do publicznego transportu zbiorowego. Gmina Mińsk Mazowiecki została zaliczona do „Obszaru rozwojowego MW”,

gdzie są duże możliwości, by zachęcać mieszkańców do zmiany sposobu przemieszczania się na bardziej zrównoważony. W przeprowadzonej ankiecie dotyczącej diagnozy, mieszkańcy wskazali na konieczność rozwoju komunikacji autobusowej w gminie, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów słabo skomunikowanych. Zwrócili również uwagę na potrzebę zintegrowania komunikacji gminnej z miejską w Mińsku Mazowieckim. Ponad 60% ankietowanych oceniło dostępność komunikacyjną wewnątrz gminy jako złą lub bardzo złą. Z kolei ponad 40% respondentów wyraziło pozytywne opinie na temat połączeń z Warszawą. Połączenia z gminami sąsiednimi w przeważającej części oceniane są negatywnie.

Rysunek 15 Infrastruktura transportowa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDOT10K

6. Infrastruktura techniczna

Zaopatrzenie w wodę

Gmina Mińsk Mazowiecki jest w znacznym stopniu zaopatrzona w wodę. Według danych zawartych w raporcie o stanie gminy za rok 2023 sieć wodociągowa zaopatruje 99,4% mieszkańców gminy oraz obejmuje wszystkie miejscowości. W gminie zlokalizowane jest 4 601 przyłączy.

System zaopatrzenia w wodę gminy Mińsk Mazowiecki oparty jest na trzech stacjach uzdatniania wody zlokalizowanych w miejscowościach Janów, Królewiec i Zamienie. Dodatkowo, w mniejszym stopniu, gmina korzysta ze stacji znajdującej się w gminie ościennej Jakubów w miejscowości Mistów oraz z sieci wodociągowej Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji miasta Mińsk Mazowiecki.

Produkcja wody w 2023 r. wynosiła średnio 2 328 m³ wody na dobę. Oddano do eksploatacji 1,2 km zbiorczej sieci wodociągowej, której długość łącznie wynosi 250,54 km. W 2023 roku trwała przebudowa i rozbudowa Stacji Uzdatniania Wody w Miejscowości Królewiec oraz modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Zamienie.

Odprowadzanie ścieków i wód opadowych

Sieć kanalizacyjna w gminie Mińsk Mazowiecki jest przeciętnie rozwinięta. W gminie zlokalizowane są 2 444 przyłącza do budynków mieszkalnych, co zapewnia dostęp do kanalizacji 46% mieszkańców. Gospodarstwa domowe w pozostałej części gminy korzystają ze zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. W 2023 r. w gminie Mińsk Mazowiecki funkcjonowały 333 indywidualne wiejskie oczyszczalnie ścieków. Na terenie gminy działa zbiorcza sieć kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 123,71 km. W 2023 roku zakończono budowę kanalizacji w Dziękowiznie i Janowie.

Sieć kanalizacyjna, podobnie jak wodociągowa wymaga stałej rozbudowy i modernizacji. Poprawa sytuacji w zakresie jakości wód powierzchniowych i podziemnych wymaga wyposażenia w kanalizację sanitarną wszystkich zespołów zabudowy, które są wyposażone w wodociąg. Inne rozwiązania mogą być stosowane tylko w szczególnych przypadkach, popartych uzasadnieniem ekonomiczno – technicznym.

Należy dążyć do eliminacji wykorzystania zbiorników bezodpływowych na rzecz przydomowych oczyszczalni ścieków, w szczególności na terenach, które nie zostaną objęte siecią kanalizacyjną. Jest to rozwiązanie bardziej korzystne dla środowiska, zapobiegające jego zanieczyszczeniom.

Tabela 17 Udział mieszkańców gminy Mińsk Mazowiecki korzystających z instalacji sieci infrastruktury technicznej w 2023 roku

Rodzaj sieci	udział mieszkańców korzystających z sieci
sieć wodociągowa	99,4%
sieć kanalizacyjna	46%
sieć gazowa	25,8%

Źródło: Opracowanie własne danych GUS, Raport o Stanie Gminy za rok 2023

Zaopatrzenie w gaz

W gminie Mińsk Mazowiecki znajduje się 1 446 czynnych przyłączy gazowych do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych. Według danych GUS w 2023 roku 25,8% mieszkańców gminy korzystało z sieci gazowej. Sieć zasilana jest ze stacji w Mińsku Mazowieckim oraz stacji podwyższonego średniego ciśnienia znajdującej się w miejscowości Królewiec.

Gospodarka odpadami

Za wywóz śmieci i odpadów komunalnych w gminie Mińsk Mazowiecki odpowiedzialny jest wykonawca KOMA Marcin Pechcin z Dębe Wielkie. Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) znajduje się w Mińsku Mazowieckim przy ul. Przemysłowej 17. Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Mazowsza nie przewiduje utworzenia instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych na terenie gminy Mińsk Mazowiecki.

W 2023 roku zebrano łącznie 4 822,48 ton odpadów komunalnych. Poziom odpadów komunalnych podlegających recyklingowi osiągnął w 2023 roku 39% i jest wyższy od średniej powiatowej.

W zakresie gospodarki odpadami należy dążyć do ciągłego udoskonalania form zbiórki odpadów, a także prowadzenia działań informacyjnych oraz edukacyjnych. Szczególną uwagę należy zwrócić na prawidłową segregację odpadów, a także przeciwdziałanie powstawaniu dzikich wysypisk. W 2023 roku dokonano zakupu przez gminę ciągnika do wywozu odpadów.

W gminie obowiązuje Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na lata 2009-2032.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Na zasilanie gminy Mińsk Mazowiecki w energię elektryczną składają się przede wszystkim linie energetyczne średniego oraz niskiego napięcia. Zlokalizowane jest 5 odcinków napowietrznych linii wysokiego napięcia 110kV.

Ciepłownictwo

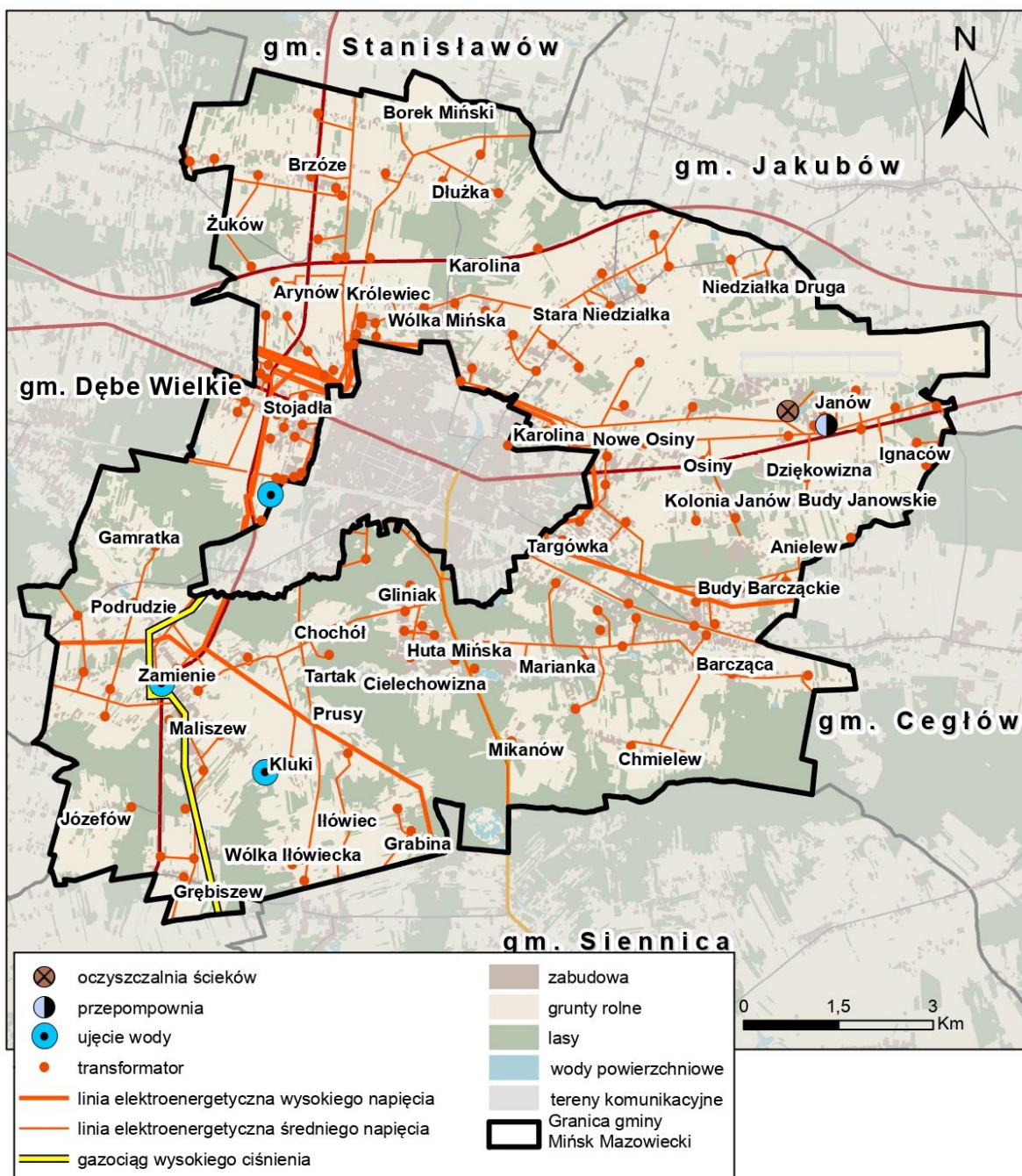
W gminie Mińsk Mazowiecki przyjęto uchwałą nr. VII.70.19 Rady Gminy Mińsk Mazowiecki z dnia 25 kwietnia 2019 roku Program Ograniczenia Niskiej Emisji. Na terenie gminy dominują indywidualne systemy zaopatrzenia w ciepło, wykorzystujące paliwa stałe, głównie węgiel kamienny, miał węglowy oraz ogrzewanie gazowe. Prowadzony jest program „Czyste Powietrze” realizowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

Odnawialne źródła energii

Na terenie gminy Mińsk Mazowiecki istnieje możliwość wykorzystywania odnawialnych źródeł energii. Pozwala to na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń oraz ochronę środowiska.

W ostatnich latach w wielu budynkach użyteczności publicznej zainstalowano panele fotowoltaiczne oraz pompy ciepła. W ramach programu „Mazowsze dla czystego powietrza 2023” realizowano zadanie „OZE w Gminie Mińsk Mazowiecki”. Zadanie to obejmowało dalszą realizację infrastruktury ograniczającej niską emisję na terenie gminy.

Rysunek 16 Infrastruktura techniczna w gminie Mińsk Mazowiecki

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Bazy Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k)

Istotnym problemem wskazywanym przez mieszkańców w ankiecie jest brak doprowadzenia sieci kanalizacyjnej do wszystkich miejscowości w gminie. Uznawana jest ona za najważniejszą inwestycję, która powinna zostać zrealizowana, aby poprawić jakość życia mieszkańców oraz stan środowiska naturalnego. Ocena jakości infrastruktury technicznej jest przeważająco pozytywna, co jest zasługą efektywnego funkcjonowania systemu wodociągowego.

7. Podsumowanie obszaru przestrzennego

Gmina Mińsk Mazowiecki jest zróżnicowana, na co wpływ ma lokalizacji miasta wewnątrz gminy. W pobliżu miasta, zabudowa przybiera formę podmiejską, natomiast dalej jej rozmieszczenie jest bardziej charakterystyczne dla obszarów wiejskich, gdzie zabudowa kształtuje się wzdłuż dróg. Zabudowa zagrodowa coraz częściej przekształca się w zabudowę mieszkaniową jednorodzinną wolnostojącą. Na przestrzeni lat można zaobserwować spadek liczby prowadzonych gospodarstw rolnych. W miejscowościach zlokalizowanych w sąsiedztwie miasta zabudowa jest bardziej zwarta, tworząc skupiska, charakterystyczne dla osiedli podmiejskich. Powierzchniowo w gminie dominują tereny otwarte - pola uprawne, dużą część gminy zajmują również lasy. W gminie postępują procesy suburbanizacyjne, gdzie ludność z Mińska Mazowieckiego, ale również Warszawy i innych miast obszaru metropolitalnego Warszawy, osiedla się w gminie Mińsk Mazowiecki, która jest atrakcyjnym miejscem do życia. W gminie można zaobserwować stopniowy rozwój terenów zabudowy usługowej i produkcyjnej.

Gmina charakteryzuje się dużym pokryciem miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Pozwala to na bardziej kontrolowany rozwój zabudowy. Gmina Mińsk Mazowiecki znajduje się w dogodnym położeniu względem dużych ośrodków miejskich takich jak Warszawa czy Siedlce, z którymi ma połączenia kolejowe jak i drogowe. Przez gminę przebiega autostrada A2, dwie drogi krajowe i jedna droga wojewódzka.

Uwarunkowania przestrzenne i przyrodnicze, powiązania funkcjonalne i komunikacyjne oraz postępujące procesy społeczno-gospodarcze, sprawiają że gmina stopniowo zmienia swój charakter na podmiejski.

We wschodniej części gminy Mińsk Mazowiecki znajdują się tereny zamknięte w resorcie obrony narodowej wraz ze strefami ochronnymi, w tym lotnisko wojskowe Mińsk Mazowiecki. W gminie występują obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz gminnej ewidencji zabytków oraz ponad 50 zabytków archeologicznych. Infrastruktura techniczna jest stale rozwijana. Dostęp do wodociągu gminnego mają praktycznie wszyscy mieszkańcy, sieć kanalizacyjna i gazowa są dostępne dla części mieszkańców.

VII. Podsumowanie i wnioski

W niniejszej diagnozie opisano najważniejsze uwarunkowania wpływające na funkcjonowanie i rozwój gminy Mińsk Mazowiecki. Wnioski z diagnozy oraz innych elementów diagnostycznych pozwolą na opracowanie założeń programowych dla Strategii rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035. Na podstawie zebranych w diagnozie informacji zdefiniowano opisane poniżej kluczowe potencjały i obszary problemowe.

Wśród największych potencjałów w rozwoju gminy Mińsk Mazowiecki należy wymienić:

1. Korzystna struktura demograficzna – w gminie liczba ludności wzrasta, współczynnik przyrostu naturalnego jest raczej dodatni, a liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym jest większa niż ludności w wieku poprodukcyjnym.
2. Dogodne położenie – Gmina znajduje się w aglomeracji warszawskiej, położona jest pomiędzy Warszawą a Siedlcami oraz wokół miasta Mińsk Mazowiecki. Silne powiązania z tymi ośrodkami nadają gminie unikalny potencjał rozwojowy.
3. Dobre powiązania komunikacyjne – przez teren gminy przebiega autostrada A2, drogi krajowe i wojewódzka, wraz z węzłami oraz przechodzi linia kolejowa ze stacją.
4. Dobre warunki do zamieszkania. – dostęp do usług społecznych, usług handlu i gastronomii oraz transportu publicznego jest w gminie zadowalający, przez co tereny te stanowią dobre miejsce do zamieszkania.
5. Walory turystyczne i środowiskowe. – Mińsk Mazowiecki może pochwalić się atrakcyjnymi krajobrazami wsi jak i licznymi ośrodkami leśnymi. Znajduje się w regionie chętnie odwiedzanym przez turystów weekendowych oraz rowerzystów.

Wśród obszarów problemowych w gminie Mińsk Mazowiecki, którym należy przeciwdziałać znajdują się następujące:

1. Mała liczba miejsc pracy na terenie gminy – W gminie utrzymuje się niski wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych w stosunku do powiatu, województwa jak i kraju, co może skutkować małą liczbą miejsc pracy w samej gminie i zależnością gospodarczą od miasta Mińsk Mazowiecki.
2. Zróżnicowana dostępność sieci uzbrojenia terenu szczególnie kanalizacji i gazociągu – Tylko ok. 46% mieszkańców ma dostęp do kanalizacji gminnej, a ok. 26% do gazociągu. Skutkuje to potrzebą budowania własnych zbiorników na nieczystości, przydomowych oczyszczalni ścieków przez mieszkańców.
3. Niska dostępność przedszkoli i żłobków – Na terenie gminy istnieje sześć oddziałów przedszkolnych oraz nie ma żłobka. Uzależnia to rodziców od korzystania z obiektów w mieście Mińsk Mazowiecki lub pozostania z dziećmi w domu co ogranicza ich aktywność zawodową, szczególnie wśród kobiet.

W Programie rewitalizacji Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2016-2023 (przyjętym Uchwałą Nr XI.103.19 Rady Gminy Mińsk Mazowiecki z dnia 26 września 2019 r.) po przeanalizowaniu zjawisk ze strefy gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, wyznaczono trzy obszary zdegradowane oraz jeden obszar rewitalizacji w Janowie, gdzie występuje koncentracja negatywnych zjawisk, obejmujący tereny pod lotniskiem wojskowym, zajmujący ok. 3% powierzchni gminy. Obszar rewitalizacji obejmuje centrum wsi, działki z blokami komunalnymi, stacje uzdatniania wody, obiekty zabytkowe byłej gorzelni. W programie dla realizacji wyznaczonych celów i kierunków działań wskazano projekty rewitalizacyjne. Obecnie na terenie gminy nie obowiązuje program rewitalizacji.

Kierunki działań i cele strategiczne zawarte w Strategii rozwoju gminy powinny przede wszystkim niwelować negatywne czynniki mające wpływ na funkcjonowanie gminy i wykorzystywać jej potencjały w kierunku dalszego rozwoju. Ten proces najlepiej przeprowadzać w oparciu o trendy oddziałujące ogólnokrajowo lub nawet globalnie na przemiany społeczne i gospodarcze. Trendy rozwojowe wyznaczają zarówno władze centralne w postaci polityk unijnych, programów dofinansowań i regulacji krajowych i regionalnych, jak i sektor prywatny w postaci trendów konsumenckich.

Rozwój sektora gospodarczego w gminie Mińsk Mazowiecki będzie w przyszłości zależał od wielu czynników. Duży potencjał rozwojowy mają tereny przy głównych ciągach komunikacyjnych. Przebieg autostrady A2 i dróg krajowych nr 50 i 92 oraz ich wzajemne połączenia w granicach gminy, powodują że tereny te są atrakcyjne dla inwestorów z branży produkcyjno-usługowej i składowo-magazynowej, ze względu na ich dogodną lokalizację i bardzo dobre połączenia drogowe w skali krajowej i międzynarodowej. Lokalizacja tutaj tego typu przedsiębiorstw jest również w pełni uzasadniona, biorąc pod uwagę oddziaływanie zarówno dróg jak i terenów produkcyjnych na inne funkcję, w tym mieszkaniową. Dogodne warunki dla takich inwestycji stwarza gmina, uchwalając miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, ustalając przeznaczenie produkcyjne przy głównych ciągach komunikacyjnych. Zasadny jest również rozwój tej funkcji w sąsiedztwie lotniska, które ma negatywne oddziaływanie na zabudowę mieszkaniową, jednakże w tym przypadku lokalizacja zabudowy jest również warunkowana ustalonymi strefami ochronnymi od terenów zamkniętych resortu obrony narodowej.

Jednym z najważniejszych w kontekście projektowania założeń programowych Strategii rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki będzie także wsparcie mieszkańców gminy i tworzenie korzystnych warunków do życia dla potencjalnych nowych mieszkańców. Przeludnienie miast, rosnące ceny mieszkań, poprawa powiązań komunikacyjnych, chęć bycia bliżej natury oraz rozwój pracy zdalnej, doprowadziły do osiedlania się ludności coraz dalej od głównych ośrodków miejskich, w tym na przedmieściach, a także obszarach wiejskich. Wykorzystanie lokalnych uwarunkowań oraz zewnętrznych powiązań stanowi podstawę do rozwoju terenów mieszkaniowych w gminie. Gmina powinna zapewniać nowym i obecnym mieszkańcom jak najlepszy dostęp do podstawowych usług, inwestując i rozszerzając ofertę usług oświaty i zdrowia oraz stwarzając atrakcyjne warunki do powstawania obiektów komercyjnych

skupionych na handlu bądź gastronomii. Nowe tereny mieszkaniowe powinny mieć zapewniony dostęp do infrastruktury technicznej, drogowej, jak również transportu publicznego. Potencjał rozwoju zabudowy mieszkaniowej pokazuje zwiększony ruch inwestycyjny w gminie w ostatnim czasie. Rozwój zabudowy mieszkaniowej powinien jednak być zaplanowany zgodnie z polityką przestrzenną gminy. W gminie Mińsk Mazowiecki występują tereny przeznaczone w planach miejscowych pod budownictwo mieszkaniowe, dla których gmina wciąż poprawia warunki, w tym dotyczące dostępu do infrastruktury społecznej, komunikacyjnej i technicznej, tworząc atrakcyjną ofertę dla obecnych i przyszłych mieszkańców, zarówno z gminy, jak również z terenów znacznie oddalonych od niej. Ważnym aspektem, warunkującym jakość życia mieszkańców jest także integracja lokalnej społeczności i tworzenie oferty kulturalnej. Obszary zabudowy mieszkaniowej powinny mieć dostęp do podstawowych usług i terenów rekreacyjnych. Rozwój zabudowy musi odbywać się z poszanowaniem środowiska przyrodniczego, tak aby chronić jego stan dla obecnych i przyszłych mieszkańców.

Gmina Mińsk Mazowiecki ma także możliwość wykorzystania swojego potencjału turystycznego w oparciu o turystykę weekendową, opartą na aktywności fizycznej lub walorach krajobrazowych. Nie są to tereny typowo turystyczne ani szeroko rozpoznawalne. Posiada jednak korzystne warunki do rozwoju turystyki rowerowej, bazy agroturystycznej czy obiektów turystyki okolicznościowej. W granicach gminy szczególne walory przyrodnicze posiada rezerwat przyrody Bagno Pogorzel, a także zwarte kompleksy leśne, oraz rzeka Mienia i Długa. Na terenie gminy występują także obiekty zabytkowe, które również wpływają na jej atrakcyjność. Jednocześnie gmina ma dobre połączenie komunikacyjne, co sprzyja turystyce, szczególnie tej weekendowej. Rozwój oferty turystycznej wpłynie także na popularność i rozpoznawalność gminy w większej skali.

W ankiecie przeprowadzonej wśród mieszkańców za największe szanse rozwoju gminy Mińsk Mazowiecki najwięcej ankietowanych wskazało zwiększenie liczby połączeń autobusowych w gminie i poza nią. Aspekt ten jest ważny przede wszystkim dla uczniów dojeżdżających do szkoły oraz osób starszych, które często nie posiadają samochodu i są mało mobilne. Za kolejną szansę wskazano rozbudowę i modernizację infrastruktury drogowej i technicznej. Inwestycje w tym obszarze poprawią warunki życia mieszkańców, rozbudowa sieci kanalizacyjnej zmniejszy liczbę zbiorników bezodpływowych, które stanowią zagrożenie dla środowiska. Wśród szans wyróżniano również tworzenie nowych terenów inwestycyjnych oraz rozwój jakości i dostępności usług społecznych, które są kluczowe dla mieszkańców. Jako bariery rozwoju gminy przede wszystkim wskazano wykluczenie komunikacyjne, brak miejsc pracy oraz niską aktywność społeczności lokalnej. Rolą gminy będzie zaktywizowanie mieszkańców, nie tylko w wydarzeniach społecznych ale również w partycypacji społecznej. Wśród odpowiedzi często pojawiały się również zły stan dróg oraz brak ładu przestrzennego i estetyki w gminie.

Ankietowani chcą aby gmina kojarzyła się jako bezpieczne i atrakcyjne miejsce do zamieszkania, przyjazne rodzinom, z rozwiniętą infrastrukturą techniczną i komunikacyjną.

VIII. Źródła

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107)
3. Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 324 z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130)
5. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.)
6. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 82)
7. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491)
8. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego przyjęty Uchwałą 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 grudnia 2018 r. wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Warszawy.
9. Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+, przyjęta przez Sejmik Województwa Mazowieckiego Uchwałą Nr 72/22 z dnia 24 maja 2022 r.
10. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mińsk Mazowiecki przyjęte Uchwałą Nr XXVI/141/09 Rady Gminy Mińsk Mazowiecki z dnia 12 sierpnia 2009 r., zmienione Uchwałą Nr XXXVIII.333.2022 Rady Gminy Mińsk Mazowiecki z dnia 17.03.2022 r. oraz Uchwałą Nr XLVII.432.2022 Rady Gminy Mińsk Mazowiecki z dnia 15 grudnia 2022 r.
11. Strategia Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2015-2025+ – aktualizacja, przyjęta uchwałą Nr XIX.179.2020 Rady Gminy Mińsk Mazowiecki z dnia 27 sierpnia 2020 r.
12. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028, Mińsk mazowiecki, 2020
13. Ocena aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Mińsk Mazowiecki, przyjęta Uchwałą Nr LXIV.615.2024 Rady Gminy Mińsk Mazowiecki z dnia 14 marca 2024 r.
14. Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na lata 2009-2032 dla Gminy Mińsk Mazowiecki
15. Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012-2017 z uwzględnieniem lat 2018-2023
16. Program Zapobieganiu Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli Porządku Publicznego Powiatu Mińskiego na lata 2024-2028
17. Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim – raport wojewódzki za rok 2023. GIOŚ Warszawa, 2024
18. Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Mińsk Mazowiecki
19. Programie rewitalizacji Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2016-2023
20. Plan zrównoważonej mobilności dla metropolii warszawskiej 2030+

21. Projekt Budżetu Gminy Mińsk Mazowiecki na rok 2024
22. Raport o stanie gminy Mińsk Mazowiecki za rok 2023
23. Raport o stanie gminy Mińsk Mazowiecki za rok 2022
24. Raport o stanie gminy Mińsk Mazowiecki za rok 2021
25. Raport o stanie gminy Mińsk Mazowiecki za rok 2020
26. Raport o stanie gminy Mińsk Mazowiecki za rok 2019
27. Rejestry decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego
28. Rejestr decyzji o pozwoleniu na budowę
29. Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (bdl.stat.gov.pl)
30. Baza danych obiektów topograficznych (BDOT10K)
31. <https://www.pgi.gov.pl/>
32. <https://nid.pl/>
33. <https://edziennik.mazowieckie.pl/>
34. <https://www.dz.urz.mon.gov.pl/>
35. <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/du-mi/>
36. <https://smok.pkp.pl/Portal/>
37. <https://www.gov.pl/web/gddkia/>
38. <https://czystepowietrze.gov.pl/>
39. <https://www.bip.minskmazowiecki.pl/>
40. <https://www.cfrop.gdos.gov.pl/>
41. <https://www.dane.gov.pl/>
42. <https://www.geoportal.gov.pl/>
43. <https://www.geoserwis.gdos.gov.pl/>
44. <https://mwkz.pl/zabytki/rejestr-i-ewidencja-zabytkow/>
45. <https://isok.gov.pl/hydroportal.html/>
46. <https://www.google.com/maps/>
47. <https://www.bip.minskmazowiecki.pl/>
48. <https://www.minskmazowiecki.pl/>
49. <https://minskmazowiecki.e-mapa.net/>
50. <https://pl.wikipedia.org/>
51. <https://atlas.ihpan.edu.pl/>

IX. Spis rysunków, tabel i załączników

1. Spis rysunków

Rysunek 1 Historyczna mapa okolic Mińska Mazowieckiego	8
Rysunek 2 Granice administracyjne gminy Mińsk Mazowiecki.....	10
Rysunek 3 Rozmieszczenie podstawowych usług publicznych w gminie Mińsk Mazowiecki <i>Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDOT10K</i>	21
Rysunek 4 Rezerwat przyrody „Bagno Pogorzel”	26
Rysunek 5 Gmina Mińsk Mazowiecki na tle regionalizacji fizycznogeograficznej	33
Rysunek 6 Udokumentowane złoża kopalin na terenie gminy.....	35
Rysunek 7 Obszary zagrożenia powodziowego w gminie	38
Rysunek 8 Formy ochrony przyrody w gminie	42
Rysunek 9 Powiązania osadnicze i komunikacyjne Gminy Mińsk Mazowiecki (przebieg schematyczny)	50
Rysunek 10 Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Mińsk Mazowiecki	51
Rysunek 11 Zasięg obowiązujących i procedowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na tle gminy Mińsk Mazowiecki	60
Rysunek 12 Tereny zamknięte i ich strefy ochronne na terenie gminy <i>Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych resortu obrony narodowej oraz Decyzji Nr 91/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 26 lipca 2024 r. w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej (Dz. Urz. Min. Obr. Nar. z 2024 poz. 115) oraz Decyzji nr 14 Ministra Infrastruktury z dnia 18 września 2020 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe (Dz. Urz. Min. Inf. z 2020 r. poz. 38 ze zm.)</i>	63
Rysunek 13 Zabytki wpisane do rejestru zabytków i do Gminnej Ewidencji Zabytków na terenie gminy Mińsk Mazowiecki (lokalizacja punktowa).....	66
Rysunek 14 Zabytki archeologiczne na terenie gminy Mińsk Mazowiecki (lokalizacja punktowa)	69
Rysunek 15 Infrastruktura transportowa	74
Rysunek 16 Infrastruktura techniczna w gminie Mińsk Mazowiecki	78

2. Spis tabel

Tabela 1 Stan bezpieczeństwa w ruchu drogowym w gminie Mińsk Mazowiecki	19
Tabela 2 Opis sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)	23

Tabela 3 Wskaźniki dotyczące podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w gminie Mińsk Mazowiecki w porównaniu do danych z poziomu powiatu, województwa i kraju (dane na 2023 rok)	24
Tabela 4 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie Mińsk Mazowiecki w latach 2019-2023	25
Tabela 5 Pogłowie zwierząt gospodarskich w gminie Mińsk Mazowiecki	27
Tabela 6 Struktura produkcji rolnej w gminie Mińsk Mazowiecki	27
Tabela 7 Wykaz udokumentowanych złóż kopalin w gminie Mińsk Mazowiecki	34
Tabela 8 Wykaz pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy	41
Tabela 9 Wyniki pomiarów stężeń zanieczyszczeń ze względu na ochronę zdrowia ludzi i roślin	43
Tabela 10 Średni Dobowy Ruch Roczny w GPR 2020/21 dla autostrady A2 oraz dróg krajowych: 92 i 50	46
Tabela 11 Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	52
Tabela 12 Liczba wydanych w latach 2019-2023 decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w gminie	61
Tabela 13 Liczba wydanych w latach 2019-2023 decyzji o pozwoleniu na budowę w gminie	61
Tabela 14 Wykaz zabytków wpisanych do rejestru zabytków	64
Tabela 15 Wykaz zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków z wyłączeniem zabytków wpisanych do rejestru zabytków	65
Tabela 16 Wykaz zabytków archeologicznych na terenie gminy Mińsk Mazowiecki	67
Tabela 17 Udział mieszkańców gminy Mińsk Mazowiecki korzystających z instalacji sieci infrastruktury technicznej w 2023 roku	76

3. Spis wykresów

Wykres 1 Zmiana liczby ludności w latach 2013-2023	11
Wykres 2 Zmiana liczby ludności według płci w latach 2013-2023	12
Wykres 3 Dynamika zmian liczby ludności według ekonomicznych grup wieku w latach 2013-2023	13
Wykres 4 Zmiany przyrostu naturalnego w latach 2013-2023	13
Wykres 5 Zmiany migracji ludności w latach 2013-2023	14
Wykres 6 Wydatki na pomoc społeczną przewidziane w budżecie gminy na 2024 rok .	15
Wykres 7 Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w gminie Mińsk Mazowiecki w latach 2019-2023	22

Wykres 8 Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w gminie Mińsk Mazowiecki w 2023 r. w podziale według sekcji PKD	22
Wykres 9 Dochody gminy Mińsk Mazowiecki w latach 2019-2023	29
Wykres 10 Źródła dochodu gminy Mińsk Mazowiecki w 2023 r.....	29
Wykres 11 Wydatki gminy Mińsk Mazowiecki w latach 2019-2023	30
Wykres 12 Podział wydatków gminy Mińsk Mazowiecki w latach 2019-2023	30

Gmina
Mińsk Mazowiecki
miejsce z przyszłością

**SPRAWOZDANIE Z PRZEBIEGU I WYNIKÓW
KONSULTACJI SPOŁECZNYCH PROJEKTU
STRATEGII ROZWOJU
GMINY MIŃSK MAZOWIECKI
NA LATA 2025-2035**

SPIS TREŚCI

I	Wprowadzenie	4
II	Wyniki przeprowadzonych konsultacji	5
1	Uwagi	5
2	Spotkania konsultacyjne	5
	Spotkanie promocyjne	5
	Spotkanie warsztatowe	6
3	Ankieta internetowa	15
4	Opiniowanie	15

I WPROWADZENIE

Niniejszy dokument stanowi sprawozdanie z przebiegu i wyników konsultacji projektu Strategii rozwoju gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035. Konsultacje odbyły się w terminie od 7 marca do 18 kwietnia 2025 r.. Konsultacje przeprowadzono na podstawie ogłoszenia Wójta Gminy Mińsk Mazowiecki z dnia 7 marca 2025 r. o rozpoczęciu konsultacji projektu Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035. Konsultacje prowadzone były za pomocą:

- formularza zgłaszania uwag dostępnego w formie pisemnej i elektronicznej,
- spotkań z mieszkańcami, które odbyły się w siedzibie Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki (ul. Józefa Chełmońskiego 14, 05-300 Mińsk Mazowiecki) w dniach:
 - 24 marca 2025 r. w godzinach od 17.00-18.30,
 - 7 kwietnia 2025 r. w godzinach od 17.00 – 18.30,
- Ankiety internetowej opublikowanej na stronie podmiotowej Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

W konsultacjach mogli wziąć udział wszyscy mieszkańcy oraz zainteresowane podmioty. Informacja o przeprowadzanych konsultacjach została skierowana do lokalnych przedsiębiorców, partnerów społecznych i gospodarczych, jednostek organizacyjnych miasta i gminy oraz sąsiednich gmin. Ogłoszenie o przeprowadzanych konsultacjach zostało opublikowane w biuletynie informacji publicznej, na stronie podmiotowej Urzędu Gminy oraz w mediach społecznościowych (Facebook). Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, wójtowie i burmistrzowie gmin sąsiednich, spółka Centralny Port Komunikacyjny oraz lokalne stowarzyszenia otrzymali również pisma z prośbą o złożenie uwag do projektu.

Wójt Gminy Mińsk Mazowiecki działając na podstawie art. 6 ust. 3-5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 198) oraz w związku z uchwałą Nr III.22.2024 Rady Gminy Mińsk Mazowiecki z dnia 20 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025 - 2035 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji, przeprowadził konsultacje społeczne projektu „Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035”. Niniejsze sprawozdanie publikowane jest w związku z art. 6 ust. 6 załącznika nr 1 do ww. uchwały Rady Gminy Mińsk Mazowiecki.

II WYNIKI PRZEPROWADZONYCH KONSULTACJI

1 UWAGI

Uwagi do projektu „Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035” można było składać przez cały okres trwania konsultacji tj. od 7 marca do 18 kwietnia 2025 r. za pomocą formularza zgłaszania uwag dostępnego w formie pisemnej i elektronicznej na stronie podmiotowej Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki oraz w siedzibie Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki (ul. Józefa Chełmońskiego 14, 05-300 Mińsk Mazowiecki).

W procesie konsultacji społecznych w wyznaczonym terminie wpłynęły dwie uwagi dotyczące projektu „Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035”. Ich treść oraz sposób uwzględnienia przedstawia Załącznik nr 1

2 SPOTKANIA KONSULTACYJNE

W ramach konsultacji społecznych projektu „Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035” przeprowadzono dwa spotkania otwarte dla mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji zrzeszających mieszkańców i pozostałych interesariuszy.

SPOTKANIE PROMOCYJNE

Spotkanie odbyło się 24 marca 2025 r. w siedzibie Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki (ul. Józefa Chełmońskiego 14, 05-300 Mińsk Mazowiecki) o godzinie 17.00. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciel firmy opracowującej projekt Strategii, pracownicy Urzędu Gminy, Zastępca Wójta Radosław Legat, Sołtysowie oraz przedstawiciele przedsiębiorstw działających lub zainteresowanych inwestycjami na terenie Gminy Mińsk Mazowiecki.

Łączna liczba uczestników spotkania wyniosła 20 osób.

Celem spotkania było przede wszystkim rozpowszechnienie informacji o procedowanym projekcie strategii oraz o możliwości składania uwag w ramach konsultacji społecznych. Zaprezentowano najważniejsze elementy projektu, w tym wnioski z części diagnostycznej, cele strategiczne i przypisane im kierunki działań, model struktury funkcjonalno-przestrzennej, ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej oraz najważniejsze elementy części wdrożeniowej. Przeprowadzona podczas spotkania dyskusja to dodatkowe źródło informacji na temat potrzeb i oczekiwań społecznych, które wykorzystane zostaną do stworzenia ostatecznego projektu Strategii Rozwoju Gminy na lata 2025-2035. Prezentację oraz dyskusję przeprowadzoną podczas spotkania opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej

<https://www.bip.minskmazowiecki.pl/3108,strategia-rozwoju-gminy-2025-2035>).

Podczas spotkania zgłoszono następujące uwagi i poddano je dyskusji”

- miejsca plan zagospodarowania jako podstawa działań inwestycyjnych i rozwoju gminy,
- potrzeba przejmowania dróg wewnętrznych na rzecz gminy,
- potrzeba rozwoju transportu zbiorowego celem zwiększenia atrakcyjności terenów mieszkaniowych,
- potrzeba rozwoju OZE na terenie gminy, w tym w dokumentach planistycznych,
- potrzeba rozwoju infrastruktury technicznej w terenach inwestycyjnych
- potrzeba rozwoju sieci komunikacyjnych, z możliwością wykorzystania ich rekreacyjnie

Rys. Fotorelacja z spotkania

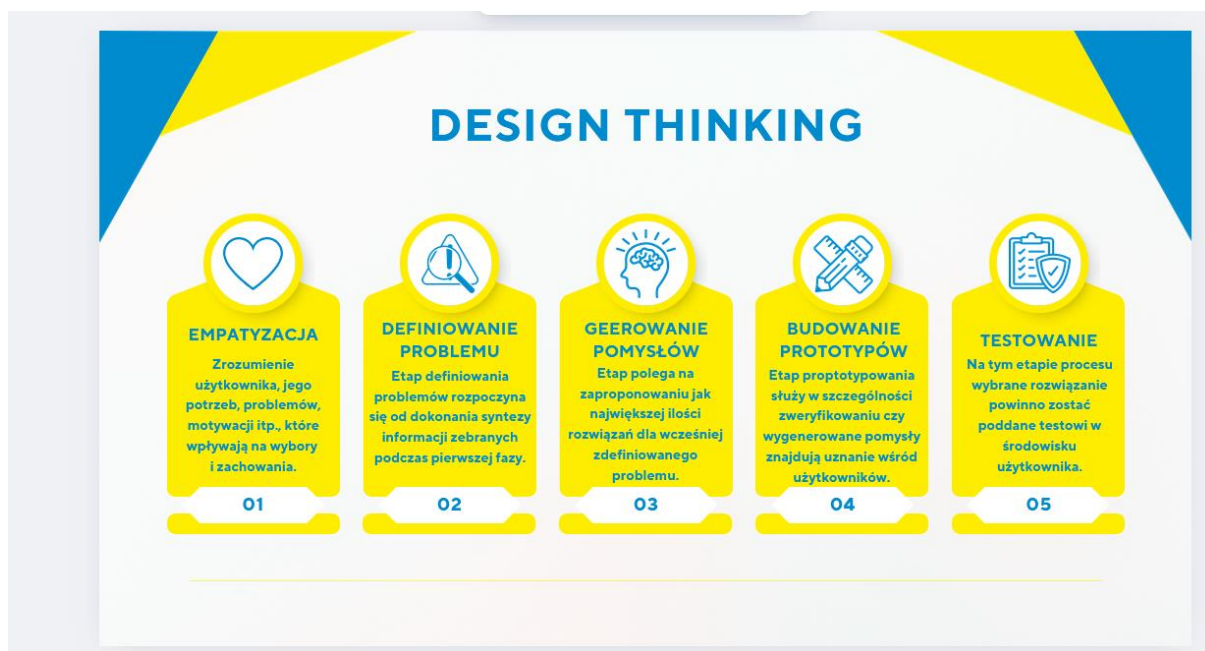

Rys. Fotorelacja z spotkania

SPOTKANIE WARSZTATOWE

Spotkanie odbyło się 7 kwietnia 2025 r. w siedzibie Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki (ul. Józefa Chełmońskiego 14, 05-300 Mińsk Mazowiecki) o godzinie 17.00. Miało charakter warsztatów partycypacyjnych z udziałem przedstawicieli lokalnej społeczności, pracowników urzędu oraz interesariuszy. Łącznie w spotkaniu wzięło udział 10 osób. Celem spotkania było wypracowanie praktycznych rozwiązań dla wybranych zagadnień problemowych, które odzwierciedlają realne potrzeby i oczekiwania wobec kierunków rozwoju gminy.

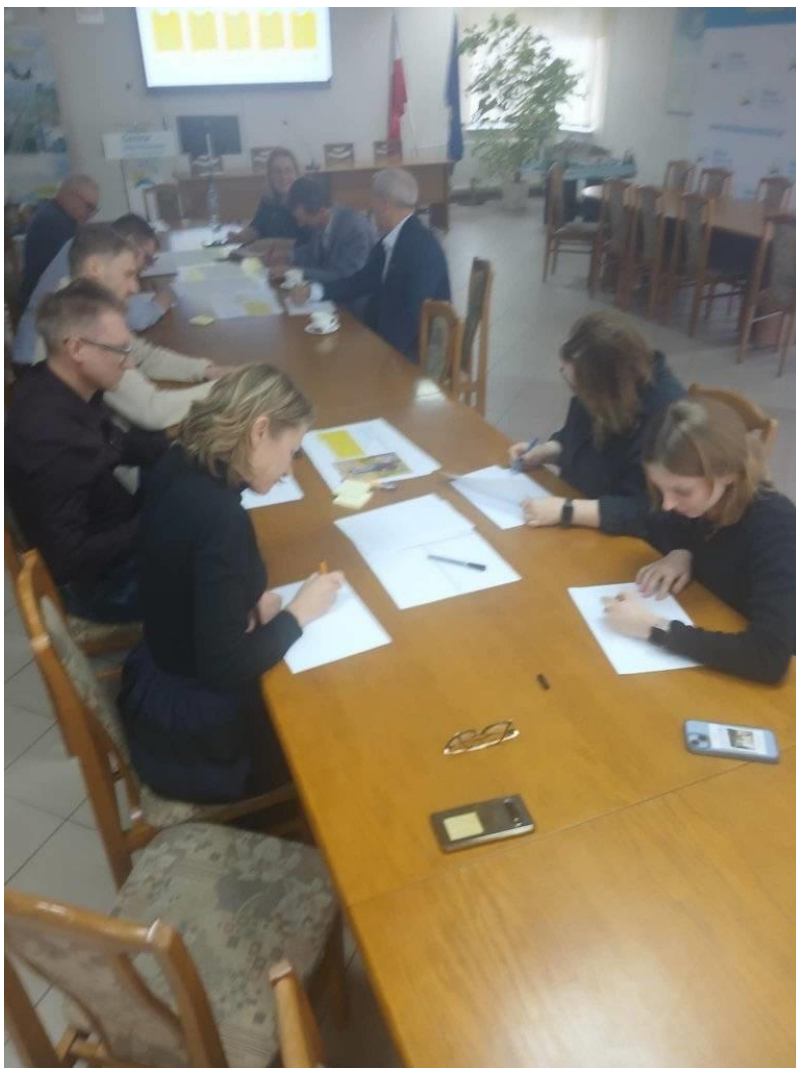
Uczestnicy zostali podzieleni na dwie grupy robocze, z których każda otrzymała do analizy inne studium przypadku, przedstawiające konkretny problem rozwojowy. Każda grupa pracowała wykorzystując metodę Design Thinking – myślenia projektowego.

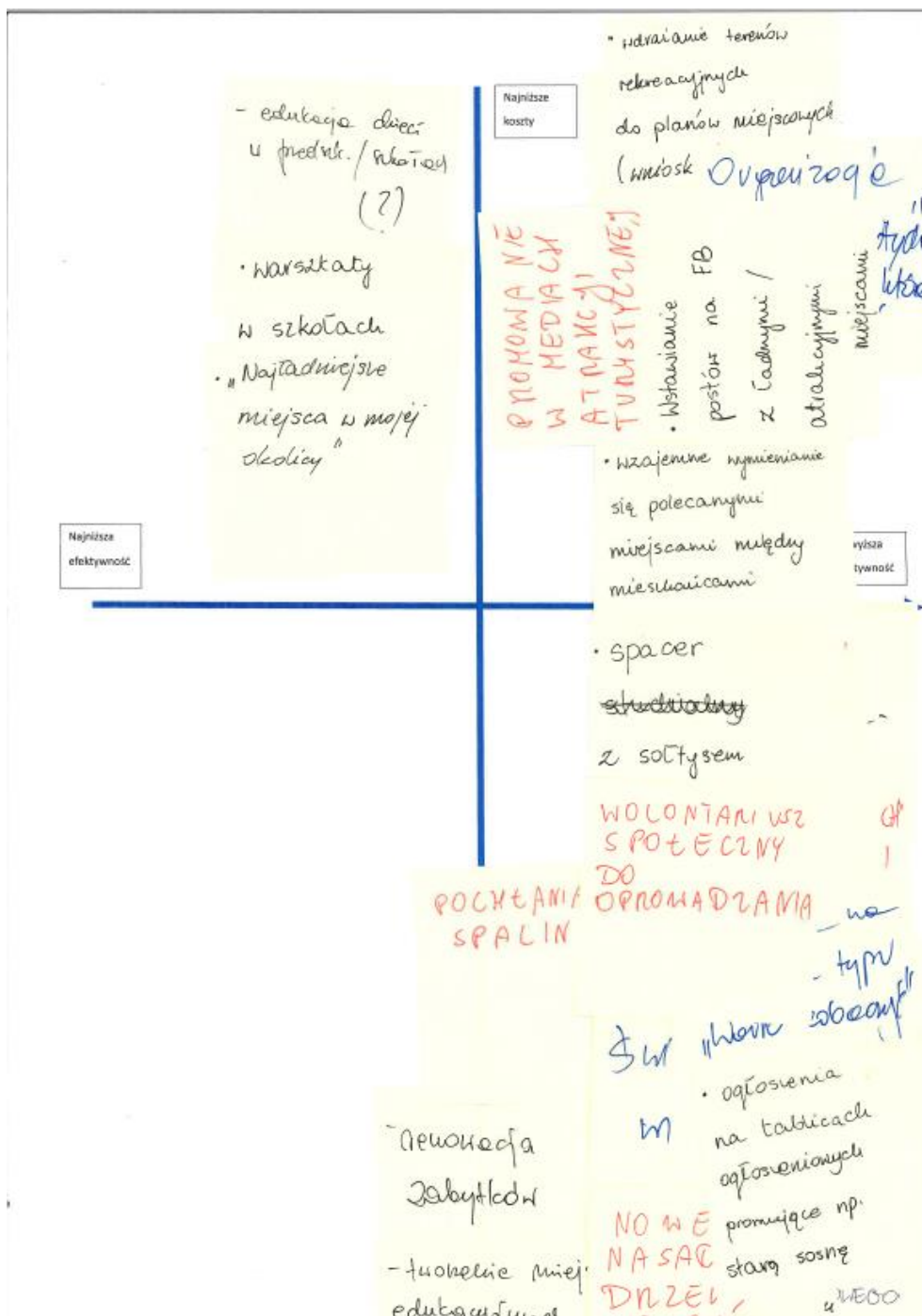
Rys. Koncepcja warsztatowa – design thinking

Grupa I analizowała hipotetyczną sytuację mieszkańca jednej z miejscowości w gminie, który uwielbia spędzać czas na świeżym powietrzu, jeździć na rowerze i odkrywać ciekawe miejsca w okolicy. Marzy o tym, aby gmina bardziej promowała swoje walory przyrodnicze i kulturowe, przyciągała turystów i oferowała więcej atrakcji dla mieszkańców. Chętnie włączyłby się w rozwój lokalnej turystyki, np. tworząc szlaki rowerowe lub mapę miejsc „wartych zobaczenia”, ale nie wie jak zacząć.

Wypracowane rozwiązania grupy I. obejmowały m.in. renowację zabytków, tworzenie miejsc edukacyjnych w zabytkowych budynkach, organizowanie warsztatów, budowę wiat i stacji do naprawiania rowerów, a także wiele innych pomysłów. Ostatecznym pomysłem, który został zaprezentowany było stworzenie lokalnego przewodnika po atrakcjach/ciekawych miejscach z uwzględnieniem terenów rekreacji.

Rys. Fotorelacja z warsztatów – grupa I

Rys. Efekty zajęć warsztatowych matryca pomysłów – grupa I

GRUPA Paweł z Grębiszewa

POMYSŁ: STWORZENIE LOKALNEGO PRZEWODNIKA
PO ATRAKCJACH / CIEKAWYCH MIEJSCACH
Z UWZGLĘDNIENIEM TERENÓW REKREACJI

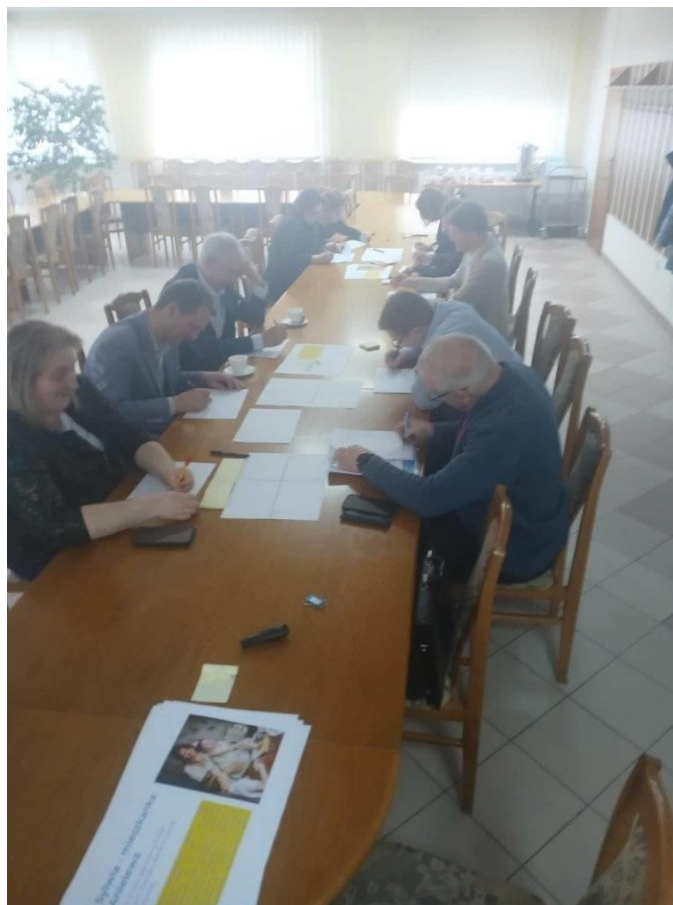
DO KOGO SKIEROWANY:
DO WSZYSTKICH, BEZ OGRANICZEŃ

FINANSOWANIE:
NISKI KOSZT - BUDŻET GMINY / BUDŻET
OBYWATELSKI; MAŁE GRANTY - DOFINANSOWANIE

WDROŻENIE:
1. Powołanie komisji do wytypowania atrakcji, terenów;
2. Graficzne opracowanie formy wydania;
3. Analiza przygotowanego projektu, weryfikacja opracowania, ewentualne poprawki;
4. Złożenie wniosku;
5. Rozprowadzenie gotowego projektu w formie papierowej i elektronicznej;
6. Promocja opracowania poprzez stronę fb, stronę internetową gminy, starostwa powiatowego

Rys. Efekty zajęć warsztatowych podsumowanie – grupa I

Drugiej grupie przedstawiono hipotetyczny problem potencjalnego inwestora zainteresowanego lokalizacją swojej działalności na terenie gminy. Firma specjalizuje się w nowoczesnych technologiach dla zrównoważonego rozwoju. Oferuje inteligentne rozwiązania w zakresie zarządzania energią, gospodarki odpadami i monitoringu środowiskowego. Zależy jej na dobrej lokalizacji z szybkim dojazdem do miasta, dostępie do wykwalifikowanej kadry i przyjaznym klimacie dla biznesu. Chce mieć pewność, że gmina pomoże im znaleźć odpowiednie dla takiej branży miejsce.

Rys. Fotorelacja z warsztatów – grupa II

Rozwiązania zaproponowane przez grupę II. to przede wszystkim dzierżawa gminnych terenów inwestycyjnych na określony czas, inwestycje ze środków publicznych i prywatnych, doradztwo w celu pozyskania funduszy zewnętrznych, uzbrajanie terenów w infrastrukturę kanalizacyjną. Ostatecznym pomysłem, który został zaprezentowany były ulgi podatkowe w gminie Mińsk Mazowiecki, między innymi od środków transportowych oraz spowolnienie wzrostu stawek pozostałych podatków.

GRUPA

POMYŚL:

ulgi podatkowe

- podatek od środków transportu

- spowolnienie wzrostu stawek
porastających podatków

DO KOGO SKIEROWANY:

dla inwestorów osób i podmiotów
prowadzących działalność gosp.

FINANSOWANIE:

wyłączenie kosztów administ.

WDROŻENIE:

- uchwalenie uchwały zmieniającej stawki
podatku na kolejnym radzie

- promowanie wdrożonych zmian

- przyjmowanie deklaracji podatkowych

Rys. Efekty zajęć warsztatowych podsumowanie – grupa II

Wypracowane przez obie grupy wnioski z warsztatów posłużą jako jeden z elementów analizy potrzeb i oczekiwań społecznych, stanowiąc cenne źródło informacji przy tworzeniu ostatecznej wersji Strategii Rozwoju Gminy na nadchodzącą dekadę.

3 ANKIETA INTERNETOWA

W toku konsultacji przeprowadzono ankietę internetową dotyczącą opinii mieszkańców na temat obranych w projekcie Strategii celów strategicznych i modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej. W ankiecie odpowiedzi udzieliło 6 osób. Wyniki przeprowadzonej ankiety wraz ze sposobem uwzględnienia odpowiedzi mieszkańców przedstawia Załącznik nr 2.

4 OPINIOWANIE

Zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. 2025 poz. 198) o rozpoczęciu konsultacji społecznych i możliwości zgłaszania uwag i opinii poinformowano pisemnie dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w Warszawie oraz wójtów i burmistrzów gmin sąsiednich. Pisma do dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w Warszawie, wójtów gmin sąsiednich oraz spółki Centralny Port Komunikacyjny zostały wysłane za pomocą platformy ePUAP. Zgodnie z art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. 2025 poz. 198) ustalono termin przedstawienia opinii na 35 dni od dnia doręczenia dokumentu.

W wyznaczonym terminie do projektu „Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025- 2035” wpłynęły 3 odpowiedzi na przesłane pisma. Ich treść oraz sposób uwzględnienia przedstawia załącznik nr 3.

**SPRAWOZDANIE Z PRZEBIEGU I WYNIKÓW KONSULTACJI SPOŁECZNYCH
PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY MIŃSK MAZOWIECKI NA LATA 2025-2035**

ZAŁĄCZNIK NR 1 – ZGŁOSZONE UWAGI

L.p.	Osoba/podmiot zgłaszający uwagę (data wpłynięcia uwagi)	Zapis w projekcie Strategii do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi	Sposób uwzględnienia uwagi
1.	Osoba fizyczna (27 marca 2025 r.)	Strona 17, rysunek 4	1.Jestem właścicielem działek we wsi Chochół o numerach 153/31 i 153/33. Zgodnie z obecnie obowiązującym planem zagospodarowania przestrzennego jest to teren „Teren zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności jednorodzinnej wolnostojącej lub bliźniaczej z dopuszczeniem zabudowy rekreacyjnej”. Jednakże nie ma zgody na odlesienie terenu.	Doprowadzenie do użyteczności działek zgodnie z ich przeznaczeniem w planie zagospodarowania przestrzennego	Nieuwzględniono -Zagospodarowanie poszczególnych działek reguluje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Zgodę na wyłączenie działki z produkcji leśnej należy uzyskać zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 82.) Strategia rozwoju jako dokument o charakterze ogólnym wyznacza jedynie kierunki związane z zagospodarowaniem przestrzennym w Gminie w tym ochroną gruntów rolnych i leśnych. W związku z tym zapisy Strategii odnoszą się do niniejszej sytuacji jedynie w sposób pośredni a szczegółowe ustalenia zależą od planu ogólnego, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz zgód na zmianę przeznaczenia wydanych na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

**SPRAWOZDANIE Z PRZEBIEGU I WYNIKÓW KONSULTACJI SPOŁECZNYCH
PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY MIŃSK MAZOWIECKI NA LATA 2025-2035**

ZAŁĄCZNIK NR 1 – ZGŁOSZONE UWAGI

L.p.	Osoba/podmiot zgłaszający uwagę (data wpłynięcia uwagi)	Zapis w projekcie Strategii do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi	Sposób uwzględnienia uwagi
			2. Działka drogowa 132/8 we wsi Chochót przeznaczona jest w planie na drogę gminną. Kiedy gmina zamierza tego dokonać? Smaczku całej sprawie dodaje fakt, że 04.09.2020 (IGD-6011-41/2000) Gmina podjęła decyzję zatwierdzającą podział działek w wyniku której m.in. działka 153/31 do dnia dzisiejszego nie posiada prawnego dostępu do drogi publicznej. Dodatkowo takiego dostępu nie posiadają również działki 153/33 i 153/32.		Nieuwzględniono - Strategia rozwoju jako dokument o charakterze ogólnym wyznacza jedynie kierunki związane z zagospodarowaniem przestrzennym w Gminie. W związku z tym zapisy Strategii odnoszą się do niniejszej sytuacji jedynie w sposób pośredni a szczegółowe ustalenia zależą od planu ogólnego oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Cele strategiczne związane z gospodarowaniem przestrzenią na terenie gminy Mińsk Mazowiecki przewidują aktualizowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dostosowanie układu działek ewidencyjnych (w tym w przypadkach podobnych do opisanego w uwadze) do kształtu pozwalającego na utworzenie zabudowy oraz budowę i modernizację dróg gminnych.
2.	Stowarzyszenie „Nasza Kolonia Janów” (17 kwietnia 2025 r.)	1/ III.3 A. A1. str. 29 Oczekiwane rezultaty i Wskaźniki osiągnięcia	1/ Wskaźniki przypisane do celów „Wzrost aktywności społecznej mieszkańców” oraz „Większy udział mieszkańców w kreowaniu polityki gminy” nie odnoszą się do realnego udziału w procesach decyzyjnych. Proponujemy uzupełnienie lub zmianę wskaźników o miary faktycznego uczestnictwa mieszkańców w konsultacjach, inicjatywach lokalnych oraz o dane z badań opinii nt. wpływu obywateli na decyzje samorządu, np.: „Liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych w roku”, „Odsetek zgłoszonych uwag mieszkańców, w tym uwzględnionych przez gminę”, „Liczba mieszkańców uczestniczących w zebraniach wiejskich i spotkaniach z władzami”, „Liczba złożonych i zrealizowanych wniosków obywatelskich / inicjatyw lokalnych”, „Odsetek mieszkańców deklarujących, że mają wpływ na sprawy gminy (badanie ankietowe opinii)”	1/ Wskaźniki przypisane do celów obecnie nie uwzględniają miar rzeczywistego, aktywnego uczestnictwa obywateli w procesach decyzyjnych. Proponowane przez nas wskaźniki pozwoliłyby na ocenę faktycznego zaangażowania mieszkańców w decyzje samorządowe. Ich włączenie umożliwiłoby monitorowanie realnego wpływu, jaki obywatele mają na decyzje podejmowane przez władze lokalne. Takie wskaźniki lepiej oddają rzeczywisty poziom aktywności i wpływu społeczności lokalnej na decyzje podejmowane na poziomie gminy, co jest kluczowe dla skutecznej oceny efektywności działań w tym obszarze, a w efekcie poprawi to transparentność i współuczestnictwo w rządzeniu gminą.	Uwzględniono w całości

**SPRAWOZDANIE Z PRZEBIEGU I WYNIKÓW KONSULTACJI SPOŁECZNYCH
PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY MIŃSK MAZOWIECKI NA LATA 2025-2035**

ZAŁĄCZNIK NR 1 – ZGŁOSZONE UWAGI

L.p.	Osoba/podmiot zgłaszający uwagę (data wpłynięcia uwagi)	Zapis w projekcie Strategii do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi	Sposób uwzględnienia uwagi
		2-3/ III.3 A. A2. str. 30 Oczekiwane rezultaty i Wskaźniki osiągnięcia	2/ W kontekście oczekiwanego rezultatu „Wzrost liczby użytkowników i podróży odbytych transportem zbiorowym” nie zaproponowano mierzalnego wskaźnika jego osiągnięcia. Składamy następujące propozycje wskaźników: - Poziom zadowolenia mieszkańców z dostępności transportu zbiorowego – na podstawie badań jakościowych - Procent respondentów pozytywnie oceniających transport zbiorowy” - Liczba kampanii informacyjnych promujących transport zbiorowy - Liczba wystąpień gminy do organizatora transportu w celu poprawy oferty przewozowej - Liczba podróży mieszkańców gminy transportem zbiorowym (rocznie) na podstawie danych od organizatora. - Wzrost liczby mieszkańców deklarujących korzystanie z transportu zbiorowego (w badaniu ankietowym). 3/ W kontekście oczekiwanego rezultatu „Zmniejszenie różnic społecznych” zaproponowano wskaźniki: „Wysokość wydatków na pomoc społeczną” i „Liczba mieszkańców korzystająca ze wsparcia socjalnego”, ale nie określono jaki ma być trend tych wskaźników.	2/ Jeżeli autorzy mieli na myśli wskaźnik o nazwie „badania jakościowe”, to nie jest on wskaźnikiem lecz najwyższej metodą do jego wyznaczenia, dlatego nie spełnia podstawowych wymagań dobrego wskaźnika strategicznego: nie mierzy żadnej konkretnej wartości a samo przeprowadzenie „badań jakościowych” nie oznacza osiągnięcia celu. Nie wiadomo, czego badanie miałyby dotyczyć: czy chodzi o ocenę zadowolenia z transportu? Czy o preferencje komunikacyjne? Czy może o potrzeby osób wykluczonych komunikacyjnie? Wskaźnik nie wskazuje tematu, zakresu ani metody, nie ma charakteru liczbowego. Z kolei nasze propozycje taki charakter posiadają. 3/ „Wysokość wydatków na pomoc społeczną” – czy wzrost tych wydatków będzie oznaczał sukces (bo gmina lepiej wspiera potrzebujących), czy porażkę (bo problemy społeczne się pogłębiają)? „Liczba mieszkańców korzystająca ze wsparcia socjalnego” – czy spadek tej liczby oznacza, że sytuacja mieszkańców się poprawia, czy że pomoc jest trudniej dostępna? Wskaźniki przypisane do celu są niejednoznaczne interpretacyjnie. Brakuje określenia oczekiwanych trendów i ich powiązania z rzeczywistą poprawą sytuacji społecznej mieszkańców. Wydaje się, że wskazane jest uzupełnienie o oczekiwany kierunek zmian poszczególnych wskaźników oraz dodanie wskaźników jakościowych lub uzupełniających, które lepiej oddają istotę zmniejszania nierówności społecznych.	2/ uwzględniono częściowo – zastosowano wskaźniki: - Liczba podróży mieszkańców gminy transportem zbiorowym (rocznie) na podstawie danych od organizatora. - Wzrost liczby mieszkańców deklarujących korzystanie z transportu zbiorowego (w badaniu ankietowym). 3/Uwzględniono w całości - opisane wskaźniki zmieniono na: - zmniejszenie stopy ubóstwa skrajnego i stopy ubóstwa ustawowego - zmniejszenie stopy ubóstwa relatywnego (relatywna granica ubóstwa wyznaczona na poziomie 50% kwoty, którą średnio w miesiącu wydają gospodarstwa domowe w Polsce i gminie, z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD¹)

¹ GUS, Zasięg ubóstwa ekonomicznego w Polsce w 2022r., 2022, (dostępny w Internecie: https://stat.gov.pl/files/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5487/14/10/1/zasieg_ubostwa_ekonomicznego_w_polsce_w_2022_roku.pdf)

**SPRAWOZDANIE Z PRZEBIEGU I WYNIKÓW KONSULTACJI SPOŁECZNYCH
PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY MIŃSK MAZOWIECKI NA LATA 2025-2035**

ZAŁĄCZNIK NR 1 – ZGŁOSZONE UWAGI

L.p.	Osoba/podmiot zgłaszający uwagę (data wpłynięcia uwagi)	Zapis w projekcie Strategii do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi	Sposób uwzględnienia uwagi
		4/ III.3 A. str. 30 „Realizacja działań w zakresie ochrony ludności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego”	4/ Brak oczekiwanych rezultatów dla tego kierunku działania. Proponujemy uzupełnienie o: • przygotowanie mieszkańców na zagrożenia militarne i hybrydowe, • opracowanie planów ewakuacji, ukrycia, informowania społeczeństwa w warunkach zagrożenia wojennego, • współpracę z wojskiem przy ćwiczeniach i planach ochrony ludności. a we wskaźnikach realizacji: • liczba ćwiczeń z udziałem wojska i służb cywilnych • liczba szkoleń i działań informacyjnych nt. zagrożeń militarnych • opracowanie scenariusza reagowania na zagrożenia wojenne/hybrydowe • liczba mieszkańców objętych systemem ostrzegania i komunikacji kryzysowej	4/ Obecność infrastruktury wojskowej (sztab bazy lotniczej, lotnisko wojskowe, skład paliw, magazyn amunicji lotniczej) na terenie gminy zobowiązuje do szczególnej uwagi w zakresie bezpieczeństwa – również wobec zagrożeń militarnych. Jest to dziedzina, która fizycznie dotyka członków naszego stowarzyszenia ze względu na umiejscowienie części tych obiektów w Kolonii Janów.	Uwzględniono w całości
		5/ II.3 str. 23 Analiza SWOT, T-zagrożenia	5/ brak wymienionego zagrożenia: „Potencjalne zagrożenie militarne związane z lokalizacją infrastruktury wojskowej”	5/ Aktualna sytuacja międzynarodowa powoduje, że zlokalizowanie istotnych obiektów wojskowych na terenie gminy zwiększa ryzyko związane z potencjalnymi zagrożeniami militarnymi, takimi jak ataki na obiekty strategiczne, co może wpłynąć na bezpieczeństwo lokalnej społeczności oraz wymaga specjalnych procedur ochrony ludności i współpracy z odpowiednimi służbami. Jest to ponownie dziedzina, która fizycznie dotyka członków naszego stowarzyszenia ze względu na umiejscowienie takich obiektów w Kolonii Janów.	Uwzględniono w całości

**SPRAWOZDANIE Z PRZEBIEGU I WYNIKÓW KONSULTACJI SPOŁECZNYCH
PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY MIŃSK MAZOWIECKI NA LATA 2025-2035**

ZAŁĄCZNIK NR 1 – ZGŁOSZONE UWAGI

L.p.	Osoba/podmiot zgłaszający uwagę (data wpłynięcia uwagi)	Zapis w projekcie Strategii do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi	Sposób uwzględnienia uwagi
		6/ II.1 str.13 „Zagrożenie hałasem pochodzi głównie z ciągów komunikacyjnych szczególnie autostrady A2, przy czym jest ono zależne od natężenia ruchu i możliwe do ograniczenia”.	6/ Pominięcie kwestii hałasu od lotniska wojskowego, zwłaszcza w rejonie Janowa.	6/ Istotny brak w analizie sytuacji środowiskowej w gminie. Hałas związany z działalnością lotniczą, szczególnie w przypadku lotnisk wojskowych, ma poważny wpływ na jakość życia mieszkańców, zdrowie publiczne oraz komfort codziennego funkcjonowania. Długotrwałe, okresowe narażenie na wysokie poziomy hałasu może prowadzić do problemów zdrowotnych a także wpływać negatywnie na koncentrację i samopoczucie. Ponadto, hałas związany z działalnością lotniska wojskowego, zwłaszcza w Janowie, który jest obszarem zamieszkałym, powinien być uwzględniony w procesach planistycznych. Uwzględnienie tego czynnika w analizach pozwoli na wczesne wykrycie potencjalnych zagrożeń oraz podjęcie odpowiednich działań mających na celu poprawę jakości życia mieszkańców – takich jak regulacje dotyczące zagospodarowania przestrzennego czy monitoring hałasu. Problem ten był poruszany w Programie rewitalizacji gminy na lata 2016-23 i nie został rozwiązany.	Uwzględniono w całości
		7/ III.2 str. 26 „Rozwój lokalnej gospodarki, wewnętrznej komunikacji zbiorowej i inteligentnej infrastruktury technicznej pozwolił na osiągnięcie samowystarczalności”.	7/ Nie jest przedstawiona definicja samowystarczalności, która może być rozumiana słownikowo jako „zdolność do zaspokajania własnych potrzeb bez pomocy z zewnątrz”	7/ Wizja samowystarczalności gminy wiejskiej, która funkcjonuje w strefie oddziaływania dużego miasta powiatowego i aglomeracji warszawskiej jest abstrakcyjna w kontekście realiów społeczno-gospodarczych. Gmina obwarankowa, leżąca wokół miasta powiatowego, które naturalnie pełni funkcję lokalnego centrum usługowego – edukacyjnego, zdrowotnego, handlowego, kulturalnego jest z nim powiązana na wielu płaszczyznach, np. w mieście znajduje się budynek urzędu gminy, GOPS, klub seniora, ścieki z	Uwzględniono częściowo – Samowystarczalność gminy rozumiana jako zdolność lokalnej wspólnoty do zaspokajania podstawowych potrzeb mieszkańców w sposób niezależny, stabilny i długofalowy, z poszanowaniem zasobów naturalnych i społecznych. Obejmuje ona m.in. lokalną produkcję żywności, dostęp do energii ze źródeł odnawialnych, odporność ekonomiczną, rozwój lokalnego rynku pracy. Fragment do którego odnosi się uwaga zmieniono na:

**SPRAWOZDANIE Z PRZEBIEGU I WYNIKÓW KONSULTACJI SPOŁECZNYCH
PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY MIŃSK MAZOWIECKI NA LATA 2025-2035**

ZAŁĄCZNIK NR 1 – ZGŁOSZONE UWAGI

L.p.	Osoba/podmiot zgłaszający uwagę (data wpłynięcia uwagi)	Zapis w projekcie Strategii do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi	Sposób uwzględnienia uwagi
				kanalizacji gminnej odprowadzane są do miejskiej oczyszczalni ścieków, na terenie miasta znajduje się PSZOK a organizatorem transportu zbiorowego jest związek powiatowo gminny. Gmina jest nierozzerwalnie związana z miastem Mińsk Mazowiecki chociażby przez jej nazwę i historię. Warszawa to ogromny czynnik przyciągający – codzienne dojazdy do pracy, szkół, uczelni, usług wyższego rzędu są normą. Samowystarczalność (np. zapewnienie usług publicznych, miejsc pracy, rozrywki itd.) w przypadku takiej gminy jak nasza jest praktycznie niemożliwa, a nawet niewskazana z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju regionalnego. Racjonalne planowanie powinno opierać się nie na konkurowaniu z miastem powiatowym i aglomeracją warszawską tylko na wzajemnym uzupełnianiu się, rozwijaniu wybranych lokalnych funkcji, np. rekreacyjnych, mieszkaniowych, usług dla dzieci i seniorów, koordynacji transportu i planowania przestrzennego z sąsiednimi jednostkami. Bardziej adekwatnym sformułowaniem mogłoby być: „zwiększenie lokalnej niezależności funkcjonalnej” albo „silna gmina peryferyjna – partner funkcjonalny miasta powiatowego i metropolii”. Strategia rozwoju gminy powinna uwzględniać jej realne miejsce w strukturze osadniczej i funkcjonalnej regionu. Oderwanie się od tego kontekstu jest, naszym zdaniem, planem działania niemożliwym do realizacji w założonym wymiarze.	„Rozwój lokalnej gospodarki, wewnętrznej komunikacji zbiorowej i inteligentnej infrastruktury technicznej pozwolił na zwiększenie lokalnej niezależności funkcjonalnej w aglomeracji warszawskiej”.

**SPRAWOZDANIE Z PRZEBIEGU I WYNIKÓW KONSULTACJI SPOŁECZNYCH
PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY MIŃSK MAZOWIECKI NA LATA 2025-2035**

ZAŁĄCZNIK NR 1 – ZGŁOSZONE UWAGI

L.p.	Osoba/podmiot zgłaszający uwagę (data wpłynięcia uwagi)	Zapis w projekcie Strategii do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi	Sposób uwzględnienia uwagi
		8/ IV.1. str. 48 „Zgodnie z celem strategicznym A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA zalecane jest poszerzenie oferty sportowej i kulturalnej na terenie gminy, aby uniezależnić mieszkańców od infrastruktury miasta Mińsk Mazowiecki”.	8/ To sformułowanie opiera się na nieudowodnionym założeniu funkcjonalnym i możliwe błędnym rozumieniu roli gminy w strukturze osadniczej regionu. Proponujemy zmianę brzmienia tego fragmentu na: „Rozszerzenie oferty sportowej i kulturalnej gminy w sposób uzupełniający względem oferty miasta Mińsk Mazowiecki, z naciskiem na dostępność, integrację lokalnych społeczności i rozwój tożsamości lokalnej.”	8/ Mińsk Mazowiecki to naturalne centrum funkcjonalne. Gmina wiejska korzysta z bliskości miasta – dostęp do kina, imprez kulturalnych, basenu, stadionu czy szkół średnich to atuty lokalizacji, a nie bariera. Działania mające na celu "uniezależnienie" się od miasta powiatowego mogą prowadzić do niewłaściwego lokowania środków publicznych – np. budowy obiektów, które będą mało używane lub zdublowane względem miasta. Gmina powinna uzupełniać, a nie dublować ofertę miejską. Takie podejście będzie sprzyjać zrównoważonemu rozwojowi i gospodarności. "Uniezależnienie" może doprowadzić do izolacji. W dobie współpracy metropolitalnej, mobilności i wspólnych systemów (np. transport, edukacja, kultura), izolowanie się od miasta to droga wstecz – zamiast tego warto promować integrację funkcjonalną i tworzenie wspólnych programów (np. wspólne bilety, kalendarze imprez, sieci świetlic).	Uwzględniono w całości

**SPRAWOZDANIE Z PRZEBIEGU I WYNIKÓW KONSULTACJI SPOŁECZNYCH
PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY MIŃSK MAZOWIECKI NA LATA 2025-2035**

ZAŁĄCZNIK NR 1 – ZGŁOSZONE UWAGI

L.p.	Osoba/podmiot zgłaszający uwagę (data wpłynięcia uwagi)	Zapis w projekcie Strategii do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi	Sposób uwzględnienia uwagi
		9/ IV.1.str. 52 „Model zawiera zidentyfikowane wcześniej podstawowe ośrodki podmiejskie i lokalne ośrodki zamieszkania, których rozwój opierać powinien się na rozwijaniu sfer pozarolniczej działalności gospodarczej i infrastruktury społecznej – aby uniezależnić mieszkańców od obiektów znajdujących się w mieście Mińsk Mazowiecki i doprowadzić do aktywizacji społeczności lokalnej wokół obiektów użyteczności publicznej.”	9/To sformułowanie opiera się na nieudowodnionym założeniu, że uniezależnienie od Mińska Mazowieckiego jest celem pożądanym. Uważamy, że może to prowadzić do nieskutecznego i nieefektywnego planowania przestrzennego i społecznego. Proponujemy zmianę brzmienia tego fragmentu na: „Rozwój podstawowych ośrodków podmiejskich i lokalnych ośrodków zamieszkania powinien opierać się na wspieraniu lokalnej przedsiębiorczości i dostępności usług podstawowych w sposób komplementarny względem funkcji pełnionych przez miasto Mińsk Mazowiecki. Celem jest wzmocnienie lokalnej aktywności i tożsamości przy jednoczesnym utrzymaniu funkcjonalnych powiązań z miastem powiatowym.”	9/ Miasto pełni funkcję głównego centrum usługowego i administracyjnego dla mieszkańców gminy. Próba "uniezależniania się" od niego nie tylko jest sprzeczna z zasadami zrównoważonego rozwoju, ale też niezgodna z rzeczywistością funkcjonalną – większość mieszkańców i tak korzysta z miasta codziennie (praca, szkoła, zdrowie, zakupy, kultura). Pożądana jest komplementarność, a nie konkurencja. Lepiej mówić o „uzupełnianiu funkcji Mińska Mazowieckiego” przez rozwój lokalnych centrów aktywności – zwłaszcza takich, które: wspierają lokalne więzi, zapewniają podstawowe usługi w zasięgu pieszym lub rowerowym (żłobek, przedszkole, świetlica), umożliwiają rozwój lokalnej przedsiębiorczości (np. usługi, rzemiosło, agroturystyka). Tworzenie kilku „lokalnych ośrodków zamieszkania” i inwestowanie w ich infrastrukturę „dla uniezależnienia się od miasta” może: rozproszyć środki, prowadzić do duplikowania funkcji miejskich na siłę, przynieść niską efektywność kosztową (np. drogie budynki z niskim wykorzystaniem). Ośrodki lokalne mogą być miejscami aktywności, ale to nie wymaga pełnej infrastruktury miejskiej – czasem wystarczy dobrze działająca świetlica, czyli aktywny animator lub lider lokalny, przedszkole czy żłobek.	Uwzględniono w całości

**SPRAWOZDANIE Z PRZEBIEGU I WYNIKÓW KONSULTACJI SPOŁECZNYCH
PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY MIŃSK MAZOWIECKI NA LATA 2025-2035**

ZAŁĄCZNIK NR 1 – ZGŁOSZONE UWAGI

L.p.	Osoba/podmiot zgłaszający uwagę (data wpłynięcia uwagi)	Zapis w projekcie Strategii do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi	Sposób uwzględnienia uwagi
		10/ IV.2 str. 61 „Nadrzędnym celem długookresowym Gminy Mińsk Mazowiecki na najbliższe 20 lat, zapoczątkowanym postanowieniami niniejszej strategii jest pretendowanie do roli lokalnego lidera metropolii warszawskiej oraz ośrodka o znaczeniu ponadregionalnym.”	10/ To sformułowanie jest naszym zdaniem znacząco oderwane od realiów społeczno-przestrzennych. Proponujemy alternatywne sformułowanie celu długofalowego: „Nadrzędnym celem długookresowym Gminy Mińsk Mazowiecki na najbliższe 20 lat jest umacnianie jej roli jako nowoczesnej gminy podmiejskiej o wysokiej jakości życia, dobrze powiązanej funkcjonalnie z Mińskiem Mazowieckim i Warszawą oraz aktywnie uczestniczącej w rozwoju obszaru metropolitalnego.”	10/ Gmina wiejska Mińsk Mazowiecki to jednostka otaczająca miasto powiatowe, o wyraźnie podmiejskim i wiejskim charakterze. W strukturze metropolitalnej Warszawy rolę liderów pełnią miasta regionalne i subregionalne (np. Piaseczno, Legionowo, Grodzisk Mazowiecki), które mają własne zaplecze instytucjonalne i gospodarcze, duże skupiska ludności, rozwinięte funkcje miejskie i regionalne. Gmina wiejska bez własnego miasta nie spełnia i nie będzie spełniać kryteriów „ośrodka ponadregionalnego” – takie aspiracje są, naszym zdaniem, pozbawione podstaw. Cele strategiczne powinny być ambitne, ale realistyczne – w przeciwnym razie są postrzegane jako oderwane od rzeczywistości i nieprzekonujące dla mieszkańców, inwestorów i instytucji zewnętrznych. Wspominanie o „znaczeniu ponadregionalnym” w odniesieniu do gminy, która nie ma własnego ośrodka miejskiego, nie znajduje żadnego uzasadnienia. Lepszym kierunkiem wydaje się wzmocnienie roli gminy jako partnera miasta powiatowego. Gmina ma szansę na rozwój osadnictwa, rozwój usług na poziomie podstawowym i średnim oraz rolę wspierającą dla Mińska Mazowieckiego i Warszawy, a nie rolę „lidera”. Warto budować strategię na współpracy z miastem powiatowym, które jest bezpośrednim sąsiadem, wzmocnianiu integracji z metropolią warszawską poprzez transport, edukację, infrastrukturę cyfrową, rozwój lokalnej jakości życia i kapitału społecznego.	Uwzględniono w całości

**SPRAWOZDANIE Z PRZEBIEGU I WYNIKÓW KONSULTACJI SPOŁECZNYCH
PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY MIŃSK MAZOWIECKI NA LATA 2025-2035**

ZAŁĄCZNIK NR 2 – WYNIKI ANKIETY INTERNETOWEJ

Tabela 1 Dane o respondentach

L.p.	Cecha	Odpowiedź	Liczba odpowiedzi (udział)
1.	Płeć	Mężczyzna	3 (50,0%)
		Kobieta	4 (16,7%)
		Nie chcę podawać	2 (33,3%)
2.	Wiek	Poniżej 18 lat	0 (0,0%)
		18-29 lat	2 (33,3%)
		30-49 lat	3 (50,0%)
		50-65 lat	1 (16,7%)
		Ponad 65 lat	0 (0,0%)
3.	Związek z gminą Mińsk Mazowiecki	Miejsce zamieszkania	6 (100,0%)
		Miejsce pracy	2 (33,3%)
		Miejsce edukacji	1 (16,7%)
		Miejsce prowadzenia działalności pozarolniczej gospodarczej	0 (0,0%)
		Miejsce prowadzenia gospodarstwa rolnego	0 (0,0%)
		Organizacja pozarządowa	1 (16,7%)
		Przedsiębiorca	1 (16,7%)
		Inny	0 (0,0%)

Ankietowanym zadano pytania o ocenę trafności celi strategicznych i przypisanych im kierunków działań dla rozwoju gminy Mińsk Mazowiecki. W kolejnym pytaniu mieszkańcy otrzymywali szansę uzasadnić swoje zdanie i zaproponować zmiany do odpowiedniego celu strategicznego (w szczególności jeśli wybrano odpowiedź „Źle” lub „Bardzo Źle”). Otrzymane odpowiedzi oraz sposób ich uwzględnienia przedstawiają poniższe tabele.

Cel strategiczny	A.1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO				
Ocena trafności dla rozwoju gminy	Bardzo Źle	Źle	Ani dobrze, ani źle	Dobrze	Bardzo Dobrze
	0	0	3	2	1
	0,0%	0,0%	50,0%	33,3%	16,7%
Uzasadnienie/propozycja zmiany	<i>W jaki sposób chcą Państwo osiągnąć zwiększenie liczby organizacji zrzeszających mieszkańców oraz innych organizacji pożytku publicznego? Kierunek działań: Aktywizacja mieszkańców</i>				
Sposób uwzględnienia/odpowiedź	Zachęcając mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych. Organizując i partnerując w różnego rodzaju wydarzeniach zrzeszających mieszkańców. Pokazując, że mieszkańcy mogą mieć realny wpływ na wygląd miejsca w jakim żyją poprzez zaangażowanie na rzecz lokalnej społeczności. Zmiana podejścia z „co gmina, jako wspólnota jest w stanie mi dać” na „co ja jestem w stanie dać gminie, jako wspólnocie”				

Cel strategiczny	A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA				
Ocena trafności dla rozwoju gminy	Bardzo Źle	Źle	Ani dobrze, ani źle	Dobrze	Bardzo Dobrze
	0	0	3	1	2
	0,0%	0,0%	50,0%	16,7%	33,3%
Uzasadnienie/propozycja zmiany	<i>Jak chcą Państwo zwiększyć liczbę gospodarstw domowych i mieszkańców gminy, jeśli nie można się budować tam, gdzie się chce, bo wprowadzono mocno ograniczający plan zagospodarowania?... Jak chcą Państwo "utrzymywać pozytywne trendy demograficzne"?</i>				
Sposób uwzględnienia/odpowiedź	Przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym regulują kwestie prawne związane z zagospodarowaniem przestrzennym. Zgodnie z tymi przepisami oraz sporządzonymi na ich podstawie aktami prawa miejscowego nie ma dowolności w lokalizowaniu zabudowy, gdyż prowadzi to do chaosu przestrzennego. Gmina posiada tereny przewidziane pod zabudowę, obecnie oraz jest w trakcie sporządzania kolejnych opracowań. Nowe gospodarstwa domowe mogą być lokalizowane na tych terenach. Zwiększenie liczby gospodarstw domowych nastąpi poprzez zwiększenie atrakcyjności Gminy jako miejsca zamieszkania, wywołane realizacją działań zawartych w Strategii. Strategia wskazuje wytyczne dotyczące rozwijania zabudowy mieszkaniowej zgodne z rzeczywistymi trendami i realnym zapotrzebowaniem na powstawanie nowej zabudowy.				
Uzasadnienie/propozycja zmiany	<i>Mile widziane w tym obszarze byłoby uwzględnienie również infrastruktury mieszkaniowej, przestrzeni zieleni i wody, atrakcyjnej architektury i tkanki miejskiej - jednym zdaniem przestrzeni, która sama w sobie będzie atrakcyjna.</i>				
Sposób uwzględnienia/odpowiedź	Projekt Strategii zakłada tworzenie wielofunkcyjnych ośrodków mieszkalnych oraz ochronę przyrody i krajobrazu gminy. Celem gminy Mińsk Mazowiecki jest tworzenie przyjaznej przestrzeni dla mieszkańców. Bardziej szczegółowe ustalenia w tym zakresie opisuje podrozdział „Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej”.				

Cel strategiczny	A.3. BEZPIECZNE MIEJSCE DO ŻYCIA				
Ocena trafności dla rozwoju gminy	Bardzo Źle	Źle	Ani dobrze, ani źle	Dobrze	Bardzo Dobrze
	0	0	3	2	1
	0,0%	0,0%	50,0%	33,3%	16,7%
Uzasadnienie/propozycja zmiany	<i>Jak chcą Państwo zwiększyć poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy, jeśli właśnie rząd wprowadza pakt migracyjny? Mam nadzieję, że w naszej gminie nie jest przewidziany ośrodek dla uchodźców...</i>				
Sposób uwzględnienia/odpowiedź	Decyzje dotyczące polityk państwowych podejmowane są na szczeblu krajowym. Działania gminy w zakresie integracji cudzoziemców wynikają z działań zleconych samorządowi terytorialnemu przez organy krajowe i wojewódzkie. Samorząd lokalny jako jednostka reprezentująca interesy mieszkańców zabiega o prowadzenie działań zgodnie z uwarunkowaniami społecznymi gminy.				

Cel strategiczny	B.1. GMINA ATRAKCYJNA INWESTYCYJNIE				
Ocena trafności dla rozwoju gminy	Bardzo źle	Źle	Ani dobrze, ani źle	Dobrze	Bardzo Dobrze
	0	0	4	1	1
	0,0%	0,0%	66,7%	16,7%	16,7%
Uzasadnienie/propozycja zmiany	<i>Cały cel uważam oceniam dobrze, z wyjątkiem punktu uwzględniającego wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę magazynową - tutaj rodzą się obawy przed nieprzemyślanym wyznaczeniem tych terenów, jak to niestety w Polsce często ma miejsce, a tym samym obniżenie walorów przede wszystkim estetycznych krajobrazu gminy.</i>				
Sposób uwzględnienia/odpowiedź	Zgodnie z zapisami projektu Strategii polityka przestrzenna gminy ma zakładać wyznaczanie terenów inwestycyjnych, w tym pod zabudowę magazynową, z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań. Tereny te będą wyznaczane na podstawie planu ogólnego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Podrozdział „Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej” wskazuje również zasady ochrony przyrody i krajobrazu, a także nakazuje zapewnienie minimalizacji konfliktów przestrzennych między obszarami o różnych funkcjach. W planie ogólnym gminy, który musi być zgodny ze Strategią Rozwoju, zasady te staną się podstawą prawną do kształtowania ładu przestrzennego w gminie.				
Uzasadnienie/propozycja zmiany	<i>Plan niezły, oprócz "ograniczenie zjawiska rozlewania zabudowy", to problem mojego obszaru, nie mogę pobudować dzieci koło siebie, bo właśnie to Państwo ograniczyli...mogę odsprzedać działkę firmie pod przemysł... to jak chcecie zwiększać liczbę gospodarstw domowych w gminie?... nie chcę kupować działek w innych miejscowościach, mam swoje...</i>				
Sposób uwzględnienia/odpowiedź	Ograniczenie zjawiska rozlewania zabudowy jest jednym z celów strategicznych opisanych w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze, z którym zgodna musi być strategia rozwoju gminy. Dodatkowo dobre praktyki urbanistyczne oraz przepisy związane z planowaniem przestrzennym wskazują, iż jest to poprawny kierunek kształtowania ładu przestrzennego gminy. Nadmierne rozproszenie zabudowy generuje m.in. wyższe koszty budowy i modernizacji infrastruktury technicznej oraz negatywnie oddziałuje na środowisko naturalne. Kwestie zagospodarowania konkretnych działek nie są przedmiotem Strategii, która wyznacza ogólne cele i kierunki rozwoju gminy.				

Cel strategiczny	B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI				
Ocena trafności dla rozwoju gminy	Bardzo Źle	Źle	Ani dobrze, ani źle	Dobrze	Bardzo Dobrze
	0	1	2	2	1
	0,0%	16,7%	33,3%	33,3%	16,7%
Uzasadnienie/propozycja zmiany	<i>OZE to ślepy zaułek, gdyż oze nie jest w stanie zastąpić źródeł kopalnych</i>				
Sposób uwzględnienia/odpowiedź	Globalne trendy oraz polityki unijne i krajowe wskazują na konieczność przeprowadzenia transformacji energetycznej. Z uwagi na skończoność źródeł kopalnych przy jednoczesnym stałym wzroście zapotrzebowania na energię elektryczną, niezbędne jest zapewnienie alternatywnych źródeł do paliw kopalnych. Rozwijanie energetyki ze źródeł odnawialnych wpływa pozytywnie na samodzielność energetyczną kraju i gminy a co za tym idzie - bezpieczeństwo energetyczne.				

Cel strategiczny	B.3. ZWIĘKSZENIE JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ				
Ocena trafności dla rozwoju gminy	Bardzo Źle	Źle	Ani dobrze, ani źle	Dobrze	Bardzo Dobrze
	1	0	0	2	3
	16,7%	0,0%	0,0%	33,3%	50,0%
Uzasadnienie/propozycja zmiany	-				
Sposób uwzględnienia/odpowiedź	-				

Cel strategiczny	C.1. ZRÓWNOWAŻONA TRANSFORMACJA CHARAKTERU GMINY				
Ocena trafności dla rozwoju gminy	Bardzo źle	Źle	Ani dobrze, ani źle	Dobrze	Bardzo Dobrze
	0	1	3	0	2
	0,0%	16,7%	50,0%	0,0%	33,3%
Uzasadnienie/propozycja zmiany	<i>Niektóre punkty w tym celu zdają się być bezkształtne, niektóre zdają się być sprzeczne z innymi, niektóre rodzą obawy (jak np. wspomniana wcześniej zabudowa magazynowa). Może to wynikać z niezrozumienia, ale ten cel nie wydaje się przejrzyste, spójne, zwięzłe i konkretnie przedstawiony.</i>				
Sposób uwzględnienia/odpowiedź	Kwestia zabudowy magazynowej została opisana powyżej. Uwaga została częściowo uwzględniona – przekształcono część zapisów, aby ich treść była bardziej czytelna i zrozumiała.				
Uzasadnienie/propozycja zmiany	<i>Wracam do wcześniej podejmowanych wątków, czyli odbierania ludziom możliwości budowania się tam, gdzie chcą. Dobrze, że chcą Państwo ściągać inwestorów i planują tereny pod inwestycje, szkoda, że kosztem nas-mieszkańców.</i>				
Sposób uwzględnienia/odpowiedź	Ograniczenia związane z powstawaniem nowej zabudowy wynikające z przepisów prawa o planowaniu przestrzennym w swoim założeniu prowadzą do ochrony i tworzenia ładu przestrzennego w gminie. Wyznaczanie terenów inwestycyjnych jak i mieszkaniowych związane jest ściśle z interesami (ogółu) mieszkańców gminy. Tereny inwestycyjne to obszary gdzie tworzą się miejsca pracy czy obiekty usługowe, z których korzystają mieszkańcy. Wpływy do budżetu związane z udziałem gminy w podatkach PIT oraz CIT pozwalają na skuteczne i stale rozwijane działanie usług publicznych oraz prowadzenie inwestycji celu publicznego. Zwarta tkanka urbanistyczna sprzyja m.in. integracji lokalnej, ogranicza negatywny wpływ zabudowy na środowisko naturalne i ułatwia zwiększanie dostępności do obiektów infrastruktury społecznej czy środków transportu zbiorowego.				

Cel strategiczny	B.3. ZWIĘKSZENIE JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ				
Ocena trafności dla rozwoju gminy	Bardzo źle	Źle	Ani dobrze, ani źle	Dobrze	Bardzo Dobrze
	0	0	1	2	3
	0,0%	0,0%	16,7%	33,3%	50,0%
Uzasadnienie/propozycja zmiany	-				
Sposób uwzględnienia/odpowiedź	-				

Cel strategiczny	C.2. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATYCZNYCH I OCHRONA KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA				
	Bardzo Źle	Źle	Ani dobrze, ani źle	Dobrze	Bardzo Dobrze
	0	1	2	1	2
	0,0%	16,7%	33,3%	16,7%	33,3%
Uzasadnienie/propozycja zmiany	<i>Cel uważam za dobrze rozwinięty, natomiast odczuwam, że zbyt mały nacisk kładziony jest na odnawialne źródła energii.</i>				
Sposób uwzględnienia/odpowiedź	Propozycja uwzględniona – dodatkowo rozwinięto cele związane z OZE.				
Uzasadnienie/propozycja zmiany	<i>Nie nadążyli Państwo za poprawnością polityczną:) proponując wymianę źródeł ciepła opartych o paliwa stałe na gazowe. Gaz też stał się paliwem nieekologicznym. Wykończycie gospodarstwa domowe termomodernizacjami.</i>				
Sposób uwzględnienia/odpowiedź	Rozwiązania grzewcze oparte o paliwa stałe generują zdecydowanie większą niż piece gazowe ilość dwutlenku węgla oraz zanieczyszczeń takich jak pyły zawieszone do atmosfery. Ogrzewanie ze źródeł odnawialnych dodatkowo minimalizuje emisję gazów do atmosfery. Celem gminy jest przede wszystkim poprawa jakości powietrza atmosferycznego, do którego to celu prowadzi wymiana instalacji grzewczych na inne, niż oparte o paliwa stałe. Metoda ogrzewania nie jest narzucana, jednak w interesie wszystkich mieszkańców jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń związanych z ogrzewaniem budynków mieszkalnych. Kierunek działań związanych z termomodernizacją odnosi się do termomodernizacji budynków będących własnością gminy, nie dotyczy on gospodarstw domowych.				

**SPRAWOZDANIE Z PRZEBIEGU I WYNIKÓW KONSULTACJI SPOŁECZNYCH PROJEKTU
STRATEGII ROZWOJU GMINY MIŃSK MAZOWIECKI NA LATA 2025-2035**

ZAŁĄCZNIK NR 3 – OPINIE ORGANÓW

L.p.	Osoba/podmiot zgłaszający uwagę	Zapis w projekcie Strategii do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi	Sposób uwzględnienia uwagi
1.	Wójt Gminy Wiązowna (18 kwietnia 2025 r.)	Str. 17 Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej przygotowanej do Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035	„Koła pełnią ważną rolę w lokalnej społeczności gminy, zapewniając integrację międzypokoleniową, promują lokalną kuchnię i tradycje regionu.” zmienić na: „Koła pełnią ważne role w lokalnej społeczności gminy, zapewniając integrację międzypokoleniową, promują lokalną kuchnię i tradycje regionu”.	Liczba mnoga „koła” wskazuje, że zapis powinien brzmieć „Koła pełnią ważne role...”.	Uwzględniono w całości
		Str. 19 Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej przygotowanej do Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035	„O ochronę przeciwpożarową odpowiada 7 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej:.....” zmienić na: „Za ochronę przeciwpożarową odpowiada 7 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej:.....”	Zastosowanie prawidłowego przyimka.	Uwzględniono w całości
		Str. 20 Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej przygotowanej do Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035	„Najbliższe szkoły średnie lub zawodowe znajdują się z Mińsku Mazowieckim, Mrozach, Siennicy i Wiązownej.” zmienić na: „Najbliższe szkoły średnie lub zawodowe znajdują się z Mińsku Mazowieckim, Mrozach, Siennicy i Wiązownie.”	Nazwa Wiązowna odmienia się według ogólnych zasad języka polskiego, dotyczących nazw miejscowości zakończonych na „na” i „-owa”, a te odmieniają się jak rzeczowniki. To oznacza, że „mieszkam w Wiązownie”, a nie w „Wiązownej”.	Uwzględniono w całości
		Str. 62 Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej przygotowanej do Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035	„Zgodnie z „Analizą zmian w zagospodarowaniu przestrzennym i oceną aktualności dokumentów planistycznych obowiązujących na obszarze gminy Mińsk Mazowiecki 2017- 2023” polityka przestrzenne gminy zakłada sporządzenie strategii rozwoju gminy, zakończenie obecnie procedowanych procedur dotyczących planów miejscowych oraz uchwalenie planu ogólnego gminy do końca 2025 r.” zmienić na „Zgodnie z „Analizą zmian w zagospodarowaniu przestrzennym i oceną aktualności dokumentów planistycznych obowiązujących na obszarze gminy Mińsk Mazowiecki 2017- 2023” polityka przestrzenne gminy zakłada sporządzenie strategii rozwoju gminy, zakończenie obecnie procedowanych procedur dotyczących planów miejscowych oraz uchwalenie planu ogólnego gminy do końca 2025 r.”	Zastosowanie prawidłowej odmiany.	Uwzględniono w całości
		Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej przygotowanej do Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025- 2035	Cały tekst	Poprawa, uzupełnienie brakujących na końcu wypunktowań przecinków i średników.	Uwzględniono w całości
		Str. 62 Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035	„utrzymanie poziomu bezrobocia nieorzekającego średniej krajowej” zmienić na: „utrzymanie poziomu bezrobocia nieprzekraczającego średniej krajowej”	Zastosowanie właściwego wyrazu	Uwzględniono w całości

**SPRAWOZDANIE Z PRZEBIEGU I WYNIKÓW KONSULTACJI SPOŁECZNYCH PROJEKTU
STRATEGII ROZWOJU GMINY MIŃSK MAZOWIECKI NA LATA 2025-2035**

ZAŁĄCZNIK NR 3 – OPINIE ORGANÓW

L.p.	Osoba/podmiot zgłaszający uwagę	Zapis w projekcie Strategii do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi	Sposób uwzględnienia uwagi
		Str. 70 Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035	„OSI problemowe- Warszawsko- wschodni obszar strategicznej interwencji ... • Wsparcie rozwoju społeczno- gospodarczego obszaru poprzez: • 2. Poprawa dostępności do infrastruktury....” zmienić na: OSI problemowe- Warszawsko- wschodni obszar strategicznej interwencji ... • Wsparcie rozwoju społeczno- gospodarczego obszaru poprzez: • 2. Poprawa dostępności do infrastruktury....	Numerowanie rozpoczęto od punktu 2.	Uwzględniono w całości
		Cały tekst Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035	Cały tekst	Poprawa, uzupełnienie brakujących na końcu wypunktowań przecinków i średników.	Uwzględniono w całości
		Str. 41- IV Część przestrzenna Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035 INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA	„Trwają prace nad wyborem wariantu ich przebiegu, przy czym warianty 2 i 4 obejmują przeprowadzenie tej drogi wzdłuż aktualnej drogi krajowej nr 50. (Rysunek 7).” POWYŻSZE ZAMIEŃĆ NA: „Trwają prace nad wyborem wariantu ich przebiegu. Spośród projektowanych obecnie wariantów OAW, trzy są poprowadzone po nowym śladzie, a założeniem czwartego wariantu jest jak największe wykorzystanie istniejącej drogi krajowej nr 50. Część samorządów ościennych opowiada się za budową OAW właśnie w śladzie obecnej DK50, w tym gmina Wiązowna.”	Źródło: https://www.gov.pl/w eb/gddkia warszawa/rozpoczyn amy-przygotowania dla- kolejnych-fragmentow-oaw Jednocześnie pragniemy wyrazić swoje stanowisko w sprawie wyboru wariantu trasy OAW – preferowany przez władze i społeczeństwo gminy Wiązowna jest wariant wykorzystujący w największym stopniu obecny przebieg drogi krajowej DK50.	Uwzględniono częściowo – poprawiono sformułowanie o przebiegu OAW w śladzie DK50, jednak bez wskazania preferowanego przebiegu. Tekst otrzymuje brzmienie: „Trwają prace nad wyborem wariantu ich przebiegu. Spośród projektowanych obecnie wariantów OAW, trzy są poprowadzone po nowym śladzie, a założeniem czwartego wariantu jest jak największe wykorzystanie istniejącej drogi krajowej nr 50.”
2.	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie (22 kwietnia 2025 r. – uwzględniono pomimo wpłynięcia po terminie)	Cały tekst projektu „Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki”	1. W projekcie należy wymienić dokumenty planistyczne, o których mowa w art. 315 pkt 1 - 3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, z późn. zm.), tj.: 1) plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy; 2) plany zarządzania ryzykiem powodziowym; 3) plan przeciwdziałania skutkom suszy. Zgodnie z art. 326 ust. 1 ustawy, ustalenia dokumentów planistycznych, o których mowa w art. 315 pkt 1–3, uwzględnia się w strategii rozwoju województwa, planach zagospodarowania przestrzennego województwa, strategii rozwoju gminy, strategii rozwoju ponadlokalnego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. 2. Proponujemy uwzględnienie w projekcie zagadnień dotyczących gospodarki wodnej na terenie gminy Mińsk Mazowiecki, tj. ochronę wód przed zanieczyszczeniami		Uwzględniono w całości Uwzględniono w całości – Rekomendacje uwzględniono w podrozdziale Ustalenia i

**SPRAWOZDANIE Z PRZEBIEGU I WYNIKÓW KONSULTACJI SPOŁECZNYCH PROJEKTU
STRATEGII ROZWOJU GMINY MIŃSK MAZOWIECKI NA LATA 2025-2035**

ZAŁĄCZNIK NR 3 – OPINIE ORGANÓW

L.p.	Osoba/podmiot zgłaszający uwagę	Zapis w projekcie Strategii do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi	Sposób uwzględnienia uwagi
			pochodzącymi ze źródeł rolniczych, poprzez wdrożenie i przestrzeganie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej, np. nawożenie, składowanie nawozów i kiszzonek w pobliżu cieków. Drugą ważną kwestią jest podjęcie działań, mających na celu zwiększenie retencji wodnej na terenach rolniczych, leśnych i zurbanizowanych poprzez: prawidłowe użytkowanie rolnicze gleb, prowadzenie prac przeciwoerozyjnych, tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków, ochronę i odtwarzanie oczek wodnych i mokradeł, retencjonowanie wody w już istniejących zbiornikach i rowach oraz zachęcanie do wykonywania nowych zbiorników wodnych. Wdrożenie tych działań możliwe jest przez wprowadzanie odpowiednich zapisów w dokumentach planistycznych.		rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia gospodarki przestrzennej, w szczególności w punktach „ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, W TYM OCHRONY POWIETRZA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU – W zakresie ochrony wód podziemnych i powierzchniowych” oraz „ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ – w zakresie kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej”
			3. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U z 2023 r. poz. 300), gmina Mińsk Mazowiecki, położona na obszarze Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie, znajduje się, w zasięgu zlewni następujących jednolitych części wód: 1) Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP): – PLRW200010256899 (Mienia), – PLRW20001026718499 (Długa), – PLRW20001025669 (Sienniczka), – PLRW2000102671869 (Czarna), – PLRW2000112569 (Świder od Świdra Wschodniego do ujścia); 2) Jednolite części wód podziemnych (JCWPd): – PLGW200054, – PLGW200066. Działania wg II aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (IIaPGW) przypisane do kompetencji poszczególnych podmiotów, które mogą być istotne przy opracowywaniu strategii rozwoju gminy Mińsk Mazowiecki to: a) działania do realizowania przez gminę: – realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych – gospodarka ściekowa w obszarach niezurbanizowanych;		Uwzględniono w całości – działania wymienione w uwadze związane z IIaPGW uwzględniono w celu strategicznym C.2. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATYCZNYCH I OCHRONA KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA oraz w odpowiednich punktach podrozdziału „Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia gospodarki przestrzennej”

**SPRAWOZDANIE Z PRZEBIEGU I WYNIKÓW KONSULTACJI SPOŁECZNYCH PROJEKTU
STRATEGII ROZWOJU GMINY MIŃSK MAZOWIECKI NA LATA 2025-2035**

ZAŁĄCZNIK NR 3 – OPINIE ORGANÓW

L.p.	Osoba/podmiot zgłaszający uwagę	Zapis w projekcie Strategii do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi	Sposób uwzględnienia uwagi
			4 Na podstawie map zagrożenia powodziowego o godłach arkuszy: N-34-139-B-d-4, N-34-139-D-b-2, N-34-140-C-a-1, N-34-140-C-a-2, N-34-140-C-b-1 udostępnionych do publicznej wiadomości na Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Infrastruktury w dniu 7 września 2022 r. ustalono, że przedmiotowy teren znajduje się w zasięgu występowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią dla zalewu wodą Q1% oraz dla zalewu wodą Q10% od rzeki Mieni. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią zostały zdefiniowane w art. 16 ust. pkt. 34 ustawy Prawo wodne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1087 t.j.). Zgodnie z tymi definicjami, za obszary szczególnego zagrożenia powodzią uważa się: a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat, b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat, c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne, d) pas techniczny. Analizując Projekt Strategii Rozwoju gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035 stwierdzono, że w treści zostały uwzględnione zapisy dotyczące występowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, jednakże nie rozróżniono występowania na owym terenie obszarów o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi raz na 100 lat (Q1%) oraz obszarów o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi raz na 10 lat (Q10%). Organ dodatkowo informuje, że tereny znajdujące się w ramach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią podlegają określonemu zagospodarowaniu, gdzie zgodnie z art. 166 pkt. 10 ustawy Prawo wodne planowane zagospodarowanie nie może m.in. naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym czy stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi czy środowiska oraz utrudniać zarządzanie ryzykiem		Uwzględniono częściowo – Rozróżnienie występowania obszarów o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi raz na 100 lat (Q1%) oraz obszarów o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi raz na 10 lat (Q10%) dokonane zostało w „Diagnozie sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej przygotowanej do Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035” (str. 38, rys. 7). Z uwagi na konieczność wydania pozwolenia wodnoprawnego w obu przypadkach, zdecydowano się dla zachowania czytelności oraz z uwagi na ogólny charakter opracowania nie zawierać tego rozróżnienia w rysunku modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej w projekcie strategii. Rozróżnienie wraz z jego następstwami należy natomiast zawrzeć w dokumentach podrzędnych w szczególności w planie ogólnym gminy. Podrozdział „Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej” wzbogacono o cele związane z zarządzaniem ryzykiem powodziowym zgodnie ze wspomnianym w uwadze Planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły.

**SPRAWOZDANIE Z PRZEBIEGU I WYNIKÓW KONSULTACJI SPOŁECZNYCH PROJEKTU
STRATEGII ROZWOJU GMINY MIŃSK MAZOWIECKI NA LATA 2025-2035**

ZAŁĄCZNIK NR 3 – OPINIE ORGANÓW

L.p.	Osoba/podmiot zgłaszający uwagę	Zapis w projekcie Strategii do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi	Sposób uwzględnienia uwagi
			powodziowym. Ponadto w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz. U. 2022. poz. 2739), zostały zidentyfikowane główne cele zarządzania ryzykiem powodziowym, w tym cel główny obejmujący zapewnienie racjonalnego gospodarowania obszarami zagrożenia powodziowego. W przypadku lokalizowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią m.in. nowych obiektów budowlanych oraz gromadzenia ścieków, niezbędne jest uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego zgodnie z art. 390 ust. 1 ustawy Prawo wodne.		
			5. W projekcie strategii proponujemy wskazać, że gmina Mińsk Mazowiecki znajduje się na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 215 Subniecka Warszawska oraz Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 2151 Subniecka Warszawska (część centralna).		Uwzględniono w całości
			6. Informujemy, że informacje dotyczące jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych należy przedstawić zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r. poz. 300). Karty charakterystyk jednolitych części wód oraz mapa jednolitych części wód dostępne są pod linkiem: http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje oraz na Hydroportalu: https://isok.gov.pl/hydroportal.html w sekcji Plany gospodarowania wodami.		Uwzględniono w całości
3	Centralny Port Komunikacyjny Sp. z o.o.		W dniu 14 marca 2025 r. do spółki Centralny Port Komunikacyjny sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, tj. Spółki Celowej w rozumieniu ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o Centralnym Porcie Komunikacyjnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1747), dalej: „Spółka Celowa”, doręczono pismo Wójta Gminy Mińsk Mazowiecki z dnia 14 marca 2025 r., znak: RI.061.1.2024.UM, w przedmiocie zaopiniowania dokumentu projektu „Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035”, dalej: „Wniosek”. Spółka Celowa informuje, że zgodnie z Koncepcją przygotowania i realizacji inwestycji Port Solidarność– Centralny Port Komunikacyjny dla Rzeczypospolitej Polskiej, przyjętą uchwałą Rady Ministrów nr 173/2017 z dnia 7 listopada 2017 r. podjęte zostały prace przygotowawcze mające na celu opracowanie dokumentacji. Zrealizowany w roku 2019 pierwszy etap przygotowawczy obejmował opracowanie Strategicznego Studium Lokalizacyjnego (SSL), którego celem		Uwzględniono częściowo - Strategia jako dokument o charakterze ogólnym nie zawiera szczegółowych analiz dotyczących potencjalnych rozwiązań inwestycji prowadzonej przez GDDKiA, niemniej rekomenduje się uwzględnienie proponowanych tras dróg A50 i S50 przy uchwalaniu dokumentów planistycznych dotyczących obszarów potencjalnie objętych inwestycją. W części IV.1 <i>Infrastruktura transportowa</i> dodano fragment:

**SPRAWOZDANIE Z PRZEBIEGU I WYNIKÓW KONSULTACJI SPOŁECZNYCH PROJEKTU
STRATEGII ROZWOJU GMINY MIŃSK MAZOWIECKI NA LATA 2025-2035**

ZAŁĄCZNIK NR 3 – OPINIE ORGANÓW

L.p.	Osoba/podmiot zgłaszający uwagę	Zapis w projekcie Strategii do którego odnosi się uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie zgłaszanej uwagi	Sposób uwzględnienia uwagi
			było określenie korytarzy, w których będą usytuowane nowe inwestycje kolejowe i drogowe związane z Centralnym Portem Komunikacyjnym. W roku 2020, w początkowym etapie, który miał miejsce od 10 lutego 2020 r. do 10 marca 2020 r. Strategiczne Studium Lokalizacyjne zostało poddane konsultacjom społecznym. Następnie projekt SSL wraz z prognozą oddziaływania na środowisko poddany został strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. W dniu 22 kwietnia 2021 r. Zarządzeniem nr 8 Pełnomocnika Rządu do Spraw Centralnego Portu Komunikacyjnego przyjęto Strategiczne Studium Lokalizacyjne Inwestycji Centralnego Portu Komunikacyjnego. W odniesieniu do przedmiotu sprawy Spółka Celowa informuje, że teren wskazany w projekcie strategii rozwoju gminy objętym Wnioskiem znajduje się w korytarzu SSL. Obszar ten jest potencjalnie brany pod uwagę w trasowaniu Obwodnicy Aglomeracji Warszawskiej (A50 i S50), będącej Inwestycją Towarzystwającą w rozumieniu ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o Centralnym Porcie Komunikacyjnym. Podmiotem odpowiedzialnym za realizację drogowych Inwestycji Towarzystwających jest Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA). Spółka Celowa rekomenduje dokładne przeanalizowanie przeznaczenia obszaru objętego Wnioskiem pod kątem możliwej kolizji z planowaną drogą, tak pod względem narażenia na ryzyko wywłaszczenia, jak i narażenia na ryzyko ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości związanym z bezpieczeństwem ruchu drogowego, czy objęcia ustawowym zakazem zabudowy wynikającym z art. 43 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 320 i 1222).		Rekomenduje się przeprowadzenie analizy przeznaczenia obszaru pod kątem możliwej kolizji z planowaną drogą, pod względem między innymi narażenia na wywłaszczenia lub objęcia ustawowym zakazem zabudowy wynikającym z art. 43 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 320 i 1222). Wspomniana analiza powinna zostać przeprowadzona przy sporządzaniu stosownych przepisów zagospodarowania przestrzennego, w przypadku wyboru wariantu prowadzenia dróg A50 i S50 przez teren gminy Mińsk Mazowiecki. Decyzja o wyborze wariantu powinna zapaść z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań i mając na uwadze dobro mieszkańców gminy Mińsk Mazowiecki.

GMINA MIŃSK MAZOWIECKI

Gmina
Mińsk Mazowiecki
miejsce z przyszłością

EWALUACJA EX-ANTE PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU GMINY MIŃSK MAZOWIECKI NA LATA 2025-2035

Mińsk Mazowiecki, 2025

NAZWA OPRACOWANIA:

Ewaluacja ex-ante projektu Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035

ZLECENIODAWCA:

Gmina Mińsk Mazowiecki

WYKONAWCA:

BUDPLAN Sp. z o.o.
04-327 Warszawa
ul. Kordeckiego 20
tel. 22 870 42 62, fax: 22 870 42 62
e-mail: kontakt@budplan.net
www.budplan.net

ZESPÓŁ AUTORSKI:

główny projektant:

mgr inż. arch. Anna Olbomska-Matusiak

autorzy opracowania:

mgr inż. Natalia Andraszek
Arkadiusz Uhlig

Spis treści

I.	Wstęp	4
II.	Ocena trafności	5
III.	Ocena przewidywanej skuteczności	16
IV.	Ocena przewidywanej efektywności	21
V.	Podsumowanie i wnioski.....	22
VI.	Spis tabel.....	22

I. Wstęp

Zgodnie z art. 10a ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. 2025 poz. 198) przed przyjęciem strategii rozwoju obligatoryjne jest przeprowadzenie ewaluacji trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności jej realizacji. Niniejsza ewaluacja ex-ante „Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035” (dalej również *Strategia*) stanowi analizę powyższych czynników. W dokumencie przedstawiona zostanie ocena wymaganych ustawowo kryteriów według następujących definicji:

- trafność – odpowiedź na pytanie, czy przyjęte cele i kierunki działań odpowiadają zdiagnozowanym problemom przedstawionym w diagnozie oraz czy dokument jest spójny wewnątrz i z najważniejszymi dokumentami wyższego rzędu;
- przewidywana skuteczność – określa, czy zakładane cele rozwoju są możliwe do osiągnięcia i czy wypracowane kierunki działań zapewnią osiągnięcie celów;
- przewidywana efektywność – określa, czy zasoby przewidziane do realizacji Strategii w efektywny sposób pozwolą osiągnąć zakładane cele.

Ewaluacja ex-ante stanowi jeden z elementów monitorowania realizacji *Strategii*. Systematyczna ocena efektywności zapisów *Strategii* pozwoli na precyzyjniejsze projektowanie polityki rozwoju w przyszłości i pomoże w przypadku sporządzania ewentualnej aktualizacji *Strategii*. Wnioski z niniejszego dokumentu stanowią ocenę *Strategii* na najwcześniejszym etapie jej sporządzania i obowiązywania.

II. Ocena trafności

Trafność zapisów Strategii oceniono w kontekście wniosków z diagnozy przedstawionych w postaci analizy SWOT, spójności wewnętrznej celów strategicznych między sobą i spójności zewnętrznej celów strategicznych z zapisami dokumentów strategicznych wyższego rzędu.

Tabela 1 Trafność zapisów Strategii w kontekście elementów analizy SWOT

Elementy analizy SWOT	Cele strategiczne i kierunki działań, które się do nich odnoszą
Mocne Strony	
Wysokie pokrycie planami miejscowymi	C.1. ZRÓWNOWAŻONA TRANSFORMACJA CHARAKTERU GMINY: sporządzanie ocen aktualności oraz cykliczna aktualizacja dokumentów planistycznych, wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową z jednoczesnym ograniczeniem zjawiska rozlewania zabudowy poprzez tworzenie zwartych wielofunkcyjnych terenów mieszkaniowych, wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę usługową (w tym obiekty handlu wielkopowierzchniowego), magazynową i przemysłowo-produkcyjną z minimalizacją ich negatywnego wpływu na tereny mieszkalne, krajobraz gminy i środowisko naturalne, uzupełnianie luk w ramach stref planistycznych, tworzenie spójnej tkanki osadniczej.
Niski poziom bezrobocia	A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA: prowadzenie efektywnego systemu opieki i pomocy społecznej. B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI: wsparcie zewnętrznych inwestorów i lokalnych przedsiębiorców w tworzeniu miejsc pracy na terenie gminy.
Dobry stan środowiska	C.1. ZRÓWNOWAŻONA TRANSFORMACJA CHARAKTERU GMINY: wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę usługową (w tym obiekty handlu wielkopowierzchniowego), magazynową i przemysłowo-produkcyjną z minimalizacją ich negatywnego wpływu na tereny mieszkalne, krajobraz gminy i środowisko naturalne, prowadzenie polityki przestrzennej poprzez tworzenie warunków do przekształceń i rozwoju zabudowy, porządkujące zachodzące procesy suburbanizacji. C.2. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATYCZNYCH I OCHRONA KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA: wszystkie kierunki działań. C.3. WSPARCIE ROLNICTWA I SEKTORA TURYSTYKI: zachowanie terenów atrakcyjnych rolniczo, utrzymanie poziomu lesistości gminy w oparciu o zwarte kompleksy leśne, budowa, modernizacja i wytyczanie szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych i tras pieszych, wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w oparciu o walory krajobrazowe i kulturowe.
Wysoka jakość usług edukacyjnych w szkołach podstawowych	A.1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO: inwestycje w miejsca lokalnej aktywności i integracji, m. in. obiekty edukacji (szkoły, żłobki, przedszkola), kultury, rekreacji i sportu. A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA: zwiększanie jakości i dostępności usług społecznych, dostosowanie obiektów i infrastruktury edukacyjnej do potrzeb i prognoz demograficznych oraz założeń rozwojowych gminy, budowa, modernizacja, rozbudowa, przebudowa, remont infrastruktury i obiektów edukacji (szkoły, żłobki, przedszkola), kultury, sportu i rekreacji, utrzymanie i zapewnienie wysokiego poziomu nauczania, nowoczesnego kształcenia w placówkach oświatowych, w tym doposażanie placówek edukacyjnych w nowoczesne pomoce dydaktyczne i sprzęt.

Elementy analizy SWOT	Cele strategiczne i kierunki działań, które się do nich odnoszą
Wysoka atrakcyjność inwestycyjna i pozytywny odbiór działań gminy we wsparciu inwestorów	B.1. GMINA ATRAKCYJNA INWESTYCYJNIE: wszystkie kierunki działań. B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI: współpraca z inwestorami wewnętrznymi i zewnętrznymi w kierunku poszerzenia dostępności podstawowych usług na terenie gminy, wsparcie zewnętrznych inwestorów i lokalnych przedsiębiorców w tworzeniu miejsc pracy na terenie gminy.
Słabe Strony	
Duży odsetek mieszkańców pracujący poza gminą	B.1. GMINA ATRAKCYJNA INWESTYCYJNIE: Wyznaczenie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę usługową, magazynową i produkcyjno-przemysłową, w szczególności w terenach zlokalizowanych przy głównych trasach komunikacyjnych (kolejowych i drogowych) oraz węzłach komunikacyjnych. B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI: wsparcie zewnętrznych inwestorów i lokalnych przedsiębiorców w tworzeniu miejsc pracy na terenie gminy.
Brak placówek opieki zdrowotnej na terenie gminy	A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA: zwiększanie jakości i dostępności usług społecznych.
Niewystarczająca dostępność komunikacji autobusowej	A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA: współpraca z Powiatowo – Gminnym Związkiem Transportu Publicznego Powiatu Mińskiego w zakresie rozwoju i promocji sieci transportu zbiorowego. C.2. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATYCZNYCH I OCHRONA KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA: promocja i działania w kierunku rozwoju sieci transportu zbiorowego w celu zmniejszenia konieczności wykorzystania samochodów osobowych w codziennym życiu mieszkańców
Szanse	
Zrzeszenie w metropolii warszawskiej	A.1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO: aktywne działania gminy w związkach, stowarzyszeniach i innych organizacjach współpracy jednostek samorządu terytorialnego. B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI: współdziałanie z innymi jednostkami samorządowymi, rządem, organizacjami pozarządowymi oraz sektorem prywatnym w celu pozyskiwania dodatkowych funduszy i wymiany najlepszych praktyk w zarządzaniu finansami
Korzystne położenie na ważnych szlakach komunikacji kołowej (A2, DK50, DK92) i kolejowej (nr 2);	B.1. GMINA ATRAKCYJNA INWESTYCYJNIE: wyznaczenie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę usługową, magazynową i produkcyjno-przemysłową, w szczególności w terenach zlokalizowanych przy głównych trasach komunikacyjnych (kolejowych i drogowych) oraz węzłach komunikacyjnych.
Duże walory przyrodnicze	C.2. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATYCZNYCH I OCHRONA KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA: wszystkie kierunki działań. C.3. WSPARCIE ROLNICTWA I SEKTORA TURYSTYKI: zachowanie terenów atrakcyjnych rolniczo, utrzymanie poziomu lesistości gminy w oparciu o zwarte kompleksy leśne, budowa, modernizacja i wytyczanie szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych i tras pieszych, wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w oparciu o walory krajobrazowe i kulturowe.

Elementy analizy SWOT	Cele strategiczne i kierunki działań, które się do nich odnoszą
Zwiększony ruch inwestycyjny w terenach podwarszawskich	B.1. GMINA ATRAKCYJNA INWESTYCYJNIE: wszystkie kierunki działań.
Migracje w kierunku gminy, rozwój obszaru metropolitalnego Warszawy	A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA: wszystkie kierunki działań. B.1. GMINA ATRAKCYJNA INWESTYCYJNIE: wyznaczenie nowych terenów mieszkaniowych z ograniczeniem zjawiska rozlewania zabudowy, w szczególności jako uzupełnienie luk w istniejących jednostkach osadniczych, wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz w obszarze suburbanizacyjnym miasta Mińsk Mazowiecki, C.1. ZRÓWNOWAŻONA TRANSFORMACJA CHARAKTERU GMINY: wszystkie kierunki działań.
Zagrożenia	
Zagrożenie suszą i innymi skutkami kryzysu klimatycznego	A.3. BEZPIECZNE MIEJSCE DO ŻYCIA: realizacja zadań i współpraca ze służbami mundurowymi w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa cywilnego, realizacja działań w zakresie ochrony ludności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego. C.2. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATYCZNYCH I OCHRONA KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA: wszystkie kierunki działań. C.3. WSPARCIE ROLNICTWA I SEKTORA TURYSTYKI: utrzymanie poziomu lesistości gminy w oparciu o zwarte kompleksy leśne.
Ograniczenia dla zagospodarowania związane z terenami zamkniętymi, w tym lotniska wojskowego Mińsk Mazowiecki	C.1. ZRÓWNOWAŻONA TRANSFORMACJA CHARAKTERU GMINY: prowadzenie polityki przestrzennej poprzez tworzenie warunków do przekształceń i rozwoju zabudowy, porządkujące zachodzące procesy suburbanizacji.
Zagrożenie militarne związane z bliskością infrastruktury wojskowej	A.3. BEZPIECZNE MIEJSCE DO ŻYCIA: realizacja zadań i współpraca ze służbami mundurowymi w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa cywilnego, realizacja działań w zakresie ochrony ludności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego.
Rosnące ceny energii	B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI: zastosowanie nowoczesnych technologii oraz rozwiązań energooszczędnych (w tym OZE) w zarządzaniu gminą, rozwój publicznych inwestycji w OZE oraz wsparcie przedsiębiorców i gospodarstw domowych w instalacji OZE – samowystarczalność energetyczna. C.2. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATYCZNYCH I OCHRONA KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA: podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców, władz lokalnych w zakresie ekologicznego trybu życia, efektywności energetycznej, zrównoważonego budownictwa i wykorzystania OZE.
Ograniczanie subwencji i wpływów do budżetu gmin	B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI: wszystkie kierunki działań.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie projektu Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035

Tabela 2 Ocena spójności wewnętrznej

Cele strategiczne	A.1.	A.2.	A.3.	B.1.	B.2.	B.3.	C.1.	C.2.	C.3.
A.1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO									
A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA									
A.3. BEZPIECZNE MIEJSCE DO ŻYCIA									
B.1. GMINA ATRAKCYJNA INWESTYCYJNIE									
B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI									
B.3. ZWIĘKSZENIE JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ									
C.1. ZRÓWNOWAŻONA TRANSFORMACJA CHARAKTERU GMINY									

Cele strategiczne	A.1.	A.2.	A.3.	B.1.	B.2.	B.3.	C.1.	C.2.	C.3.
C.2. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATYCZNYCH I OCHRONA KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA									
C.3. WSPARCIE ROLNICTWA I SEKTORA TURYSTYKI									

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektu Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki lata 2025-2035

Oznaczenia:

Duża spójność	Spójność	Brak spójności	Brak relacji	Relacja nieistotna
---------------	----------	----------------	--------------	--------------------

Tabela 3 Ocena spójności zewnętrznej

Zapisy dokumentu nadrzędnego	Cele strategiczne, które się do nich odnoszą
Cele Polityki Unii Europejskiej 2021-2027	
1. Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki promowaniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej.	B.1. GMINA ATRAKCYJNA INWESTYCYJNIE B.3. ZWIĘKSZENIE JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ C.1. ZRÓWNOWAŻONA TRANSFORMACJA CHARAKTERU GMINY C.3. WSPARCIE ROLNICTWA I SEKTORA TURYSTYKI
2. Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa	B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI C.2. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATYCZNYCH I OCHRONA KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA
3. Lepiej połączona Europa.	A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA B.3. ZWIĘKSZENIE JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym.	A.1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA A.3. BEZPIECZNE MIEJSCE DO ŻYCIA
5. Europa bliżej obywateli.	A.1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA A.3. BEZPIECZNE MIEJSCE DO ŻYCIA B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI

Zapisy dokumentu nadrzędnego	Cele strategiczne, które się do nich odnoszą
6. Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie.	C.2. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATYCZNYCH I OCHRONA KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA
Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	
1. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.	B.1. GMINA ATRAKCYJNA INWESTYCYJNIE B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI B.3. ZWIĘKSZENIE JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ C.3. WSPARCIE ROLNICTWA I SEKTORA TURYSTYKI
2. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony	A.1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA A.3. BEZPIECZNE MIEJSCE DO ŻYCIA C.2. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATYCZNYCH I OCHRONA KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA C.3. WSPARCIE ROLNICTWA I SEKTORA TURYSTYKI
3. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.	A.1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	
1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo	B.1. GMINA ATRAKCYJNA INWESTYCYJNIE B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI B.3. ZWIĘKSZENIE JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ C.3. WSPARCIE ROLNICTWA I SEKTORA TURYSTYKI
1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze	Nie dotyczy
1.3. Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska	Nie dotyczy
1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych	A.1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA A.3. BEZPIECZNE MIEJSCE DO ŻYCIA B.3. ZWIĘKSZENIE JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ C.1. ZRÓWNOWAŻONA TRANSFORMACJA CHARAKTERU GMINY

Zapisy dokumentu nadrzędnego	Cele strategiczne, które się do nich odnoszą
1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	A.1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA A.3. BEZPIECZNE MIEJSCE DO ŻYCIA B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI B.3. ZWIĘKSZENIE JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ C.3. WSPARCIE ROLNICTWA I SEKTORA TURYSTYKI
2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	A.1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA A.3. BEZPIECZNE MIEJSCE DO ŻYCIA
2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym	B.1. GMINA ATRAKCYJNA INWESTYCYJNIE C.3. WSPARCIE ROLNICTWA I SEKTORA TURYSTYKI
2.3. Wsparcie dla lokalizacji inwestycji zewnętrznych	B.1. GMINA ATRAKCYJNA INWESTYCYJNIE B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI B.3. ZWIĘKSZENIE JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ C.3. WSPARCIE ROLNICTWA I SEKTORA TURYSTYKI
3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem	A.1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI
3.2. Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym	A.1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI
3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych	A.1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA A.3. BEZPIECZNE MIEJSCE DO ŻYCIA
3.4. Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej	B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI
Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze	
1.1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości	B.1. GMINA ATRAKCYJNA INWESTYCYJNIE B.3. ZWIĘKSZENIE JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ C.3. WSPARCIE ROLNICTWA I SEKTORA TURYSTYKI
1.2. Rozwój zintegrowanego systemu sprzyjającego generowaniu i absorpcji innowacji	B.1. GMINA ATRAKCYJNA INWESTYCYJNIE B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI B.3. ZWIĘKSZENIE JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
1.3. Cyfryzacja gospodarki	B.1. GMINA ATRAKCYJNA INWESTYCYJNIE B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI
1.4. Rozwój konkurencyjnej gospodarki	B.1. GMINA ATRAKCYJNA INWESTYCYJNIE B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI B.3. ZWIĘKSZENIE JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ C.3. WSPARCIE ROLNICTWA I SEKTORA TURYSTYKI

Zapisy dokumentu nadrzędnego	Cele strategiczne, które się do nich odnoszą
1.5. Rozwój miast jako centrów aktywności gospodarczej	Nie dotyczy
1.6. Aktywizacja gospodarcza obszarów wiejskich	B.1. GMINA ATRAKCYJNA INWESTYCYJNIE B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI B.3. ZWIĘKSZENIE JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ C.3. WSPARCIE ROLNICTWA I SEKTORA TURYSTYKI
2.1. Zwiększenie dostępności transportowej i spójności przestrzennej regionu oraz udziału środków transportu przyjaznych dla środowiska, mieszkańców i przestrzeni	A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA B.3. ZWIĘKSZENIE JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
2.2. Rozwój uporządkowanej sieci osadniczej, sprzyjającej wykorzystaniu transportu zbiorowego i ruchowi niezmotoryzowanemu	C.1. ZRÓWNOWAŻONA TRANSFORMACJA CHARAKTERU GMINY
2.3. Udrożnienie systemu tranzytowego i ograniczenie ruchu tranzytowego na pozostałych trasach	B.3. ZWIĘKSZENIE JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
3.1. Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska	C.1. ZRÓWNOWAŻONA TRANSFORMACJA CHARAKTERU GMINY C.2. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATYCZNYCH I OCHRONA KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA
3.2. Proekologiczna transformacja energetyk	B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI C.2. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATYCZNYCH I OCHRONA KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA
3.3. Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym i adaptacja do zmian klimatu	A.3. BEZPIECZNE MIEJSCE DO ŻYCIA C.2. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATYCZNYCH I OCHRONA KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA
3.4. Poprawa jakości środowiska	C.2. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATYCZNYCH I OCHRONA KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA
3.5. Podnoszenie efektywności energetycznej	B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI C.2. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATYCZNYCH I OCHRONA KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA
4.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	A.1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA
4.2. Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz zmniejszenie różnic w dostępie do świadczeń zdrowotnych i opiekuńczych	A.1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA A.3. BEZPIECZNE MIEJSCE DO ŻYCIA B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI

Zapisy dokumentu nadrzędnego	Cele strategiczne, które się do nich odnoszą
4.3. Aktywizacja społeczno-gospodarcza mieszkańców	A.1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA B.1. GMINA ATRAKCYJNA INWESTYCYJNIE C.3. WSPARCIE ROLNICTWA I SEKTORA TURYSTYKI
4.4. Rozwój priorytetowych dla województwa dziedzin nauk	Nie dotyczy
4.5. Włączenie i integracja społeczna	A.1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA
5.1. Ochrona i wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego	C.1. ZRÓWNOWAŻONA TRANSFORMACJA CHARAKTERU GMINY C.3. WSPARCIE ROLNICTWA I SEKTORA TURYSTYKI
5.2. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego, potencjału kulturowego i turystycznego dla rozwoju gospodarczego i promocji województwa	A.1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO C.3. WSPARCIE ROLNICTWA I SEKTORA TURYSTYKI
5.3. Upowszechnianie kultury i twórczości	A.1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA
5.4. Kreowanie miast i wsi jako centrów aktywności kulturalnej i turystycznej	A.1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA C.3. WSPARCIE ROLNICTWA I SEKTORA TURYSTYKI
Strategia Rozwoju Powiatu Mińskiego na lata 2021 - 2030	
1.1. Wspieranie rozwoju obszarów wiejskich	B.1. GMINA ATRAKCYJNA INWESTYCYJNIE B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI C.1. ZRÓWNOWAŻONA TRANSFORMACJA CHARAKTERU GMINY C.3. WSPARCIE ROLNICTWA I SEKTORA TURYSTYKI
1.2. Rozwój przedsiębiorczości i instytucji otoczenia biznesu	B.1. GMINA ATRAKCYJNA INWESTYCYJNIE B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI C.3. WSPARCIE ROLNICTWA I SEKTORA TURYSTYKI
1.3. Rozwój instytucji rynku i aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu	A.1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA B.1. GMINA ATRAKCYJNA INWESTYCYJNIE
1.4. Wykorzystywanie lokalnych alternatywnych źródeł energii	B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI C.2. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATYCZNYCH I OCHRONA KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA
1.5. Ochrona gleby, wody i powietrza	B.3. ZWIĘKSZENIE JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ C.2. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATYCZNYCH I OCHRONA KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA

Zapisy dokumentu nadrzędnego	Cele strategiczne, które się do nich odnoszą
2.1. Rozwój infrastruktury poprawiającej atrakcyjność inwestycyjną powiatu	B.1. GMINA ATRAKCYJNA INWESTYCYJNIE B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI B.3. ZWIĘKSZENIE JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ C.3. WSPARCIE ROLNICTWA I SEKTORA TURYSTYKI
2.2. Rozwój infrastruktury poprawiającej atrakcyjność turystyczną	C.3. WSPARCIE ROLNICTWA I SEKTORA TURYSTYKI
2.3. Promocja oraz rozwój współpracy międzynarodowej powiatu	A.1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO
2.4. Optymalizacja zarządzania w powiecie	A.1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI.
3.1. Podniesienie poziomu kształcenia i wiedzy mieszkańców powiatu	A.1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI C.2. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATYCZNYCH I OCHRONA KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA
3.2. Rozwój kultury, sportu i aktywności społecznej mieszkańców	A.1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA
4.1. Poprawa stanu bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców powiatu	A.3. BEZPIECZNE MIEJSCE DO ŻYCIA
4.2. Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego	A.1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA
4.3. Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego w powiecie	A.3. BEZPIECZNE MIEJSCE DO ŻYCIA B.3. ZWIĘKSZENIE JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla metropolii warszawskiej 2021-2027+	
1. Podniesienie jakości i dostępności usług edukacyjnych	A.1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA
2. Poprawa jakości przestrzeni	C.1. ZRÓWNOWAŻONA TRANSFORMACJA CHARAKTERU GMINY C.2. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATYCZNYCH I OCHRONA KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA
3. Wzmocnienie potencjału związku ZIT	A.1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO B.2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI
Plan Zrównoważonej Mobilności miejskiej dla metropolii warszawskiej 2030+	
1. Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego wszystkich użytkowników	A.3. BEZPIECZNE MIEJSCE DO ŻYCIA B.3. ZWIĘKSZENIE JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Zapisy dokumentu nadrzędnego	Cele strategiczne, które się do nich odnoszą
2. Redukcja wpływu transportu na środowisko i klimat	A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA B.3. ZWIĘKSZENIE JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATYCZNYCH I OCHRONA KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA
3. Poprawa dostępu do publicznego transportu zbiorowego	A.2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA

Źródło: opracowanie własne na podstawie: projektu Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035

III. Ocena przewidywanej skuteczności

W ramach oceny przewidywanej skuteczności zapisów Strategii oceniono z osobna każdy z celów strategicznych (Tabela 4) oraz przeprowadzono ocenę metodą SMART (Tabela 5).

Tabela 4 Ocena skuteczności osiągnięcia celów strategicznych przez realizację kierunków działań

Cel strategiczny	Kierunki działań	Przewidywana skuteczność osiągnięcia celu*
A. SPOŁECZEŃSTWO		
1. EFEKTYWNE PARTNERSTWO	1. Aktywizacja mieszkańców (szczególnie z grup wykluczonych społecznie, seniorów oraz młodzieży) do działania na rzecz społeczności lokalnej, organizacja i partnerstwo w wydarzeniach integrujących mieszkańców 2. Inwestycje w miejsca lokalnej aktywności i integracji, m. in. obiekty edukacji (szkoły, żłobki, przedszkola), kultury, rekreacji i sportu 3. Wsparcie i współpraca z lokalnymi i ponadlokalnymi organizacjami zrzeszającymi mieszkańców (np. lokalne grupy działania, organizacje pozarządowe, OSP, koła gospodyń wiejskich) 4. Aktywne działania gminy w związkach, stowarzyszeniach i innych organizacjach współpracy jednostek samorządu terytorialnego 5. Doskonalenie polityki informacyjnej, aktywne prowadzenie strony internetowej i mediów społecznościowych 6. Promowanie i budowanie marki gminy	Wysoka
2. ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ŻYCIA	1. Zwiększanie jakości i dostępności usług społecznych 2. Implementacja nowoczesnych automatycznych i cyfrowych rozwiązań w sferze usług publicznych 3. Podnoszenie kompetencji i umiejętności pracowników administracji gminy i cyfryzacja usług administracyjnych z wykorzystaniem nowoczesnych technologii 4. Współpraca z Powiatowo – Gminnym Związkiem Transportu Publicznego Powiatu Mińskiego w zakresie rozwoju i promocji sieci transportu zbiorowego 5. Dostosowanie obiektów i infrastruktury edukacyjnej do potrzeb i prognoz demograficznych oraz założeń rozwojowych gminy 6. Budowa, modernizacja, rozbudowa, przebudowa, remont infrastruktury i obiektów edukacji (szkoły, żłobki, przedszkola), kultury, sportu i rekreacji 7. Rozwój oferty sportowo-rekreacyjnej i kulturalno-społecznej dla mieszkańców z różnych grup wiekowych 8. Utrzymanie i zapewnienie wysokiego poziomu	Wysoka

Cel strategiczny	Kierunki działań	Przewidywana skuteczność osiągnięcia celu*
	nauczania, nowoczesnego kształcenia w placówkach oświatowych, w tym doposażanie placówek edukacyjnych w nowoczesne pomoce dydaktyczne i sprzęt 9. Prowadzenie efektywnego systemu opieki i pomocy społecznej	
3. BEZPIECZNE MIEJSCE DO ŻYCIA	1. Realizacja zadań i współpraca ze służbami mundurowymi w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa cywilnego 2. Wdrażanie rozwiązań mających na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego (w tym przebudowa i budowa bezpiecznych chodników, przejść dla pieszych, ścieżek rowerowych) 3. Inwestycje w zakresie cyberbezpieczeństwa gminy i programy edukacyjne dla mieszkańców 4. Realizacja działań w zakresie ochrony ludności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego	Wysoka
B. GOSPODARKA		
1. GMINA ATRAKCYJNA INWESTYCYJNIE	1. Wyznaczenie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę usługową, magazynową i produkcyjno-przemysłową, w szczególności w terenach zlokalizowanych przy głównych trasach komunikacyjnych (kolejowych i drogowych) oraz węzłach komunikacyjnych 2. Wyznaczenie nowych terenów mieszkaniowych z ograniczeniem zjawiska rozlewania zabudowy, w szczególności jako uzupełnienie luk w istniejących jednostkach osadniczych, wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz w obszarze suburbanizacyjnym miasta Mińsk Mazowiecki 3. Prowadzenie Gminnego Punktu Obsługi Inwestora (GPOI) i stosowanie jednolitych standardów obsługi inwestora 4. Promocja terenów inwestycyjnych zlokalizowanych na terenie gminy i programy wsparcia biznesu dostępne dla przedsiębiorców. Prowadzenie strony internetowej dedykowanej inwestorom 5. Przygotowanie pod względem prawnym i infrastrukturalnym terenów inwestycyjnych (uzbrojenie) celem pozyskania inwestorów zewnętrznych	Wysoka
2. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE ZASOBAMI	1. Cyfryzacja usług publicznych i wdrożenie specjalistycznych systemów monitorujących i zarządzających infrastrukturą 2. Zastosowanie nowoczesnych technologii oraz rozwiązań energooszczędnych (w tym OZE) w zarządzaniu gminą 3. Współdziałanie z innymi jednostkami	Wysoka

Cel strategiczny	Kierunki działań	Przewidywana skuteczność osiągnięcia celu*
	samorządowymi, rządem, organizacjami pozarządowymi oraz sektorem prywatnym w celu pozyskiwania dodatkowych funduszy i wymiany najlepszych praktyk w zarządzaniu finansami 4. Wykorzystanie inicjatyw lokalnych, programów unijnych i krajowych oraz partnerstwa publiczno-prywatnego w budowie infrastruktury 5. Współpraca z inwestorami wewnętrznymi i zewnętrznymi w kierunku poszerzenia dostępności podstawowych usług na terenie gminy 6. Wsparcie zewnętrznych inwestorów i lokalnych przedsiębiorców w tworzeniu miejsc pracy na terenie gminy 7. Rozwój publicznych inwestycji w OZE oraz wsparcie przedsiębiorców i gospodarstw domowych w instalacji OZE – samowystarczalność energetyczna	
3. ZWIĘKSZANIE JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	1. Budowa i modernizacja dróg, chodników, przejść dla pieszych, ścieżek rowerowych 2. Budowa i modernizacja sieci wodociągowej w tym Stacji Uzdatniania Wody 3. Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej oraz budowa i wsparcie przy realizacji przydomowych oczyszczalni ścieków 4. Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego	Wystarczająca
C. PRZESTRZEŃ, KLIMAT, ŚRODOWISKO		
1. ZRÓWNOWAŻONA TRANSFORMACJA CHARAKTERU GMINY	1. Sporządzanie ocen aktualności oraz cykliczna aktualizacja dokumentów planistycznych 2. Wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową z jednoczesnym ograniczeniem zjawiska rozlewania zabudowy poprzez tworzenie zwartych wielofunkcyjnych terenów mieszkaniowych 3. Wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę usługową (w tym obiekty handlu wielkopowierzchniowego), magazynową i przemysłowo-produkcyjną z minimalizacją ich negatywnego wpływu na tereny mieszkalne, krajobraz gminy i środowisko naturalne 4. Uzupełnianie luk w ramach stref planistycznych, tworzenie spójnej tkanki osadniczej 5. Utworzenie planu gospodarowania gminnym zasobem nieruchomości 6. Utworzenie przejrzystych i racjonalnych procedur dotyczących obrotu nieruchomościami i innymi składnikami mienia komunalnego 7. Prowadzenie polityki przestrzennej poprzez tworzenie warunków do przekształceń i rozwoju zabudowy, porządkujące zachodzące procesy suburbanizacji	Wysoka

Cel strategiczny	Kierunki działań	Przewidywana skuteczność osiągnięcia celu*
2. ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATYCZNYCH I OCHRONA KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA	1. Inwentaryzacja źródeł ogrzewania 2. Przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu 3. Realizacja programów wewnętrznych i zewnętrznych w zakresie wymiany nieefektywnych źródeł ciepła opartych o paliwa stałe na źródła odnawialne lub gazowe 4. Rozwój energooszczędnego oświetlenia w gminie 5. Termomodernizacja nieruchomości gminnych i budynków użyteczności publicznej 6. Inwestycje w zieloną-błękitną infrastrukturę 7. Inwestycje związane z energetyką ze źródeł odnawialnych 8. Podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, przedsiębiorców, władz lokalnych w zakresie ekologicznego trybu życia, efektywności energetycznej, zrównoważonego budownictwa i wykorzystania OZE 9. Zwiększanie stopnia recyklingu i segregacji odpadów komunalnych 10. Promocja i działania w kierunku rozwoju sieci transportu zbiorowego w celu zmniejszenia konieczności wykorzystania samochodów osobowych w codziennym życiu mieszkańców 11. Ochrona zasobów przyrodniczych gminy 12. Rozbudowa systemu kanalizacyjnego i wsparcie w instalacji przydomowych oczyszczalni ścieków (ograniczenie zagrożenia zanieczyszczeniem gruntu i wód gruntowych ze zbiorników bezodpływowych) 13. Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych oraz prowadzenie odpowiedzialnej gospodarki ściekowej na terenie gminy	Wysoka
3. WSPARCIE ROLNICTWA I SEKTORA TURYSTYKI	1. Tworzenie warunków do rozwoju infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w gminie 2. Zachowanie terenów atrakcyjnych rolniczo 3. Utrzymanie poziomu lesistości gminy w oparciu o zwarte kompleksy leśne 4. Budowa, modernizacja i wytyczanie szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych i tras pieszych, wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w oparciu o walory krajobrazowe i kulturowe 5. Promocja turystyki i aktywnego wypoczynku wśród mieszkańców gminy oraz obszaru metropolitalnego Warszawy	Wystarczająca

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektu Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035

* Skala oceny skuteczności: wysoka, wystarczająca, niewystarczająca, niska

Analiza SMART to metoda pozwalająca na kompleksową ocenę celów strategicznych i operacyjnych. Nazwa metody pochodzi od pierwszych liter angielskich nazw kryteriów oceny. Według tej metody zapisy Strategii powinny być:

- Precyzyjne (specific) – cele i kierunki działań powinny być ogólne, aby dawać szerokie pole do działania, ale jednocześnie konkretne;
- Mierzalne (measurable) – ta cecha umożliwia ewaluację zapisów Strategii i ocenę efektów, pozwala także sprawdzić precyzyjność celów;
- Akceptowalne (acceptable) – cele i kierunki powinny odpowiadać potrzebom różnych podmiotów działających w gminie oraz następnie być przez nie realizowane. Aby tak się stało, zapisy Strategii nie mogą być sprzeczne z interesem najważniejszych interesariuszy dokumentu;
- Realistyczne (realistic) – każda jednostka terytorialna ma swoje uwarunkowania, potencjały i bariery rozwoju. Aby polityka rozwoju była efektywna, zapisy Strategii muszą być możliwe do zrealizowania w danej rzeczywistości;
- Określone w czasie (time-dependent) – horyzont czasowy zaplanowany do realizacji Strategii pozwala na monitoring jej zapisów¹.

Tabela 5 Ocena spełnienia kryteriów SMART

Kryterium	Ocena
Precyzyjne	Kryterium spełnione: cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały na poziomie szczegółowości odpowiadający szerokiemu zakresowi działań, ale także konkretnym interwencjom mającym na celu wesprzeć rozwój gminy
Mierzalne	Kryterium spełnione: wskaźniki oceny wskazane dla większości kierunków działań pozwalają na ilościowe (lub w niektórych przypadkach jakościowe, na podstawie badań ankietowych) zbadanie efektywności wybranego działania
Akceptowalne	Kryterium spełnione: wypracowane cele strategiczne i kierunki działań odnoszą się do różnych interesariuszy związanych z gminą, w szczególności wszystkich mieszkańców i wymagają pracy osób z różnych grup zaangażowanych w życie gminy; żadne z zapisów nie stoją w sprzeczności z interesem mieszkańców, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i administracji publicznej.
Realistyczne	Kryterium spełnione: cele strategiczne i kierunki działań określone zostały na podstawie potencjałów i barier zidentyfikowanych w diagnozie
Określone w czasie	Kryterium spełnione: horyzont czasowy Strategii określony został na lata 2025-2035.

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektu Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035

¹ Markowski T., Turała M., Planowanie jako instrument zintegrowanego zarządzania w jednostkach samorządu terytorialnego, Łódź, 2015

IV. Ocena przewidywanej efektywności

Efektywność realizacji Strategii zależy od kilku czynników, w tym możliwości finansowania, monitoringu i aktualizacji oraz skuteczności działania podmiotów odpowiedzialnych za realizację dokumentu.

Tabela 6 Ocena przewidywanej efektywności realizacji Strategii na podstawie jej wybranych elementów

Elementy Strategii	Ocena przewidywanej efektywności*
Cele strategiczne i kierunki działań	Wysoka: cele operacyjne i kierunki działań wypracowane zostały na podstawie diagnozy oraz analizy zasobów gminy; odpowiadają możliwościom inwestycyjnym władz gminy i spełniają kryteria analizy SMART
Zapisy dot. kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej	Wysoka: zarówno model struktury funkcjonalno-przestrzennej jak i ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej gminy opierają się na wzajemnych powiązaniach funkcjonalnych poszczególnych obszarów w gminie Mińsk Mazowiecki oraz zdiagnozowanych dla nich deficytach i potencjałach
System realizacji Strategii	Wysoka: zaprojektowany system realizacji zakłada kolejne ewaluacje w połowie horyzontu czasowego zapisanego w Strategii oraz po zakończeniu obowiązywania dokumentu; możliwa jest także, w razie potrzeby, aktualizacja Strategii w celu dopasowania jej zapisów do zmieniających się uwarunkowań wpływających na funkcjonowanie gminy
Finansowanie Strategii	Wystarczająca: Strategia zakłada kilka źródeł finansowania m. in. środki własne gminy Mińsk Mazowiecki, środki z różnego rodzaju funduszy europejskich, krajowych i regionalnych; możliwość pozyskania finansowania zależna jest jednak od działań władz wojewódzkich i rządu centralnego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektu Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035

* Skala oceny efektywności: wysoka, wystarczająca, niewystarczająca, niska

V. Podsumowanie i wnioski

Powyższe analizy można podsumować następująco:

- Zapisy Strategii są spójne między sobą oraz z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu. Cele strategiczne i kierunki działań odpowiadają potencjałom i barierom zdefiniowanym w diagnozie stanu gminy i wymagającym najpilniejszej interwencji.
- Skuteczność zapisów Strategii jest wysoka, bądź wystarczająca do zrealizowania misji i dążenia do wizji przedstawionych w dokumencie.
- Poszczególne elementy zawarte w Strategii zapewniają efektywność jej realizacji. Dodatkowo elementy zawarte w części wdrożeniowej dokumentu zapewniają możliwość aktualizacji dokumentu w przypadku zmiany uwarunkowań lub potrzeb.

Dodatkowo pamiętać należy o tym, że realizacja Strategii zależy w dużym stopniu od możliwości finansowych gminy oraz dofinansowań organów wyższego rzędu. Starania o finansowanie z różnych programów krajowych i unijnych bywa długotrwałe, bądź nieskuteczne. Gmina Mińsk Mazowiecki należy do kilku Obszarów Strategicznej Interwencji oraz do Metropolii Warszawskiej dla której również powstaje dokument ponadlokalnej strategii rozwoju. Kierunki interwencji są zatem różnorodne i mogą być realizowane za pomocą różnych narzędzi, jednak ich skutek będzie pokrywał się z celem, dla którego powstaje analizowany dokument tzn. rozwój społeczny, gospodarczy i przestrzenny gminy. Na jakość realizacji Strategii wpływać mogą także zewnętrzne trendy i destymulanty, na które twórcy i interesariusze dokumentu nie mają wpływu np. kryzys ekonomiczny, decyzje organów wyższego rzędu czy klęski żywiołowe.

VI. Spis tabel

Tabela 1 Trafność zapisów Strategii w kontekście elementów analizy SWOT	5
Tabela 2 Ocena spójności wewnętrznej	8
Tabela 3 Ocena spójności zewnętrznej	9
Tabela 4 Ocena skuteczności osiągnięcia celów strategicznych przez realizację kierunków działań	16
Tabela 5 Ocena spełnienia kryteriów SMART	20
Tabela 6 Ocena przewidywanej efektywności realizacji Strategii na podstawie jej wybranych elementów	21

UZASADNIENIE

Strategia Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035 to dokument strategiczny stanowiący podstawę prawną dla prowadzenia polityki rozwoju przez samorząd gminny. Strategię opracowano w oparciu o sporządzoną na jej potrzeby *Diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej przygotowanej do Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki*. Strategia określa wizję rozwoju gminy, cele strategiczne w podziale na trzy obszary tematyczne i przypisane im kierunki działań. Dokument określa również podstawy dla prowadzenia polityki przestrzennej w okresie programowym - opracowano model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy wraz z ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie. *Strategia Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035* jest zgodna z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz spójna z obowiązującymi dokumentami strategicznymi wyższego szczebla systemu polityki rozwoju, w tym ze *Strategią rozwoju województwa mazowieckiego 2030+*.

W związku ze zmianami w systemie polityki rozwoju i planowania przestrzennego wprowadzonymi ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688) wprowadzony został obowiązek posiadania przez gminy strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego od 1 stycznia 2026 r.. Następne zmiany wprowadzone ustawą z dnia 4 kwietnia 2025 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw ustaliły, iż obowiązek ten obejmować będzie gminy od 1 lipca 2026 r.. W ramach reformy systemu planowania przestrzennego, strategia rozwoju ma przejąć od dotychczasowych studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego rolę podstawy polityki przestrzennej gminy. W oparciu o ustalenia *Strategii* sporządzane będą miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego czy plan ogólny gminy. W związku z powyższym 20 czerwca 2024 r. Rada Gminy Mińsk Mazowiecki przyjęła uchwałę nr III.22.2024 w sprawie przystąpienia do sporządzenia *Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035* oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji (Dz. Urz. woj. maz. poz. 6577)

Strategia Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035 spełnia wymogi zawarte w art. 10e ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1153) tzn. zawiera wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy, a także określa:

- 1) cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym;
- 2) kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;
- 3) oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia;
- 4) model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, rozumiany jako docelowy układ elementów składowych przestrzeni, w tym:
 - a. strukturę sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych,
 - b. system powiązań przyrodniczych,
 - c. główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych,
 - d. główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej;
- 5) ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie dotyczące:
 - a. zasad ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu,
 - b. zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
 - c. kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej,

d.zasad lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130),

e.zasad lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego,

f.kierunków rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej,

g.zasad lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW,

h.zasad lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,

i.zasad kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,

j.zasad kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;

6)obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań;

7)system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych;

8)ramy finansowe i źródła finansowania.

W procesie opracowywania dokumentu nie zidentyfikowano obszarów strategicznej interwencji kluczowych dla gminy, co za tym idzie *Strategia Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035* ich nie wyznacza.

Strategia Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035 opracowana została w oparciu o wnioski z diagnozy o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 poz. 198). Zgodnie z art. 10a ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 poz. 198) przed uchwaleniem niniejszej *Strategii* przeprowadzono ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności jej realizacji.

W ramach procedury sporządzania strategii kolejno:

1) Rada Gminy Mińsk Mazowiecki podjęła uchwałę nr III.22.2024 z dnia 20 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia *Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035* oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji (Dz. Urz. woj. maz. poz. 6577).

2) W dniach od 14 października do 19 listopada 2024 przeprowadzono ankietę diagnostyczną wśród mieszkańców na potrzeby sporządzenia diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

3) W dniach od 24 do 25 października 2024 przeprowadzono ankietę skierowaną do przedsiębiorców i pracowników jednostek samorządu terytorialnego dotyczącą potencjału i atrakcyjności inwestycyjnej gminy.

4) Opracowano *Diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej przygotowaną do Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035*. (Załącznik nr 1 do *Strategii*).

5) Opracowano projekt *Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035*.

6) 7 marca 2025 r. Wójt Gminy Mińsk Mazowiecki ogłosił rozpoczęcie konsultacji społecznych projektu. Konsultacje odbyły się w dniach od 7 marca do 18 kwietnia. Konsultacje prowadzone były za pomocą:

- formularza zgłaszania uwag dostępnego w formie pisemnej i elektronicznej,
- spotkań z mieszkańcami, które odbyły się w siedzibie Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki (ul. Józefa Chełmońskiego 14, 05-300 Mińsk Mazowiecki) w dniach:
 - 24 marca 2025 r. w godzinach od 17.00-18.30,
 - 7 kwietnia 2025 r. w godzinach od 17.00 – 18.30,
- Ankiety internetowej opublikowanej na stronie podmiotowej Urzędu Gminy Mińsk Mazowiecki.

7) O rozpoczęciu konsultacji i możliwości złożenia uwag poinformowano pisemnie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, wójtów i burmistrzów gmin sąsiednich, spółkę Centralny Port Komunikacyjny oraz lokalne stowarzyszenia.

8) W terminie 30 dni od zakończenia konsultacji społecznych opublikowano Sprawozdanie z przebiegu i wyników konsultacji społecznych projektu Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035. (Załącznik nr 2 do *Strategii*).

9) Wprowadzono korekty do projektu wynikające z otrzymanych opinii.

10) Przekazano projekt *Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035* do zaopiniowania przez Zarząd Województwa Mazowieckiego.

11) Otrzymano pozytywną opinię Zarządu Województwa Mazowieckiego.

12) Decyzją Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie odstąpiono od sporządzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu *Strategii*.

13) Sporządzono uprzednią ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji *Strategii* (Załącznik nr 3 do *Strategii*).

14) Projekt Strategii Rozwoju Gminy Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2035 przekazano Radzie Gminy Mińsk Mazowiecki celem uchwalenia.

Mając na uwadze powyższe, przyjęcie powyższej uchwały uznaje się za zasadne. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Mińsk Mazowiecki.